

Tornion kaupungin talousarvio 2026 ja -suunnitelma 2027-2028

Tornio

Tornion kaupungin talousarvio ja -suunnitelma 2026–2028
Tornion kaupunki
Suensaarenkatu 4, Tornio

Graafinen suunnittelu ja taitto:
Tornion kaupungin talouspalvelut ja viestintäpäällikkö

Kannen kuva:
Tornion kaupunki, Nina Susi

Tornion kaupunki

Talousarvio 2026

Tornion kaupungin talousarvio 2026 ja -suunnitelma 2027–2028

Sisällysluettelo

1	Kaupunginjohtajan katsaus.....	1
2	Toimintaympäristön kuvaus.....	3
2.1	Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen.....	3
2.2	Hyvinvointityö 2026.....	6
2.3	Väestönkehitys	7
2.4	Elinkeinoelämä	11
2.5	Työllisyyden edistäminen ja Tornion työllisyyspalvelut	15
2.6	Koulutus ja osaaminen	19
2.7	Asuminen ja rakentaminen	21
2.8	Alue-, seutu- ja rajayhteistyö.....	25
3	Talousarvion ja -suunnitelman rakenne ja sitovuus	30
3.1	Talousarvion rakenne	30
3.2	Talousarvion sitovuus	31
3.3	Talousarviossa pysyminen	31
3.4	Talousarvion muuttaminen	32
3.5	Tilivelvollisuus.....	32
4	Strateginen ohjaus.....	34
4.1	Strategisen ohjauksen periaatteet	34
4.2	Tornion kaupunkistrategia ja strategian toimeenpano	35
4.3	Tornion kärkihankkeet	38
4.4	Henkilöstölinjaukset ja henkilöstösuunnitelma.....	40
5	Riskienhallinta.....	45
5.1	Konserni- ja elinvoimapaalvelut	47
5.2	Sivistyspalvelut	49
5.3	Tekniset palvelut.....	51
6	Tornion kaupungin talous	53
6.1	Suomen kuntatalouden lähtökohdat	53
6.2	Tuloslaskelmaosa	57
6.3	Rahoitusosa.....	67

7	Käyttötalousosa.....	71
7.1	Tarkastuslautakunta	71
7.2	Konserni- ja elinvoimapalvelut	73
7.3	Sivistyspalvelut	85
7.3.1	Sivistyslautakunta	89
7.3.2	Elämänlaatulautakunta.....	96
7.3.3	Aineen taidemuseon johtokunta	109
7.4	Tekniset palvelut.....	115
7.4.1	Teknisten palvelujen lautakunta	117
7.4.2	Perämeren jätelautakunta	122
7.4.3	Meri-Lapin ympäristölautakunta	124
8	Taseyksikkö: Meri-Lapin työllisyysalue	129
9	Investointiosa.....	133
9.1	Konserni- ja elinvoimapalvelut	134
9.2	Sivistyspalvelut	135
9.3	Tekniset palvelut.....	137
10	Tytäryhteisöjen tavoiteasettelu ja talousarviotiedot.....	143

Kuviot

Kuvio 1. Hytu-ohjelman painopisteet vuosille 2021–2025.	3
Kuvio 2. Tornion väestönmuutokset Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan vuosina 2024–2045.	8
Kuvio 3. Väestöllinen huoltosuhde Torniossa ja koko maassa 2024–2045 (Tilastokeskuksen väestöennuste 2024).	9
Kuvio 4. Työttömyyskoulujen rahoitusosuuden kehitys nyt ja vuoden 2025 alusta (Lähde: Kuntaliitto).	17
Kuvio 5. Työttömyysturvan maksuosuudet kunnittain.	17
Kuvio 6. Vasemmalla käynnistyneet ja valmisteilla olevat keskusta-alueen asemakaavoituskohteet, oikealla käynnistyneet ja valmisteilla olevat yleiskaava-, osayleiskaava- ja asemakaavahankkeet koko kaupungin alueella.	21
Kuvio 7. Myönnetyt rakennusluvut (k-m ²) Torniossa 2012–2025 (tilanne 31.10.2025, kaikki rakennustyyppit).	23
Kuvio 8. Asuntotuotanto Torniossa 2012–2025 (tilanne 31.10.2025).	24
Kuvio 9. Tornion kaupungin talouden ja toimintojen suunnittelun vuosikello.	34
Kuvio 10. Tornion kaupunkistrategian 2021–2025 tiivistelmä.	36
Kuvio 11. Tornion kaupunkistrategian toimeenpano, seuranta ja arviointi.	37
Kuvio 12. Tornion kaupungin luottamushenkilö- ja virasto-organisaatio.	40
Kuvio 13. Tornion kaupungin henkilöstöohjelma 2021–2025.	42
Kuvio 14. Riskien merkittävyys.	45
Kuvio 15. Tornion kaupungin sisäiset ja ulkoiset riskit 2026.	46
Kuvio 16. Tornion kaupungin ulkoisten toimintatuottojen kehittyminen.	58
Kuvio 17. Tornion kaupungin ulkoisten toimintatuottojen jakautuminen.	59
Kuvio 18. Tornion kaupungin ulkoisten toimintakulujen kehittyminen.	59
Kuvio 19. Tornion kaupungin ulkoisten toimintakulujen jakautuminen.	60
Kuvio 20. Tornion kaupungin toimintakate 2023–2028.	60
Kuvio 21. Tornion verotulojen kehitys 2018–2028.	61
Kuvio 22. Tornion kaupungin valtionosuudet 2021–2028.	63
Kuvio 23. Tornion kaupungin korkotuotot ja muut rahoitustuotot 2018–2028.	63
Kuvio 24. Tornion kaupungin korkokulut ja muut rahoituskulut 2018–2028.	64
Kuvio 25. Tornion kaupungin vuosikate ja vuosikate €/asukas vuosina 2018–2028.	64
Kuvio 26. Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset vuosina 2018–2028.	65
Kuvio 27. Tornion vuosikate ja tilikauden yli-/alijäämä 2018–2028.	66
Kuvio 28. Investointimenot (netto) vuosina 2018–2028.	133

Taulukot

Taulukko 1. Tornion väestönmuutokset 2020–9/2025.	8
Taulukko 2. Tornion toteutunut väestönkehitys 1980–9/2025 ja ennuste 2025–2045 ikäryhmittäin (Lähde: Tilastokeskus)9	9
Taulukko 3. Tornion väestö suuralueittain 2018–2024 (Lähde: Tilastokeskus).	10
Taulukko 4. Torniossa työssäkäyvät (työpaikat) työnantajasektorin mukaan 2019–2023.	13
Taulukko 5. Torniossa työssäkäyvät (työpaikat) toimialan mukaan 2019–2023.	14
Taulukko 6. Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat kunnittain syyskuun lopussa 2025 (Lähde: ELY-keskus).	16
Taulukko 7. Meri-Lapin kuntien maksut euroissa tammi-elokuussa 2025.	18
Taulukko 8. Rakennustuotanto Torniossa 2019–2025 (tilanne 31.10.2025, Trimble Locus).	23
Taulukko 9. Henkilöstön määrä toimialoittain palvelussuhteen luonteen mukaan sukupuolittain.	41
Taulukko 10. Tornion kaupungin verotulot TA 2024 – TS 2027.	61
Taulukko 11. Tornion kaupungin valtionosuudet TA 2025 – TS 2028.	62
Taulukko 12. Tornion kaupungin vuosikate ja yli-/alijäämä TP 2024 – TS 2028.	66

Käsittely

Kaupunginhallitus 1.12.2025 § 420

Kaupunginvaltuusto 15.12.2025 §

1 Kaupunginjohtajan katsaus

Tornion kaupungin talous on siirtynyt vaiheeseen, jossa aikaisempaa tiukempi talouden ohjaus, vakaa tulorahoitus ja kurinalainen investointisuunnittelu ovat välttämättömiä edellytyksiä kaupungin toiminnan turvaamiseksi. Vuoden 2026 talousarvio ja vuosien 2027–2028 suunnitelma on laadittu tilanteessa, jossa kuntatalouden toimintaympäristö on poikkeuksellisen haastava: julkisen talouden leikkaukset, valtionosuusuudistuksen kariutuminen, geopoliittinen epävarmuus, sekä työttömyysturvan rahoitusuudistuksen kustannusvaikutukset kiristävät kaupungin taloudellista liikkumavaraa. Vuoden 2026 talousarvio ja vuosien 2027–2028 suunnitelma laaditaan tilanteessa, jossa talouden suhdanteet, ja koko julkisen talouden kireä rahoituskehys asettavat suuria haasteita kaupungin toiminnalle. Samalla Torniolle on myös vahvoja mahdollisuuksia, joita meidän on kyettävä hyödyntämään määrätietoisesti ja kauaskantoisesti.

Kaupungin taloudellinen liikkumavara on rajallinen, ja tulevina vuosina korostuvat erityisesti investointien tarkka kohdentaminen, palvelujen vaikuttavuus sekä kustannustehokas ja ennakkoiva taloudenpito. Kaupunginvaltuuston hyväksymä talouden tasapainottamisohjelma ohjaa työtämme, ja sen toimeenpano näkyy konkreettisesti vuoden 2026 ratkaisussa. Haastavan taloudellisen tilanteemme takia olemme joutuneet etsimään tasapainottamisohjelman ohi myös muita nopeampia ratkaisuja taloutemme tervehdyttämiseksi vuodelle 2026. Samalla meidän tulee panostaa tulorahoituksen kestävyys turvaamiseen ja maksuvalmiuden hallintaan.

Vaikka talouden haasteet ovat todellisia, Tornion tulevaisuuden näkymät ovat monella osa-alueella erittäin lupaavia ja kaupunki toimii ratkaisevassa asemassa pohjoisen Suomen teollisessa ja logistisessa verkostossa. Kaupungin vahvuuksia ovat sijainti, kansainvälisyys, monipuolinen elinkeinoelämä sekä kyky toimia rajakaupunkina dynaamisessa ympäristössä. Vihreän siirtymän hankkeet, Outokummun alueelle kaavaillut investoinnit, teollisuuden toimintaedellytysten vahvistaminen sekä logistiset kehityshankkeet luovat mahdollisuuksia kasvuille, työllisyydelle ja kansainväliselle yhteistyölle. Kaupungin rooli näiden hankkeiden mahdollistajana on strategisesti keskeinen. Näiden hankkeiden mahdollistaminen edellyttää taloudellisesti realistisia ja strategisesti valittuja kaavaratkaisuja, teollisuusalueiden valmiuksien parantamista sekä ennakkoivaa yhteistyötä yrityskentän, valtion ja naapurikuntien kanssa. Myös matkailutoimialan osalta meillä on edellytyksiä odottaa investointeja ja uusia avauksia turistien viipymän kasvattamiseksi. Näiden vahvuuksien systemaattinen hyödyntäminen luo pohjan tulevaisuuden kasvuille myös tiukentuvassa talousraamissa.

Myös hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen ovat Tornion kehittämisen kivijalkoja. Väestörakenteen muuttuminen, palvelutarpeiden kasvu ja ennaltaehkäisemisen tärkeys painottavat entisestään poikkihallinnollista yhteistyötä ja kaupunkistrategian mukaista vaikuttavaa palvelutuotantoa. Lapsiystävällinen kunta -mallin käyttöönotto, koulutuksen vahva perusta sekä aktiivinen kulttuuri- ja vapaa-aikatoiminta tukevat koko kaupunkimme viihtyvyyttä. Tapahtumien osalta vuosi 2026 on erityisen kiinnostava. Tornio on kansallisten kotiseutupäivien järjestäjäkaupunki, osallistuu Oulun Euroopan kulttuuripääkaupunkivuoteen ja päätös Tornionjoen lippokalastuskulttuurin mahdollisesta hyväksymisestä Unescon aineettoman kulttuuriperinnön kohteeksi saadaan vuoden 2026 lopussa.

Tulevien vuosien strategiatyö - uuden kaupunkistrategian valmistuminen keväällä 2026 - antaa mahdollisuuden linjata Torniolle selkeä, pitkän aikavälin talous- ja elinvoimapolku. Tämän talousarvion rooli on rakentaa perusta, joka mahdollistaa strategian täysimääräisen toimeenpanon vuodesta 2027 alkaen. Erityisesti talouden tasapainottaminen, väestörakenteen muutoksen ymmärtäminen, palvelurakenteen uudistaminen ja investointikyvyn turvaaminen muodostavat valtuustokauden keskeiset strategiset haasteet.

Vuoden 2026 talousarvio on valmisteltu tiiviissä yhteistyössä toimialojen, luottamushenkilöiden ja kaupungin henkilöstön kanssa. Haluan esittää lämpimät kiitokseni perusteellisesta ja vastuullisesta työstä. Yhteinen tavoitteemme on varmistaa, että Tornio pysyy houkuttelevana, toimintakykyisenä ja tulevaisuuteen katsovana rajakaupunkina - paikkana, jossa ihmiset voivat elää hyvää arkea ja jossa yrityksillä on hyvät edellytykset kasvaa ja menestyä.

Jukka Kujala
Kaupunginjohtaja

Toimintaympäristön kuvaus

2 Toimintaympäristön kuvaus

2.1 Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen

Tornion kaupunki edistää asukkaidensa hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta Kuntalain (410/2015 1 §), yleiseen terveyden edistämiseen liittyvän lainsäädännön sekä kaupunkistrategiassa asetettujen tavoitteiden edellyttämällä tavalla. Käytännön hyvinvointityötä on linjannut Hyvinvointi- ja turvallisuusohjelma 2021–2025 (väestöryhmittäisine alaohjelmineen), joka hyväksyttiin kaupunkistrategian toimeenpano-ohjelmaksi syksyllä 2022. Osallisuuden osalta toimeenpanoa ohjaa myös kaupungin Osallisuusmalli. Ohjelmat perustuvat kaudelta 2017–2021 valtuustokaudelta kerättyyn ja analysoituun hyvinvointitietoon, joka on koottu Laajaan hyvinvointikertomukseen vuosilta 2021–2025. Hytu-ohjelma sisältää hyvinvointityölle painopisteen, tavoitteet ja kehittämiskohteet (kuvio 1).

PAINOPISTE VUOSILLE 2021 – 2025: AKTIIVINEN JA OSALLISTUVA TORNIOLAINEN

1. Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät elintavat ja toiminta

- o Perheiden elintapojen tuki
- o Syrjäytymisen ehkäisy
- o Elintapasairauksien ehkäisy

2. Kokemus osallisuudesta hyvinvoinnin tukena

- o Lasten ja nuorten arjen osallisuustilaisuudet
- o Neuvostojen vahvempi rooli hyvinvointityössä
- o Urheiluseurojen osallistaminen esim. seuraparlamentti
- o Ennakkovaikutusten arviointi osana päätöksentekoa

3. Omaehtoiseen hyvinvoinnin edistämiseen kannustavat , viihtyisät ja turvalliset elin- ja toimintaympäristöt

- o Kaikenikäisille soveltuvat ja turvalliset liikuntapaikat ja -reitit
- o Kulttuurihyvinvoinnin näkyvä rooli
- o Ikääntyneiden asumisturvallisuus
- o Ehkäisevä päihdetyö
- o Toimintaympäristöjen esteettömyys ja esteettisyys

Poikkileikkaavana teemana eriarvoisuuden ehkäisy

Tornio

Kuvio 1. Hytu-ohjelman painopisteet vuosille 2021–2025.

Vuodesta 2023 alkaen kunnan valtionosuuksien määrätymiseen vaikuttaa muiden tekijöiden ohella kunnan tekemä työ kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Kuntien valtionosuuden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosan laskennassa käytetään niin kutsuttua HYTE-kerrointa. Kertoimen tarkoituksena on kannustaa kuntia aktiiviseen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen myös hyvinvointialueuudistuksen voimaantulon jälkeen. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistä linjataan kansallisella tasolla valtion periaatepäätöksellä vuoteen 2023, jonka päämääränä on turvata suomalaisten kestävä hyvinvointi kaikissa väestö- ja ikäryhmissä sekä toteuttaa ministeriöiden strategisia tavoitteita ja vahvistaa hyvinvointitalousajattelua.

Periaatepäätöksessä on neljä painopistettä:

1. Kaikille mahdollisuus osallisuuteen
2. Hyvät arkiympäristöt
3. Hyvinvointia ja terveyttä edistävä toiminta ja palvelut
4. Päätöksenteolla vaikuttavuutta

Hyvinvointitilanne Torniossa

Hyvinvointikertomus 2025 on kaupungin poikkihallinnollisen hyvinvointiryhmän laatima, hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen johtoryhmän tarkastama ja kaupunginvaltuuston hyväksymä. Laaja hyvinvointikertomus 2021–2025 on vuosittainen raportti hyvinvointitilanteesta, sen kehittymisestä ja hyvinvointityöstä kaupungissa. Aineistossa Tornion tilannetta verrataan verrokkikuntiin ja -alueisiin Kemi, Iisalmi, Raahen, Lappi ja koko maa. Yhteenvedon voidaan todeta, että valtaosa kaupungin asukkaista pärjää ja voi hyvin. Alla tiivistetysti tuoreimpaan tietoon perustuvia nostoja torniolaisten hyvinvoinnista.

Hyvinvointijohtaminen

- Hyvinvoinnin edistämistyö hyvällä tasolla, kehittämistarve päätösten ennakkoarviointien toteutuksessa
- Kaupunki on aktiivinen toimija verkostojen kanssa tehtävässä yhteistyössä
- Kaupunki on nimennyt strategiset toimenpiteet Lapin hyvinvointialueen kanssa tehtävälle yhteis- ja yhdyspintatyölle

Talous ja elinvoima

- Hyte-kertoimeen perustuva valtionosuuden lisäosa noussut hieman vuodesta 2023
- Huoltosuhteen heikentävä kehitys
- Perustoimeentulotukea tarvitsevien kotitalouksien määrä laskussa

Ympäristö ja turvallisuus

- Poliisin tietoon tulleet huumausainerikokset vähentyneet hieman, myös rattijuopumustapaukset
- Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden tarkastus toteutuu kouluissa
- Suurin osa kokee olonsa turvallisiksi, liikenne ja liukkaus osittain aiheuttaa huolta

Osallisuus

- Lasten osallistumisen ja vaikuttamisen rakenteisiin tulossa parannusta
- Vuorovaikutteisuus palvelujen suunnittelussa ja arvioinnissa kaipaa kehittämistä, mm. kuntatalaisfoorumeita
- Osalla torniolaisia talous osallisuutta rajoittavana tekijänä
- Liikkuvat palvelut edistävät kulttuuripalvelujen saavutettavuutta kaikille kaupunkilaisille
- Äänestysaktiivisuus hieman laskussa edelleen

Lapset, nuoret ja lapsiperheet

- Koululaisten fyysinen toimintakyky heikentynyt
- Koululounaan syöminen on vähentynyt yläkoululaisilla kahden vuoden takaiseen
- Lasten ylipainoisuuden lisääntyminen, edelleen terveyteen nähden liian vähäinen liikkuminen ja ravitsemuspuutteet haasteina
- Humalajuominen ja rahapelien pelaaminen laskussa, tupakkatuotteiden käyttö nousussa
- Lasten kokemus terveydentilastaan hieman parantunut
- Nuorten mielenterveyteen liittyvät haasteet; vuorovaikutuksen ongelmat, ahdistuneisuus, masennus, yksinäisyys, avun saaminen huoliinsa
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden lapsiperheiden osuus aikaisempien vuosien valossa laskenut

Nuoret aikuiset ja työikäiset

- Ylipainoisuus ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelevilla vähentynyt, lukio-opiskelijoilla kasvanut
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden osuus laskussa
- Työllisyys kasvussa, työttömyys laskussa, myös nuorten työttömyys ja pitkäaikaistyöttömien määrä ollut laskussa
- Työkyvyttömyyseläkettä saavien osuus hieman noussut
- Työikäistä väestöä koskevan, ajantasaisen hyvinvointitiedon saatavuus heikkoa

Ikääntyneet

- Osallistumisessa haasteita liittyen osittain digitalisaatioon ja liikkumiseen, yksinäisyys
- Edelleen parannettavaa kotien ja muiden toimintaympäristöjen turvallisuudessa (kaatumiset, puutoamiset, liikkumisturvallisuus)
- Kotona asuvien 80- vuotta täyttäneiden osuus verrokkikuntiin nähden alhaisempi, ja omaishoidettavien osuus laskussa
- Ikääntyneitä koskevan hyvinvointitiedon saatavuus heikkoa

Vaikka valtaosa pärjää ja voi hyvin, hyvinvoinnin haasteille on tyypillistä niiden kasautuminen, väestön hyvinvoinnin polarisoituminen. Eriarvoisuuden ehkäisyssä ja osallisuuden vahvistamisessa on ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä kohdistettava erityisesti niihin elämäntilanteisiin ja ylisukupolvisiin kehityskulkuihin, jotka aiheuttavat riskin negatiivisen kierteen syntymiselle. Esimerkiksi peruskoulun jälkeistä koulutuspaikkaa vaille jäämistä ja sitä myöten koulutuksellista eriarvoistumista ja syrjäytymistä voidaan ehkäistä oppisopimuskoulutuksen, työpajatoiminnan ja nuorten yrittäjyyspajojen sekä etsivän nuorisotyön avulla sekä takaamalla riittävä määrä aloituspaikkoja sekä joustavia opiskelumahdollisuuksia. Lisäksi koulutuksen keskeyttämistä voidaan ehkäistä toimivalla opiskeluhoollolla, puuttamalla koulukiusaamiseen ja poissaoloihin. Elämäntapahtumalähtöiset ja ihmiskeskeiset toimenpiteet ovat tyypillisesti poikkihallinnollisia ja edellyttävät paitsi toimialojen ja palvelualueiden välistä yhteistyötä, myös aktiivista edunvalvontaa ja yhteistyötä hyvinvointialue – kunta yhdyspinnoilla. Vuosittaisen kertomuksen arvioinnin perusteella esitetään hyvinvointi- ja turvallisuusohjelman kehittämiskohteisiin tarkennuksia vuosille 2026–2027.

2.2 Hyvinvointityö 2026

Toimialoille esitetään poikkihallinnolliseen ja verkostoyhteistyöhön kaupungin valtionosuuden lisäosaan vaikuttavien, niin kutsutun hyte-kertoimen laskennassa käytettävien prosessi-indikaattoreiden mukaisten toimintamallien käyttöönottoa.

Meillä vielä puuttuvia ja rahoitukseen vaikuttavia toimintamalleja ovat:

Sivistyspalveluissa

- Perusopetuksessa on yhteisesti sovittuja toimintamalleja istumisen vähentämiseksi ja fyysisen aktiivisuuden lisäämiseksi
- Liikuntaryhmiä monipuolisesti eri kohderyhmille
- Koulunuorisotyön resurssin takaaminen
- Kouluissa on seksuaalisen häirinnän tunnistamisen ja siihen puuttumiseen yhteisesti sovittu käytäntö tai toimintaohje
- Liikuntapalvelujen ja teknisten palvelujen säännöllinen vuoropuhelu toiminnan ja tilojen suunnittelussa ja kunnossapidossa.

Teknisisissä palveluissa

- Ulkoliikuntapaikkojen kunnossapidon riittävä resursointi.
- Ympäristöjohtamiseen liittyvien aiheiden kuten henkilöstön ohjeistukseen ympäristökuormituksen vähentämiseksi liikuntapalveluissa
- Omaehtoiseen liikkumiseen kannustavat ympäristöt, mm. kävely ja pyöräily. Liikkumisen vaikeuksista kärsivien huomioiminen; esteettömyys, hiekoituksen karkeus, valaistus, ulkoilureitit. Vaaranpaikkojen ja reittitoiveiden kartoitus.

Konserni- ja elinvoimapalveluissa

- Lapha-yhteistyö: hytetu yhteistyörakenteissa torniolaisia koskevan tiedon pohjalta sisällöllisten painopistealueiden vieminen yhteistyöneuvotteluihin; poikkihallinnollinen toimenpide, jota konserni- ja elinvoimapalvelut koordinoi.
- Osallisuuden ja poikkihallinnollisen hyvinvointityön kehittäminen

Poikkihallinnollisina toimenpiteinä

- Unicefin lapsiystävällinen kunta -verkon lasten osallistumista tukevan rakenteen/käytännön käyttöönotto
- Kuntalaiset osallistuvat hankintojen valmisteluun, seurantaan tai arviointiin

Laajemmin ja yksityiskohtaisemmin torniolaisten hyvinvointitilannetta on koottuna sähköisessä Hyvinvointikertomuksessa 2025, [Hyvinvointikertomus](#)

Koko valtuustokautta koskevat toimenpide-esitykset löytyvät Hyvinvointi- ja turvallisuusohjelmasta 2021–2025, sen väestöryhmittäisistä alaohjelmista <https://www.tornio.fi/kaupunki-ja-hallinto/talous-ja-strategia/ohjelmat-ja-suunnitelmat/> ja kaupungin osallisuusmallista <https://www.tornio.fi/wp-content/uploads/2022/02/Tornion-Osallisuusmalli.pdf>.

2.3 Väestönkehitys

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Suomen väkiluku oli syyskuun 2025 lopussa 5 653 269. Maamme väkiluku kasvoi tammi-syyskuun aikana 17 298 hengellä. Väestönkasvua ylläpiti muuttovoitto ulkomailta. Maahanmuuttoja oli 26 612 enemmän kuin maastamuuttoja. Syntyneitä oli 9 361 vähemmän kuin kuolleita.

Tammi-syyskuun aikana syntyi 34 444 lasta eli 1 301 lasta enemmän kuin vastaavalla ajanjaksolla vuonna 2024. Kuolleiden määrä oli 43 805, mikä on 856 enemmän kuin vuotta aiemmin.

Viimeisen 12 kuukauden (lokakuu 2024–syyskuu 2025) ennakkollinen kokonaishedelmällisyysluku oli 1,28 eli 0,03 korkeampi kuin kalenterivuoden 2024 aikana. Syntyvyys on siis hieman noussut viime vuodesta. Syntyvyys on edelleen Suomessa poikkeuksellisen matalalla tasolla ja noin 20 % alemmalla tasolla kuin 10 vuotta sitten. Kokonaishedelmällisyysluku kertoo, kuinka monta lasta nainen synnyttäisi elämänsä aikana, jos syntyvyys pysyisi laskentavuoden tasolla.

Syyskuun ennakkotilaston mukaan ulkomailta muutti Suomeen tammi-syyskuussa 38 133 henkeä ja Suomesta muutti pois 11 521 henkeä. Maahanmuuttoja oli 11 721 vähemmän ja maastamuuttoja 1 667 vähemmän kuin edellisvuoden tammi-syyskuussa.

Kuntien välisiä muuttoja kertyi tammi-syyskuun aikana 218 855. Edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna kuntien väliset muutot vähenivät 6 436 muutolla vuoden 2025 kuntajaon mukaan.

Tilastokeskuksen maakunnittaisten ennakkotietojen mukaan väkiluku kasvoi vuoden 2025 tammi-syyskuussa eniten Uudellamaalla, Pirkanmaalla ja Varsinais-Suomessa. Kaikkiaan väkiluku kasvoi seitsemässä ja väheni kahdessatoista maakunnassa. Lapissa maakunnan väkiluku väheni tammi-syyskuun aikana 402 asukkaalla. Syyskuun lopussa Lapissa asui 175 749 asukasta. Kemi-Tornion seudun väkiluku laski tammi-syyskuussa 319 asukkaalla. Kaupunkiseudulla oli syyskuun lopussa 53 250 asukasta.

Tornion väkiluku on ollut aleneva vuodesta 2012 lukien. Syyskuun lopussa 2025 Torniossa oli 20 825 asukasta. Väestö on vähentynyt vuoden 2025 tammi-syyskuussa 134 asukkaalla (1-9/2024: -56 as.). Keskeiset syyt vuoden 2025 kehitykseen ovat olleet perinteiset eli luonnollinen väestönlisäys (-87) ja kuntien välinen nettomuutto (-68). Nettomaahanmuutto oli vastaavalla ajanjaksolla +23 henkilöä.

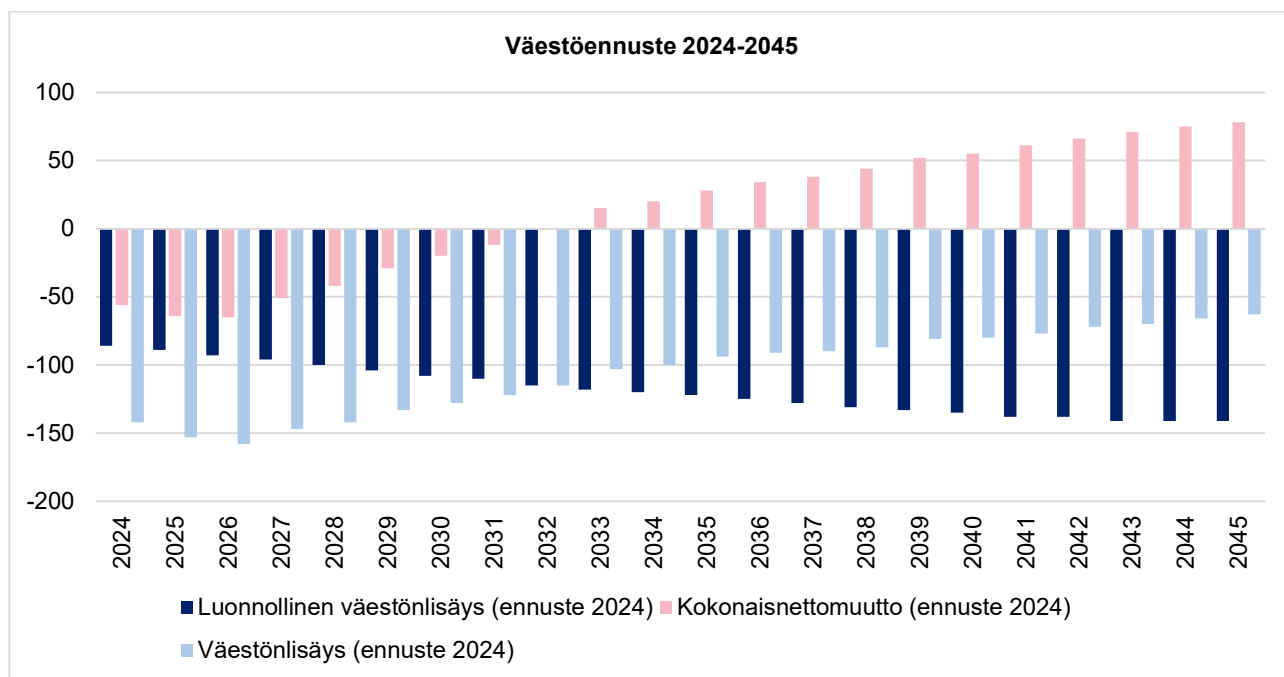
Vuodesta 2024 syntyvyys on laskenut Torniossa edelleen hieman. Myös kuolleisuus on ollut aavistuksen edellistä vuotta alhaisempaa. Kuntien välisessä muuttoliikkeessä nettomuuttotappiot ovat jälleen kasvussa edellisestä vuodesta. Merkittävää on, että nettomaahanmuutto on ollut vuoden 2025 tammi-syyskuussa selvästi vähäisempää kuin edellisenä vuonna vastaavana ajanjaksona.

Taulukko 1. Tornion väestönmuutokset 2020–9/2025.

TORNIO Väestönmuutos	2020	2021	2022	2023	2024	Tilastokeskuksen ennakkotiedot					
						syys.20	syys.21	syys.22	syys.23	syys.24	syys.25
Elävänä syntyneet	182	163	165	163	156	135	127	130	124	114	102
Kuolleet	200	247	248	255	254	146	189	179	184	192	189
Luonnollinen väestönlisäys	-18	-84	-83	-92	-98	-11	-62	-49	-60	-78	-87
Kuntien välinen tulomuutto	808	811	775	719	759	643	641	638	529	607	546
Kuntien välinen lähtömuutto	957	941	845	914	898	766	748	694	746	702	614
Kuntien välinen nettomuutto	-149	-130	-70	-195	-139	-123	-107	-56	-217	-95	-68
Kunnan sisäinen muutto	2 344	2 310	1 950	1 949	1 868	1 733	1 780	1 494	1 435	1 393	1 243
Nettomaahanmuutto	32	80	45	76	173	23	68	19	54	117	23
Kokonaisnettomuutto	-117	-50	-25	-119	34	-100	-39	-37	-163	22	-45
Kokonaismuutos	-135	-134	-106	-209	-59	-111	-101	-86	-223	-56	-134
Väkiluku	21 467	21 333	21 227	21 018	20 959	21 482	21 362	21 247	21 001	20 960	20 825

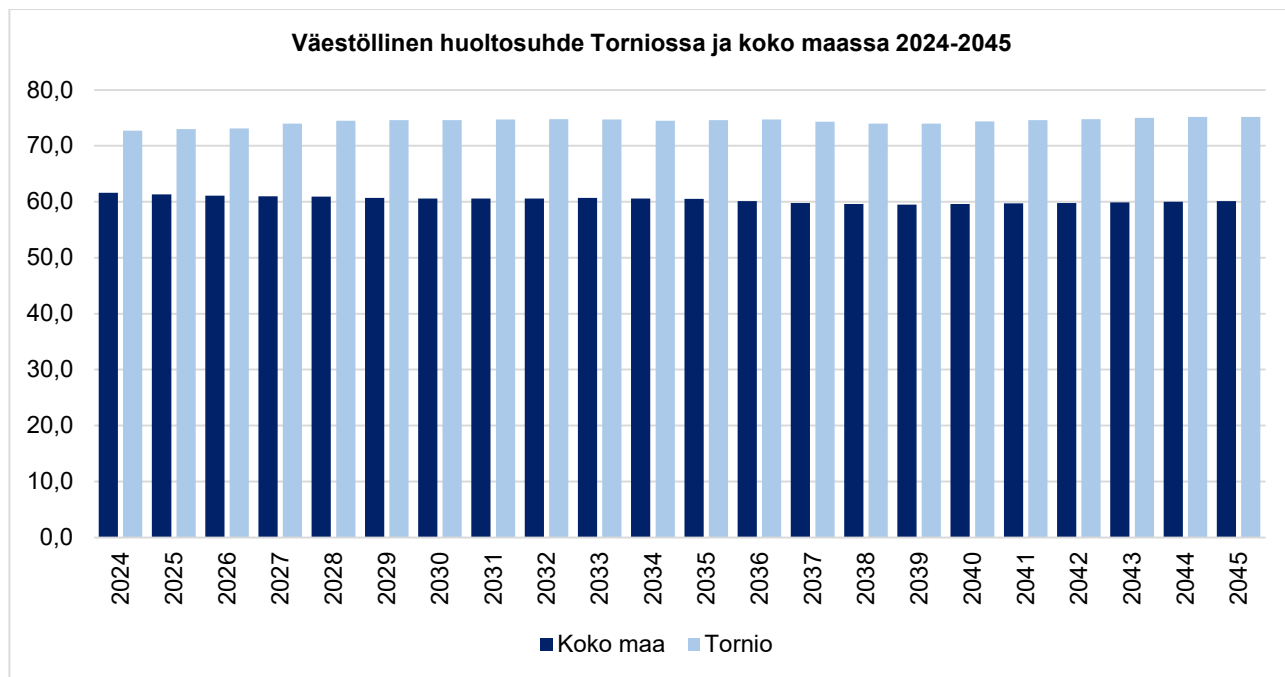
Tilastokeskus julkaisi uusimman väestöennusteensa 24.10.2024. Väestöennuste ulottuu koko maan osalta vuoteen 2075 ja alueittain vuoteen 2045. Suomen väestön ennustetaan ylittävän 6,5 miljoonan asukkaan rajan vuonna 2070. Nykyinen nettomaahanmuutto lykkää, mutta ei estä väestöllisen huoltosuhteen nousua. Suomen väkiluku pysyy kasvussa nykyisen tasoisella 40 000 henkilön nettomaahanmuutolla. Nykyisellä syntyvyydellä alle 15-vuotiaita on Suomessa enää 700 000 henkilöä vuonna 2070. Suomen väkiluvun ennustetaan kasvavan 8 maakunnassa ja vähenevän 11 maakunnassa.

Kuviossa 2 on esitetty Tornion väestömuutokset Tilastokeskuksen väestöennusteen 2024 mukaan vuosina 2024–2045. Kuvan mukaisesti Tornion väkiluku vähenee ennustekauden jokaisena vuotena ollen vuonna 2045 18 708 asukasta. Luonnollinen väestönkasvu on ennusteessa negatiivista, mutta kokonaisnettomuuton ennustetaan kääntyvän positiiviseksi vuonna 2033 (vuonna 2032 0).

Kuvio 2. Tornion väestönmuutokset Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan vuosina 2024–2045.

Väestöllinen huoltosuhde kuvaa lasten ja vanhuseläkeikäisten määrän suhdetta työikäisen väestön määrään. Taloudellinen huoltosuhde puolestaan kuvaa työttömien ja muiden työvoiman ulkopuolella olevien määrän suhdetta työllisten määrään.

Kuviossa 3 on esitetty väestöllinen huoltosuhde koko maassa ja Torniossa vuoden 2024 väestöennusteen mukaan laskettuna. Tornion väestöllinen huoltosuhde nousee 75,2:een vuonna 2044. Koko maan tasolla huoltosuhde on ylimmillään 2024 (61,6). Tornion väestöllinen huoltosuhde on merkittävästi koko maata heikompi.

Kuvio 3. Väestöllinen huoltosuhde Torniossa ja koko maassa 2024–2045 (Tilastokeskuksen väestöennuste 2024).

Taulukko 2. Tornion toteutunut väestönkehitys 1980–9/2025 ja ennuste 2025–2045 ikäryhmittäin (Lähde: Tilastokeskus)

Ikä-ryhmä	Tornion toteutunut väestönkehitys 1980–9/2025 (uusin tieto)						Tilastokeskuksen ennuste 2025–2045 (ennuste 2024)		
Vuosi	1980	1990	2000	2010	2020	9/2025	2025	2030	2045
0–6 v.	2 532	2 286	1 921	1 898	1 457	1 210	1 229	1 094	1 041
7–15 v.	3 085	3 371	2 936	2 516	2 437	2 236	2 211	1 866	1 550
16–24 v.	3 337	2 972	2 981	2 737	2 090	2 035	1 981	1 953	1 441
25–64 v.	10 294	11 735	11 839	11 870	10 278	9 755	9 709	9 272	9 055
65–74 v.	1 194	1 637	1 633	1 836	3 202	2 991	2 968	2 665	2 243
75–84 v.	536	721	1 072	1 197	1 417	1 981	2 025	2 478	1 989
Yli 85 v.	98	157	235	459	586	617	601	689	1 389
Yht.	21 076	22 879	22 617	22 513	21 467	20 825	20 724	20 017	18 708

Tornion keskeisellä kaupunkialueella asui vuonna 2024 74,8 % eli noin kolmannes koko kaupungin asukkaista (15 671 asukasta). Alueen väkiluku kasvoi edellisestä vuodesta 56 asukkaalla. Kaupunkialueen ulkopuolella väestörikkain tilastollinen suuralue oli vuonna 2024 Kaakamo, jonka väkiluku oli 1 665 asukasta. Tornion kaupungin väkiluku laski kaupunkialuetta lukuun ottamatta kaikilla suuralueilla (pl. tuntematon +32 asukasta). Tornion taajama-aste oli vuonna 2023 (uusin tieto) 87,6 %. Koko maan taajama-aste oli 87,1 %.

Taulukko 3. Tornion väestö suuralueittain 2018–2024 (Lähde: Tilastokeskus).

Tornion väestö suuralueittain 2018-2024 (Lähde: Tilastokeskus)								
Ikäluokka	Vuosi 31.12.	Keskeinen kaupunkialue	Kaakamo	Vojakkala	Arpela	Karunki	Tuntemato	Yhteensä henkilöä
0–6	2018	1 176	146	120	42	85	8	1 577
	2019	1 133	142	109	45	78	8	1 515
<i>Alle kouluikäiset</i>	2020	1 104	132	102	44	68	7	1 457
<i>lapset</i>	2021	1 065	124	104	59	68	7	1 427
	2022	1 010	130	103	58	71	5	1 377
	2023	951	123	114	58	59	5	1 310
	2024	943	106	112	40	59	4	1 264
7–15	2018	1 751	278	182	91	191	28	2 521
	2019	1 724	261	183	87	173	28	2 456
<i>Kouluikäiset</i>	2020	1 723	257	180	78	177	22	2 437
<i>lapset ja nuoret</i>	2021	1 702	234	179	71	173	22	2 381
	2022	1 701	234	178	73	165	26	2 377
	2023	1 655	229	177	67	158	34	2 320
	2024	1 630	211	176	76	144	35	2 272
16–24	2018	1 774	142	127	70	92	32	2 237
	2019	1 680	150	119	67	98	27	2 141
<i>Nuoret</i>	2020	1 631	148	115	64	103	29	2 090
<i>opiskelijat</i>	2021	1 656	143	97	61	95	28	2 080
<i>ja työikäiset</i>	2022	1 618	149	103	53	97	27	2 047
	2023	1 576	153	92	53	99	34	2 007
	2024	1 613	132	88	45	99	37	2 014
25–64	2018	7 775	928	734	426	592	141	10 596
	2019	7 689	904	715	419	572	119	10 418
<i>Työikäiset</i>	2020	7 602	875	707	424	563	107	10 278
	2021	7 506	847	707	414	542	104	10 120
	2022	7 428	833	681	406	551	108	10 007
	2023	7 420	821	675	370	526	101	9 913
	2024	7 415	803	663	366	511	125	9 883
65–74	2018	2 239	242	217	140	188	7	3 033
	2019	2 298	261	245	143	193	13	3 153
<i>Seniorit</i>	2020	2 347	261	244	142	196	12	3 202
	2021	2 325	262	243	157	202	15	3 204
	2022	2 267	249	245	169	197	13	3 140
	2023	2 203	243	244	167	197	13	3 067
	2024	2 162	243	241	160	203	18	3 027
75–84	2018	989	114	68	67	115	5	1 358
	2019	990	109	67	65	112	9	1 352
<i>Ikääntyneet</i>	2020	1 057	110	74	62	105	9	1 417
	2021	1 130	116	90	59	107	6	1 508
	2022	1 263	133	101	58	113	11	1 679
	2023	1 354	137	117	66	116	9	1 799
	2024	1 436	138	124	71	108	10	1 887
85–	2018	397	44	31	24	55	2	553
	2019	410	48	33	26	49	1	567
<i>Vanhukset</i>	2020	428	50	32	29	41	6	586
	2021	453	44	31	32	47	6	613
	2022	444	39	33	33	44	7	600
	2023	456	32	33	23	50	8	602
	2024	472	32	26	25	50	7	612
Yhteensä henkilöä	2018	16 101	1 894	1 479	860	1 318	223	21 875
	2019	15 924	1 875	1 471	852	1 275	205	21 602
	2020	15 892	1 833	1 454	843	1 253	192	21 467
	2021	15 837	1 770	1 451	853	1 234	188	21 333
	2022	15 731	1 767	1 444	850	1 238	197	21 227
	2023	15 615	1 738	1 452	804	1 205	204	21 018
	2024	15 671	1 665	1 430	783	1 174	236	20 959
Abs. muutos henkilöä	2024-2018	-430	-229	-49	-77	-144	13	-916
	2024-2023	56	-73	-22	-21	-31	32	-59
Osuus (%) koko kunnan väkiluvusta	2018	73,6 %	8,7 %	6,8 %	3,9 %	6,0 %	1,0 %	100,0 %
	2023	74,3 %	8,3 %	6,9 %	3,8 %	5,7 %	1,0 %	100,0 %
	2024	74,8 %	7,9 %	6,8 %	3,7 %	5,6 %	1,1 %	100,0 %

2.4 Elinkeinoelämä

Valtionvarainministeriön julkaiseman syyskuun taloudellisen katsauksen (VM julkaisu 2025:49) mukaan Suomen bruttokansantuote (BKT) kasvoi viime vuonna 0,4 prosenttia vuositasolla ja talouden toipuminen jatkuu. Inflaation hidastuminen, korkojen lasku ja tuloveronalennukset lisäävät kulutusta. Rakentamisen toipuminen, energiasiirtymä ja puolustushankinnat kasvattavat investointeja. Talouden kasvua hidastavat Yhdysvaltojen tullien korotukset ja yleinen epävarmuus. BKT kasvaa 1,0 prosenttia vuonna 2025 ja 1,4 prosenttia vuonna 2026 ja 1,7 prosenttia 2027. Työllisyys kasvaa vasta vuosina 2026–2027 talouden vahvistuessa. Työttömyysaste laskee vuoden 2025 9,4 prosentista 8,4 prosenttiin vuonna 2027.

Heikko lähtötilanne ja talouden hidas kasvu painavat julkista taloutta tänä vuonna. Lähivuosien ennakoitu talouskasvu sekä hallituksen sopeutustoimet pienentävät alijäämää vain maltillisesti, kun menoja lisäävät kasvavat puolustusinvestoinnit, hoiva- ja hoitomenot sekä velanhoitokustannukset. Julkisyhteisöjen alijäämä on tänä vuonna 4,3 prosenttia suhteessa BKT:hen ja pienenee siitä n. 3,6 prosenttiin vuonna 2026 ja kolmen prosentin tuntumaan ennustejakson lopulla. Velkasuhde vakiintuu hetkellisesti vuonna 2027, minkä jälkeen se kääntyy uudelleen kasvuun ja ylittää 90 prosenttia vuonna 2029.

Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisi 29.4. alueelliset kehittämisnäkymät -katsauksen (TEM julkaisu 2025:19), jossa on kuvattu kehittämisnäkyviä maakunnittain. Geopoliittisten muutosten myötä Lapin kehitysnäkymien kuva on muuttunut merkittävästi. Muutos näkyy keskeisillä toimialoilla. Infrastruktuuritarpeet ja keskustelu saavutettavuudesta ovat lisääntyneet ja konkretisoituneet. Pohjoisen ja Itäisen Suomen ohjelmat ovat valmistuneet. Odotukset niiden toimeenpanoon ovat kääntyneet hallituksen kehysriihen. Ohjelmien toimeenpanossa tullaan hyödyntämään käytössä olevia kansallisia rahoitusinstrumentteja sekä EU:n ja NATO:n tarjoamia rahoitusmahdollisuuksia.

Lappi näyttäytyy aluekehitykseltään Elinvoima, vetovoima ja pitovoima (EVP) -indeksitarkastelussa vahvana maakuntana. Lappilaiskuntia komeilee vertailun kärkipaikoilla sekä kaikkien kuntien että kuntakokoluokittaisissa tarkasteluissa. Kymmenen parhaan kunnan joukkoon sijoittuivat Kittilä ja Kolari ja kahdenkymmenen parhaan joukkoon mahtuvat myös Inari ja Rovaniemi. Lapin seutukunnista Rovaniemi ja Kemi-Tornio olivat mukana kuntien vetovoimaisuutta yritystoiminnan kannalta mittaavassa Elinkeinoelämän keskusliiton (EK) tekemässä kuntarankingissa ja sijoitukset jäivät vaatimattomiksi. Yrittäjät näkevät kehitettävää kuntapäätösten yrityslähtöisyydessä ja kuntien yritysilmapiirissä.

Suomen Yrittäjät ry:n Kuntabarometrissa 2024 Tornio sai keskimääräistä paremman arvosanan kaupungin elinkeinopolitiikasta (Tornio 3,26 ja koko maa 3,24). Suomen 77. keskikokoisen kunnan joukossa Tornion sijoitus oli 36. Seutukuntatarkastelu (vrt. EK:n kuntaranking) ei siten ole välttämättä tarkoituksenmukaisin tarkastelutaso kunnan yritystoiminnan ja sen vetovoimaisuuden mittaamisessa.

Torniossa elinkeinoelämän kehitysnäkymät vaihtelevat muiden alueiden tapaan toimialoitain. Esimerkiksi rakentaminen on huippuvuosista hiipunut, mutta toisaalta torniolaiset rakennusalan yritykset ovat menestyneet urakkakilpailuissa muualla Lapissa, jossa mm. matkailurakentaminen on vilkasta.

Outokumpu julkaisi 1.10.2025 tiedotteen, jonka mukaan yhtiö etenee uudelleenjärjestelyohjelmansa kanssa. Tavoitteena on saada aikaiseksi 100 miljoonan euron vuosittaiset rakenteelliset kustannussäästöt vuoden 2027 loppuun mennessä. Uudelleenjärjestelyohjelma vaikuttaa pääosin Europe-liiketoiminta-alueeseen ja globaaleihin konsernitoimintoihin. Suunnitellut rakenteelliset kustannussäästöt on tarkoitus saavuttaa vähentämällä kiinteitä kustannuksia, parantamalla tehokkuutta organisaatiossa ja tuotannon optimoinnilla. Yhtiö ilmoitti aloittavansa yt-neuvottelut, jotka voivat vaikuttaa enintään 450 työntekijään. Muutosneuvotteluiden vaikutus Kemi-Tornon alueelle ei ole tiedossa, mutta vähennystarve Meri-Lapissa on alustavan arvion mukaan enintään 130 henkilöä. Tornion tehtailla, Röyttän satamassa ja Keminmaan Eläjärven kaivoksella työskentelee noin 2 300 työntekijää. Outokumpu on Tornion suurin työnantaja ja sen suhdanteilla on suuri vaikutus kaupungin talouteen ja työllisyyteen.

Tornion Outokummun alueella on edelleen vireillä investointeja, mutta niiden lopullisesta aikataulusta ei ole tietoa. Outokumpu on tehnyt esikaupan Tornion kaupungilta noin 100 hehtaarin maa-alueesta, johon voi mahdollisesti sijoittautua vedyn, kemikaalien, polttoaineiden ja sähkön tuotantoa, joita tarvitaan eri teollisuudenaloilla. Alueelle selvitetään myös modulaarisen pienydinvoimalan toteuttamisen edellytyksiä.

Outokummun 17.10.2025 julkaiseman tiedotteen mukaan pääministeri Orpon hallituksen kaavaileman kaivos-mineraaliveron korotuksen, sähköveroluokan muutoksen ja sähköistämistuen poistamisen yhteisvaikutukset olisivat Kemi-Tornion seudulle hyvin negatiivisia. Esimerkiksi Kemin kaivoksen elinikä lyhentyisi viidellä vuodella ja Tornioon suunniteltu 200 ME investointi uuteen hehkutus- ja peittauslinjaan vaarantuisi.

Puhtaan energian tuottaminen nähdään tärkeänä vetovoimatekijänä teollisten yritysten etsiessä uusia sijoitustumispaiikkojaan ja mahdollisuutena jatkojalostuksen kehittämiseksi. Sijoittumispaiikan valinnassa on myös tärkeää logistiset yhteydet (juna, satama, maantie, lentoasema), vesi, sähköasema ja teollisuusalueen sijainti edellisiin nähden.

Vuoden 2025 kesäkuun loppuun mennessä Suomessa oli yhteensä 1 920 toiminnassa olevaa tuulivoimalaa ja kapasiteetti 8 902 megawattia.

Torniossa on tällä hetkellä toiminnassa kaksi tuulivoimapuistoa. Vuonna 2015 rakennettu Kitkiäisvaara (8 myllyä, 36 MW) sekä Röyttän alueen Puuska 1 (2010, 8 myllyä, 29 MW) ja Puuska 2 (2015, 5 myllyä, 17 MW). Röyttän edustalle on suunniteltu jo vuosien ajan merituulivoimapuistoa. Merituulivoimapuiston osayleiskaavan muutos on asetettu vireille joulukuussa 2022. Lisäksi Tornion pohjoisosissa on eri kaavavaiheissa meneillään kuusi hanketta. Aurinkopuistohankkeita on vireillä kaksi.

Tuulivoimakaavojen lisäksi Torniossa on vireillä useita muitakin elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin vaikuttavia kaavoitushankkeita. Suurimpana Tornion yleiskaavan ajantasaistaminen mikä luo pohjan pitkäaikaiselle maankäyttöpolitiikalle kunnassa. Tornion yleiskaava 2040 on määrä valmistua vuoden 2026 aikana.

Asemakaavoitushankkeista keskeisiä hankkeita elinkeinoelämän näkökulmasta ovat Koivuluodon, Kyläjoen ja Laivakankaan, Kromilaakson 2 -vaiheen kaavahankkeet, joilla vastataan nimenomaan teollisuuden tarpeisiin. Kukkolankosken kaavoitushanke edistää edetessään etenkin kestävän matkailun kehittämistä.

Nordic Hydrogen Route on Gasgrid Finlandin ja Nordion Energin yhteinen hanke, joka vauhdittaa vetytalouden luomista rakentamalla rajat ylittävän vetyinfrastruktuurin ja avaamalla avoimen vetymarkkinan Perämeren alueelle vuoteen 2030 mennessä. Yhtiöiden tavoitteena on rakentaa putkiverkosto, joka kuljettaa ja varastoi energiaa tehokkaasti tuottajilta kuluttajille varmistaen pääsyn avoimelle, luotettavalle ja turvalliselle vetymarkkinalle.

Nordic Hydrogen Route edistää hiilineutraalisuustavoitteiden saavuttamista, tukee alueellista vihreää teollistumista, talouskehitystä ja Euroopan energiaomavaraisuutta. Lisäksi Nordic Hydrogen Route vauhdittaa vetytalouden luomista ja uusia investointeja, joilla tuetaan Euroopan energiasiirtymää ja parannetaan vihreän ja kilpailukykyisen kotimaisen energian saatavuutta.

Gasgridin vedyn siirtoverkon rakentaminen voisi ajoittua alustavan arvion mukaan vuosille 2026–2030. Hankkeen toteutuminen edistäisi merkittävästi vetytaloushankkeita Torniossa ja koko Meri-Lapissa.

Meneillään olevista liikenneinvestoinneista merkittävimpiä ovat Tornion meriväylän parantaminen sekä E4 / vt. 29 Tornionjoen sillan perusparannushanke. Valtatie 21 osalta Torniossa on etenemässä risteysturvallisuuden parantamisen suunnittelu vt 21. ja Isopalontien risteysalueella. Kolarin radan sähköistämishanke on suunnitteluvaiheessa.

Kemi-Tornion lentoaseman matkustajamäärä oli tammi-elokuussa 20 445 matkustajaa (+8,6 %). Kemi-Tornion osto on suorat reittilennot Helsinkiin ja lennot on turvattu 27.2.2028 saakka. Alueella yritetään yhteisvoimin saada aikaiseksi charter -liikenneyhteyksiä Lapin matkailuun liittyen.

Tornion Röyttän satama sisällytettiin mukaan Euroopan laajuiseen TEN-T verkkoon vuonna 2024. Tämä oli merkittävä päätös sillä se mahdollistaa sataman kehittämisen myös EU-rahoituksella. Tornion sataman kautta kulkeva vuosittainen tavaraliikenne (tuonti + vienti) oli heinäkuun 2025 tilanteen mukaan edellisen 12 kk osalta

2,6 miljoonaa tonnia. Liikennemäärä on ollut enimmillään noin 3 miljoonaa tonnia. Tornion satamassa on Pohjoismaiden suurin LNG-terminaali, joten satamalla on strategista merkitystä koko Perämeren alueella.

Tornion rajanylityspaikka on Suomen vilkkain maarajanylityspaikka. Vuonna 2024 rajanylityspaikan kautta kulkeva ajoneuvoliikenne oli yhteensä yli 4,8 miljoonaa ajoneuvoa (saapuneet ja lähteneet). Rajaliikenne on vilkastunut koko ajan johtuen rajakauppakesittymän vetovoimasta.

Tornion matkailuelinkeinon kehitysnäkymät ovat parantuneet koko ajan ja matkailuinvestointeja on vireillä. Myös uusi matkailun alueorganisaatio Visit TornioHaparanda ry. kokoaa toimialaan paikallisesti saman saatevarjon alle. Torniossa oli tammi-elokuussa 2025 yhteensä 56 861 rekisteröityä yöpymistä ja tässä oli kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 16,3 %. Ulkomaisten matkailijoiden osuus on kasvanut peräti 37,9 %. Tornion tavoitteena on saada kaupunkiin lisäinvestointeja (mm. ravintola-, majoitus- ja ohjelmalvelut) ja parantaa julkisia liikenneyhteyksiä (mm. henkilöjuna, linja-auto, charter-lennot). Voimassa olevat asemakaavat mahdollistavat isojakin investointeja kaupunkialueella.

Torniossa oli vuonna 2023 (uusin tieto) yhteensä 8 856 työpaikkaa. Työpaikkamäärä kasvoi edellisestä vuodesta kolmella työpaikalla. Työnantajasektoreittain tarkasteltuna suurin työllistäjä on yksityinen sektori (5 879 työpaikkaa).

Taulukko 4. Torniossa työssäkäyvät (työpaikat) työnantajasektorin mukaan 2019–2023.

	Yhteensä				
	Alueella työssäkäyvät				
	2019	2020	2021	2022	2023
Tornio					
Yhteensä	8 697	8 579	8 704	8 853	8 856
Yksityinen sektori	5 671	5 618	5 743	5 855	5 879
Valtio	144	146	153	152	157
Paikallishallinto	1 724	1 753	1 776	1 757	1 717
Valtioenemmistöinen Oy	59	7	11	51	57
Yrittäjät	872	844	829	816	829
Tuntematon	227	211	192	222	217

Toimialoittain tarkasteltuna Tornion suurin työllistäjä on teollisuus ja toinen suuri toimiala on terveys- ja sosiaalipalvelut. Näillä toimialoilla on 42 % kaupungin kaikista työpaikoista.

Taulukko 5. Torniossa työssäkäyvät (työpaikat) toimialan mukaan 2019–2023.

TORNIO	2019	2020	2021	2022	2023
Toimialat yhteensä	8 697	8 579	8 704	8 853	8 856
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	211	196	179	172	172
B Kaivostoiminta ja louhinta	87	139	144	77	73
C Teollisuus	2 488	2 524	2 440	2 511	2 549
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	50	55	57	56	59
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	67	75	98	165	174
F Rakentaminen	684	662	790	814	736
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	821	773	786	821	810
H Kuljetus ja varastointi	313	277	295	293	305
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	273	222	257	312	309
J Informaatio ja viestintä	61	52	51	54	53
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	80	77	74	71	71
L Kiinteistöalan toiminta	80	72	79	73	79
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	308	226	253	237	254
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	444	437	484	467	469
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	265	281	258	266	279
P Koulutus	613	630	667	662	695
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	1 167	1 259	1 218	1 185	1 173
R Taiteet, viihde ja virkistys	119	91	112	112	120
S Muu palvelutoiminta	169	163	171	172	159
T Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön	60	60	24	50	31
U Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	0	0	0	0	
X Tunteaton	337	308	267	283	286

Lapin hyvinvointialue on ilmoittanut mittavista yhteistoimintaneuvotteluista syksyllä 2025. Neuvotteluilla on todennäköisesti heijastusvaikutuksia myös Tornion terveys- ja sosiaalipalveluiden työpaikkoihin. Neuvottelut ovat edelleen kesken eikä niiden lopputuloksesta ole tietoa.

2.5 Työllisyyden edistäminen ja Tornion työllisyyspalvelut

Meri-Lapin työllisyysalue

Työllisyyden edistämisen tehtävät siirtyvät valtiolta kunnille 1.1.2025. Meri-Lapin työllisyysalueen (Kemi, Keminmaa, Simo, Tervola, Tornio ja Ylitornio) ensimmäisen toimintavuoden arvioidaan olevan ylijäämäinen eikä talouteen liittyviä ikäviä yllätyksiä ole tullut. Vuoteen 2026 lähdeäessä työllisyysalueen budjetti on 7 448 499 euroa. Kuntien maksusuudet perustuvat yhteistoimintasopimuksessa määriteltyihin valtionosuuksien laskentatekijöihin, jotka ovat työvoiman määrä ja laajan työttömyyden määrä vuonna 2024. Sen myötä kuntien maksusuudet ovat seuraavat:

Kemi	37,77 %
Keminmaa	12,20 %
Simo	4,24 %
Tervola	4,55 %
Tornio	35,03 %
Ylitornio	6,23 %

Meri-Lapin Työllisyysalueen strategiset tavoitteet ovat:

1. Elinvoiman vahvistaminen
2. Kustannustehokas kunnallinen peruspalvelu
3. Yhtenäinen työllisyysalue.

Työllisyysalueen vuoden 2026 toiminnan painopistealueet ovat:

1. Työnvälitys- ja yrityspalveluiden kehittäminen nopean työllistymisen edistämiseksi
2. Koulutuspalveluiden turvaaminen ja kehittäminen yhteistyössä sopimuskumppanin kanssa
3. Kuntaekosysteemin tehokas hyödyntäminen

Työllisyyden tilannekuva

Tornion kaupungin työvoiman yhteenlaskettu määrä syyskuussa 2025 on Lapin ELY-keskuksen syyskuun työllisyyskatsauksen mukaan 9 559 henkilöä. Lasku edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan oli 73 henkilön verran. Tornion työllisten määrä on edelleen selvästi Lapin toiseksi suurin Rovaniemen jälkeen. Syyskuussa 2025 torniolaisten työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 8,0 %, joka 0,8 % korkeampi kuin vuotta aikaisemmin. Torniossa oli Lapin viidenneksi matalin työttömyysaste. Tornion työttömyysaste on myös matalampi kuin koko Suomen työttömyysaste, joka oli 11,4 % ja matalampi kun Lapin työttömyysaste, joka oli 9,3 %.

Työttömänä Torniossa oli yhteensä 767 henkilöä, joka oli 75 henkilöä vuodentakaisesta enemmän. Pitkäaikais-työttömyys on myös kasvanut hiukan edellisvuoden 171 henkilöstä tämän vuoden 228 henkilöön. Kaikista työttömistä työnhakijoista miehiä oli 437 ja naisia 330. Työttömistä työnhakijoista oli alle 25-vuotiaita 126 henkilö, kun vuotta aiemmin oli 104 henkilöä. Yli 50-vuotiaita oli 271 henkilöä, yksi vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Työttömyyden kehitys verrattuna vuodentakaiseen jatkui Torniossa kuin koko Lapissakin myönteisempänä kuin koko maassa ja useimmilla muilla ELY-keskusalueilla. Koko maassa työttömiä oli 10 % enemmän kuin vuotta aiemmin.

Työttömyysturvan rahoitusuudistuksen 1.1.2025 myötä kuntien maksuosuudet ovat nousseet rajusti ja Torniossakin noin 50 %. Vuonna 2026 arvioidaan varovaista laskua työttömyysturvakustannuksissa.

Taulukko 6. Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat kunnittain syyskuun lopussa 2025 (Lähde: ELY-keskus).

LAPPI

TYÖLLISYYSKATSAUS

Syyskuu 2025

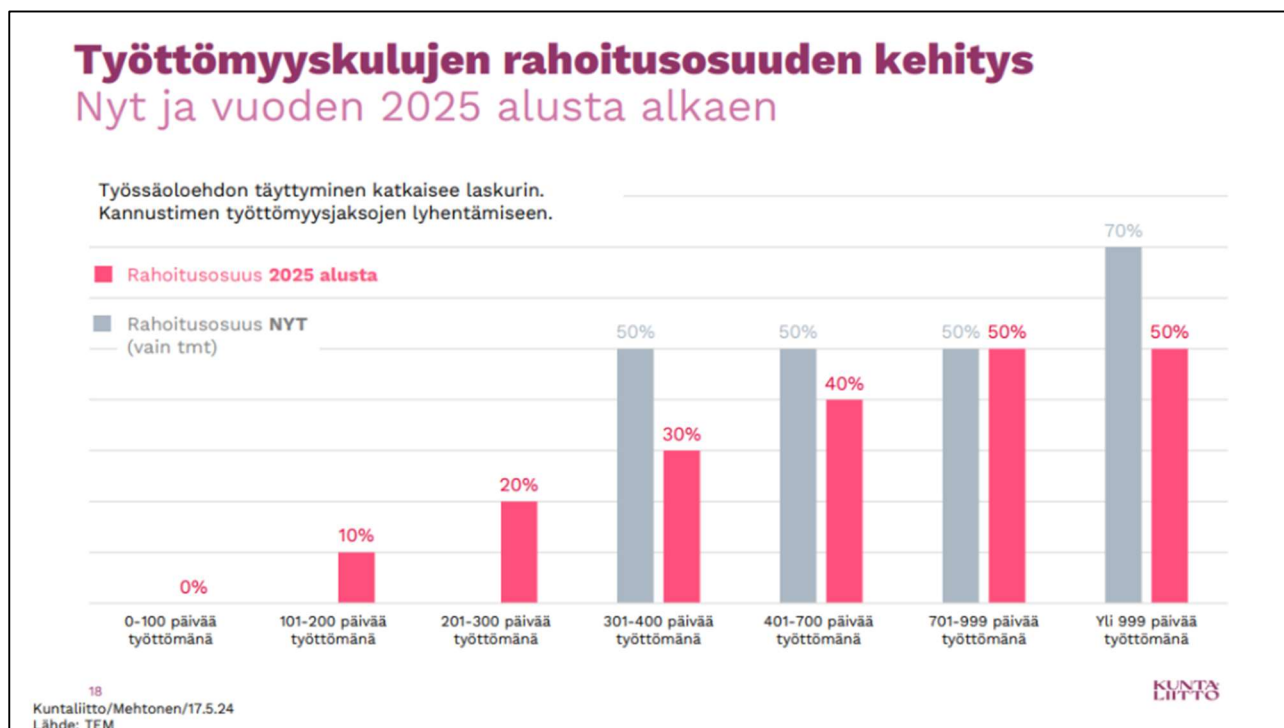
Alueellinen taulukko

TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT JA AVOIMET TYÖPAIKAT KUNNITTAIN 2025 SYYSKUUN LOPUSSA

ELY-KESKUS: LAPPI

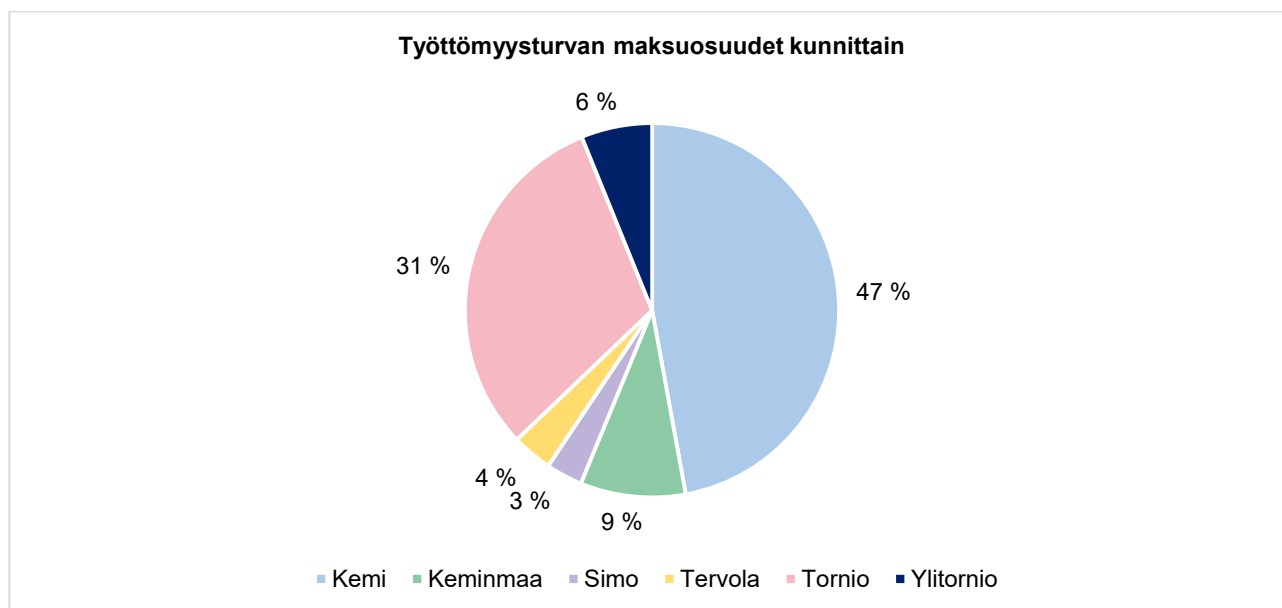
Kunta	Työvoima		Työttömät työnhakijat		Miehet	Naiset	Alle 20-vuotiaat	Alle 25-vuotiaat	Yli 50-vuotiaat	Pitkäaik. työttömät	Vamm. ja Avoimet	
	Osuus-% työvoimasta	Yhteensä									pitkäaik. sairaat	työpaikat
Enontekiö	860	10,0	86	61	25	–	–	41	19	8	117	
Inari	3 640	9,2	336	204	132	–	18	159	93	28	347	
Kemi	7 976	15,4	1 228	727	501	39	155	467	452	145	101	
Kemijärvi	2 691	12,2	327	235	92	7	19	177	123	36	30	
Keminmaa	3 498	7,5	262	155	107	8	32	120	72	42	32	
Kittilä	3 757	7,9	296	180	116	–	22	118	62	33	567	
Kolari	1 928	8,8	170	99	71	0	–	79	34	17	166	
Muonio	1 067	8,6	92	48	44	–	5	41	14	–	51	
Pelkosenniemi	400	10,3	41	26	15	0	–	14	5	–	33	
Pello	1 187	8,2	97	62	35	–	10	52	25	16	20	
Posio	1 102	11,3	125	95	30	–	7	75	49	22	9	
Ranua	1 367	8,3	113	80	33	–	12	59	44	15	11	
Rovaniemi	32 354	8,4	2 730	1 570	1 157	88	353	911	964	459	1 455	
Salla	1 370	11,0	151	113	38	–	6	86	70	24	26	
Savukoski	435	12,9	56	35	20	0	–	41	17	8	–	
Simo	1 115	9,4	105	68	37	–	5	55	42	7	–	
Sodankylä	3 846	6,3	241	151	90	–	10	125	61	25	86	
Tervola	1 203	8,7	105	65	40	–	7	47	33	10	14	
Tornio	9 559	8,0	767	437	330	27	126	271	228	121	91	
Utsjoki	517	7,9	41	29	12	0	–	15	15	6	11	
Ylitornio	1 471	10,8	159	96	63	–	11	91	50	29	31	
Yhteensä	81 343	9,3	7 528	4 536	2 988	194	812	3 044	2 472	1 059	3 202	

Rahoitusuudistus

Kuvio 4. Työttömyyskulujen rahoitusosuuden kehitys nyt ja vuoden 2025 alusta (Lähde: Kuntaliitto).

Kuviossa 5 Meri-Lapin työllisyysalueen maksamien työttömyysturvan maksuosuuksien jakautuminen kunnittain. Kemin kaupungin osuus on lähes puolet Meri-Lapin työllisyysalueen työttömyysturvan maksuosuuksista. Tornion kaupungin osuus on kolmannes ja muiden kuntien osuus on alhaisempi. Taulukossa 7 on esitetty Meri-Lapin kuntien maksut euroissa tammi-elokuun aikana 2025.

Kuvio 5. Työttömyysturvan maksosuudet kunnittain.

Taulukko 7. Meri-Lapin kuntien maksut euroissa tammi-elokuussa 2025.

Kunta	Kunnan osuus (€) 1/2025	Kunnan osuus (€) 2/2025	Kunnan osuus (€) 3/2025	Kunnan osuus (€) 4/2025
Kemi	112 058	244 611	260 647	280 741
Keminmaa	22 352	48 051	52 139	54 765
Simo	7 982	17 243	18 458	20 171
Tervola	7 280	16 931	18 660	19 861
Tornio	63 381	161 392	172 939	193 859
Ylitornio	14 482	35 515	35 583	38 452
Yhteensä	227 537	523 743	558 426	607 848

Kunta	Kunnan osuus (€) 5/2025	Kunnan osuus (€) 6/2025	Kunnan osuus (€) 7/2025	Kunnan osuus (€) 8/2025
Kemi	267 469	262 359	282 935	254 307
Keminmaa	49 984	53 084	51 604	46 763
Simo	18 478	17 097	16 176	16 277
Tervola	19 396	20 759	22 146	20 252
Tornio	177 574	169 407	180 301	173 885
Ylitornio	33 335	34 121	33 895	30 902
Yhteensä	566 234	556 827	587 057	542 386

2.6 Koulutus ja osaaminen

Tornio on perinteinen koulu- ja opiskelukaupunki, jossa toimii useita oppilaitoksia sekä koulutuksen järjestäjiä varhaiskasvatuksesta korkea-asteelle saakka. Tornion kaupungin opetus- ja koulutuspalveluiden (varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus, lukio, kansalaisopisto) lisäksi kaupungissa toimivia oppilaitoksia ovat Lapin ammattikorkeakoulu Oy (Lapin AMK), Ammattiopisto Lappia, Ammattiopisto Luovi sekä Peräpohjolan Opisto.

Tornion kaupungilla on kumppanuussopimukset Lapin AMK:n, Lappian sekä Peräpohjolan Opiston kanssa.

Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia järjestää Ammattiopisto Lappian kautta toisen asteen ammatillista koulutusta. Lappian opiskelijamäärä on kasvanut myönteisesti. Lisäksi Lappia toimii Meri-Lapin työllisyysalueen sidosyksikkönä, mikä vahvistaa kotoutumis- ja työvoimakoulutusten osuutta koulutustarjonnassa. Tämä asema mahdollistaa joustavan ja pitkäjänteisen yhteistyön alueen työllisyyden edistämiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on valinnut Lappian toiminnanohjauksen kokeiluun, mitä myötä Lappian järjestämisluvassa olevien tutkintojen määrä on vuoden 2026 alusta aiempaa suurempi, ja Lappialle avautuu myös mahdollisuus järjestää tutkintoja englannin kielellä.

Ammatillisen koulutuksen rahoitusmalli muuttuu vuonna 2026 painottuen aiempaa enemmän tutkintoihin ja tutkinnon osiin sekä opiskelijoiden työllistymiseen ja jatko-opintoihin. Lisäksi valmistellaan lukuvuosimaksujen käyttöönottoa, jos hallituksen esitys hyväksytään eduskunnassa.

Lapin AMK:n Tornion yksikkö muodostaa Digitaaliset ratkaisut -osaamisryhmän ja osaamisryhmään kuuluvat tutkintokoulutukset ja tutkimus- ja kehittämistoiminta. Osaamisryhmän koulutukset ja XBit -oppimis- ja kehittämisympäristö luo vetovoimaista alueellista ja kansallista koulutus- ja kehittämistoimintaa Tornioon.

Lapin AMK:n Tornion koulutuksissa on lisätty aloituspaikkoja, ja vuoden 2026 osalta yhteishaussa on yhteensä 275 aloituspaikkaa. Vuonna 2024 Torniossa valmistui tai tutkintonsa suoritti yhteensä 121 opiskelijaa (vuoden 2025 tilastoja ei ole vielä saatavissa, kartoitus 9.10.2025).

Torniossa tarjottava ammattikorkeakouluopetus keskittyy käytännönläheiseen osaamiseen ja työelämälähtöisiin opintoihin. Lapin ammattikorkeakoulussa voi opiskella muun muassa:

- Kuvataiteilijaksi (AMK), jossa kehitetään monipuolisia taiteellisia ja teknisiä taitoja visuaalisen alan ammattilaiseksi.
- Tradenomiksi (AMK) liiketalous, painottaen viestintätaitoja, digitaalista markkinointia, esihenkilötyötä ja johtamista sekä digitaalisia palveluita ja prosesseja.
- Tradenomiksi (AMK) tietojenkäsittely, painottaen ohjelmistokehitystä, digitaalisia palveluja ja prosesseja, tietohallintoa ja tiedolla johtamista.

Koulutukset ovat suunniteltu vastaamaan nykypäivän työelämän tarpeita, ja ne tarjoavat joustavia opintopolkua sekä mahdollisuuden opiskella myös etänä.

Lapin AMK:n Tornion yksikössä toimii oppimis- ja kehittämisympäristö XBit. XBit oppimis- ja kehittämisympäristön palvelukonsepti vastaa sekä alueen elinkeinoelämän että opetuksen kehittämistarpeisiin.

Digitaaliset ratkaisut -osaamisryhmä osaajineen ja ympäristöineen on yritysten asiakaskokemus- ja innovaatiokumppani, jossa investoidaan esimerkiksi EU-hankkeiden muodossa toimintaympäristön ja yritysten kehittämiseen. Lapin AMK:n Tornion Digitaaliset ratkaisut -osaamisryhmä on vahvistanut asemaansa EU-rahoitteisten hankkeiden osalta ja osaamisryhmän hankesalkku on vuoden 2026 osalta n. 800 000 €.

Peräpohjolan Kansanopiston Kannatusyhdistys ry on grundvigilainen, uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton, koulutuksen järjestäjä, jonka tarkoituksena on Peräpohjolan Opiston (PPO) koulutusten sekä toimintojen tukeminen ja ylläpitäminen.

Vuonna 2026 PPO tarjoaa seuraavia opintoja: Amatillisessa koulutuksessa; kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto (nuoriso- ja yhteisöohjaaja ja lastenohjaaja), kasvatus- ja ohjausalan ammattitutkinto (digiohjaaja eli

koulunkäynnin ja aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja, joka on erikoistunut digiohjaukseen), yleissivistävää opetusta (aikuisten perusopetus) ja vapaan sivistystyön koulutuksia muun muassa Opistovuosi oppivelvollisille ja vapaan sivistystyön kotokoulutusta. Lisäksi PPO tarjoaa muita koulutuksia kysynnän mukaan yhteistyössä alueen yritysten ja työllisyysalueiden kanssa. Vuonna 2026 alkaa Peräpohjolan Opiston uusi strategiakausi, joka ulottuu vuoteen 2029 asti.

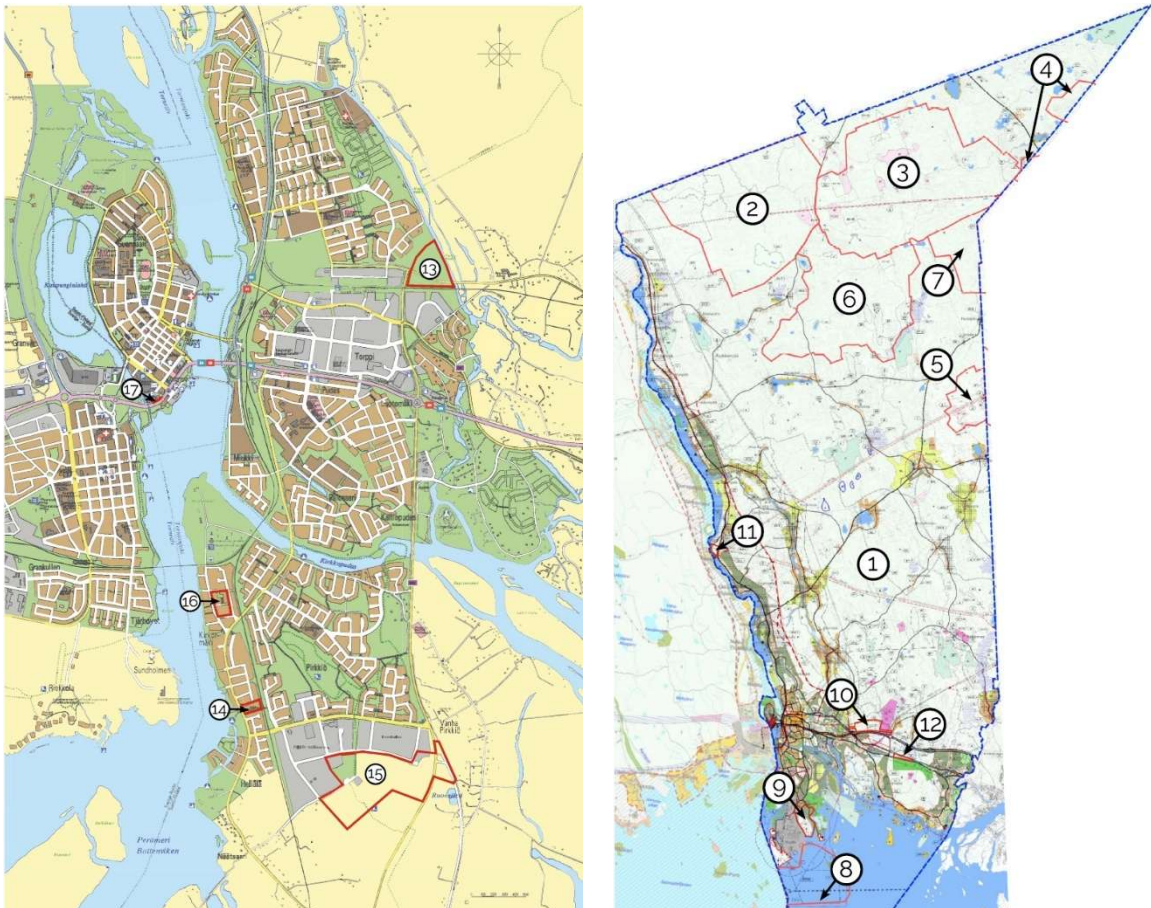
Peräpohjolan Opisto on mukana useissa mielenkiintoisissa kehitys- ja koulutushankkeissa. Hankkeiden tavoitteina on monipuolinen kehitystyö niin oman organisaatiomme, opiskelijoidemme kuin sidosryhmiemme näkökulmasta. Yhteistyötä näissä tehdään alueen kuntien ja koulutuksen järjestäjien kanssa. Lisäksi Opistolla on yhteistyökumppaneita kehittämishankkeissa myös muualta Suomesta.

Opiskelijoita Opistolla on vajaat 300 ja henkilökuntaa noin 30. Lisäksi Opiston tärkeinä tukipalveluina toimivat tilausravintola Hanna Å ja Hotelli Joentalo, jotka palvelevat vuosittain noin 23 000 asiakasta.

2.7 Asuminen ja rakentaminen

Torniossa on käynnissä koko kaupungin aluetta koskeva yleiskaavatyö, 6 tuulivoimaosaleiskaavaa (Karhakamaa, Valkiavaara, Martimo, Vinsanmaa, Rovavaara, Haapamaa) sekä yksi tuulivoimaosayleiskaavan muutos (Röyttän meritulivoimapuisto). Näiden lisäksi käynnissä on useita asemakaavahankkeita eri vaiheissaan.

Tornion yleiskaava 2040 laaditaan koko kunnan kattavana strategisen tason yleiskaavana, jossa koko kunnan alueen lisäksi esitetään viisi tarkennusalueen karttaa. Tarkennusalueet ovat Keskeinen kaupunkialue (sis. Raumo ja Röyttä), Kyläjoki-Laivaniemi, Kaakamo, Arpela ja Karunki. Tornion yleiskaava 2040 luo mahdollisuudet kehittää Tornion kaupunkia joustavasti vuotta 2040 kohti. Tornion tahtotila on, että kaupunkiin saadaan uusia teollisen alan yrityksiä, joille on tehty yleiskaavassa mahdollisimman laajoja aluevarauksia. Yleiskaava 2040 tulee ohjaamaan maankäyttöä pitkälle tulevaisuuteen. Yleiskaavatyötä vie eteenpäin kaikista valtuustoryhmistä koottu ohjausryhmä, joka on kokoontunut tähän mennessä 8 kertaa. Ohjausryhmän toimintaa valmistelee kaupunginarkkitehti, edellinen kaupunginarkkitehti asiantuntijajäsenenä sekä yleiskaavakonsultti. Kokouksiin on kutsuttu kaupunginjohtajan lisäksi myös edustaja Haaparannan kaupungilta, sekä virkamiehiä teknisen toimialan ja maankäytön puolelta. Yleiskaavan ehdotusvaiheen tavoiteltu nähtäville asettaminen on tarkentunut vuoden 2026 alkupuolelle. Yleiskaavaan teetetään viranomaislausuntojen perusteella lisäselvitysten mm. Naturatarveharkintoja sekä tieliikenteen melualue tarkastelut. Näiden lisäksi odotetaan loppuvuodesta valmistuvaa Väyläviraston selvitystä uudesta ratalinjauksesta Ruotsin rajan yli, joka on tärkeää saada mukaan yleiskaavaehdotukseen. Selvityksen alainen ratalinjaus tullaan ottamaan huomioon myös Lapin liiton valimistelemassa Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaa kuntakaava 2050:ssä.

Kuvio 6. Vasemmalla käynnistyneet ja valmisteilla olevat keskusta-alueen asemakaavoituskohteet, oikealla käynnistyneet ja valmisteilla olevat yleiskaava-, osayleiskaava- ja asemakaavahankkeet koko kaupungin alueella.

Teollisuudelle (T/kem) kaavoitettavalla Kyläjoki-Laivajärven alueella (Arctio North) teetetään viranomaislausuntojen perusteella loppuvuoden 2025 aikana sulfaattimaatutkimukset, melu- ja värinäselvitykset sekä näkymätarkastelut. Työn alla olevassa ehdotusvaiheen aineistossa teollisuuden tontteja on noin 76 hehtaaria. Tavoitteena ehdotusvaiheen nähtäville asettamiselle on alkuvuosi 2026.

Röyttän Koivuluodon alueelle asemakaavoitettavan Arction teollisuusalueen (T/kem n. 61 ha ja TY n. 19 ha) valmisteluvaiheen työstäminen on edennyt tiiviissä ja hyvässä yhteistyössä Outokummun edustajien kanssa vuoden 2025 aikana. Alueella on teetetty asemakaavoitusta varten Ympäristöministeriön vihreän siirtymän tuella laajat maaperätutkimukset sekä satama- ja syväväyläselvitys vuosien 2023–24 aikana. Näiden lisäksi alueella on teetetty muita tarvittavia selvityksiä kaavoituksen ja mittauksen toimesta. Asemakaavan valmisteluvaiheen nähtäville asettamisen tavoitteena on loppuvuosi 2025.

Laivakankaan raviradan pohjoispuolelle on ryhdytty toukokuussa 2025 kaavoittamaan yleiskaavassa osoitetulle alueelle maanrakentamisen, materiaali kierrätyksen ja -tuotannon sekä kaupungin työmailta tulevan maa-ainesten varastoinnin tarpeisiin tontteja. Asemakaavoitettavan alueen koko on n. 30 hehtaaria. Alueella on teetetty arkeologinen selvitys vuonna 2025. Luonto- ja linnustoselvitys valmistuu vuoden 2026 aikana. Valmisteluvaiheen nähtäville asettamisen tavoiteaikataulu on alkuvuodesta 2026.

Kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti arvokkaan Kukkolankosken alueen asemakaavoituksen tueksi tilattu historiallisen miljöö suojeluatlas valmistui vuoden 2024 aikana. Alueelle on teetetty asemakaavoituksessa tarvittavat luontoselvitykset, sekä arkeologinen selvitys yleiskaavatyön yhteydessä. Kukkolankosken alueen asemakaavoitushankkeen etenemisen haasteeksi on noussut matkailupalveluille määritellyn alueen (RM) vaatimaton pinta-ala, sekä kaupungin omistamien maa-alueiden yhteyden puute em. alueeseen. Asemakaavoitettavan alueen laajentamisen mahdollisuutta on ryhdytty selvittämään alueen maanomistajien kanssa vuoden 2025 aikana. Riittävän laajalla ja yhtenäisellä asemakaavoitettavalla alueella mahdollistetaan kehityskelpoisen kokonaisuuden toteutumisen edellytykset.

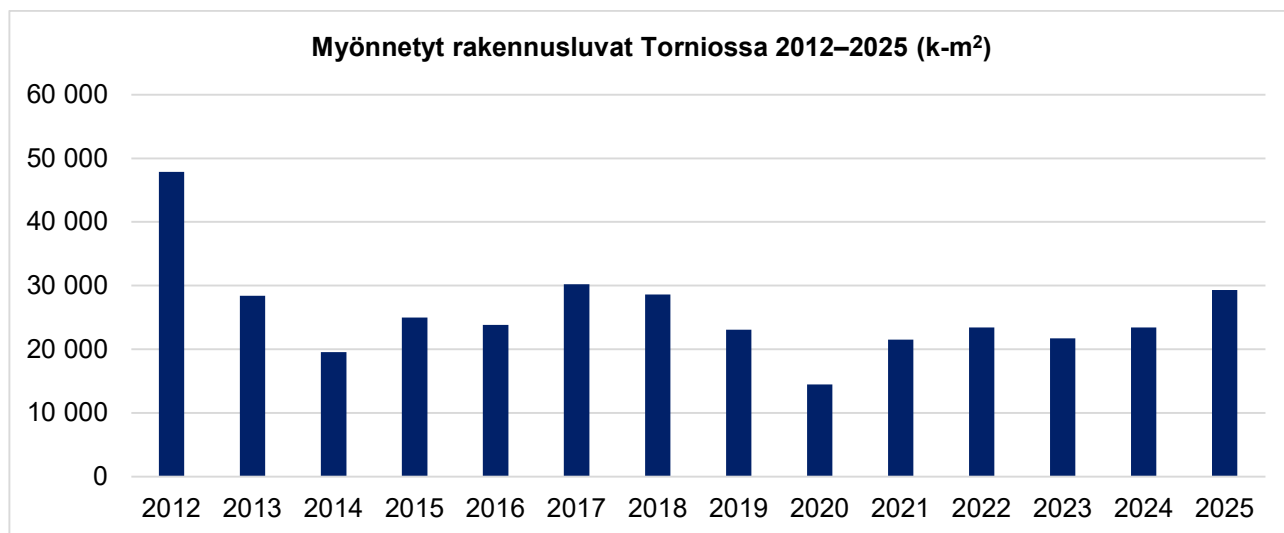
Valtatie 29 varrelle nykyisen tullirakennuksen eteläpuolelle on käynnistetty asemakaavamuutos, jossa tavoitteena on tarkastella alueen liikennejärjestelyjä sekä parantaa viranomaisten työturvallisuutta tarkastustoiminnan aikana. Asemakaavamuutoksen valmisteluvaiheen aineistot ovat nähtävillä 14.11.2025 saakka.

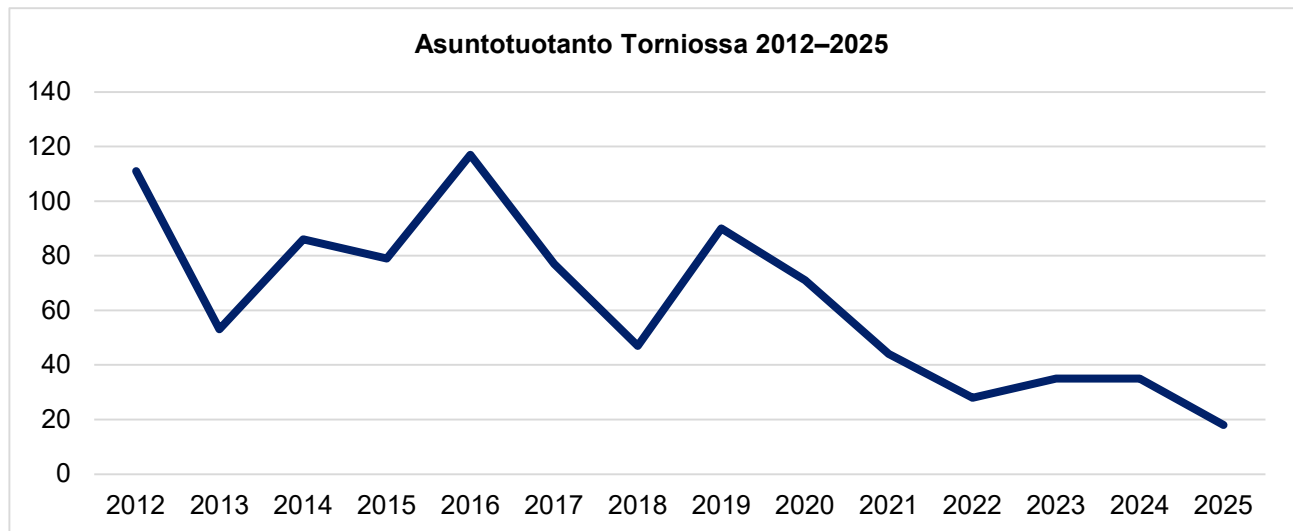
Miukinrannan kaksi kerrostaloa mahdollistava asemakaava on saanut lainvoiman 31.3.2025. Kromilaakson II-vaiheen asemakaavan hyväksyminen käsitellään kaupunginvaltuustossa 10.11.2025.

Lokakuussa 2025 vapaana omakotirakentamiselle oli 48 kaupungin omistama tonttia, yksityisillä vapaita omakotitontteja oli keskeisellä kaupunkialueella 179, Puuluodossa 13 ja Karungissa 23 tonttia. Kaupungin yritys-tontteja on luovutettu rakentamista varten kuusi kappaletta 31.10.2025 mennessä. Valmiiden, rakentamiskelpoisten tonttien lisäksi kaupungilla on jo kaavoitettuna omakotialueet Keroputaalla ja Pihlajasaarella odottamassa kunnallistekniikan toteuttamista.

Taulukko 8. Rakennustuotanto Torniossa 2019–2025 (tilanne 31.10.2025, Trimble Locus).

Rakennustuotanto Torniossa	12/2019	12/2020	12/2021	12/2021	12/2023	12/2024	10/2025
Myönnetyt rakennusluvut							
Rakennusten lkm. (kaikki rakennukset)	169	207	209	156	127	117	69
Asuntojen lkm.	90	72	44	28	35	31	45
Kerrosala k-m ² (kaikki rakennukset)	23 607	14 480	20 805	29 215	21 692	23 411	29 333
Aloitettut rakennukset							
Rakennusten lkm. (kaikki rakennukset)	96	85	80	57	59	67	35
Asuntojen lkm.	79	55	37	20	31	20	53
Kerrosala k-m ² (kaikki rakennukset)	17 437	9 379	12 069	18 934	8 109	15 340	14 418
Valmistuneet rakennukset							
Rakennusten lkm. (kaikki rakennukset)	100	83	118	90	75	96	67
Asuntojen lkm.	57	85	56	28	19	35	18
Kerrosala k-m ² (kaikki rakennukset)	21 860	14 092	13 140	20 844	13 401	21 601	16 866

Kuvio 7. Myönnetyt rakennusluvut (k-m²) Torniossa 2012–2025 (tilanne 31.10.2025, kaikki rakennus-tyypit).

Kuvio 8. Asuntotuotanto Torniossa 2012–2025 (tilanne 31.10.2025).

Valtion rajan läheisyyden vuoksi suureen osaan kaavahankkeita joudutaan järjestämään Espoon sopimuksen mukainen kansainvälinen kuuleminen, joka pidentää yleis- ja asemakaavojen käsittelyä. Ympäristökeskuksen (SYKE) käyttämä etäisyys kansainvälisen kuulemisen käynnistämiseksi on ollut 10 kilometriä nykyisissä tuuli-voimaosayleiskaavahankkeissa. Rajan läheisyydessä toteutettavien asemakaavahankkeiden osalta selvittää kansainvälisen kuulemisen tarve tapauskohtaisesti.

Asemakaavahankkeiden etenemiseen on loppuvuoden 2025 aikana vaikuttanut ELY-keskuksen, AVI:n ja Valviran tehtäviä yhdistävä laaja virastomuutos Lupa- ja valvontavirastoksi, joka käynnistää toimintansa 1.1.2026. Uudistuksen tavoitteena on yhdenmukaistaa ja sujuvoittaa lupa- ja valvontakäytäntöjä.

Kaupungin kaavoituksesta saa lisätietoa osoitteesta www.tornio.fi/kaavatori.

2.8 Alue-, seutu- ja rajayhteistyö

Tornion kaupunki tekee aktiivista alue-, seutu- ja rajayhteistyötä eri aluetasoilla. Maan rajojen sisällä Lapin maakunnan sisäinen yhteistyö (mm. Lapin liitto, Lapin hyvinvointialue, Lapin yliopisto ja Lapin ammattikorkeakoulu) sekä Meri-Lapin seudullinen yhteistyö (esim. Meri-Lapin kehittämiskeskus) ovat merkittävimpiä yhteistyöalustoja. Yhteistyötä tehdään mm. palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa, aluekehittämisessä, alue-suunnittelussa ja edunvalvonnassa.

Tornio on rajakaupunkina verkostoitunut erityisesti pohjoismaisilla foorumeilla, mutta nykyisellään kansainvälistä yhteistyötä tehdään entistä enemmän myös muiden kansainvälisten toimijoiden kanssa. Tämä on korostunut viime aikoina mm. elinkeinoelämän investointihankkeissa, joissa potentiaaliset investorit tulevat usein maan rajojen ulkopuolelta.

TornioHaparanda-rajayhteistyötä tehdään ei-juridisen kaksoiskaupunkiorganisaation puitteissa ja yhteistyötä ohjaa yhteistyön pääsopimuksen (2022) lisäksi noin 20 erillissopimusta.

Rajakaupunkien kesken on menossa lukuisia toimenpiteitä ja hankkeita, joiden kautta kaksoiskaupungin elinvoimaa pyritään vahvistamaan. Konserni- ja elinvoimapalveluissa merkittävimpiä hankkeita ovat osallistuminen Tornionlaakson koskikalastuskulttuurin kehittämishankkeeseen, rajat ylittävän henkilöjunaliikenteen kehittäminen, Visit TornioHaparanda ry:n toimintaan osallistuminen sekä Tornion ja Haaparannan kaupunkien välisen yhteistyön ja yhteistyökumppaneiden välisen yhteistyön tehostaminen (Nordic Cross border Centre). Vuonna 2026 toteutetaan mahdollisesti myös EAYY (Eurooppalainen alueellisen yhteistyön yhtymä) -selvitys ja Vaasa-Uumaja vertaisarviointi (Merenkurkun neuvosto).

Tornionlaakson neuvosto on pohjoismainen rajakomitea ja kansainvälinen kuntayhtymä, jonka toimialue käsittää Tornion jokivarren kunnat Suomesta ja Ruotsista aina Norjaan saakka (14 kuntaa). Neuvoston rooli yhteistyöasioissa korostui erityisesti koronavuosina 2020–2021, kun alueen kunnat tekivät yhteisillä kannanotoillaan merkittävää työtä raja-alueen ihmisten rajat ylittävän liikkuvuuden turvaamiseksi. Tämä työ on jatkunut ja esille on noussut erityisen pilottialueen muodostaminen rajaseudulle. Lyngenin kunta Pohjois-Norjasta on tullut Tornionlaakson neuvoston toimintaan mukaan vuoden 2022 aikana ja tiivistänyt yhteistyötä norjalaisien kuntien kanssa. Tornionlaakson neuvoston keskiössä on aiempien vuosien tapaan mm. kulttuuri, matkailu, liikenne ja ympäristöasiat.

Perämerenkaaren suomalainen yhdistys on toiminnassa ja se toimii Tornionlaakson neuvoston tapaan pohjoismaisena rajakomiteana. Tornio on mukana yhdistyksessä Meri-Lapin kehittämiskeskuksen jäsenyyden kautta. Perämerenkaaren yhdistyksen puitteissa on viime aikoina edistetty alueen yhteistyötä mm. liikenteen, logistiikan ja matkailun sektoreilla. Myös Itämeri-päivästä Pelasta Perämeri -kampanjoineen on noussut uusi yhteistyötapahtuma.

Tornio osallistuu Itä- ja Pohjois-Suomen Brysselin edunvalvontatoimiston rahoitukseen Meri-Lapin kehittämiskeskuksen kautta. Torniossa on sijainnut jo vuosien ajan Pohjoiskalotin neuvoston resursoima Pohjoiskalotin rajaneuvonta, jonka tekninen työnantaja on Business Tornio Oy. Rajaneuvonta opastaa ja tiedottaa rajat ylittävään toimintaan liittyvissä asioissa sekä työskentelee todettujen rajaesteiden ratkaisemiseksi Pohjoismaiden Rajaesteneuvoston rinnalla.

Ystävyyskaupunkitoimintaa Torniolla on ollut viime vuosina (2010–) lähinnä Devizesin (Iso-Britannia), Kirovskin (Venäjä) ja Szekszárdin (Unkari) kaupunkien kanssa. Muita ystävyyskaupunkeja ovat Vetlanda (Ruotsi), Hammerfest (Norja) ja Ikast-Brande (Tanska). Ystävyyskaupunkitoimintaa hoidetaan Torniossa kaupunginhallituksen alaisuudessa. Vuonna 2021 ystävyyskaupungit kutsuttiin mukaan osaksi Tornio 400 -juhlavuoden tapahtumia (Devizes osallistui). Venäjän Kirovskin osalta ystävyyskaupunkitoiminta on päätetty keskeyttää toistaiseksi johtuen Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainassa. Yhteistyömahdollisuuksien jatko selviää myöhemmin. Suomen liittyttyä NATO:n jäseneksi Kirovsk-yhteistyön jatkaminen vaikeutunee ainakin lähivuosina merkittävästi. EU-parlamentti äänesti 15.9.2022 äänin 433–123, että Unkari ei ole enää täysi demokratia. Tämä voi vaikeuttaa merkittävästi Tornion perinteistä yhteistyötä Szekszárdin kanssa. Vuonna 2026 ei ole suunnitelmassa toteuttaa ystävyyskaupunkivierailua.

Yksi viimeaikaisista uusista kansainvälisistä yhteistyöfoorumeista Tornion kaupungille on Arctic Mayors forum, joka kokoaa yhteen arktisen alueen toimijat. Tornio on osallistunut foorumien toimintaan mm. jäsenmaksu-osuudella, mutta on jäämässä jatkossa AMF:n tarkkailijajäseneksi.

Meri-Lapin kehittämiskeskus toimii vuonna 2026 alueensa kuntien (Kemi, Tornio, Keminmaa, Simo, Tervola, Ylitornio, Haaparanta) sekä elinkeinoelämän välisenä yhteistyöelimenä tavoitteena alueensa kunnallis- ja elinkeinoelämän kehittäminen ja edunvalvonta. Toiminta-ajatuksensa mukaisesti kehittämiskeskus vahvistaa ja monipuolistaa vuoden aikana alueensa kuntien, elinkeinoelämän, koulutusorganisaatioiden, viranomaisten ja järjestöjen välistä yhteistyötä edunvalvonnassa, elinkeinojen kehittämisessä ja kansainvälistymisessä.

Vuosien 2026–2028 aikana toteutettavia kehittämistoimenpiteitä ovat:

- alueen edunvalvonta
- alueen kilpailukyvyyn ja saavutettavuuden parantaminen
- alueen markkinointi
- suurteollisuuden toimintaedellytysten turvaaminen alueella
- alueen kasvualojen toimintaympäristöjen ja yrityspalveluiden tunnettuuden lisääminen: metalli- ja metsäteollisuus, energia, kiertotalous, matkailu, puurakentaminen, logistiikka, maatalous ja lähiruoka
- pk-sektorin yritysten verkostoitumisen edistäminen
- Meri-Lapin roolin vahvistaminen Lapin toisena maakuntakeskuksena
- kuntien yhteistoiminnan edistäminen
- yhteisten hankkeiden edistäminen
- toisen asteen, ammattikorkeakoulutuksen ja TKI-toiminnan kehittäminen ja yhteistyö yliopistojen kanssa
- tiivis yhteistyö talousalueen toimijoiden kesken
- hyvinvointialueen palvelutuotannon edistäminen ja monipuolisten sote-palvelujen turvaaminen Meri-Lapin alueella

Lapin hyvinvointialueen ja kuntien sote-kiinteistöjen siirtymäkauden vuokrasopimukset päättyvät vuoden 2025 lopussa ja vuokrasopimukset uusitaan vuoden 1.1.2026 alussa. Kiinteistöjen vuokraaminen hyvinvointialueille on yhtiöittämisvelvoitteeseen kuuluvaa toimintaa, ja Tornio on kuntalain mukaisesti yhtiöittänyt sote-kiinteistöjen vuokraamisen Lapin hyvinvointialueelle Tornion Kaari -nimisen kiinteistöyhtiön alaisuuteen.

Lapin liiton koordinoima Lapin maakuntaohjelma, Lappi-sopimus 2026–2029, rakentaa Lapin tulevaisuutta vuoteen 2029 ja sen toteuttaminen käynnistyy vuoden 2026 alussa. Sopimuksen painotukset väestörakenteen hallinnassa, arktisen aseman vahvistamisessa ja aluerakenteen visiokartassa tukevat Lapin kehitystä. Näihin liittyen tarvitaan Lapin laajuisia yhteisiä toimia, joissa Tornio on valmis olemaan aktiivinen rajakaupunkina, vihreän siirtymän investointien ja logistiikan solmukohtana sekä koulutus- sekä työvoimapolitiikan kehittäjänä.

Lapin ammattikorkeakoulussa vaihtuu rehtori/toimitusjohtaja vuoden 2026 aikana nykyisen rehtorin jäädessä eläkkeelle. Kaupunginjohtaja on mukana työryhmässä, mikä suorittaa ehdokkaiden haastattelut ja valmistelee ammattikorkeakoulun hallitukselle esityksen rehtorin nimittämiseksi. Uusi rehtori/toimitusjohtaja aloittaa tehtävässään 1.8.2026.

Seutukunnan teknisen tiimin aloitteesta vuonna 2025 on käynnistetty Meri-Lapin alueen kattavan liikenneturvallisuussuunnitelman laatiminen. Suunnitelma valmistuu vuoden 2026 aikana ja siinä esitetään kuntakohtaisesti ehdotus toimenpiteistä, niiden tärkeysjärjestys ja alustavat kustannukset. Suunnitelmaa tullaan käyttämään ohjeellisena liikenneympäristön kehittämistyössä koko kaupungin alueella sekä kaupungin katuverkolla, että valtion hallinnoimalla tieverkolla.

Tornion, Keminmaan, Kemin ja Rovaniemen alueille on valmistunut viitoituksen yleissuunnitelman laatiminen. Suunnitelmassa on päivitetty maanteiden ja katujen viitoitus vastaamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä, viitoitusohjeistoa ja kohdeluetteloa. Suunnittelutyö jatkuu vuoden 2026 aikana koko Lapin kattavalla viitoitus-suunnitelmalla.

Valtatie 29:n Tornion sillan kannen uusinta jatkuu vuonna 2026. Eteläinen puolikas on uusittu vuoden 2025 aikana ja pohjoisen puolikkaan purku on käynnistynyt. Sillan kohdalla liikennemäärä on noin 18 600 ajoneuvoa/vrk ja se koostuu sekä paikallisesta että pitkänmatkaisesta liikenteestä, johon sisältyy myös paljon ulkomaalaista liikennettä. Tämä tulee aiheuttamaan liikenteellisiä haasteita ja mahdollisia ongelmia myös vuoden 2026 aikana. Koko silta joudutaan sulkemaan vielä vuoden 2026 aikana kaksi kertaa 3–5 päivän ajaksi kannen valutöiden ja betonin sitoutumisen vuoksi. Tänä aikana osa liikenteestä ohjataan vieressä olevalle Hannulan sillalle ja raskas liikenne joudutaan kierrättämään Aavasaksan sillan kautta. Työ valmistuu vuoden 2026 loppuun mennessä. Lapin ELY-keskus toimii hankkeessa tilaajana.

ELY-keskuksen kanssa yhteishankkeena suunnitellaan vt21:n ja Isonpalontien sekä Kuljunkadun liittymän saneerausta. Tavoitteena on parantaa liittymän kaistajärjestelyjä sekä varustaa liittymä valo-ohjauksella. Suunnittelutyö on käynnistynyt vuonna 2025 ja se valmistuu vuoden 2026 aikana. Hankkeen toteuttaminen on mahdollista aikaisintaan vuonna 2027, mutta vaatii sekä kaupungin että ELY-keskuksen sitoutumista investointikustannuksiin.

Kromilaakson 2. vaiheen kaavan valmistumisen myötä on tarve käynnistää uuden Tasalankadun ja Kromitien (mt922) liittymän suunnittelu. Tarkoituksena on ohjata koko elinkeinoalueen liikenne ja erityisesti raskas liikenne uuden liittymän kautta Kromitielle, jotta voitaisiin minimoida liikenteen mahdolliset haitat lähialueen asutukselle. Suunnittelutyö suoritetaan yhteistyössä Lapin ELY-keskuksen kanssa.

Haaparannan kanssa tekninen toimiala tekee säännöllistä yhteistyötä. Tulvansuojelun osalta on tulvien hallintasuunnitelmissa esitetyt toimet saatu päätökseen Näränperän tulvapenkereen korotuksen valmistuttua vuonna 2025. Toimintavuonna rajan ylittävä yhteistyö tulee keskittymään yhteisten yleisten alueiden kunnossapitoon ja kehittämiseen.

Sivistyspalveluiden osalta seudullista yhteistyötä tehdään lähinnä yhteisten täydennyskoulutusten muodossa. Erityisesti varhaiskasvatuksessa seudullisia koulutuksia on järjestetty säännöllisesti. Alueen kunnat tarjoavat koulutuksia yli kuntarajojen. Kemin, Keminmaan ja Tornion lukioiden kesken on palkattu yhteisiä opettajia niin erityispuolelle kuin kielten opetukseen. Uutena seudullisena yhteistyömuotona perusopetuksessa käynnistettiin yhdeksän kunnan OPS-uudistus. Yhteistyö on koettu hyödyllisenä ja uusia muotoja ja toteutettavia hankkeita etsitään koko ajan.

Haaparannan kanssa oppilaiden opiskelupaikan vaihtaminen on edelleen vaivatonta ja erityisesti yksittäistä oppilasta hyödyttävää. Kielikoulun osalta molemmissa kaupungeissa merkittävästi aleneva oppilasmäärä on asettanut haasteita koulun elinvoiman suhteen. Kielikoulu päätettiin lakkauttaa yhteisestä päätöksestä porrastetusti alkaen syyslukukaudesta 2023. Kielikoulun jo aloittaneet oppilaat voivat käydä peruskoulun loppuun aloittamassaan koulussa. Tällä hetkellä kielikoulun nuorimmat suomalaiset oppilaat ovat kolmannella luokalla.

Kansainvälisen yhteistyön mahdollistavat erilaiset hankkeet. Erityisesti lukio ja Putaan koulu ovat hankehakemusten suhteen olleet aktiivisia. Hankkeiden rahoittajina toimivat lähinnä EU, Opetushallitus ja opetus- ja kulttuuriministeriö. Tavoitteena on saada yhä enemmän oppilaita toimintaan mukaan.

Elämänlaatupalveluiden osalta niin alue-, seutu- kuin rajayhteistyö on monipuolista ja laadukasta. Kulttuuritoimistolla on Haaparanta-yhteistyötä kulttuurituotannossa. Lisäksi se on alueellisesti mukana Lapin kulttuuriverkostossa ja Lapin lastenkulttuuriverkostossa. Kulttuuritoimisto seuraa kansallista kulttuurikenttää aktiivisesti. Elämänlaatupalveluiden kaikki palvelualueet ovat mukana Oulu2026-kulttuuripääkaupungin ja kotiseutupäivien tapahtumien suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Nuorisotoimella on säännöllistä ja tiivistyvää yhteistyötä Haaparannan nuorisotoimen kanssa kulttuurisessa ja liikunnallisessa nuorisotyössä sekä moniammatillisessa yhteistyöverkostossa. Nuorisotoimi osallistuu Lappi-NYT 2.0 -hankkeessa toteutettavaan kansainväliseen nuorisotyön ammattilaisten ryhmävaihtoon.

Kansalaisopisto laatii suunnittelijaopettajan johdolla kansalaisopistolle pitkäaikaisen kansainvälisen liikkuvuuden strategisen suunnitelman ja on mukana Erasmus+ akkreditoinnissa.

Kirjasto tekee tiivistä yhteistyötä Lapin kirjastojen kesken ja osallistuu aktiivisesti Pohjoisen eKirjaston kehittämiseen. Lisäksi uutena toimintamuotona on aloitettu tiivis yhteistyö Haaparannan kirjaston kanssa.

Tornionlaakson museo on maailman ainoa kahdessa maassa sijaitsevan kaupungin yhteinen museo, jonka toiminta on vähintään kaksikielistä. Museo on aloittanut yhdessä Haaparannan kanssa Torney Valley Dipnet Culture hankkeen UNESCON aineettoman maailmanperintökohteen saamiseksi.

Liikuntapalvelut tekee yhteistyötä Haaparannan vapaa-aikapalveluiden ja koulutoimen kanssa. Mukanaoloa liikunnan verkostoissa kehitetään edelleen.

Talousarvion ja -suunnitelman rakenne ja sitovuus

3 Talousarvion ja -suunnitelman rakenne ja sitovuus

3.1 Talousarvion rakenne

Talousarviosta ja -suunnitelmasta säädetään kuntalain 110 §:ssä. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle talousarvio seuraavaksi kalenterivuodeksi. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kuntalaki velvoittaa kuntaa huolehtimaan tulorahoituksen riittävydestä ja maksuvalmiuden säilyttämisestä. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Taloussuunnitelmassa tulee päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Kunta, jonka kuluvan vuoden talousarvio on ylijäämäinen, voi tehdä alijäämäisen taloussuunnitelman. Suunnitelman alijäämäisyys ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin talousarvion laadintavuoden tasearvion mukainen kertynyt ylijäämä.

Talouden tasapaino sisältää myös sen, etteivät kunnan sitoumukset ja niihin liittyvät riskit saa ylittää sen voimavaroja. Tämä edellyttää kuntakonsernin riskienhallinnan toimivuutta ja huomioon on otettava kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin tunnusluvut kahtena vuonna peräkkäin ovat täyttäneet seuraavat raja-arvot:

1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia
2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti
3. asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainojen ja vuokravastuiden määrän vähintään 50 prosentilla
4. kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Talousarvio muodostuu käyttötalous- ja tuloslaskelmaosasta sekä investointi- ja rahoitusosasta. Samaa rakennetta noudatetaan taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteumavertailussa. Toimintaa ja taloutta seurataan käyttötalouden, investointien, tulolaskennan ja rahoituksen näkökulmasta. Käyttötalousosassa asetetaan palvelutavoitteet ja budjetoidaan niiden järjestämisen vaatimat menot ja tulot. Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta, rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti. Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin. Rahoitusosassa osoitetaan yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö.

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja -suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden valvonnan välineitä. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta.

Talousarvioprosessissa analysoidaan toimintaympäristön muutoksia ja tunnistetaan talousarvion valmistelun yhteydessä tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioidaan niiden vaikutuksia ja laaditaan tarvittavat suunnitelmat riskien hallitsemiseksi. Käytännössä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät vuosittaiseen talousarvio ja tilinpäätösprosessiin.

3.2 Talousarvion sitovuus

Käyttötalouden sitovuus valtuustoon nähden

Nettositovuus valtuustoon nähden seuraavissa toimielimissä:

- Tarkastuslautakunta
- Kaupunginhallitus
- Sivistyslautakunta
- Elämänlaatulautakunta
- Aineen taidemuseon johtokunta
- Teknisten palvelujen lautakunta

Nettositovuus nolla valtuustoon nähden yhteislautakunnissa, joissa Tornio toimii isäntäkuntana:

- Meri-Lapin työllisyyslautakunta
- Meri-Lapin ympäristölautakunta
- Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto
- Perämeren jätelautakunta

Investointiosan sitovuus

Tornion kaupungin investointiosan tulo- ja menoarviot ovat kokonaisuudessaan toimielimittäin valtuustoon nähden sitovia.

Toimialakohtaisen investointiosan määrärahoja voidaan siirtää hankkeelta ja ryhmältä toiselle lautakunnan päätöksellä, enintään hankintaohjeen mukaisiin pienhankintoihin asti:

- Tavarat ja palvelut 60 000 euroa
- Rakennusurakat 150 000 euroa

Siirron edellytyksenä on, että hankkeen tai ryhmän investoinnit toteutuvat ja määrärahaa jää joltakin hankkeelta tai ryhmältä käyttämättä.

Lautakunnan määrärahojen siirtoihin liittyvät päätökset tulee tuoda valtuustolle, kaupunginhallitukselle ja talouspalveluille (kirjanpito) tiedoksi.

3.3 Talousarviossa pysyminen

Toimielin päättää ja toteuttaa talousarviossa pysymisen edellyttämät toimenpiteet.

Kaupunginhallitus edellyttää, että toimialat seuraavat aktiivisesti määrärahojen käyttötilannetta kuukausittain, ryhtyvät toimenpiteisiin talousarviossa pysymiseksi ja raportoivat tehdyistä toimenpiteistä kaupunginhallitukselle.

Kaupunginhallitus pyytää selvityksen talousarviossa pysymisestä sekä seurantaraportit normaaliraportointia useammin, mikäli korjaavia toimenpiteitä ei riittävässä laajuudessa ole tehty.

Kaupunginhallitus korostaa toimialojen kustannustietoisuuden lisäämisen tärkeyttä talousarvion toteutukseksi ja palvelutuotannon sekä tehokkaampien toimintatapojen kehittämiseksi.

Henkilöstökustannuksien säästöissä pyritään hyödyntämään eläköitymistä. Eläköityvien henkilöiden toimien ja virkojen täyttöesitykset harkitaan ja perustellaan tapauskohtaisesti.

3.4 Talousarvion muuttaminen

Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää kaupunginvaltuusto. Talousarvion muutosten esittämisoikeus ja -velvollisuus koskee samalla tavoin talousarviossa hyväksyttyjä meno- ja tuloarvioita sekä vuoden 2026 tavoitteita.

Talousarviomuutokset on tehtävä talousarviovuoden aikana välittömästi, kun muutostarve on tiedossa. Talousarviomuutoksista huolehtii toimiala.

3.5 Tilivelvollisuus

Tornion kaupungissa tilivelvollisia ovat valtuustoa lukuun ottamatta kaikki kuntalain 125 §:n 1. mom. tarkoittamat toimielinten jäsenet. Toimiessaan jäsenenä muussa toimielimessä valtuutettu on tässä tehtävässään tilivelvollinen.

Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat kaupunginjohtaja ja toimialajohtajat sekä toimielimissä edellä mainittujen lisäksi esittelijöinä toimivat viranhaltijat: kaupunginarkkitehti, talous- ja rahoitusjohtaja, henkilöstöpäällikkö, työllisyysjohtaja ja kaupunginlakimies.

Strateginen ohjaus

4 Strateginen ohjaus

4.1 Strategisen ohjauksen periaatteet

Tornion kaupungin ylin päättävä toimielin eli kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa (Kuntalaki 410/2015). Kaupunginvaltuuston tehtävänä on päättää mm. Tornion kaupungin strategisista tavoitteista (mm. kaupunkistrategia) ja hyväksyä vuosittain niitä toteuttava talousarvio.

Kaupunginhallituksen tehtävänä on mm. vastata kaupungin hallinnosta, taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta (Kuntalaki § 39). Kaupunginhallitus ml. henkilöstö- ja konsernijaostot vastaavat oman toimivaltansa puitteissa siitä, että kaupunkikonsernin päätöksenteko (lautakunnat, tytäryhteisöt) on linjassa kaupunginvaltuuston hyväksymien kaupungin strategisten tavoitteiden kanssa.

Kaupungin johtavien viranhaltijoiden ja esihenkilöiden tehtävänä on valmistella ja toteuttaa strategiassa määritellyt kaupunkitason tulostavoitteet ja johtaa ne toimialoille. Esihenkilöt toiminnallistavat strategian osaksi palveluyksiköiden talousarviosuunnittelua ja seuraavat strategian toteutumista omilla vastuualueillaan. Esihenkilöt ovat avainasemassa strategian tavoitteiden toteuttamisessa ja strategiaviestinnässä henkilöstön suuntaan.

Henkilöstö on keskeisessä asemassa strategian käytännön toimenpiteiden toteuttajana.

Tornion kaupungin talouden ja toimintojen suunnittelun vuosikello

Kuvio 9. Tornion kaupungin talouden ja toimintojen suunnittelun vuosikello.

4.2 Tornion kaupunkistrategia ja strategian toimeenpano

Tornion kaupunkistrategia 2021–2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 25.4.2022 § 45.

Tornion kaupunkistrategia, **Maailmanluokan rajakaupunki 2030**, on kaupungin tärkein johtamista ja toimintaa ohjaava strategiatason asiakirja (päästrategia), jossa valtuusto päättää kaupungin toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kaupungin toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kaupunkistrategian mukaisesti. Kaupungin talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kaupunkistrategiaa ja edellytykset kaupungin tehtävien hoitamiseen turvataan.

Tornion kaupunkistrategiassa on koottu yhteen kaupungin kehittämisen päälinjaukset ja painopisteet valtuustokaudeksi 2021–2025 sekä kaupungin visio vuoteen 2030.

Kaupunkistrategiassa linjattujen toimenpiteiden avulla:

- tuetaan torniolaisten hyvinvointia, terveyttä, turvallisuutta ja osallisuutta,
- edistetään kaupungin elinvoimaa,
- uudistetaan kaupungin palvelujen järjestämis- ja tuottamistapoja,
- sekä kehitetään kaupunkikonsernia.

Tornion kaupungilla on yksi kaupunkitason strategia ja siitä johdettavat asiakirjat (suunnitelmat, ohjelmat) ovat strategian toteuttamisohjelmia. Osa ohjelmista on kaupungille lakisääteisiä ja osa vapaaehtoisia. Uuden kaupunkistrategian myötä ohjelmia uudistetaan ja ajantasaistetaan vaiheittain siten, että ne toteuttavat voimassa olevaa kaupunkistrategiaa. Strategian toteuttamisohjelmien uusimis- ja laatimistarve harkitaan ohjelma- ja suunnitelmakohtaisesti.

Tornion kaupunkistrategiaa tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.

Tornion kaupunkistrategian uudistaminen

Tornion uusi kaupunginvaltuusto aloitti nelivuotisen toimikautensa (2025–2029) kesäkuun alussa 2025. Tornion kaupunkistrategian uudistaminen on käynnissä ja sen on määrä valmistua helmi-maaliskuussa 2026.

Uudelle valtuustokaudelle määriteltävät strategiset tavoitteet ja kärkihankkeet voidaan osin sisällyttää jo vuoden 2026 talousarvioon, mutta täysimääräisesti ne toimeenpannaan talousarviosta 2027 lukien.

Kuvio 10. Tornion kaupunkistrategian 2021–2025 tiivistelmä.

Kaupunkistrategian toimeenpano, seuranta ja arviointi

Tornion kaupungin johtavien viranhaltijoiden ja esihenkilöiden tehtävä on valmistella ja toteuttaa strategiassa määritellyt kaupunkitason tulostavoitteet vastuualueillaan yhdessä henkilöstön kanssa. Strategian toimenpiteistä raportoidaan säännöllisesti osavuosisikatsausten ja tilinpäätösten yhteydessä sekä tarvittaessa erikseen.

Kaupunkistrategian väliarviointi on määrä tehdä valtuustokauden puolivälissä (2023-2024) ja loppuarviointi strategiakauden päätyttyä tilinpäätöksen yhteydessä (2025/2026).

Kuvio 11. Tornion kaupunkistrategian toimeenpano, seuranta ja arviointi.

4.3 Tornion kärkihankkeet

Tornion kaupunkistrategian yhteydessä on määritetty alla olevat kärkihankkeet valtuustokaudeksi 2021–2025. Valtuustokauden 2025–2029 kärkihankkeiden määrittely on käynnissä eikä niistä ole olemassa vielä päätöstä.

KÄRKIHANKE 1: Liikenteen edunvalvontahankkeet

- Haaparanta-Tornio-Helsinki uusi henkilöjunayhteys 2025–
 - Liikenne käynnistyy aikaisintaan 2026, mikäli sille löytyy riittävä rahoitus.
- Röyttä-Elijärvi-rataosuuden perusparannus ja sähköistäminen
 - Hanke on luokiteltu prioriteetti 3-tasolle valtion investointiohjelmassa 2025–2032.
- Tornio-Kolari-radan sähköistämisen edistäminen
 - Suunnitteluvaihe 2024–2027.
- Kemi-Tornion lentoaseman lentoliikenteen turvaaminen
 - Lentoliikenne turvattu 29.3.2026-27.2.2028
- Tornion Röyttän sataman ja meriväylän kehittäminen (mm. sataman TEN-T status ja meriväylän geometria)
 - Toteutusvaiheessa 2025
- Vt. 21 Tornio-Kilpisjärvi yhteysvälin parantaminen
 - Valtatie 21 pienille osuuksille suunnitteilla ja käynnissä perusparantamista.
- Vt. 29 / E4 Tornionjoen sillan peruskorjaus
 - Toteutusvaiheessa 2025–2026.

KÄRKIHANKE 2: Ympärivuotinen Pohjan Stadion

Tavoitteena on nostaa nykyisellään vajaakäytöllä olevan Pohjan Stadionin käyttöastetta. Tehdään käyttäjäselvitys sekä sen pohjalta esitys kehittämistarpeista ja mahdolliset investoinnit.

Pohjan stadionin tekonurmi asennettiin syksyllä 2024 ja stadionin kehittämistyö on jatkunut vuonna 2025 valaistuksen ja äänentoiston toteuttamisella. Alueen kehittämistyö jatkuu vuonna 2026 huoltorakennuksen peruskorjauksella ja laajennuksella.

KÄRKIHANKE 3: Suurinvestointien houkuttelu Tornioon

Kehitetään ja luodaan valmiuksia (mm. markkinointi, maankäyttö, työvoiman saatavuus) elinkeinoelämän suurhankkeiden houkuttelemiseksi Tornioon. Potentiaalisia sijoittautumisalueita ovat Arctio, Kyläjoki ja Kromilaakso. Yritysalueiden asemakaavoitus valmistuu alustavan arvion mukaan vuoden 2026 syksyllä.

KÄRKIHANKE 4: Kukkolankosken alueen kestävä kehittäminen

- Unescon aineeton kulttuuriperintöhaku
- Tornionjoen riippusilta, uusi yhteys Ruotsiin
- Kukkolankosken alueen asemakaavoitus

Kukkolankosken alueen kestävä kehittäminen on eri vaiheissa. Päätös Kukkolankosken lippokalastuskulttuurin sisällyttämisestä UNESCO:n aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon saadaan marras-joulukuussa 2026.

Tornionjoen riippusilta -hanke on suunnittelun osalta edelleen alkuvaiheessa.

Kukkolankosken matkailualueen asemakaavoitus on vireillä. Hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan nähtäville vuoden 2026 aikana.

KÄRKIHANKE 5: Rantakadun Kulttuurisatama

Tornion keskeisellä kaupunkialueella Rantakadulla sijaitsee kansallisestikin merkittävä kulttuuripalvelujen keskittymä. Tornion vanhimman kadun yhteydessä sijaitsevat Aineen taidemuseo, kirjasto, Torniolaakson museo, kulttuuritoimisto, Äströmin kartano puistoalueineen, taiteilijaresidenssi Viippola, Joulujäsen- ja lelumuseo Lekkermanni, Tornion kuvataideseuran Taidekammari, Käsityötupa sekä lapsille suunnattu Felixipuisto. Kulttuurisataman osana on myös Porthanin koulu, jossa sijaitsee ammattitaiteilijoiden työtiloja sekä Kansalaisopiston taiteen perusopetuksen tilat.

Hankkeen tavoitteena on alueen konseptointi ja kehittäminen tiiviimmin yhdeksi kokonaisuudeksi:

- Toiminnallinen yhteistyö alueen toimijoiden välillä ja sisältö, tapahtumat, markkinointi
- Mahdollinen investointihanke
- Hanke sidotaan osaksi Oulu2026 kulttuuripääkaupunkivuotta (mm. kehittämishanke CIRCUIT 1.10.2025–30.9.2028 / Crossborder Innovation and research for creative & immersive transformation)

KÄRKIHANKE 6: UNICEF:n Lapsiystävällinen Kunta -mallin käynnistäminen

UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malli auttaa kuntia tekemään lasten hyvinvoinnin kannalta oikeita ratkaisuja lasten arjen palveluissa ja kunnan hallinnossa.

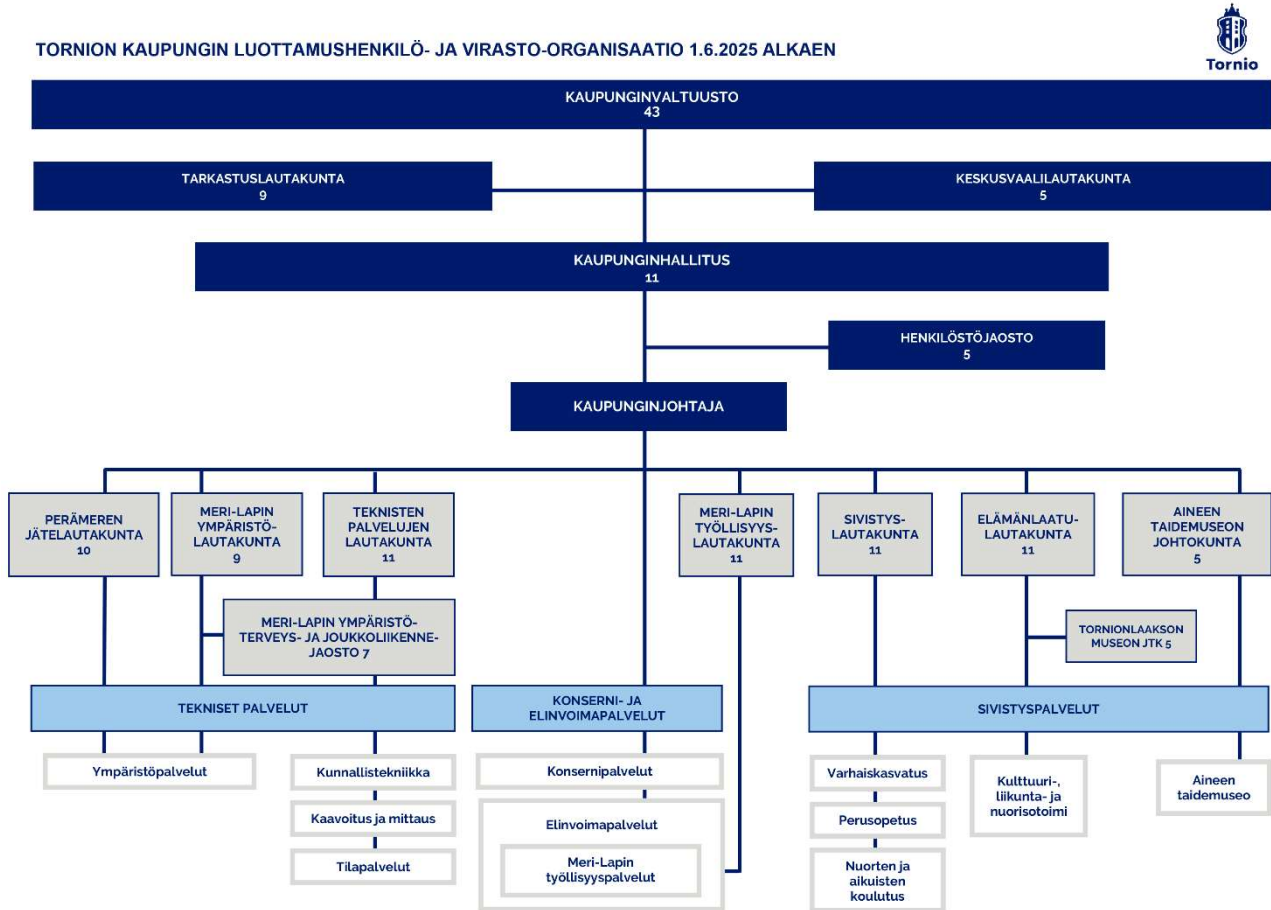
Malli on käytössä Suomessa 59 kunnassa ja se tavoittaa 55 % Suomen lapsista.

Tornion kaupungin tavoitteena on käynnistää UNICEF:n Lapsiystävällinen kunta -malli Torniossa kuluvaan valtuustokauden aikana (2021–2025).

Lapsiystävällinen kunta -malliin jätettiin hakemus 31.10.2023 ja toiminta on käynnistynyt 2024, kun Tornion kaupunki hyväksyttiin mukaan Lapsiystävällinen kunta -malliin. Vuonna 2024 Lapsiystävällinen kunta -malliin hyväksyttiin mukaan myös Humppila, Marttila, Rautalampi, Ruokolahti ja Ylöjärvi.

4.4 Henkilöstölinjaukset ja henkilöstösuunnitelma

Tornion kaupungin organisaatio koostuu luottamushenkilöorganisaatiosta (toimielimet ja niiden alaiset jaostot) sekä virasto-organisaatiosta, joka jakautuu toimialoihin, palvelualueisiin ja palveluyksiköihin.

Kuvio 12. Tornion kaupungin luottamushenkilö- ja virasto-organisaatio.

Tornion kaupungin palveluksessa oli lokakuun 2025 loppuun mennessä 1 028 henkilöä, joista vakituksessa työsuhteessa 726 henkilöä ja määräaikaisessa työsuhteessa 302 henkilöä. Työllisyysvaroin ei ole palkattu yhtään henkilöä. Vakinaisen henkilökunnan määrä on lisääntynyt 35 henkilöllä johtuen työllisyyspalveluiden siirtymisestä kunnalle vuoden 2025 alussa. Määräaikaisten henkilömäärä on lisääntynyt 25 henkilöllä ja lisäys on tullut pääasiassa sivistyspalveluihin.

Taulukko 9. Henkilöstön määrä toimialoittain palvelussuhteen luonteen mukaan sukupuolittain.

Tilanne 31.10.2025	Vakinaiset			Määräaikaiset			Työllistetyt			Kaikki yhteensä		
	M	N	yht.	M	N	yht.	M	N	yht.	M	N	yht.
Konserni- ja elinvoima-palvelut	15	57	72	1	4	5	0	0	0	16	61	77
Sivistyspalvelut	58	441	499	44	215	259	0	0	0	102	656	758
Tekniset palvelut	41	114	155	14	24	38	0	0	0	55	138	193
Yhteensä	114	612	726	59	243	302	0	0	0	173	855	1028

Kaupungin henkilöstöresurssoinnin osalta pyritään kaikessa toiminnassa kiinnittämään huomiota tiukkaan taloudelliseen tilanteeseen. Kaupunginvaltuuston 28.10.2024 (§ 84) hyväksymässä talouden tasapainottamisohjelmassa henkilöstöön liittyvinä toimenpiteinä on linjattu erillis- ja haittakorvausten vähentäminen, edellisiltä lomakausilta pitämättä jääneiden lomien purkaminen sekä työkykyisten työssäolopäivien lisääminen. Lisäksi kaupunginhallitus on linjannut 6.10.2025 kokouksessaan (§ 345), että vuoden 2026 virka- ja toimipaketti ei saa lisätä Tornion kaupungin henkilöstökuluja pl. tehtävä- ja nimikemuutoksista aiheutuvat kustannukset. Samalla linjattiin, että vuonna 2026 uusien työntekijöiden rekrytoinneissa eläköityvien työntekijöiden tilalle saa palkata henkilöstöä vain perustellusta syystä.

Vuoden 2026 talousarviossa on esitetty kymmenen nimikkeenmuutosta. Konserni- ja elinvoimapalveluihin esitetään palkkasihteerin nimikkeen muuttamista palkka-asiantuntijaksi, toimistosihteerin nimikkeen muuttamista hallintosihteeriksi ja arkistosihteerin nimikkeen muuttamista tiedonhallinnan asiantuntijaksi.

Sivistyspalveluihin esitetään uimaopettajan nimikkeenmuutos uimaopettaja-liikuntaneuvojaksi, hoitajan (kehitysvammalaitoksessa) nimikkeen muuttamista koulunkäynninohjaajaksi, laaja-alaisen erityisopettajan nimikkeen muuttamista erityisluokanopettajaksi ja varhaiskasvatuksen hoitajan nimikkeen muuttamista varhaiskasvatuksen sosionomiksi.

Teknisiin palveluihin esitetään kunnossapitotyöntekijän nimikkeen muuttamista kartoittajaksi, kaavoitusinsinöörin nimikkeen muuttamista kaavoitusarkkitehdiksi ja ruokapalvelutyöntekijän nimikkeen muuttamista suur-taloukokiksi.

Esitetyt nimikemuutosten liittyvät tehtävänkuvien päivityksiin ja niistä esiin nousseisiin tarpeisiin.

Työehtosopimuksen mukaisesti 1.8.2026 maksuun tulee yleiskorotus 2,27 %. Lisäksi 1.10.2026 tulee jaettava 0,20 % paikallinen järjestelyerä sekä 0,40 % kehittämisohjelmaerä (paikallinen erä). Näitä paikallisia eriä voidaan käyttää 1.10.2025 voimaan tulleen tasopalkkakäytännön toimeenpanoon.

Kuvio 13. Tornion kaupungin henkilöstöohjelma 2021–2025.

Henkilöstöohjelma

Kaupunginvaltuusto on 29.8.2022 hyväksynyt Tornion kaupungin henkilöstöohjelman vuosille 2021–2025. Henkilöstöohjelman strategiakauden tavoitteena on ollut Henkilöstöstä huolehtiva työnantaja. Henkilöstöohjelman visio on asetettu vuoteen 2030. Tornion kaupunki tavoittelee asemaa Lapin vetovoimaisimpana kuntatyönantajana. Henkilöstöpoliittiset linjaukset tullaan uudistamaan alkuvuoden 2026 aikana uuden strategian mukaiseksi. Päivitetystä henkilöstöohjelmasta tullaan edelleen panostamaan myönteinen työantajakuvan luomiseen ja osaavan työvoiman saatavuuteen sekä työyhteisön hyvinvointiin ja vaikuttavaan johtamiseen.

Henkilöstö ja työhyvinvointi

Työhyvinvoinnin kehittämisen pohjan muodostavat työhyvinvointikysely, ryhmäkehityskeskustelut ja muut työtä ja työilmapiiriä tukevat käytännöt. Työyhteisökohtaisten työhyvinvointikyselyn tulosten pohjalta työyhteisöt laativat työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelman, jossa yhdessä sovitaan tavoitteet työhyvinvoinnin edistämiseksi. Henkilöstön työkykyä pyritään ylläpitämään ja tukemaan aktiivisen työkykyjohtamisen ja siihen sisältyvien varhaisen tuen toimintakäytänteiden avulla. Henkilöstöetuina käytössä ovat mm. e-passi, työsuhdepyöräetu sekä Levillä sijaitsevat kolme lomahuoneistoa, jotka ovat henkilöstön varattavissa ympäri vuoden. Esihenkilöiden tueksi järjestetään esihenkilöpäiviä, joiden tarkoitus on ajankohtaisen tiedon välittäminen, esihenkilöiden koulutus sekä yhteisöllisyyden ja vertaistuen lisääminen.

Riskienhallinta

5 Riskienhallinta

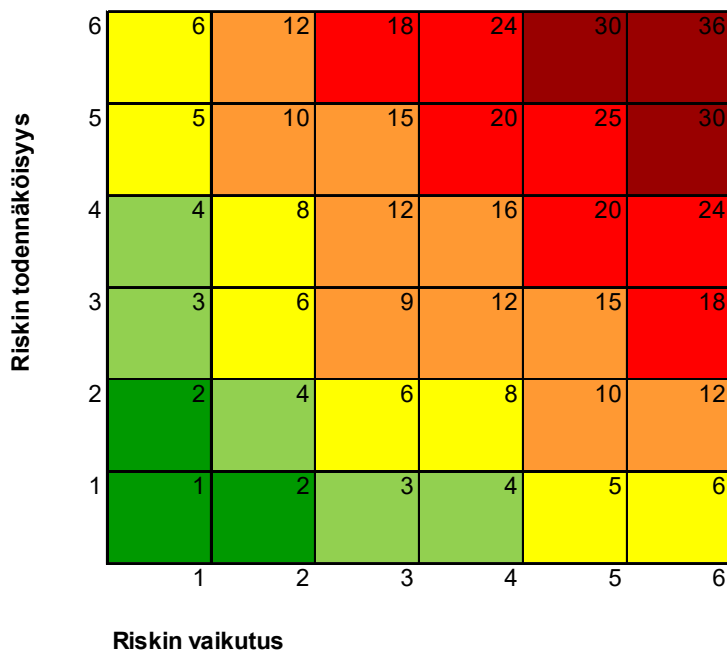
Tornion hallintosäännön § 24 kohdan 13 mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

Tornion kaupungilla toteutettiin ensimmäinen riskienarviointikierros kevään 2016 aikana. Avainriskejä ja toimenpiteitä on päivitetty käyttösuunnitelman 2025 sekä vuoden 2026 talousarvion laadinnan yhteydessä. Toimialat raportoivat avainriskeistä ja toimenpiteistä tilinpäätöksen 2025 sekä 2026 kesäkuun osavuosisikatsauksen ja tilinpäätöksen 2026 yhteydessä.

Riskien arvioinnissa riskit tunnistetaan ja kuvataan toimialoittain. Niiden toteutumisen vaikutuksia (merkittävyyttä) sekä toteutumisen todennäköisyyttä arvioidaan. Riskien vaikutuksia arvioidaan asteikolla 1–6: Mitä suurempi vaikutus tavoitteisiin, toimintoihin tai talouteen, sitä suurempi arvo annetaan. Riskin kokonaisarviointi vaikutuksen ja todennäköisyyden perusteella (kerrottiin annetut luvut keskenään): Mitä suurempi toteutumisen todennäköisyys ja vaikutus, sitä vakavampi ja merkityksellisempi riski oli. Esimerkki kokonaisarviosta: 1–2 mitätön riski, 3–4 pieni riski, 5–8 kohtalainen riski, 9–16 tuntuva riski, 18–25 merkittävä riski, 26–36 sietämätön riski.

Riskien arvioinnissa ne riskit, jotka saavat numeerisen arvon 9–36 nostetaan avainriskeiksi ja niille on nimetty vastuuhenkilö. Vastuuhenkilöt laativat riskeille toimenpidesuunnitelmat. Riskit jaotellaan strategiaan, toiminnallisiin, taloudellisiin ja omaisuusriskeihin.

Tornion kaupunki toteuttaa riskiarvioinnissa Kuntaliiton mallia.

Kuvio 14. Riskien merkittävyys.

Tornion kaupungin riskit 2026

Taloudelliset riskit

Konserni- ja elinvoimapaalvelut

Sosiaali- ja terveystoimen uudistamisen vaikutukset heijastuvat edelleen Suomen julkiseen talouteen ja se muodostaa taloudellisen ja toiminnallisen riskin koko maan taloudelle.

Päivystys- ja sairaalaverkon sekä sairaaloiden leikkaustoiminnan uudistamista koskeva laki heikentää sosiaali- ja terveyspalveluita ja elinvoimaa (työpaikkojen väheneminen) Meri-Lapissa.

Tornion kaupunki on vuokrannut sote- ja pelastuskiinteistöt Lapin hyvinvointialueelle 31.12.2025 saakka. Lapin hyvinvointialue on päättänyt vuokrata kiinteistöt 1.1.2026 lähtien pääasiassa toistaiseksi voimassa olevin sopimuksin, joissa vuokralaisen irtisanomisaika on enintään 12 kuukautta. Tornion kaupunki on yhtiöittänyt sote- ja pelastuskiinteistöt vuoden 2025 aikana osakeyhtiöön, joka vuokraa tilat hyvinvointialueelle 1.1.2026 alkaen. Lapin hyvinvointialueen tulevat palveluverkkoratkaisut aiheuttavat todennäköisen taloudellisen riskin Tornion kaupunkikonsernille.

Vuosien 2026–2028 tilikauden tulokset jäävät alijäämäisiksi. Verotulojen kehittyminen on hidastunut ja haastaa kaupungin taloudellista liikkumavaraa.

Valtionosuusjärjestelmän uudistuksen vaikutukset Tornion kaupungin tulevien vuosien valtionosuuksiin on vielä varmentumatta.

Lainamäärän kasvu ja korkojen nousu heijastuu kaupungin talouteen. Riskinä on, että kaupungin korkomenot edelleen nousevat uusien lainannostojen myötä.

Sivistyspalvelut

Väestörakenteen muutoksien huomioiminen. Lasten ja nuorten osuus vähenee samalla kun vanhuusväestön osuus kasvaa. Tämä tulee huomioida palvelutarjonnassa.

Sivistyspalvelut

Elämänlaatu palvelujen piirissä on omaisuutta, kuten elektroniikkaa nuorisotiloissa ja kirjastossa. Nykytrendin mukaisesti kirjastoihin kohdistuu enenevässä määrin varkauksia. Elämänlaatu palvelut ovat avoimia palveluja, joissa asiointi on vapaata eikä henkilökunnalla ole mahdollisuutta valvoa kaikkia tapahtumia. Päihteiden käyttäjät ovat myös palveluiden käyttäjiä ja mm. heidän myötään omaisuusriski kasvaa.

Tekniset palvelut

Taloudelliset paineet aiheuttavat toimitilojen peruskorjausten viivästymistä, mikä voi aiheuttaa lisäkustannuksia ja ongelmia tilojen käytettävyydessä.

Omaisuusriskit

Strategiset riskit

Konserni- ja elinvoimapaalvelut

Yleinen toimintaympäristö on Euroopassa ja maailmalla tällä hetkellä erittäin epävarma ja heikosti ennustettava johtuen mm. sotatilasta Euroopassa sekä siihen liittyvistä talouden suhdanteista. Tämä heijastuu Suomen julkiseen talouteen ja elinkeinoelämän edellytyksiin (esim. inflaatio, vientiteollisuus).

Sivistyspalvelut

Taloudelliset paineet eri tapahtumien toteuttamisen haasteena esim. OULU-2026 kulttuuripääkaupunki sisällöt.

Unesco velvoitteiden täyttämisen myös tulevaisuudessa päätöksen tultua.

Konserni- ja elinvoimapaalvelut

Yleinen taloudellinen tilanne ja elinkeinoelämän haasteet muun muassa teollisuudessa ja Lapin hyvinvointialueella nostavat työttömyysastetta Meri-Lapissa.

Sivistyspalvelut

Opiskeluhaullollisten tarpeiden edelleen kasvava tarve ja eriytyminen. Taustalla polarisaation ja oppimisvajeen lisääntyminen. Valtiovallan tuki kunnille hankerahoituksella, mutta taustalla huoli kuntatalouden heikkenemisestä ja valtion vähenevästä tuesta.

Uhka- ja väkivallatilanteet lisääntyneet huolestuttavan määrän kaikkien sivistyspalveluiden piirissä.

Tekniset palvelut

Laaja ja pitkäkestoinen sähkökatkos, joka vaikeuttaa kiinteistössä tuotettavien yhteiskunnalle tärkeiden palvelujen järjestämistä.

Suuren koulukeskuksen tai muun palvelutuotannossa olevan kiinteistön tuhoutuminen käyttökelvottomaksi haastaa toimintojen jatkuvuuden

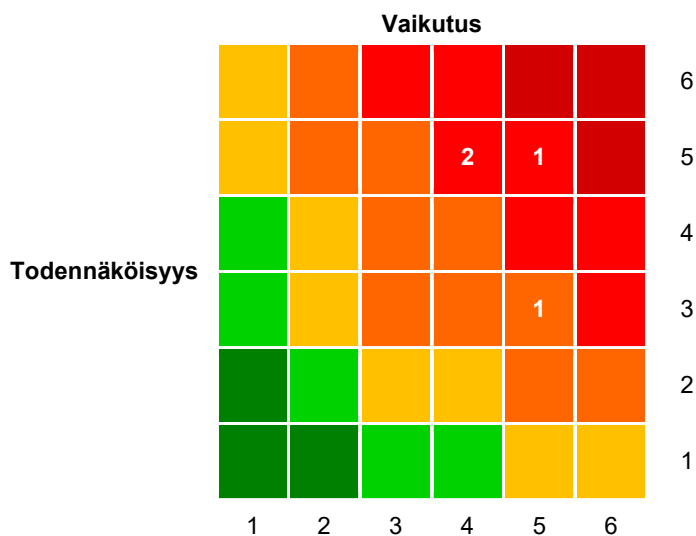
Toiminnalliset riskit

Kuvio 15. Tornion kaupungin riskit 2026.

5.1 Konserni- ja elinvoimapalvelut

Konserni- ja elinvoimapalvelut				
Riskienhallinta				
Riskityyppi	Riski ja kuvaus	Riskiarvio	Toimenpiteet	Vastuuhenkilöt
Strateginen riski	Yleinen toimintaympäristö on Euroopassa ja maailmalla tällä hetkellä erittäin epävarma ja heikosti ennustettava johtuen mm. sotatilasta Euroopassa sekä siihen liittyvistä talouden suhdanteista. Tämä heijastuu Suomen julkiseen talouteen ja elinkeinoelämän edellytyksiin (esim. inflaatio, vientiteollisuus).	Todennäköisyys: 5 Vaikutus: 4 20	Taloudellinen ja toiminnallinen varautuminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa (esim. mahdollinen korkosuojaus) Koulutukset Valmiusharjoitukset	Jukka Kujala, Sampo Kangas-talo, Markus Kannala, Tarja Konola-Jokinen, Henna Ekonoja, Hannu Markkula, Hanna Hepola
Taloudellinen riski	Sosiaali- ja terveystoimen uudistamisen vaikutukset heijastuvat edelleen Suomen julkiseen talouteen ja se muodostaa taloudellisen ja toiminnallisen riskin koko maan taloudelle. Päivystys- ja sairaalaverkon sekä sairaaloiden leikkaustoiminnan uudistamista koskeva laki heikentää sosiaali- ja terveyspalveluita ja elinvoimaa (työpaikkojen väheneminen) Meri-Lapissa. Tornion kaupunki on vuokrannut sote- ja pelastuskiinteistöt Lapin hyvinvointialueelle 31.12.2025 saakka. Lapin hyvinvointialue on päättänyt vuokrata kiinteistöt 1.1.2026 lähtien pääasiassa toistaiseksi voimassa olevin sopimuksin, joissa vuokralaisen irtisanomisaika on enintään 12 kuukautta. Tornion kaupunki on yhtiöittänyt sote- ja pelastuskiinteistöt vuoden 2025 aikana osakeyhtiöön, joka vuokraa tilat hyvinvointialueelle 1.1.2026 alkaen. Lapin hyvinvointialueen tulevat palveluverkkoratkaisut aiheuttavat todennäköisen	Todennäköisyys: 5 Vaikutus: 5 25	Torniolaisten sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuuden varmistaminen (edunvalvonta) Realistisen riskikartoituksen laatiminen ja ylläpito. Sujuva yhteistyö hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisessä (ennaltaehkäisy)	Jukka Kujala, Hanna Hepola

	taloudellisen riskin Tornion kaupunkikonsernille.			
Taloudellinen riski	Vuosien 2026–2028 tilikauden tulokset jäävät alijäämäisiksi. Verotulojen kehittyminen on hidastunut ja haastaa kaupungin taloudellista liikkumavaraa. Valtionosuusjärjestelmän uudistuksen vaikutukset Tornion kaupungin tulevien vuosien valtionosuuksiin on vielä varmentumatta. Lainamäärän kasvu ja korkojen nousu heijastuu kaupungin talouteen. Riskinä on, että kaupungin korkomenot edelleen nousevat uusien lainanostojen myötä.	Todennäköisyys: 5 Vaikutus: 4 20	Käyttötalouden sopeuttaminen nykyiseen taloudelliseen tilanteeseen ja talouden tasapainottamishojelman toimeenpano. Rahoitusta hankitaan investointien rahoittamiseen ja maksuvalmiuden turvaamiseen. Korkeaa riskiä hallitaan suojauksilla, joka tarkoittaa kiinteäkorkoisten lainojen ja korkosuojauksien hyödyntämistä. Maksuvalmiusriskiä hallitaan kassan riittävyyttä ja rahoituksen tarvetta jatkuvasti arvioimalla. Aktiivinen ja ennakkoiva maksuvalmiuden seuranta mahdollistaa erilaisten rahoitusvaihtoehtojen hyödyntämisen. Myönnettäviin takauksiin ja antolainoihin vaaditaan vastavaikutukset kuntalain linjauksen mukaisesti ja riskin minimoimiseksi.	Jukka Kujala, Hanna Hepola
Toiminnallinen riski	Yleinen taloudellinen tilanne ja elinkeinoelämän haasteet muun muassa teollisuudessa ja Lapin hyvinvointialueella nostavat työttömyysastetta Meri-Lapissa.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 5 15	Korkea työttömyysaste lisää painetta määrärahojen lisäykselle. Palveluiden riittävyys suhteessa tarpeeseen on riski. Koskee erityisesti palkkatukea.	Sampo Kangas-talo, Samuel Juntunen, Jukka Kujala

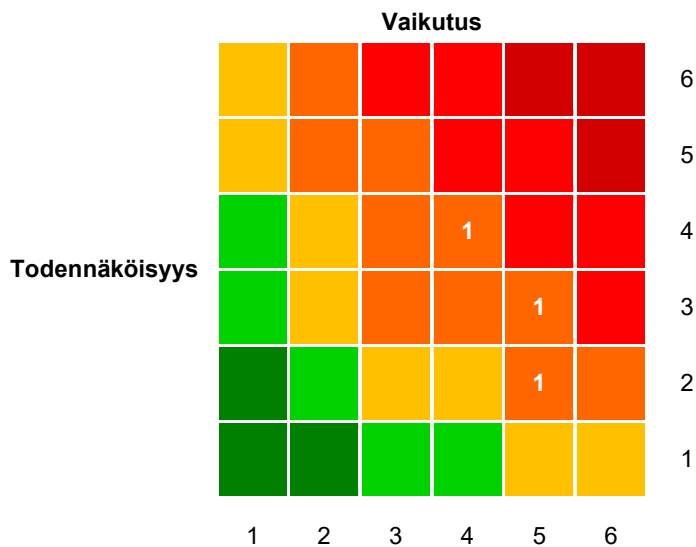

5.2 Sivistyspalvelut

Sivistyspalvelut				
Riskienhallinta				
Riskityyppi	Riski ja kuvaus	Riskiarvio	Toimenpiteet	Vastuhenkilöt
Toiminnallinen riski	Opiskeluhuollollisten tarpeiden edelleen kasvava tarve ja eriytyminen. Taustalla polarisaation ja oppimisvajeen lisääntyminen. Valtiovallan tuki kunnille hankerahoituksella, mutta taustalla huoli kuntatalouden heikkenemisestä ja valtion vähenevästä tuesta. Uhka- ja väkivaltatilanteet lisääntyneet huolestuttavan määrän kaikkien sivistyspalveluiden piirissä.	Todennäköisyys: 5 Vaikutus: 5 25	Pienryhmä ja työelämäpainotteinen peruskoulun suorittamismahdollisuus jatkavat toimintaa osana yläkoulujen toimintaa. Alakoulujen ns. joustoluokkien toimintaa yhtenäistetään saavutettavuuden lisäämiseksi. Oppimisen ja koulunkäynnin tuen la-kiuudistuksen vaikutuksia seurataan aktiivisesti. Uhka- ja väkivaltatilanteet lisäävät painetta sekä henkilöstön osaamisen kehittämiseen että tilatarpeiden muuntamiseen.	Tarja Konola-Jokinen
Taloudellinen riski	Väestörakenteen muutoksien huomioiminen. Lasten ja nuorten osuus vähenee samalla kun vanhuusväestön osuus kasvaa. Tämä tulee huomioida palvelutarjonnassa.	Todennäköisyys: 5 Vaikutus: 5 25	Väestön ikääntyminen huomioidaan palvelutarjonnassa ja tiloissa. Esteettömyyden huomioinen palvelutarjoajien tiloissa on tärkeää.	Tarja Konola-Jokinen
Strateginen riski	Taloudelliset paineet eri tapahtumien toteuttamisen haasteena esim. OULU-2026 kulttuuripääkaupunki sisällöt. Unesco velvoitteiden täytäminen myös tulevaisuudessa päätöksen tultua.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 3 9	Hakeuduttu mukaan Oulu-2026 kulttuuripääkaupunki toimintaa ja sitä kautta erilaisiin hankkeisiin. Lippokalastusta on haettu Unescon aineettoman kulttuuriperinnön listalle. Päätös tulee joulukuussa 2026.	Tarja Konola-Jokinen
Omaisuusriski	Elämänlaatupalvelujen piirissä on omaisuutta, kuten elektroniikkaa nuorisotiloissa ja kirjastossa. Nykytrendin mukaisesti kirjastoihin kohdistuu enenevissä määrin varkauksia. Elämänlaatupalvelut ovat avoimia palveluja, joissa asiointi on vapaa eikä henkilökunnalla ole mahdollisuutta valvoa kaikkia tapahtumia.	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 3 12	Kameravalvonnan tarkastaminen ja valvonnan tehostaminen kaikissa palvelupisteissä. Riittävän henkilöstömäärän takaaminen palvelujen piirissä.	Tarja Konola-Jokinen

5.3 Tekniset palvelut

Tekniset palvelut				
Riskienhallinta				
Riskityyppi	Riski ja kuvaus	Riskiarvio	Toimenpiteet	Vastuhenkilöt
Toiminnallinen riski	Laaja ja pitkäkestoinen sähkökatkos, joka vaikeuttaa kiinteistössä tuotettavien yhteiskunnalle tärkeiden palvelujen järjestämistä.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 5 15	Kriittisten kohteiden varustaminen varavoimalla tai mahdollisuudella ulkoisen voimalähteen kytkemiseksi. Siirrettävän varavoimakoneen hankinta.	Markus Kannala, Ulla-Maija Koskenranta
Omaisuuksien riski	Taloudelliset paineet aiheuttavat toimitilojen peruskorjausten viivästyistä, mikä voi aiheuttaa lisäkustannuksia ja ongelmia tilojen käytettävyydessä.	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 4 16	Peruskorjausinvestointien toteuttaminen pitkän aikavälin suunnitelman mukaan investointien rahoitustarve huomioiden. Kuntokartoituksiin perustuvien kunnossapitosuunnitelmien laadinta.	Markus Kannala, Ulla-Maija Koskenranta
Toiminnallinen riski	Suuren koulukeskuksen tai muun palvelutuotannossa olevan kiinteistön tuhoutuminen käyttökelvottomaksi haastaa toimintojen jatkuvuuden.	Todennäköisyys: 2 Vaikutus: 5 10	Kiinteistötekniikan ja valvonnan kehittäminen toimitilojen turvallisuuden varmistamiseksi.	Ulla-Maija Koskenranta

Tornion kaupungin talous

6 Tornion kaupungin talous

6.1 Suomen kuntatalouden lähtökohdat

Kuntatalouden tilannekuva

Suomen talouden toipuminen on ollut hidasta, mutta merkkejä nopeammastakin kasvusta on. Inflaation selvä hidastuminen ja korkojen lasku ovat parantaneet kotitalouksien ostovoimaa sekä Suomessa että vientimarkkinoilla. Talouden epävarmuus on kuitenkin kotimaassa ohjannut toistaiseksi tuloja enemmän säästämiseen kuin kulutukseen. Investoinneissa on odotettavissa nopeampaa kasvua, sillä energiasiirtymään ja puolustukseen liittyvät hankkeet lisäävät investointeja merkittävästi ennustejaksolla. Suurelta osin investointeihin liittyi myös viime vuoden talouskasvun tarkentuminen tilastoissa. Odotusten ja ennakkotietojen vastaisesti Suomen talous ei enää supistunutkaan viime vuonna, vaan kasvoi 0,4 prosenttia.

Talouskasvua hidastavat Yhdysvaltojen asettamat tullit. Talouskasvun kannalta on suotuisaa, että EU:n asettamat vastatoimet ovat jäämässä vähäisiksi ja tehdyt tullisopimukset joka tapauksessa vähentävät epävarmuutta. Kysyntää vientimarkkinoilla tukevat Euroopan kasvavat panostukset puolustukseen ja infrastruktuuriin. Vuonna 2025 bruttokansantuote (BKT) kasvaa 1,0 prosenttia, vuonna 2026 1,4 prosenttia ja vuonna 2027 1,7 prosenttia.

Vuonna 2024 kuntatalouden tila heikkeni edellisvuoteen verrattuna, mikä näkyi sekä vuosikatteen, tilikauden tuloksen että toiminnan ja investointien rahavirran heikentymisenä. Investointitaso pysyi korkeana, eivätkä kuntatalouden käyttötulot riittäneet nettoinvestointien kattamiseen. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta kääntyi 365 miljoonaa euroa negatiiviseksi ja lainakanta kasvoi noin 600 miljoonalla eurolla 20,5 mrd. euroon.

Kuntatalouden tilanne heikkenee edelleen vuonna 2025. Toimintakuluja kasvattavat mm. kunta-alalle sovitut palkankorotukset, jotka nostavat työvoimakustannuksia yhteensä 2,8 prosentilla vuonna 2025, ja vuoden alusta voimaan tullut TE-palvelu-uudistus. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyi vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennettiin. Uudistuksen seurauksena kuntahallinto on aiempaa suhdanneherkempi, sillä nyt tulojen lisäksi myös menot reagoivat suoraan työllisyyskehitykseen. Pitkään jatkuvat työttömyysjaksot nostavat kuntien osuutta työttömyysetuuksien rahoituksesta. Avustusmenoja onkin nostettu ennusteessa vuoden alku-puoliskon työttömyysmenojen kertymien perusteella. Lisäksi uudistus voi kasvattaa kuntien välisiä eroja entisestään, sillä työllisyyden vaihtelu poikkeaa kuntien välillä.

Työttömyysetuuksien kasvusta huolimatta arviota kuntien ja kuntayhtymien omista sopeutustoimista kuluvana vuonna on kasvatettu ennusteessa 150 miljoonaa euroon, sillä kertymätietojen ja tilinpäätösennusteiden perusteella kuntatalouden menot eivät ole kehittyneet yhtä voimakkaasti kuin mitä aiemmin arvioitiin. TE-palvelu-uudistuksesta huolimatta kuntien peruspalvelutuotannon painopiste säilyy koulutus- ja sivistyssektorilla, jonka kokonaispalvelutarve on laskeva syntyvyyden laskun vuoksi. Oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannukset laskisivat samassa tahdissa, varsinkin kun erityisen tuen tarve on kasvanut. Lisäksi varhaiskasvatuksen osallistumisaste on kasvanut viime vuosina. Palvelutarpeen laskua on siksi totuttuun tapaan hieman loivennettu painelaskelmassa.

Kuntien valtionosuudet kasvavat kuluvana vuonna TE-palvelu-uudistuksen myötä kuntien tehtävien ja rahoitusvastuun laajentuessa. Kuntien saamien valtionosuuksien kasvua kuitenkin hidastavat muun muassa sote-siirtoon liittyvät tarkistukset, hallitusohjelman mukainen valtionosuuksiin tehtävä indeksisäästö sekä asukasluvun ja laskentatekijöiden muutokset, erityisesti lapsi-ikäluokkien pieneneminen. Lisäksi verotulomenetysten korvausten vähennys pienentää valtionosuuksia vuonna 2025 tuntuvasti, tosin verotulot kasvavat vastaavasti.

Kuntien verotulojen kehitys on ollut kuluvana vuonna vaimeaa ja ennusteita on jouduttu madaltamaan alkuvuoden kertymätietojen vuoksi. Verotulot jäävät lähes edellisen vuoden tasolle. Vuonna 2025 vuosikate supistuu edellisvuodesta, mutta riittänee kattamaan poistot. Tilikauden tulos on niukasti positiivinen. Tulosta kuitenkin vahvistaa osin kertaluontoinen satunnainen tuotto, jonka vaikutus ei ulotu tuleviin vuosiin. Toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee -1,1 miljardiin euroon.

Vuonna 2026 kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran ennustetaan heikkenevän -1,4 mrd. euroon. Toimintakate heikkenee 4,7 prosenttia toimintakulujen kasvaessa ja toimintatuottojen vähentyessä. Toimintakulujen kasvun taustalla on etenkin henkilöstökustannusten kasvu. Keväällä 2025 sovittu palkkaratkaisu kasvattaa työvoimakustannuksia 3,2 % vuonna 2026 ja 3,9 % vuonna 2027. Kunta-alan ansiokehityksen ennakoidaan ylittävän yleisen ansiokehityksen erityisesti vuosina 2027–2028 sopimuskorotusten ajoitusten ja kunta-alalle sovitun palkkojen ja palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksiennuste vuodelle 2026 on 3,5 prosenttia ja vuosille 2027–2029 keskimäärin 3,3 prosenttia vuodessa.

Vuoden 2026 toimintatuottoja pienentää sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten päättymisen ja uudelleenneuvottelut. Kehitysarviossa on oletettu, että kuntien saamat vuokratuotot pienenevät noin 150 miljoonalla eurolla vuodesta 2026 alkaen. Laskelmassa on myös huomioitu sote-uudistuksen omaisuusjärjestelyn muutoskustannuksia niin, että sekä kuntien menojen että tulojen on oletettu kasvavan 5 milj. vuonna 2026, 55 milj. vuonna 2027, 70 milj. vuonna 2028 ja 20 milj. vuonna 2029.

Vuonna 2026 kuntien valtionosuuksien kasvua hidastavat hallituksen pysyvät valtionosuusleikkaukset sekä hallituskauden aikainen yhden prosenttiyksikön indeksijarru. Lisäksi valtionosuuksien kehitystä hidastaa vuoden 2027 saakka sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien vähennys.

Verotulot muodostavat suurimman osan kuntien tuloista. Suhdannetilanteen kohentuessa verotulojen kehitys vahvistuu vuonna 2026 5,2 prosentin kasvuun ja tasaantuu vuosina 2027–2029 keskimäärin hieman alle 4 prosenttiin vuodessa. Painelaskelman perusteella kuntatalouden tulot eivät kuitenkaan riitä kattamaan kasvavia menoja, eikä vuosikate riitä tulevana vuosina nettoinvestointeihin. Kuntatalouden investoinnit pysyvät korkealla tasolla, vaikka kuntakohtaiset erot ovat huomattavia. Osassa kunnista investointinäköymät ovat laskevia, mutta etenkin kasvukeskuksissa muuttoliike ylläpitää kuntien investointipaineita. Valtaosa investoinneista kohdistuu välttämättömään perusinfrastruktuuriin kuten rakennuksiin, mutta myös vihreän siirtymän investoinnit pitävät osaltaan investointitasoa korkealla.

Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta uhkaa syvetä -1,4 miljardiin euroon vuonna 2026 ja -1,5 mrd. euroon vuonna 2027. Tulojen ja menojen epätasapaino helpottuu hieman painelaskelman lopulla vuonna 2028, kun hallitusohjelman mukainen indeksijarru peruspalvelujen valtionosuuteen ja sote-uudistuksen määräaikaiset vähennykset koskien vuoden 2023 valtionosuuksia poistuvat. Toiminnan ja investointien rahavirta jää kuitenkin vuonna 2028 noin 1,2 miljardia ja vuonna 2029 noin 1,0 miljardia negatiiviseksi. Negatiiviset toiminnan ja investointien rahavirrat näkyvät kuntatalouden lainakannan kehityksessä, joka uhkaa kasvaa 26,5 mrd. euroon vuonna 2029. Myös korkomenot lisääntyvät lähivuosina, vaikka lyhyet markkinakorot ovat jo kääntyneet laskuun. Merkittävä osa kuntien lainakannasta on kuitenkin kiinteäkorkoisia tai suojattuja, minkä vuoksi markkinakorkojen muutokset heijastuvat korkokustannuksiin viiveellä.

Kuntatalouden kestäväyyteen vaikuttavat jatkossa yhä enemmän kuntien kyky hallita työvoimakustannuksia, sopeuttaa investointeja sekä hyödyntää digitalisaatiota ja uusia teknologioita palvelutuotannossa. Väestörakenteen muutos, kaupungistuminen ja vihreä siirtymä lisäävät investointitarpeita, mutta vaativat samanaikaisesti rakenteellisia uudistuksia. Tulojen ja menojen epätasapaino edellyttää kuntien omia sopeutustoimia ja tiukkaa menokuria. Palvelut ja palveluverkko on sopeutettava kuntien tulorahoitukseen. Samalla tulopohjan vahvistaminen voi johtaa veronkorotuspaineisiin erityisesti kunnallisverotuksessa.

Kuntatalouden kehitysarvion pohjalla olevaan kokonaistaloudelliseen ennusteeseen liittyy paljon riskejä. Suhdanteiden vaikutus välittyy verotulojen ja työttömyyskehityksen kautta kuntatalouteen. Kuntatalouden menot voivat jäädä arvioitua pienemmiksi, jos kunnat ja kuntayhtymät onnistuvat sopeuttamaan sekä palveluverkko-

aan että toimintaansa vastaamaan pienenevää palvelutarvetta ja rahoitusta. Sopeutustoimien epäonnistuminen tai muut menolisäykset, esimerkiksi arvioitua suuremmat sote-kiinteistöjen vuokramenetykset, voivat vastaavasti heikentää tilannetta.

Lähde: Kuntatalousohjelma vuosille 2026–2029, syksy 2025

Katsaus vuoden 2025 talouteen Torniossa

Tornion kaupungin vuoden 2025 talousarvio on tehty 2,3 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Syyskuun osavuosi-katsauksen yhteydessä tehdyn tilinpäätösennusteen mukaan arvio vuoden 2025 toteutuneesta tuloksesta on 6,4 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Ylijäämästä 10,4 miljoonaa euroa koostuu kertaluonteisesta kirjanpidollisesta myyntivoitosta, joka kaupungille syntyy sote- ja pelastuskiinteistöjen yhtiöittämisestä. Ilman näitä kertaluonteisia myyntivoittoja tilikauden tulos olisi 4,0 miljoonaa euroa alijäämäinen. Suurin selittävä tekijä talousarviota huomattavasti suuremmalle alijäämälle on verotuloihin tehty päivitys, joka tulee pienentämään Tornion kaupungin saamia verotuloja huomattavasti talousarvioon nähden. Talousarvioon verotulot on kirjattu loppuvuonna 2024 Kuntaliitolta ja Valtionvarainministeriöltä saatuun veroennusteeseen perustuen, johon nyt on siis tehty iso muutos toukokuussa 2025 ja jota on edelleen päivitetty elo- ja syyskuussa 2025. Muutos perustuu siihen, että viime vuoden joulukuussa kunnallisveron verovuoden 2024 ryhmäosuutta oikaistiin virheellisesti noin +140 miljoonan euron edestä. Tämän vuoden toukokuussa sama osuus oikaistiin takaisin noin -150 miljoonan euron edestä. Tämän seurauksena kertyi ennustettua enemmän kunnallisveroa kalenterivuonna 2024 ja vastaavasti vähemmän kalenterivuonna 2025. Kyseinen rytmihäiriö yhdessä heikomman työllisyyskehityksen kanssa aiheuttavat yleisesti ennustettua pienemmän kunnallisverokertymäärävion kuluvana vuonna.

Talousarviovuosi 2026 ja taloussuunnitelmavuodet 2027–2028 Torniossa

Talousarviossa vuodelle 2026 kirjatut verotulot perustuvat Kuntaliiton ja Valtionvarainministeriön ylläpitämään verotuloennusteeseen, joka on julkaistu 23.9.2025. Verotuloennusteessa on huomioitu yhteisöveron jako-osuusprosentti, joka ennakkollisen tiedon mukaan pienenee 39 % vuoden 2025 tasoon nähden sekä kaupunginvaltuuston 10.11.2025 § 135 tekemä päätös Tornion kaupungin tuloveroprosentin 0,3 %-yksikön korotuksesta.

Ilman tehtyä veronkorotusta kunnallisverotulojen ennustettiin nousevan noin 3,22 % vuoden 2025 ennustetusta tuloverokertymästä. Veronkorotuksen myötä vuoden 2026 kunnallisverokertymän ennustetaan kasvavan 6,62 % vuoden 2025 tasosta.

Vuoden 2026 yhteisöverokertymän ennustetaan laskevan 22,88 % vuoden 2025 ennustetusta kertymästä. Muutos johtuu Tornion kaupungin yhteisöveron jako-osuuden pienenemisestä 39 % vuodelle 2026 vuoden 2025 tasoon nähden. Yhteisöveron jako-osuus on kahden viimeksi valmistuneen verotuksen tietojen ja vastaavien toimipaikkatietojen perusteella laskettujen kerroinosuuksien keskiarvo, eli vuoden 2026 jako-osuus muodostuu verovuosien 2023 ja 2024 alueen yhtiöiden verotiedoilla.

Tornion kaupungin valtionosuudet vuonna 2026 toteutuvat ennakkollisen laskelman mukaan lähes 2,2 miljoonaa euroa vuoden 2025 valtionosuuksia pienempänä. Valtionosuudet on arvioitu suunnitelmavuosille vuoden 2026 tasoon. Muutos selittyy verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella. Kaupungille yhteisöveron tilittäneiden yhtiöiden kertaluonteiset poikkeuksellisen hyvät tulokset pari vuotta sitten on vaikuttanut yhteisöveron jako-osuusprosenttiin positiivisesti ja kasvattanut Tornion kaupungin vuoden 2024 yhteisöverotuloja huomattavasti. Nyt, kun tehdään vuoden 2026 valtionosuuslaskentaa verotuloihin perustuvan tasauksen osalta, on laskentaperusteena käytetty Tornion kaupungin saamat verotulot aiemman vuoden valtionosuuslaskennassa käytettyjä verotuloja huomattavasti suuremmat, pienentää tämä vuodelta 2026 maksettavaa verotuloihin perustuvaa tasausta. Verotulojen kasvu ja yritysten menestyminen on käytännössä positiivinen asia,

mutta koska kyseessä on ollut kertaluonteiset poikkeuksellisen suuret verotulot, näkyy tämä kaupungin menetyksenä vuonna 2026 niin sanotusti kahteen kertaan: yhteisöveron jako-osuusmuutoksen vuoksi huomattavasti pienempinä yhteisöverotuloina ja verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen pienenemisenä.

Talousarvion menoissa on huomioitu henkilöstökustannusten nousu työehtosopimusten mukaisten korotusten osalta. Suunnitelmavuosien osalta palveluiden ostoissa, aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa sekä muissa toimintakuluissa on huomioitu 2 % indeksikorotus. Vuosien 2026–2028 tilikausien tulokset jäävät huomattavan alijäämäisiksi. Käyttötalouden sopeuttaminen nykyiseen taloudelliseen tilanteeseen on välttämätöntä ja vaatii talouden tasapainottamisohjelman toimeenpanon lisäksi myös uusia säästötoimenpiteitä. Talousarvioon 2026–2028 on sisällytetty huomattava määrä menoleikkauksia. Menoleikkauksia on tehty jokaiselle toimialalle ja ne on tehty supistamalla ei-lakisääteisiä palveluita ja suunnittelemalla toimintaa siten, että tulevien vuosien eläköitymisiä voidaan hyödyntää siten, ettei kaikkia virkoja tai toimia tarvitse eläköitymisten yhteydessä täyttää uudelleen.

Tulevia vuosia haastaa lainakannan kasvu ja siitä aiheutuvat korkomenot. Lainaa tulee nostaa paitsi investointeja, mutta myös käyttötalouden menoja varten. Korkomenot ovat suuret, joten menoleikkausten lisäksi myös investointiohjelmaa on syytä tarkastella tarkasti ja priorisoida tehtäviä investointeja, jotta lainakannan kasvunopeutta voidaan hillitä.

6.2 Tuloslaskelmaosa

	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
MYNTITUOTOT	4 944 966	9 379 775	9 821 749	10 025 690	10 136 050
MAKSUTUOTOT	1 482 969	1 331 670	1 493 590	1 493 590	1 493 590
TUET JA AVUSTUKSET	1 723 713	1 901 990	1 543 788	1 543 790	1 543 790
MUUT TOIMINTATUOTOT	5 544 118	5 338 710	3 451 260	3 475 060	3 451 060
TOIMINTATUOTOT	13 695 766	17 952 145	16 310 387	16 538 130	16 624 490
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-43 261 044	-46 464 950	-48 026 240	-49 306 660	-49 783 243
PALKAT JA PALKKIOT	-35 182 245	-37 791 300	-39 299 410	-40 366 860	-40 763 873
HENKILÖSIVUKULUT	-8 078 798	-8 673 650	-8 726 830	-8 939 800	-9 019 370
ELÄKEKULUT	-7 214 667	-7 406 900	-7 542 660	-7 724 380	-7 791 820
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-864 132	-1 266 750	-1 184 170	-1 215 420	-1 227 550
PALVELUJEN OSTOT	-15 053 670	-18 830 121	-19 324 380	-19 336 500	-19 687 930
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-6 489 929	-7 302 690	-6 676 832	-6 807 390	-6 942 740
AVUSTUKSET	-2 177 021	-5 310 374	-5 638 931	-5 622 940	-5 622 940
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 563 854	-1 505 420	-1 306 860	-1 256 840	-1 281 740
TOIMINTAKULUT	-68 545 517	-79 413 555	-80 973 243	-82 330 330	-83 318 593
TOIMINTAKATE	-54 849 751	-61 461 410	-64 662 856	-65 792 200	-66 694 103
SISÄINEN TUOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	16 224 404	15 821 435	23 046 260	23 451 830	23 865 630
TOIMINTAKULUT	-16 224 404	-15 821 435	-23 046 260	-23 451 830	-23 865 630
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	29 920 170	33 773 580	39 356 647	39 989 960	40 490 120
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-84 769 921	-95 234 990	-104 019 503	-105 782 160	-107 184 223
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-54 849 751	-61 461 410	-64 662 856	-65 792 200	-66 694 103
VEROTULOT	51 047 185	53 914 000	53 187 000	54 236 000	55 882 000
VALTIONOSUUDET	9 693 692	11 427 280	9 228 210	9 228 210	9 228 210
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
KORKOTUOTOT	312 657	322 760	1 015 000	1 015 000	1 015 000
MUUT RAHOITUSTUOTOT	320 841	298 000	302 500	802 500	802 500
KORKOKULUT	-1 197 483	-1 200 000	-1 350 000	-1 460 000	-1 710 000
MUUT RAHOITUSKULUT	-466	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-564 452	-580 240	-33 500	356 500	106 500
VUOSIKATE	5 326 674	3 299 630	-2 281 146	-1 971 490	-1 477 393
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-6 169 753	-6 000 000	-5 100 000	-5 100 000	-5 100 000
ARVONALENTUMISET	-406 997	0	0	0	0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 576 750	-6 000 000	-5 100 000	-5 100 000	-5 100 000
TILIKAUDEN TULOS	-1 250 076	-2 700 370	-7 381 146	-7 071 490	-6 577 393
VARAUSTEN MUUTOS	8 726	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 241 350	-2 700 370	-7 381 146	-7 071 490	-6 577 393

Vuoden 2026 talousarvion ja taloussuunnitelmavuosien 2027–2028 tuloslaskelman perustelut

Tuloslaskelman erien sitovuus

Tuloslaskelman seuraavat erät ovat valtuustoon nähden sitovia:

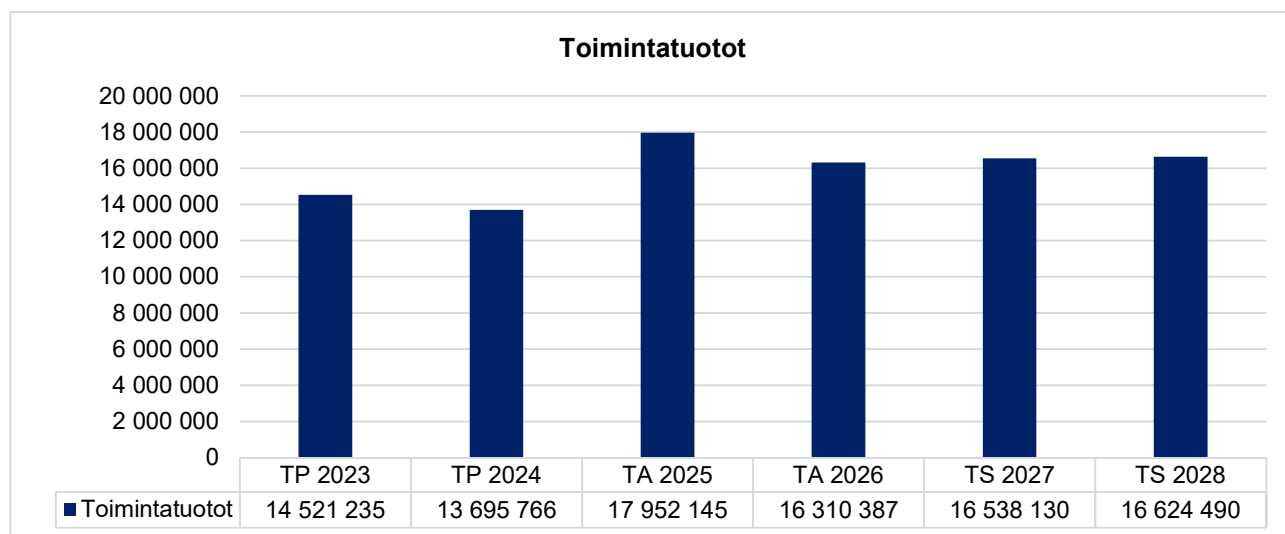
- verotulot
- valtionosuudet
- rahoitustulojen ja -menojen erotus

Toimintatuotot

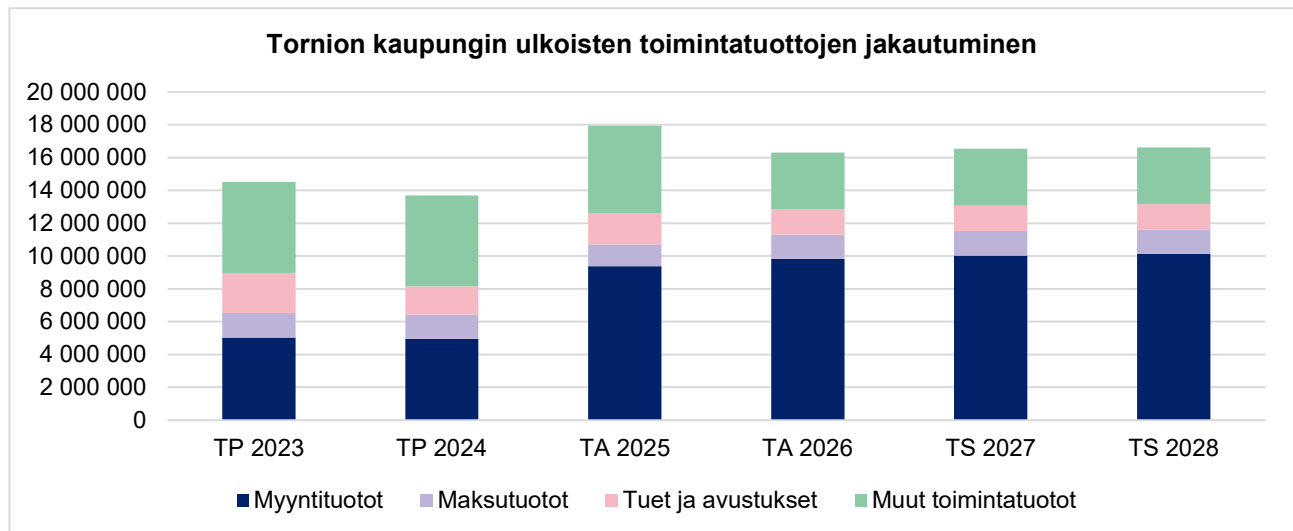
Myynti- ja maksutuotot kirjataan suoriteperusteen mukaisesti kunnan tuloksi tilikaudelle, jonka aikana suorite on luovutettu. Tuloista vähennetään ennen tuloslaskelmaan merkitsemistä mm. myynnin perusteella määräytyvät välilliset verot (esim. arvonlisävero).

Tornion kaupungin **ulkoiset toimintatulot** ovat vuoden 2026 talousarviossa yhteensä 16,3 milj. euroa, suunnitelmavuonna 2027 16,5 milj. euroa ja suunnitelmavuonna 2028 16,6 milj. euroa.

Ulkoisten toimintatuottojen talousarviotavoite on vuonna 2026 16 310 387 euroa, joka on 9 % vuoden 2025 talousarviota vähemmän.

Kuvio 16. Tornion kaupungin ulkoisten toimintatuottojen kehittyminen.

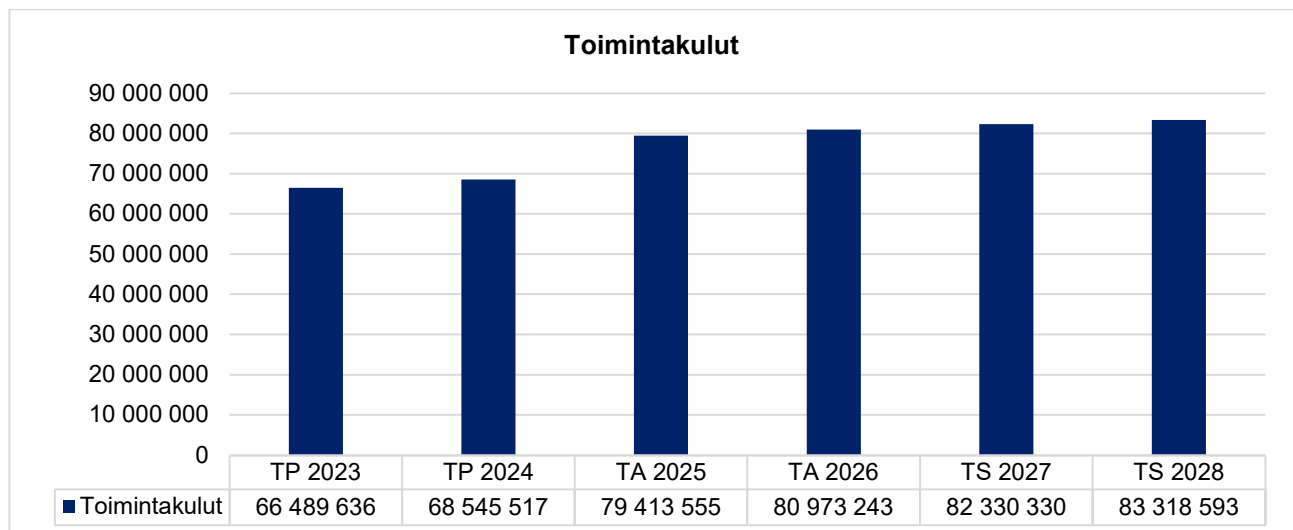

Kuvio 17. Tornion kaupungin ulkoisten toimintatuottojen jakautuminen.

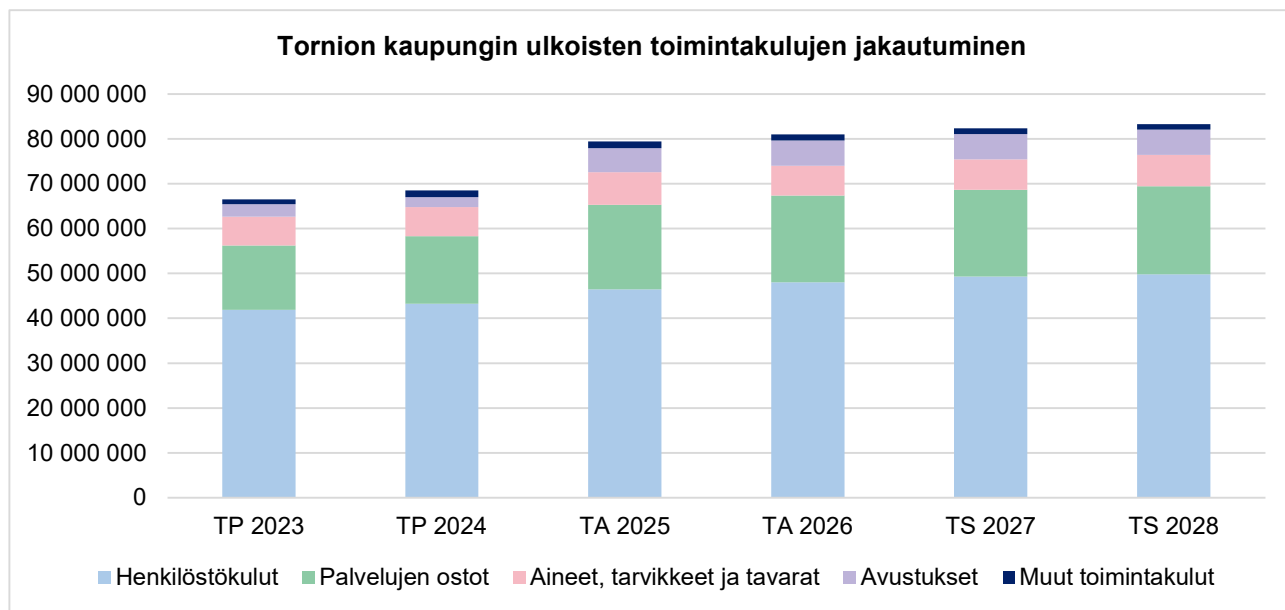
Toimintakulut

Tornion kaupungin **ulkoiset toimintamenot** ovat vuoden 2026 talousarviossa yhteensä 81,0 milj. euroa, suunnitelmavuonna 2027 82,3 milj. euroa ja suunnitelmavuonna 2028 83,3 milj. euroa.

Ulkoisiin toimintakuluihin varataan vuoden 2026 talousarviossa 80 973 243 euroa, joka on 2 % vuoden 2025 talousarviota enemmän. Taloussuunnitelmavuosille 2027–2028 varataan ulkoisten toimintakulujen (pl. avustukset) kasvuun 2 %.

Kuvio 18. Tornion kaupungin ulkoisten toimintakulujen kehittyminen.

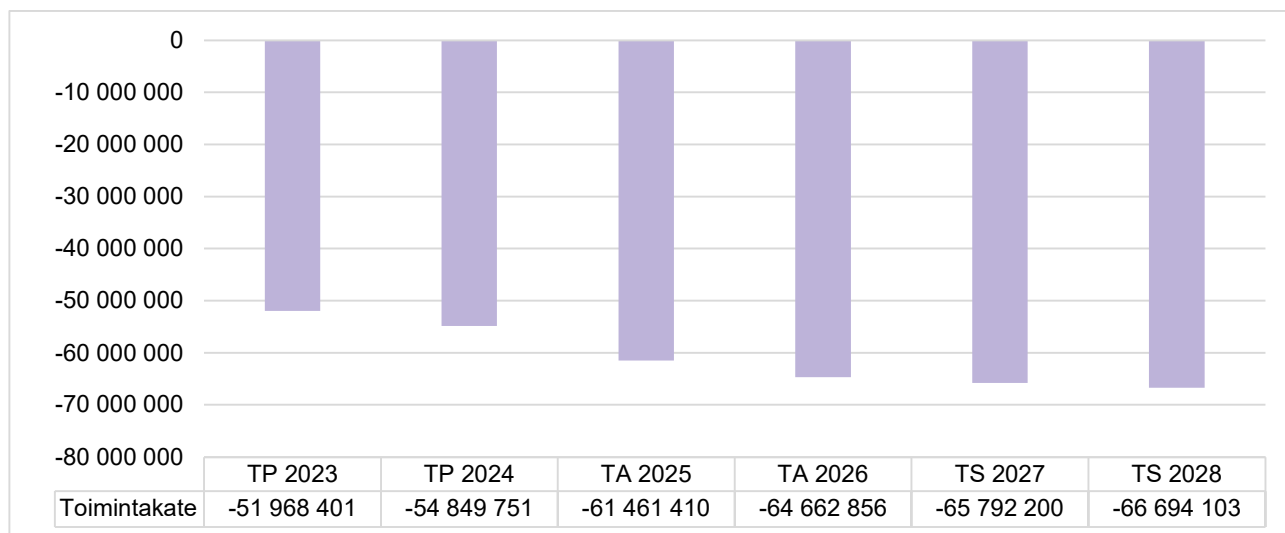

Kuvio 19. Tornion kaupungin ulkoisten toimintakulujen jakautuminen.

Toimintakate (nettomenot)

Tuloslaskelman välituloksena esitettävä toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden menoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Tornion kaupungin **toimintakate** on vuoden 2026 talousarviossa -64,7 milj. euroa, suunnitelmavuonna 2027 -65,8 milj. euroa ja suunnitelmavuonna 2028 -66,7 milj. euroa.

Kuvio 20. Tornion kaupungin toimintakate 2023–2028.

Verotulot

Verotulokohtaan kirjataan kaupungin tulovero, kaupungin osuus yhteisöveron tuotosta ja kiinteistövero. Verotulot kirjataan tilinpäätöksessä veronkantajan tilitysten suoritussajankohdan ao. tilikauden verotuloksi.

Tornion kaupungin verotulot ovat vuoden 2026 talousarviossa yhteensä 53,2 milj. euroa, suunnitelmavuonna 2027 54,2 milj. euroa ja suunnitelmavuonna 2028 55,9 milj. euroa.

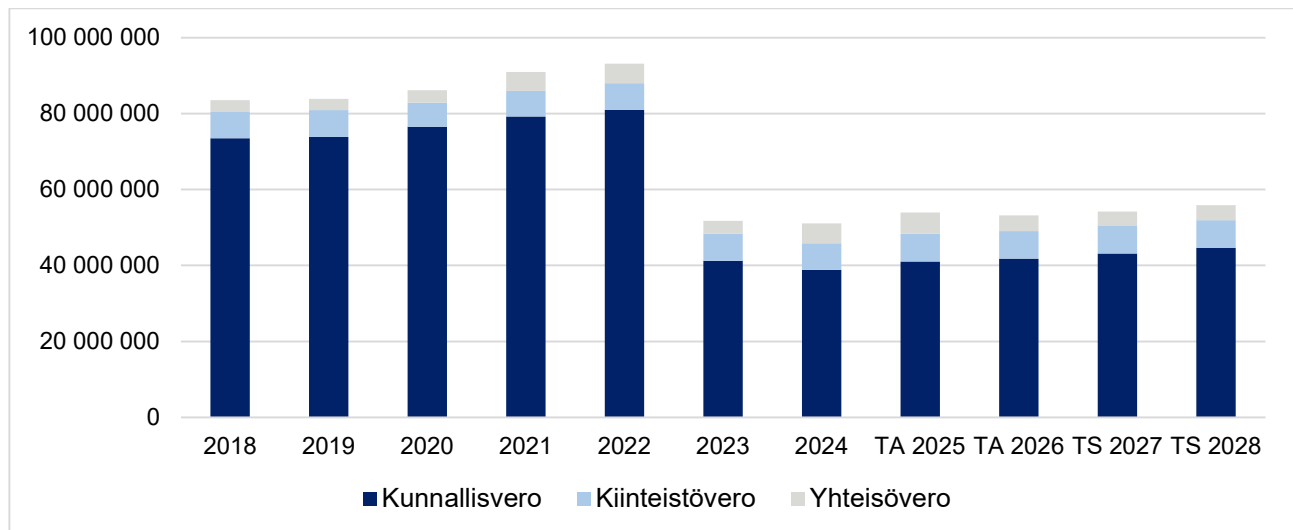
Kaupunginvaltuusto päätti 10.11.2025 (§ 135) pitämässään kokouksessa, että kaupungin **tuloveroprosentti** on vuonna 2026 8,70 %. Tuloveroprosenttia nostettiin vuoden 2025 tasosta 0,3 %-yksiköllä.

Kaupunginvaltuuston päätöksellä (KV 10.11.2025 § 136) **kiinteistöveroprosentit** pidetään vuoden 2025 tasolla. Tornion kaupungin kiinteistöveroprosentit vuodelle 2025 ovat: rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti 1,12 %, maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti 1,30 %, vakituinen asuinrakennus 0,50 %, muu kuin vakituinen asuinrakennus 1,00 %, rakentamaton rakennuspaikka 3,00 %, voimalaitos 3,10 % ja yleishyödyllinen yhteisö 0,00 %.

Ennakollinen tieto Tornion kaupungin yhteisöveron verovuoden 2026 jako-osuudesta on 39 % vuoden 2025 jako-osuutta heikempi. Lopulliset verovuoden 2026 yhteisöveron jako-osuudet julkistetaan tammikuussa, jolloin ne myös otetaan verontilityksissä käyttöön. Jako-osuuden pieneneminen pienentää Tornion kaupungin ennustettuja yhteisöverotuloja vuoden 2025 tasosta huomattavasti.

Taulukko 10. Tornion kaupungin verotulot TA 2024 – TS 2027.

Verotulot 1000 euroa	TA 2025	TA 2026	Muutos %	TS 2027	Muutos %	TS 2028	Muutos %
Kunnan tulovero	41 008	41 794	2 %	43 171	3 %	44 643	3 %
Kiinteistövero	7 410	7 272	-2 %	7 272	0 %	7 272	0 %
Yhteisövero	5 496	4 121	-25 %	3 793	-8 %	3 967	5 %
Verotulot yhteensä	53 914	53 187	-1 %	54 236	2 %	55 882	3 %

Kuvio 21. Tornion verotulojen kehitys 2018–2028.

Valtionosuudet

Tuloslaskelman valtionosuuserään sisältyvät käyttötalouden valtionosuudet ja -avustukset, jotka perustuvat yleiseen valtion ja kuntien väliseen kustannustenjakoon ja joilla ei ole käyttökorvauksen tai maksun luonnetta.

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Peruspalvelujen valtionosuuden perusteena ovat esi- ja perusopetus ja yleisten kirjastojen laskennalliset kustannukset sekä asukaskohtaisen taiteen perusopetuksen ja kuntien yleisen kulttuuritoimen laskennalliset perusteet.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen rahoituksen euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjälle myönnettävä yksikköhintarahoitus lukiokoulutukseen, ammatilliseen koulutukseen ja ammattikorkeakouluille.

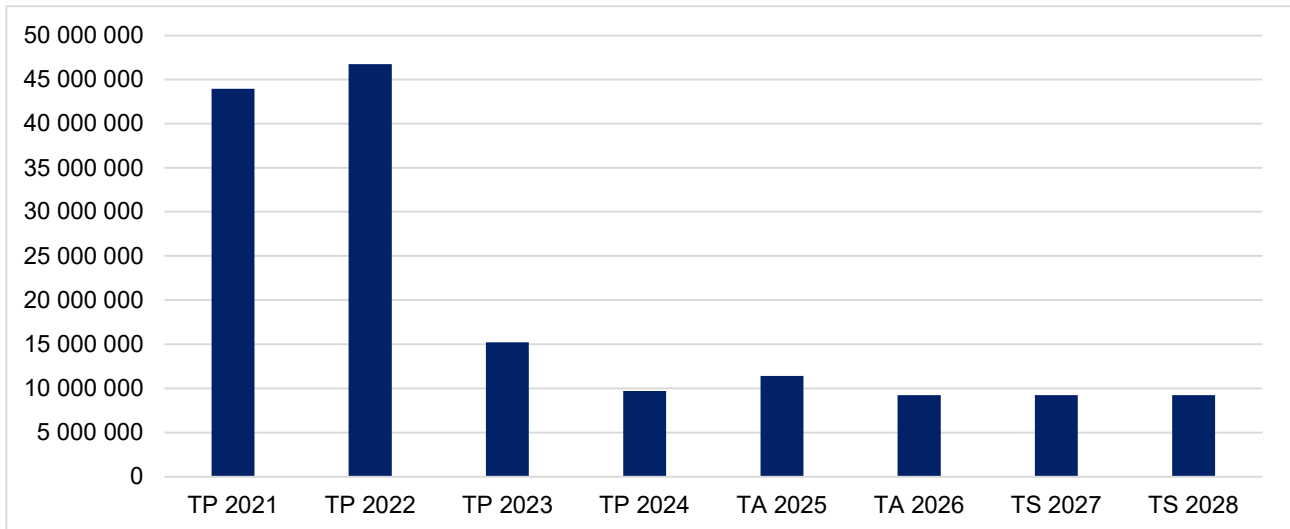
Suomen valtionosuusjärjestelmässä tulopohjan tasaus toteutetaan verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella, joka sisältyy kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen. Nimensä mukaisesti tasaus perustuu kunnan laskennalliseen verotuloon, ja se joko lisää tai vähentää kunnalle myönnettyä valtionosuutta. Vuoden 2026 talousarviossa verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasauksena saatava määrä on 3,3 milj. euroa. Tornion kaupungin aiempien vuosien suuret yhteisöverotulot pienentävät Tornion kaupungin valtionosuuksia verotulojen tasauksen kautta vuodelle 2026. Toisaalta suuret yhteisöverotulot vuosina 2023 ja 2024 ovat selkeästi olleet kertaluonteisia, sillä myös yhteisöveron jako-osuuden pieneneminen vuodelle 2026 "rankaisee" Tornion kaupunkia aiempia vuosia pienemmillä yhteisöverotuloilla vuonna 2026. Aiempien vuosien alueen yritysten poikkeuksellisen hyvä menestys näkyi siis kyseisinä vuosina kaupunginkin kassassa positiivisesti, mutta nyt siis kahta kautta kaupungin tulorahoituksen pienenemisenä vuonna 2026.

Kuntien rahoitusjärjestelmä koostuu kuntien omista tuloista ja valtion rahoituksesta. Tärkeimpiä tulolähteitä ovat verotulot ja valtionosuudet. Valtionosuudet muodostavat suunnilleen neljäsosan kuntien tulorahoituksesta. Valtionosuuksien tarkoituksena on taata kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuus koko maassa. Valtionosuusjärjestelmä muodostuu kustannuserojen ja tarve-erojen kompensatiosta sekä tulopohjan tasauksesta.

Toimiva rahoitusjärjestelmä on keskeinen lähtökohta, jotta kunta voi järjestää laadukkaita peruspalveluja.

Taulukko 11. Tornion kaupungin valtionosuudet TA 2025 – TS 2028.

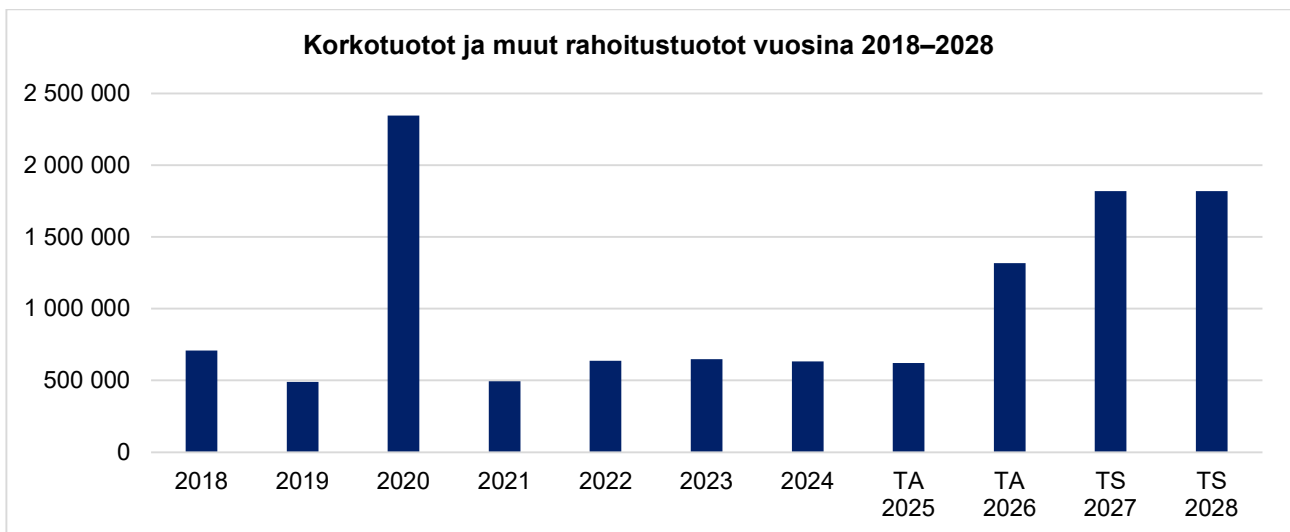
Valtionosuudet 1000 euroa	TA 2025	TA 2026	Muutos %	TS 2027	Muutos %	TS 2028	Muutos %
Peruspalvelujen valtionosuus	3 521	4 170	18 %	4 170	0 %	4 170	0 %
Verotulojen tasaus	6 322	3 399	-46 %	3 399	0 %	3 399	0 %
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-327	-160	-51 %	-160	0 %	-160	0 %
Verotulomenetysten kompensatio	1 911	1 818	-5 %	1 818	0 %	1 818	0 %
Verotulot yhteensä	11 427	9 228	-19 %	9 228	0 %	9 228	0 %

Kuvio 22. Tornion kaupungin valtionosuudet 2021–2028.

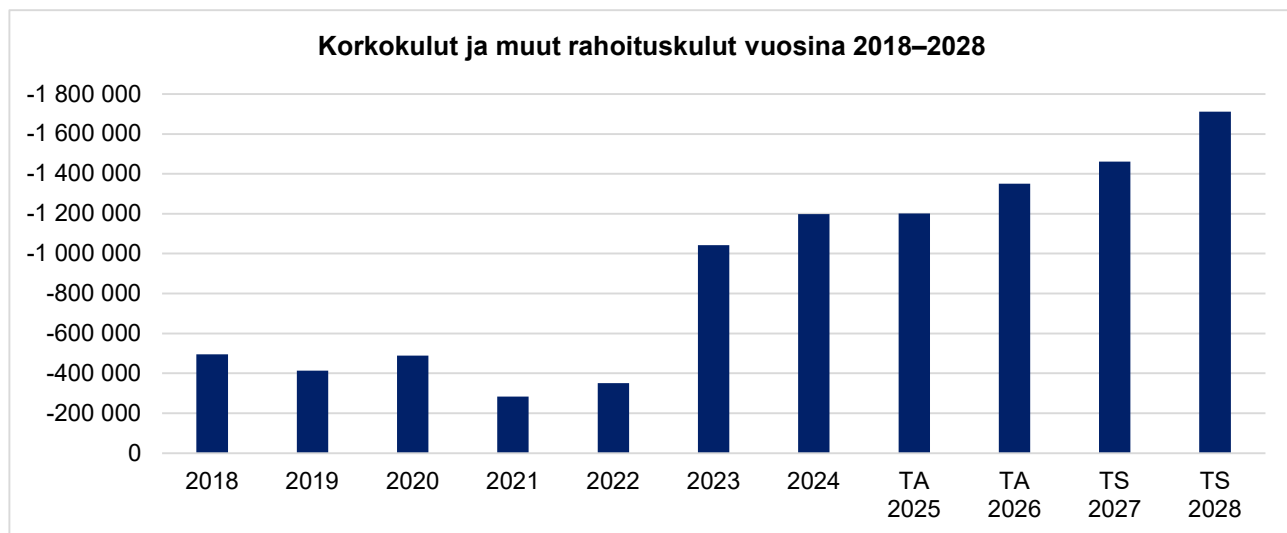
Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoituksen tuloista ilmoitetaan erikseen korkotulot ja muut rahoitustulot. Korkotuloissa ilmoitetaan antolainoista sekä muista sijoituksista ja talletuksista saadut korkotulot suoriteperiaatteen mukaisesti jaksotettuna. Korkotulot ovat 1 015 000 euroa, josta 960 000 euroa konserniyhtiöiltä pääomalainoista. Muut rahoitustuotot koostuvat pääosin osinkotuloista ja ovat 302 500 euroa.

Kuvio 23. Tornion kaupungin korkotuotot ja muut rahoitustuotot 2018–2028.

Rahoitusmenoissa ilmoitetaan erikseen korkomenot ja muut rahoitusmenot. Korkomenoihin kuuluvat pitkäaikaisista ja lyhytaikaisista lainoista maksetut korot suoriteperiaatteen mukaisesti jaksotettuna. Muissa rahoitusmenoissa suurimpana eränä ovat verotilityskorot. Korkomenot ovat 1 350 000 euroa ja muut rahoitusmenot 1 000 euroa.

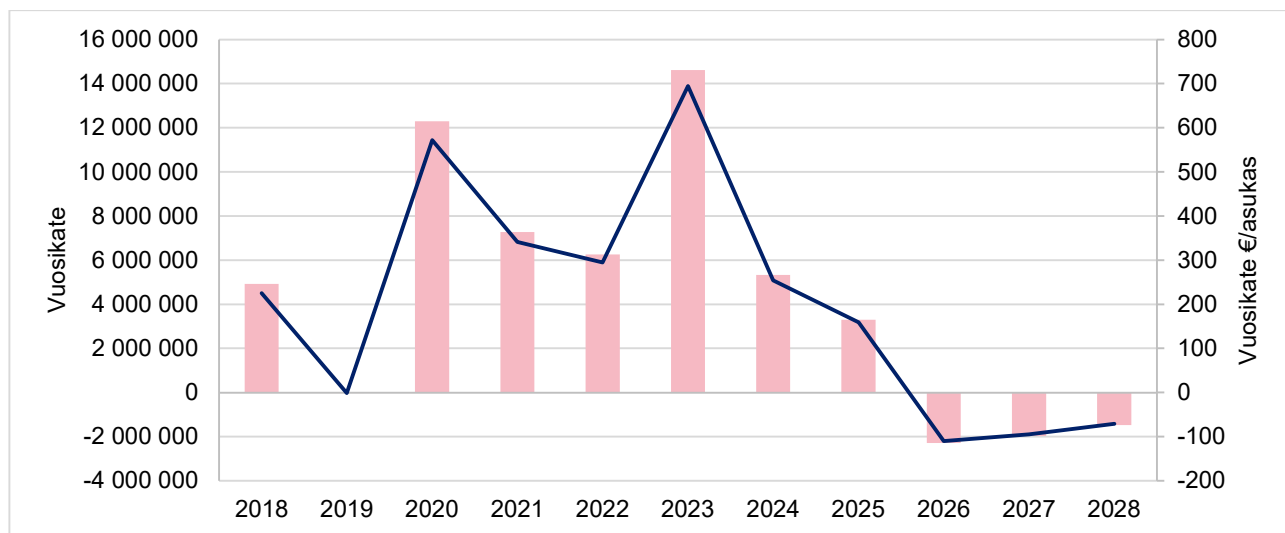

Kuvio 24. Tornion kaupungin korkokulut ja muut rahoituskulut 2018–2028.

Vuosikate

Vuosikate on kunnan kokonaisrahoitusta kuvaava välitulos. Vuosikate ilmoittaa, riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot. Ennen vuosikatetta esitetään vain säännönmukaisen toiminnan tulot ja menot. Satunnaisten tulojen ja menojen esittäminen vuosikatteen jälkeen takaa vuosikatteen vertailukelpoisuuden eri vuosien ja eri kuntayksiköiden välillä.

Tornion kaupungin vuosikate talousarviossa 2026 on -2,3 milj. euroa, suunnitelmavuonna 2027 -2,0 milj. euroa ja suunnitelmavuonna 2028 -1,5 milj. euroa.

Kuvio 25. Tornion kaupungin vuosikate ja vuosikate €/asukas vuosina 2018–2028.

Poistot ja arvonalentumiset

Poistoina ilmoitetaan poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista. Poistojen määräksi on arvioitu 5,1 milj. euroa vuosina 2026–2028.

Kuvio 26. Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset vuosina 2018–2028.

Satunnaiset tulot ja menot

Satunnaisia tuloja ja menoja ovat sellaiset tulot ja menot, jotka ovat poikkeuksellisia kunnan toiminnassa.

Tornion kaupungin talousarvioon 2026 ei sisälly satunnaisia eriä.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan varauksia tai vapaata pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään tuloksen järjestelyerät eli vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset.

Kaupunginhallitus on antanut käyttötalouden raamin 23.6.2025 § 257 vuodelle 2026. Raamin mukaan tilikauden tuloksen tuli olla 6 260 665 euroa alijäämäinen.

Talousarvion 2026 tilikauden tulos on 7 381 146 euroa alijäämäinen. Suunnitelmavuonna 2027 tulos on 7,1 milj. euroa alijäämäinen ja suunnitelmavuonna 2028 6,6 milj. euroa alijäämäinen.

Varausten muutos

Kirjanpitolain 112 §:ssä luetelluista vapaaehtoisista varauksista kunnissa tulee kysymykseen lähinnä investointivaraus. Investointivarauksella vaikutetaan tuloksen käyttöön etukäteen pidättämällä varausta vastaava määrä realisoitunutta tuloa vastaista hankintamenoa varten.

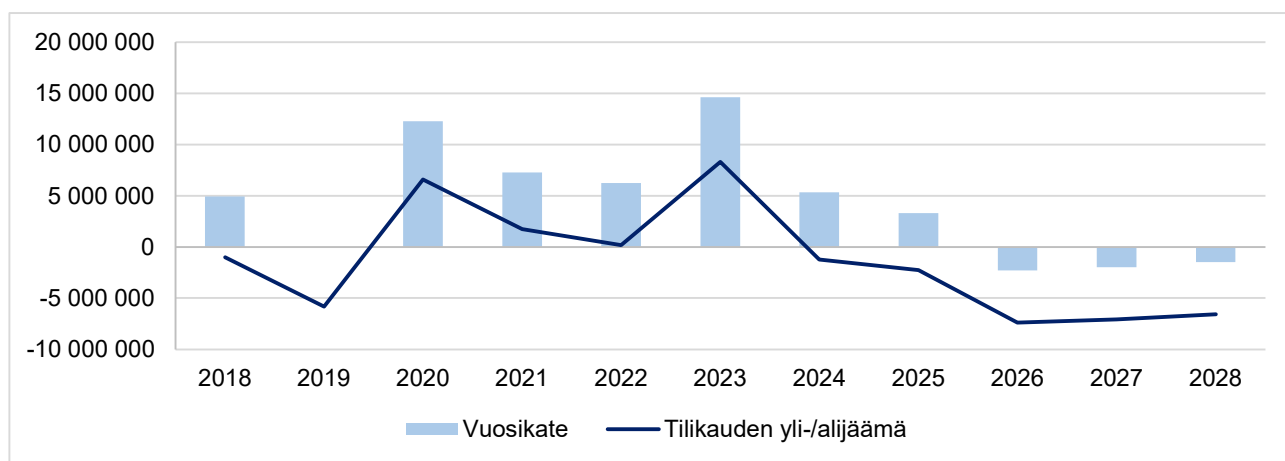
Tornion kaupungin vuoden 2026 talousarvioon ei sisälly varausten muutoksia.

Rahastojen muutos

Tornion kaupungin vuoden 2026 talousarvioon ei sisälly rahastojen muutoksia.

Tilikauden yli-/alijäämä

Tornion kaupungin tilikauden 2026 alijäämä on 7,4 milj. euroa.

Kuvio 27. Tornion vuosikate ja tilikauden yli-/alijäämä 2018–2028.

Taulukko 12. Tornion kaupungin vuosikate ja yli-/alijäämä TP 2024 – TS 2028.

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Vuosikate	5 326 674	3 299 630	-2 281 146	-1 971 490	-1 477 393
Yli-/alijäämä	-1 241 350	-2 700 370	-7 381 146	-7 071 490	-6 577 393

6.3 Rahoitusosa

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate +/-	5 326 674	3 299 630	-2 281 146	-1 971 490	-1 477 393
Satunnaiset erät +/-					
Tulorahoituksen korjauserät +/-	-130 396	-150 000	-153 730	-150 000	-150 000
Investointien rahavirta					
Investointimenot -	-7 103 010	-8 341 000	-7 840 000	-6 805 000	-6 175 000
Rahoitusos.inv.menoihin +	887 217	890 000	550 000	249 000	170 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot +	123 696	210 000	153 730	210 000	210 000
Investointien nettomeno	-6 092 097	-7 241 000	-7 136 270	-6 346 000	-5 795 000
Toiminnan ja investointien rahavirta +/-	-895 819	-4 091 370	-9 571 146	-8 467 490	-7 422 393
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset -	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Antolainasaamisten vähennykset +	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys +	10 000 000	10 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys -	-8 300 000	-8 000 000	-9 250 000	-9 750 000	-10 750 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos +/-	2 500 000	3 500 000	4 500 000	4 000 000	5 000 000
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	3 541 545				
Vaikutus maksuvalmiuteen	6 845 726	1 408 630	678 854	782 510	1 827 607

Kassalainat (arvio TA2025–TS2028)	14 000 000	5 000 000	5 000 000	5 500 000	5 500 000
Talousarviolainat	46 750 000	48 750 000	53 500 000	58 750 000	63 000 000
Lainakanta	60 750 000	53 750 000	58 500 000	64 250 000	68 500 000
Pitkäaikaiset lainat eur / asukas	2 229	2 321	2 572	2 825	3 029
Lainakanta eur / asukas	2 897	2 560	2 813	3 089	3 293
Lainanhoitokate	0,7	0,5	-0,1	-0,1	0,0
Investointien tulorahoitus %	85,7	45,6	-32,0	-31,1	-25,5
Asukasmäärä	20 973	21 000	20 800	20 800	20 800

Vuoden 2026 talousarvion rahoituslaskelman perustelut

Tarkoitus ja rakenne

Rahoituslaskelma on kunnan kokonaistaloutta kuvaava laskelma. Sen avulla kootaan tulo-rahoitus, investoinnit ja muut pääomamenot sekä pääomarahoitus yhteen laskelmaan.

Kunnan rahoituslaskelmalla esitetään kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja sen investointien nettokassavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoitustoiminnan kassavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen nettokassavirta on rahoituskellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen. Rahoituslaskelma antaa kuvan tulo-rahoituksen riittävydestä, investoinneista, pääomarahoituksesta sekä rahoitusaseman muutoksista.

Sitovuus

Rahoituslaskelman seuraavat erät ovat sitovia valtuustoon nähden:

- antolainojen vähennys
- antolainojen lisäys
- pitkäaikaisten lainojen vähennys
- pitkäaikaisten lainojen lisäys

Toiminnan rahavirta

Rahoituslaskelman kohtaan "Toiminnan rahavirta" otetaan vuosikate ja satunnaiset erät, jotka tuloslaskelmassa esitetään vuosikatteen jälkeen. Lisäksi tulo-rahoitusta oikaistaan pakollisilla varauksilla, jotka eivät ole rahan käyttöä.

Tornion kaupungin talousarvion 2026 vuosikate on -2 281 146 euroa. Satunnaisia erä ei ole vuoden 2026 talousarviossa.

Investointien rahavirta

Investointien rahavirta muodostuu investointimenojen ja niihin saatujen rahoitusosuuksien ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulojen erotuksesta. Investointiosasta siirtyvät meno- ja tuloerät esitetään rahoitusosassa bruttomääräisinä.

Tornion kaupungin käyttöomaisuusinvestointien bruttomeno talousarviossa 2026 on 7,8 milj. euroa.

Investointien rahoitusosuudet ovat 550 tuhatta euroa ja käyttöomaisuuden myyntitulot ovat 154 tuhatta euroa.

Rahoituksen rahavirta

Kunnan myöntämät lainat, jotka taseessa esitetään pysyvien vastaavien ryhmässä sijoitukset, käsitellään ryhmässä antolainauksen muutokset.

Lainojen lisäykset vähentävät rahavirtaa ja lainojen vähennykset lisäävät rahavirtaa.

Antolainauksen muutokset

Tornion kaupungin antolainojen lisäys on 400 000 euroa ja antolainojen vähennys on 400 000 euroa.

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys osoittaa, kuinka paljon kunta on tilivuoden aikana ottanut uutta pitkäaikaista lainaa tai uusinut niitä. Pitkäaikaisten

lainojen vähennys osoittaa kunnan pitkäaikaisten lainojen lyhennykset tilikauden aikana. Lyhytaikaisten kassalainojen lisäykset ja vähennykset esitetään rahoituslaskelmassa omalla rivillä.

Tornion kaupunki lyhentää pitkäaikaisia lainoja 9,25 milj. euroa ja ottaa uutta pitkäaikaista lainaa 15 milj. euroa talousarviovuoden 2026 aikana. Kassalainojen määräksi arvioidaan vuoden 2025 päättyessä 5 milj. euroa.

Vaikutus maksuvalmiuteen

Toiminnan ja investointien rahavirta sekä rahoituksen rahavirta yhteensä osoittavat vaikutuksen kunnan maksuvalmiuteen.

Käyttötalousosa

7 Käyttötalousosa

7.1 Tarkastuslautakunta

10 TARKASTUSTOIMI ULKONEN LASKENTA	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-49 341	-56 770	-55 780	-56 630	-56 850
PALKAT JA PALKKIOT	-43 477	-46 260	-49 410	-50 120	-50 310
HENKILÖSIMUKULUT	-5 864	-10 510	-6 370	-6 510	-6 540
ELÄKEKULUT	-5 363	-9 140	-5 640	-5 760	-5 790
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-502	-1 370	-730	-750	-750
PALVELUJEN OSTOT	-28 317	-36 030	-35 420	-36 120	-36 830
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-29	-150	-30	-30	-30
TOIMINTAKULUT	-77 688	-92 950	-91 230	-92 780	-93 710
TOIMINTAKATE	-77 688	-92 950	-91 230	-92 780	-93 710
10 TARKASTUSTOIMI SISÄINEN LASKENTA	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTAKULUT					
PALVELUJEN OSTOT	-10 046	-11 950	-13 240	-13 500	-13 770
TOIMINTAKULUT	-10 046	-11 950	-13 240	-13 500	-13 770
TOIMINTAKATE	-10 046	-11 950	-13 240	-13 500	-13 770
10 TARKASTUSTOIMI YHTEENSÄ	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTAKULUT	-87 734	-104 900	-104 470	-106 280	-107 480
TOIMINTAKATE	-87 734	-104 900	-104 470	-106 280	-107 480

Tarkastuslautakunta
Perustiedot
Toimielin ja puheenjohtaja: Tarkastuslautakunta, puheenjohtaja Jari Tervahauta Toimielimen tehtävä: Tarkastuslautakunnan tehtävät on määritelty kuntalaissa (410/2015) ja kaupunginvaltuuston hyväksymässä hallintosäännössä. Tarkastuslautakunta järjestää hallinnon ja talouden tarkastuksen, valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä hankkii tarvittaessa selvitykset ja lausunnot tilivelvollisilta ja kaupunginhallitukselta. Tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu perehtyä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sisältöön, arvioida niitä ja raportoida valtuustolle ja kuntalaisille havainnoistaan sekä toiminnan vaikuttavuudesta. Lautakunta huolehtii myös kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta ja valvoo lakisääteisen sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista sekä saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Lisäksi lautakunnan tulee valmistella kaupunginhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi. Arviointitehtäväänsä varten lautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa kaupunginvaltuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen. Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt: Tarkastustoimi, puheenjohtaja Jari Tervahauta Toimintaympäristön muutos 2026–2028 Tarkastuslautakunta on aloittanut toimintansa uudella kokoonpanolla 1.6.2025 alkaen. Tavoitteena on tuoda paremmin esille jatkuvan arvioinnin tärkeyttä koko kaupunkikonsernin toiminnan kehittämisessä. Tarkastuslautakunnan roolia ja tehtäviä kehitetään valtuuston toimielimille asettamien tavoitteiden toteutuksen seurannassa ja arvioinnin väliraportoinnilla. Tarkastuslautakunnan tavoitteena on verkostoitua muiden kuntien tarkastuslautakuntien ml. Haaparannan kanssa. Toiminnan painopistealueet 2026: Tarkastuslautakunta paneutuu tilivuoden 2025 arviointiin, jossa painopistealueina ovat kaupunginhallitus, johtaminen ja hallinto, konserniyhteisöjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen sekä tekninen toimi ja ympäristöpalvelut.

Tarkastuslautakunta				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimialan htv:t, kehitys	0,5	0,5	0,5	0,5
Toimialan ulkoiset nettokustannukset e / asukas.	-3,41	-3,71	-4,48	-4,39
Toimialan toimielinten kokousten ja pykälien lkm.	15 / 106	15 / 98	15 / 130	15 / 100

7.2 Konserni- ja elinvoimapalvelut

11 KONSERNI- JA ELINVOIMAPALVELUT ULKOKINEN LASKENTA	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITUOTOT	1 966 861	6 141 645	6 412 249	6 556 060	6 653 470
MAKSUTUOTOT	645	0	650	650	650
TUET JA AVUSTUKSET	625 509	404 460	509 210	509 210	509 210
MUUT TOIMINTATUOTOT	167 338	221 017	246 760	270 760	246 760
TOIMINTATUOTOT	2 760 352	6 767 122	7 168 869	7 336 680	7 410 090
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-3 410 661	-5 008 816	-5 175 110	-5 310 980	-5 359 670
PALKAT JA PALKKIOT	-2 814 977	-4 106 869	-4 301 050	-4 414 180	-4 454 810
HENKILÖSIVUKULUT	-595 685	-901 947	-874 060	-896 800	-904 860
ELÄKEKULUT	-535 865	-765 452	-751 820	-771 170	-778 050
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-59 819	-136 495	-122 240	-125 630	-126 810
PALVELUJEN OSTOT	-3 906 837	-7 428 216	-7 824 617	-8 014 250	-8 148 530
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-485 122	-494 837	-439 080	-447 840	-456 750
AVUSTUKSET	-1 350 847	-3 870 566	-4 182 732	-4 182 720	-4 182 720
MUUT TOIMINTAKULUT	-627 414	-451 016	-515 230	-525 510	-536 010
TOIMINTAKULUT	-9 780 881	-17 253 451	-18 136 769	-18 481 300	-18 683 680
TOIMINTAKATE	-7 020 530	-10 486 329	-10 967 900	-11 144 620	-11 273 590
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-162 904	0	0	0	0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-162 904	0	0	0	0
11 KONSERNI- JA ELINVOIMAPALVELUT SISÄINEN LASKENTA	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITUOTOT	4 286 054	6 674 950	9 493 800	9 629 460	9 767 810
MUUT TOIMINTATUOTOT	23 540	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	4 309 594	6 674 950	9 493 800	9 629 460	9 767 810
TOIMINTAKULUT					
PALVELUJEN OSTOT	-714 819	-2 809 420	-5 497 600	-5 553 320	-5 610 060
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-596	0	0	0	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-395 528	-352 700	-436 810	-444 610	-452 630
TOIMINTAKULUT	-1 110 943	-3 162 120	-5 934 410	-5 997 930	-6 062 690
TOIMINTAKATE	3 198 651	3 512 830	3 559 390	3 631 530	3 705 120
KONSERNI- JA ELINVOIMAPALVELUT YHTEENSÄ	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	7 069 946	13 442 072	16 662 669	16 966 140	17 177 900
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-10 891 825	-20 415 571	-24 071 179	-24 479 230	-24 746 370
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-3 821 879	-6 973 499	-7 408 510	-7 513 090	-7 568 470
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-162 904	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-3 984 783	-6 973 499	-7 408 510	-7 513 090	-7 568 470

Konserni- ja elinvoimapalvelut	
Toimialan perustiedot	
Toimiala ja vastuhenkilö	Konserni- ja elinvoimapalvelut Kaupunginjohtaja Jukka Kujala Kehitysjohdaja Sampo Kangastalo
Toimialan toiminta-ajatus	Huolehtia ja vastata kaupunginhallituksen ja keskusvaalilautakunnan päätösvaltaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja toimeenpanosta
Toimialan toimintaperiaatteet	Rohkea, turvallinen, kestävä
Toimialan visio	Kunnallishallinnon asiantuntija ja rajat ylittävän yhteistyön taitaja
Toimialan toimielimet, tehtävät ja palvelualueet	Toimielin Kaupunginhallitus Tehtävä: - Kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta vastaaminen - Kaupunginvaltuuston päätösten valmistelu, täytäntöönpano ja laillisuuden valvonta - Kaupungin etujen valvonta - Kaupungin edustaminen puhevallan käyttäminen - Kaupungin toiminnan yhteen sovittaminen - Kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä huolehtiminen - Muut Tornion kaupungin hallintosäännössä mainitut tehtävät Palvelualueet: Konsernipalvelut ja elinvoimapalvelut Toimielin Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto Tehtävä: Kaupungille työnantajana kuuluvien henkilöstöasioiden käsitteleminen Toimielin Meri-Lapin työllisyyslautakunta Tehtävä: vastaa laissa työvoimapalveluiden järjestämisestä määriteltävistä työvoimaviranomaisen tehtävistä. Lautakunnan ratkaisovaltaa määritetään erillisellä Meri-Lapin työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksella.

Konserni- ja elinvoimapaalvelut				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimialan htv:t kehitys	60,14	63,2	55,5	82,5
Toimialan ulkoiset nettokustannukset € / asukas	-285	-335	-513	-523
Toimialan toimielinten kokousten ja pykälien lkm	Kaupunginvaltuusto 12 / 138 Kaupunginhallitus 21 / 369 Konsernijaosto 9 / 48 Henkilöstöjaosto 8 / 81 Keskusvaalilautakunta 8 / 53	Kaupunginvaltuusto 10 / 108 Kaupunginhallitus 23 / 373 Konsernijaosto 9 / 59 Henkilöstöjaosto 11 / 100 Keskusvaalilautakunta 20 / 83	Kaupunginvaltuusto 13 / 194 Kaupunginhallitus 26 / 487 Konsernijaosto 6 / 43 Henkilöstöjaosto 7 / 71 Keskusvaalilautakunta 21 / 61	Kaupunginvaltuusto 11 / 150 Kaupunginhallitus 23 / 400 Henkilöstöjaosto 10 / 100 Keskusvaalilautakunta 1 / 5
Elinkeinopaalvelut % koko kaupungin ulkoisista nettokustannuksista	1,23	1,26	1,15	1,01
Tietohallintopaalvelut % koko kaupungin ulkoisista nettokustannuksista	3,58	3,74	4,02	3,68
Työllisyyden hoito (Tornion kaupunki)				Kuntatyöllistämistä ei enää toteuteta.
- Työllistettyjen määrä/vuosi (koko kaupunki)	34	23	5 (osatyök.)	
- Työmarkkinatukimaksu euroa	1 117 424	931 437	2 000 000	2 000 000
- Tutustu työelämään ja tienaa -kampanjan tukiryityksille euroa	115 200	112 080	140 000	140 000
- Kesätyöseteli, työllistetyt nuoret	314	313	360	360
- Kesätyöntekijät lkm	85	104	100	100
HYTE-kerroin / kuntajohto -prosessi-indikaattorit (1-5 kpl): 1) Kuntalaisten elintapojen raportointi - Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintapoja ja niissä tapahtuneita muutoksia.	1) Sairastavuusindeksiä ei enää päivitetä. Korvaava kansallinen terveysindeksi ei ole toistaiseksi käytössä yksittäisten kuntien osalta. Lapin hyvinvointialueen sairastavuusindeksi 110,7 vv 2019-2021, 2) TEA-viisaritiedot raportoitu val-	1) Sairastavuusindeksi (v. 2022,) 100,0. Lapin hva 109,3. Terveysindeksiin kuuluva työkyvyttömyysindeksi Torniossa 109,5. (Lapin hva 126,5) 2) TEA-viisaritiedot on raportoitu valtuustolle vuosittain. 3) Nimetyt hyvinvointialueen	1) THL:n sairastavuusindeksin korvaa uusi kansallinen terveysindeksi. Käytönoton seuranta. 2) TEA-viisari 3) Hyvinvointialueen yhteistyömekanismit, kokoukset lkm 4) HYTE-kerroin indikaattoritieto ja muutokset raporto-	1) Kansallinen terveysindeksi 2) TEA-viisari 3) Hyvinvointialueen yhteistyömekanismit, kokoukset lkm 4) HYTE-kerroin indikaattoritieto ja muutokset raportoidaan vuosittain.

Konserni- ja elinvoimapalvelut				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
	tuustolle vuosittain. 3) Järjestämislain edellyttämät 6-7§ hyteneuvottelut on aloitettu 12/2023. Hyvinvointialueen edustajat on nimetty kaupungin hyvinvointiryhmään ja Tornion vaikuttamistoimielinten edustajat on nimetty Lapin hyvinvointialueen työryhmiin. 4) HYTE-kerroin valtakunnallinen tulosindikaattori 15,8 eur/as (vrt 2022 16,6 eur/as). Skaalatut pisteet valtakunnallisesti verrattuna 2023 56 /100 pistettä (2022 59/100 pistettä). 5) Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden hytetu -lisäosa 2023 yht. Torniossa 354 478 euroa 6) Asetus koskien kuntien vähimmäistietosisältöä on STM käsittelyssä, ei ole voimassa.	edustajat hyvinvointiryhmässä. Hyvinvointialueen hytetu yhteistyön tiivistäminen Laphan kanssa yhdyspintojen edistämiseksi. 4) HYTE-kerroin valtakunnallinen tulosindikaattori v.2024 17,0 euro/as. vrt. vuonna 2023 15,8 euro/as. 5) Kunnan valtionosuuden hytetu-lisäosa Torniossa 2024 yht.368 900 euroa. Vrt. 2023 yht. 333 200 6) Asetusluonnos kuntien vähimmäistietosisällöstä tullut syksyllä 2024	toidaan touko-kesäkuussa vuosittain 5) Valtionosuuden HYTE -lisäosan seuranta 6) Sote-järjestämislain vähimmäistietosisällön seuranta ja raportointi käyttöön	5) Valtionosuuden HYTE-lisäosan seuranta 6) Järjestämislain mukainen asetus hytekertomuksen vähimmäistietosisällöstä on STM:n käsittelyssä. Sisällön seuranta ja raportointi käyttöön.
2) Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuvaavat mittarit - Kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmassa määritellään vuosittain mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista.	1) Toimialat raportoivat tilinpäätöskertomuksessa. 2) HYTETU-jory toimii ohjausryhmänä poikkihallinnolliselle hyvinvointiryhmälle ja seuraa toimialojen toimenpiteitä. 3) Vuosittainen	1) Toimialat raportoivat tilinpäätöskertomuksessa 2) HYTETU-jory toimii ohjausryhmänä poikkihallinnolliselle hyvinvointiryhmälle ja seuraa toimialojen toimenpiteitä. 3) Vuosittainen	1) Toimialakohdattaiset mittarit 2) HYTETU-joryryhmä valvoo HYTU-ohjelman toteutumista 3) HYTETU-joryryhmä raportoi ohjelman poikkihallinnollisen HYTU-yhteistyön	1) Toimialakohdattaiset mittarit 2) HYTETU-joryryhmä valvoo HYTU-ohjelman toteutumista 3) HYTETU-joryryhmä raportoi ohjelman poikkihallinnollisen HYTU-yhteistyön

Konserni- ja elinvoimapalvelut				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
	kertomus esitetty 5/2023.	3) Vuosittainen hyvinvointikertomus 2023 esitetty 6/2024	toteutumista laajassa hyvinvointikertomuksessa	toteutumista laajassa hyvinvointikertomuksessa
3) Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen - Tarkastuslautakunnan tekemässä arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.	Tarkastuslautakunta nosti arviointikertomuksessaan esiin eri yhteyksissä tehtyjä hyvinvointia edistäviä suunnitelmia ja toimenpiteitä mm. Lapha edustajat, kunta-laisten osallistuminen sekä liikumiseen aktiivointi.	Tarkastuslautakunta nosti esille arviointikertomuksessa hyvinvoinnin edistämisen suunnitelmia ja toimenpiteitä mm. yksiköllisen tuen tarpeen lisääntymisen, kulttuuria kylille ja esteettömyyden ikääntyvien toiminnassa.	Tarkastuslautakunta määrittelee arvioitavat kohteet ja raportoi muutoksista vuosittain arviointikertomuksessa.	Tarkastuslautakunta määrittelee arvioitavat kohteet ja raportoi muutoksista vuosittain arviointikertomuksessa.
4) Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijuus Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.	0,5 htv hyvinvointisuunnittelija	Suunnittelijaresurssi tammi-heinäkuu 0,5 htv. ja elo-joulukuu 1,0 htv., TEA viisari	Tornion kaupungin hyvinvointikoordinaattori (1 htv) vastuuhenkilö.	Tornion kaupungin hyvinvointikoordinaattori (1 htv) vastuuhenkilö.
5) Asiakasraadit tai foorumit Kunnan palveluiden suunnittelussa/kehittämistyössä hyödynnetään asiakasraateja/foorumeja.	Toimijatreffit järjestetty 1-2 kertaa vuodessa. Seuraparlamentti kokoontui kerran vuonna 2023.	Järjestöttilaisuus on järjestetty 1-2 kertaa vuodessa. Seuraparlamentti on kokoontunut 1 kerran, syksyllä 2024. Vammaisneuvoston kokoukset 5 kertaa ja ikäihmistien neuvoston kokoukset 6 kertaa. Kyläen neuvostojen kokouksiin osallistuttu mahdollisuuksien mukaan.	Osallisuusmallin toimeenpano toimialoilla. Järjestötreffien lukumäärä ja kohdentaminen. Vaikuttamistoi- mielinten ja kyläen neuvostojen kuulemiset.	Osallisuusmallin toimeenpano toimialoilla. Järjestöfoorumien lukumäärä ja kohdentaminen. Vaikuttamistoi- mielinten ja kyläen neuvostojen kuulemiset.

Kaupunginhallitus
Perustiedot
Toimielin ja puheenjohtaja: Kaupunginhallitus, puheenjohtaja Olli Rainio Henkilöstöjaosto, puheenjohtaja Karoliina Harjuoja Meri-Lapin työllisyyslautakunta, puheenjohtaja Pekka Tiitinen Kaupunginhallituksen tehtävä: - Kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta vastaaminen - Kaupunginvaltuuston päätösten valmistelu, täytäntöönpano ja laillisuuden valvonta - Kaupungin etujen valvonta - Kaupungin edustaminen puhevallan käyttäminen - Kaupungin toiminnan yhteen sovittaminen - Kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä huolehtiminen - Muut Tornion kaupungin hallintosäännössä mainitut tehtävät Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto Kaupungille työnantajana kuuluvien henkilöstöasioiden käsitteleminen Meri-Lapin työllisyyslautakunta Vastaa laissa työvoimapalveluiden järjestämisestä määriteltävistä työvoimaviranomaisen tehtävistä. Lautakunnan ratkaisuvalltaa määritetään erillisellä Meri-Lapin työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksella. Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt: Konsernipalvelut, talous- ja rahoitusjohtaja Hanna Hepola Elinvoimapalvelut, kehitysjohtaja Sampo Kangastalo Toimintaympäristön muutos 2026–2028: Hankintalain uudistaminen on ollut lausuntokierroksella kunnissa keväällä 2025. Uudistushankkeen jatko selviää syksyllä 2025. Uuden hankintalain on määrä astua voimaan porrastetusti 1.1.2026 alkaen. Syksyllä 2023 käynnistyneen kuntien rahoitusjärjestelmän uudistuksen oli määrä astua voimaan 2027, mutta 21.11.2025 saatiin tieto, ettei valtionosuusuudistus etene tällä hallituskaudella. Valtiovarainministeriössä selvitetään, onko järjestelmään mahdollista tehdä rajattuja, sitä selkiyttäviä muutoksia vielä tämän hallituskauden aikana. Kuntien oman talousvalmistelun aikataulujen kannalta liikkumavara on kuitenkin vähäinen ja mahdolliset muutospolut ovat rajallisia. Eduskuntavaalit järjestetään seuraavan kerran 18.4.2027. Tällöin uudistetaan myös hallitusohjelma. Torniolla on tiivistä rajat ylittävää yhteistyötä Ruotsin Haaparannan kanssa. Ruotsissa järjestetään valtiopäivä-, alue- ja kuntavaalit samanaikaisesti. Vaalipäivä on 13.9.2026. Toiminnan painopistealueet 2026: 1. Tornion kaupunkistrategian valmistelu päätöksentekoon ja uuden strategian toimeenpano. 2. Tiedolla johtamisen kehittäminen 3. Talouden tasapainottaminen 4. Tornion kaupungin henkilöstöpoliittisten linjausten uudistaminen valtuustokaudelle 2025–2029

Konserni- ja elinvoimapalvelut					
Hankesalkku					
Hankkeen nimi	Hallinnoija	Vastuulautakunta	Palveluyksikkö	Toteutusaika	Tornion maksuosuus TA-vuonna
1757 Meän Outokaira LEADER -ohjelma	Outokaira Tuotantamhan ry.	Kaupunginhallitus	Elinvoimapalvelut	2021-2027	62 682,40 e
1765 Perämeren rannikon kalatalousstrategia LEADER-ohjelma	Oulun seudun LEADER ry.	Kaupunginhallitus	Elinvoimapalvelut	2021-2027	1 450 e
1771 Uuden sukupolven organisaatiot (USO8)	Kuntaliitto	Kaupunginhallitus	Elinvoimapalvelut	2025-2026	13 000 e
1784 TRIWA LIFE	Suomalais-ruotsalainen rajajokio-omissio	Kaupunginhallitus	Elinvoimapalvelut	2023-2030	0 e
1787 Lappi brändi 2.0 - Vahvalla ja monipuolisella brändille ratkaisuja Lapin haasteisiin	Lapin liitto	Kaupunginhallitus	Elinvoimapalvelut	2024-2026	3 635 e
1590 Ohjaamo	Tornion kaupunki	Kaupunginhallitus	Elinvoimapalvelut	1.5.2024-30.4.2027	31 000
YRITYS.JÄÄ (omistajanvaihdoshanke)	Lapin yrittäjät ry.	Kaupunginhallitus	Elinvoimapalvelut	2025-2027	1 800 e
1622 Ruoka-aputoiminnan hankeavustus	Tornion kaupunki	Kaupunginhallitus	Elinvoimapalvelut	2025-2026	0 e (työpanos)

Konserni- ja elinvoimapalvelut			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
Elinvoimainen ja vastuullinen rajakaupunki	1. Kestävä ja viihtyisä kaupunki	Kukkolankosken alueen kestävä kehittäminen	Torne Valley Dipnet Culture -hankkeeseen (Interreg Aurora, hankeaika 1.8.2024-31.12.2026) ja UNESCO:n ai-neettoman kulttuuriperinnön ha-kuprosessiin osallistuminen. Ha-kemus on määrä lähettää UNESCO:lle 3/25 ja päätös asi-asta 12/2026. Tornionjoen lippokalastuskult-tuurin kehittämishankkeen ja UNESCO:n hakuprosessin ra-jayhteistyökysymyksissä tukemi-nen
	2. Sujuvat liikenne yhteydet	Tornion saavutettavuus paranee	Haaparanta-Tornio-Helsinki henkilöjunayhteys (mm. kuntara-hoitus) + valmistautuminen 2030-luvun henkilöjunaliiken-teen kilpailutuksiin (edunval-vonta) Rail Nordica -hankkeen edistä-minen (1. vaihe: suunnittelu Haaparanta-Tornio-Kemi yhteys, Orpon hallituksen puoliväliriihen päätös 23.4.25). (edunvalvonta) Vt. 21 Tornio-Kilpisjärvi perus-korjaus ja palvelutason nostami-nen (edunvalvonta) Kemi-Tornion lentoaseman ke-hittäminen, reittiliikenne turvattu 27.2.2028 saakka (edunval-vonta) Joukkoliikenteen sekä kutsuoh-jatun palveluliikenteen yhteyk-sien kehittäminen
	3. Kansainvälisesti houkutteleva yritys- ja investointiympäristö	Kansainvälisesti houkutteleva yritys- ja investointiympäristö	Yrittäjämönteinen elinkeinopoli-tiikka ja päätöksenteko kaupun-kiorganisaatiossa. Maankäytön, kaavoituksen ja yritystoiminnan tarpeiden yhteensovittaminen mm. kaupungin elinkeinoryh-mässä. Tornion kaupunki - Business Tornio Oy kehittämissopimuk- sessa sovitut toimenpiteet 2026 Visit TornioHaparandan yhteis-markkinointisopimus 2025-2027

Konserni- ja elinvoimapalvelut			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
			(kh. 16.6.25 § 240), yhdistyksen toimintaan osallistuminen
	4. Osaajien Tornio	Osaavan työvoiman saatavuus paranee ja oppilaitosten koulutustarjonta vastaa kaupungissa toimivien työnantajien tarpeeseen.	Tornion kaupungin ja paikallisten oppilaitosten välinen kumppanuussopimus -yhteistyö 2024-2026 (Lapin amk., Lappia, PPO). Osallistuminen "Lappi-brändi 2.0 - Vahvalla ja monipuolisella brändillä ratkaisuja Lapin haasteisiin" -hankkeeseen, jossa tavoitteena Lapin veto-, pito- ja elinvoiman kasvattaminen, lappilaisen brändikuvan monipuolistaminen sekä työvoiman saatavuuden haasteeseen vastaaminen. Ohjaamo Tornio -hanke 1.5.2024 - 31.4.2027, hankkeen toteutus ja päätös toimintamallista 2027+ Selvitetään hankerahoituksen mahdollisuus edistämään työperäistä maahanmuuttoa ja kaupungin asettautumispalveluiden kehittämisparpeita.
	5. Kansainväliset ja kansalliset verkostot voimavarana	Tornion kaupunki hyödyntää aktiivisesti paikallisia, seudullisia, kansallisia ja kansainvälisiä yhteistyöverkostoja koko kaupungin kehittämisessä. Pohjoismaisen yhteistyön tiivistäminen	Kansainvälinen yhteistyö ja rajayhteistyö: TornioHaparanda, Tornionlaakson neuvosto, Perämerenkaari, Pohjoiskalotin neuvosto, Pohjoiskalotin rajaneuvonta, Arctic Mayors Forum, UNICEF-lapsiystävällinen kunta, UNESCO, ystävyyskaupunkiyhteistyö Kansalliset: Seutukaupunkiverkosto, Uuden sukupolven organisaatiot (USO8), Suomen tuuli-voimakkaupunkien ja kuntien verkosto Maakunnalliset ja seudulliset: mm. Lapin liitto, Meri-Lapin kehittämiskeskus ry. EAYY (Eurooppalainen alueellisen yhteistyön yhtymä) -selvitys. Vaasa-Uumaja vertaisarvionti (Merenkurkun neuvosto)

Konserni- ja elinvoimapaalvelut			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
			Tornion ja Haaparannan kaupunkien välisen yhteistyön ja yhteistyökumppaneiden välisen yhteistyön tehostaminen (Nordic Cross border Centre). Alueellinen edunvalvonta ja viestintä.
Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen	6. Torniolaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät toimenpiteet ja rakenteet	Torniolaisten hyvinvointi, terveys ja turvallisuus paranee	Hyvinvointi- ja turvallisuusohjelman laadinta ja toimeenpano. Toimenpiteinä toimialojen ja sidosryhmien kanssa yhteistyössä suunnitelman laadinta ja toimenpiteiden asettaminen ja seuranta vuosittain. Päätösten vaikutusten ennakkoarvioinnin (EVA) käytöstä päätös ja ohjeistus.
	7. Toimivat ja kehittyvät julkiset palvelut	Sähköisten kuntapalvelujen ja palveluprosessien kehittäminen asiakaslähtöisesti	Avustusprosessiin liittyvien sähköisten ePalvelu-lomakkeiden ajantasaistaminen. Kaupungin omistamien kiinteistöjen vierailija WLAN-verkon laajentaminen. Kokonaisarkkitehtuurin nykytila ja tavoitetila on mallinnettu. Arkkitehtuurikuvien ylläpito ja päivittäminen toteutetaan säännöllisesti. Kaupungin Digiohjelman toimenpiteet vuodelle 2026 ovat osana tietohallintopalveluiden talousarviota 2026. Digiohjelman toimenpiteiden etenemistä seurataan Digityöryhmässä, joka päättää tarvittaessa muutoksista toimenpiteiden toteuttamisaikataulussa. Tilanne raportoidaan puolivuositain kaupunginhallitukselle osana osavuositiedustusta.
	9. Osallistuva ja yhteisöllinen kaupunki	Veto- ja pitovoimaa vahvistava, yhteisöllisyyttä rakentava asukasviestintä ja -markkinointi. Kuntalaisten osallistaminen talouden ja toiminnan suunnitteluun. Järjestöyhteistyön kehittäminen	Viestintä- ja markkinointiohjelman valmistuminen ja toimeenpano, toimenpiteinä mm. kaupunkibrändin näkyvyyden kehittäminen (mm. selfiepisteet, tienvarsimainonta, pylvästaulut), henkilöstön viestintäosaamisen

Konserni- ja elinvoimapalvelut			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
			vahvistaminen ja päivitetyn kaupunkistrategian jalkauttamista tukeva viestintä. Osallistuva budjetointi Torniolaisten järjestöjen ja yhteisöjen tukeminen, mm. uudet yhteisöavustukset. Järjestöfoorumien järjestäminen ja järjestöyhteistyöverkostoihin osallistuminen.
Toimiva kaupunkikonserni	10. Kestävä kunta- ja konsernitalous	Tornion kaupungin talouden tasapainottamistoimenpiteiden toimeenpano.	Vuosien 2026 ja 2027 tilikauden tulokset jäävät alijäämäisiksi. Verotulojen kehittyminen on hidastunut ja haastaa kaupungin taloudellista liikkumavaraa. Käyttötalousmenojen systemaattinen arviointi ja hallinta on siten erityisen tärkeää ja palveluverkon tarkastelu on ajankohtaista aina toimintaympäristön muutosten myötä.
	11. Hyvä hankintapolitiikka vahvistaa paikallista elinvoimaa	Tornion kaupungin hankintapalvelut ja hankintasopimukset hoidetaan tiiviisti ja keskitetysti Konsernihallinnossa toimialoille. Hankintasopimukset ohjaavat toimialojen taloutta, sopimusten ulkopuolista ostoa ei tehdä. Digitaaliset työkalut hankinnan suunnittelusta laskun maksamiseen saakka mahdollistavat läpinäkyvän prosessin talouteen. Hankintajärjestelmää kehitetään vuonna 2026 ostolaskujen automaattisen käsittelyn osalta. Kaupunkikonsernin hankintaohje noudattaa julkisen hankintalain periaatteita.	Keskittäminen tukee Tornion talouden sopeuttamisohjelmaa. Ohioistamista seurataan sopimuseurannan ja ostolaskudatan avulla. Sopimusten ulkopuolinen (ohioistaminen) toiminta tuodaan näkyväksi ja siihen puututaan kilpailuttamalla hankintasopimukset kohteittain. Hankintaprosessin alkupäähän rakennettava digitaalinen hankintojen suunnittelun osuus lisätään järjestelmään. Kilpailuttamisella tuetaan paikallisten yritysten osallistumismahdollisuuksia ja markkinavuoropuhelua tehostetaan edelleen. Meri-Lapin ja Tornion paikallistalouden euromäärää seurataan systemaattisesti ja raportoidaan vuosittain.
	12. Uudistuva kaupunkikonserni ja vaikuttava omistajapolitiikka	Tornion kaupungin strategisten tavoitteiden uudistaminen valtuustokaudelle 2025–2029	Tornion kaupunkistrategiasta päättäminen ja uuden strategian toimeenpano

Konserni- ja elinvoimapalvelut			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
		Tiedolla johtamisen kehittäminen Sote- ja pelastuskiinteistöjä varten perustetun uuden tytäryhtiön toiminnan käynnistäminen	Tiedolla johtamisen järjestelmän hankinta ja käyttöönotto Sote- ja pelastuskiinteistöjä varten perustetun uuden tytäryhtiön toiminnan käynnistäminen taloudellisesti järkevällä tavalla
	13. Henkilöstöstä huolehtiva työnantaja	Tornion kaupungin henkilöstöpoliittisten linjausten uudistaminen valtuustokaudelle 2025–2029 Työhyvinvoinnin edistäminen	Henkilöstöpoliittisten tavoitteiden uudistaminen vastaamaan uutta kaupunkistrategiaa (henkilöstöohjelma). Uhka- ja väkivaltatilanteiden ohjeistuksen päivitys ja koulutus. Häirinnän ja epäasiallisen kohtelun ohjeistuksen päivittäminen.

7.3 Sivistyspalvelut

40 SIVISTYSPALVELUT ULKONEN LASKENTA	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
MYNTITUOTOT	1 263 796	1 378 709	909 760	909 760	909 760
MAKSUTUOTOT	986 569	794 370	977 160	977 160	977 160
TUET JA AVUSTUKSET	1 018 965	1 452 530	1 034 578	1 034 580	1 034 580
MUUT TOIMINTATUOTOT	59 816	36 903	53 730	53 730	53 730
TOIMINTATUOTOT	3 329 146	3 662 512	2 975 228	2 975 230	2 975 230
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-31 479 474	-32 834 763	-33 992 090	-34 904 590	-35 244 153
PALKAT JA PALKKIOT	-25 579 734	-26 689 050	-27 759 480	-28 520 580	-28 803 473
HENKILÖSIVUKULUT	-5 899 740	-6 145 713	-6 232 610	-6 384 010	-6 440 680
ELÄKEKULUT	-5 255 736	-5 252 030	-5 388 650	-5 518 060	-5 566 080
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-644 004	-893 683	-843 960	-865 950	-874 600
PALVELUJEN OSTOT	-7 016 917	-7 187 931	-7 222 853	-7 082 270	-7 212 850
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 290 875	-1 767 540	-1 534 992	-1 565 270	-1 595 980
AVUSTUKSET	-782 414	-1 325 718	-1 354 399	-1 354 420	-1 354 420
MUUT TOIMINTAKULUT	-622 597	-640 114	-533 120	-467 730	-476 940
TOIMINTAKULUT	-41 192 277	-43 756 066	-44 637 454	-45 374 280	-45 884 343
TOIMINTAKATE	-37 863 131	-40 093 554	-41 662 226	-42 399 050	-42 909 113
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-305 942	0	0	0	0
40 SIVISTYSPALVELUT SISÄINEN LASKENTA	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
MYNTITUOTOT	48 083	34 690	34 700	35 390	36 100
MAKSUTUOTOT	280 608	267 790	324 100	330 580	337 190
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 317	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	331 008	302 480	358 800	365 970	373 290
TOIMINTAKULUT					
PALVELUJEN OSTOT	-6 613 510	-4 569 250	-7 308 200	-7 454 320	-7 603 380
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 894	0	0	0	0
AVUSTUKSET	-134	0	0	0	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-5 938 802	-5 163 810	-6 814 800	-6 951 080	-7 090 090
TOIMINTAKULUT	-12 557 340	-9 733 060	-14 123 000	-14 405 400	-14 693 470
TOIMINTAKATE	-12 226 332	-9 430 580	-13 764 200	-14 039 430	-14 320 180
SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 660 154	3 964 992	3 334 028	3 341 200	3 348 520
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-53 749 617	-53 489 126	-58 760 454	-59 779 680	-60 577 813
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-50 089 463	-49 524 134	-55 426 426	-56 438 480	-57 229 293
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-305 942	0	0	0	0
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ/YLIJÄÄMÄ	-50 395 405	-49 524 134	-55 426 426	-56 438 480	-57 229 293

Sivistyspalvelut	
Toimialan perustiedot	
Toimiala ja vastuhenkilö	Sivistystoimenjohtaja Tarja Konola-Jokinen
Toimialan toiminta-ajatus	Sivistyspalvelut tuottaa ja kehittää monipuolisia palveluja lähtökohtanaan kuntalaisten tarpeet koko eliniän ajaksi.
Toimialan toimintaperiaatteet	Rohkea, turvallinen, kestävä
Toimialan visio	Tornio - historiaansa arvostava, kuntalaisten tarpeet monipuolisesti huomioiva, kansainvälinen ja kehittyvä kulttuurin ja koulutuksen keskus.
Toimialan toimielimet, tehtävät ja palvelualueet	Toimielin Sivistyslautakunta Tehtävä: Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perus ja lukio-opetuksen järjestäminen Palvelualueet: Varhaiskasvatus, peruskoulutus, nuorten ja aikuisten koulutus Toimielin: Elämänlaatulautakunta Tehtävä: Kulttuuri, kirjasto, museo, liikunta- ja nuorisotoiminnan palvelut sekä kansalaisopistossa annettavan opetuksen järjestäminen ja kehittäminen. Palvelualueet: Kulttuuri, nuoriso ja liikunta. Toimielin: Aineen taidemuseo Tehtävä: Aineen taidemuseon toiminnan järjestäminen ja kehittäminen Palvelualueet: Aineen taidemuseo

Sivistyspalvelut				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimialan htv:t kehitys	591	670	609	621
Toimialan ulkoiset nettokustannukset € / asukas	-1 703	-1 805	-1 947	-1 995
Toimialan toimielinten kokousten ja pykälien lkm	Sivistyslautakunta 12/104 Elämänlaatulautakunta 11/113 Tornionlaakson maakuntamuseon johtokunta 7/46 Aineen taidemuseon johtokunta 5/33	Sivistyslautakunta 12/ 107 Elämänlaatulautakunta 13/ 139 Tornionlaakson maakuntamuseon johtokunta 4/ 33 Aineen taidemuseon johtokunta 9/ 61	Sivistyslautakunta 12/ 120 Elämänlaatulautakunta 11/115 Tornionlaakson maakuntamuseon johtokunta 4/10 Aineen taidemuseon johtokunta 8/25	Sivistyslautakunta 12/ 120 Elämänlaatulautakunta 11/115 Tornionlaakson maakuntamuseon johtokunta 4/10 Aineen taidemuseon johtokunta 8/25

Sivistyspalvelut					
Hankesalkku					
Hankkeen nimi	Hallinnoija	Vastuulautakunta	Palveluyksikkö	Toteutusaika	Tornion maksu-osuus TA-vuonna
4126 Digi halthuun	Sivistyspalvelut	Sivistyslautakunta	Varhaiskasvatus	20.6.2024-31.12.2026	8 500 eur
4130 Liikettä kouluun!	Sivistyspalvelut	Sivistyslautakunta	Perusopetus	1.8.2025-31.7.2026	30 867 eur
4193 Tasa-arvo-hanke 2025-2027	Sivistyspalvelut	Sivistyslautakunta	Perusopetus	17.4.2024-31.12.2027	0
4198 Lapsiystävällinen kunta	Sivistyspalvelut	Sivistyslautakunta	Perusopetus	1.1.2025-31.12.2026	0
4199 STOP! yhdessä kiusaamista ja väkivaltaa vastaan	Sivistyspalvelut	Sivistyslautakunta	Perusopetus	31.03.2025-31.07.2027	5 750 eur
4200 METKA-Tornio harr.malli 2025-2026	Sivistyspalvelut	Sivistyslautakunta	Perusopetus	1.8.2025-31.7.2026	33 643 eur
4223 ERASMUS+2026	Sivistyspalvelut	Sivistyslautakunta	Lukio	1.6.2025-31.8.2026	0
4513 Opintosetelit - opiskelua, osaamista ja osallisuutta		Elämänlaatulautakunta	Kansalaisopisto	16.5.2025-31.12.2026	0
4315 Erasmus + akkreditointi aikuis-koulutukselle	Sivistyspalvelut	Elämänlaatulautakunta	Kansalaisopisto	1.2.2024-31.12.2027	0
4316 Latu perustaitoihin	Sivistyspalvelut	Elämänlaatulautakunta	Kansalaisopisto	28.6.2024-30.6.2026	2 252
4521 Interreg Aurra, Torne Valley Dipnet Culture	Sivistyspalvelut	Elämänlaatulautakunta	Tornionlaakson museo	1.8.2024-28.2.2027	15 000
4522 Interreg Aurora, Torne Valley Dipnet Culture	Sivistyspalvelut	Elämänlaatulautakunta	Tornionlaakson museo	1.8.2024-28.2.2027	0
4680 Etsivä nuorisotyö 2025-2026	Sivistyspalvelut	Elämänlaatulautakunta	Nuorisotoimi	1.8.2025-31.7.2026	42 084 eur

Sivistyspalvelut					
Hankesalkku					
Hankkeen nimi	Hallinnoija	Vastuulautakunta	Palveluyksikkö	Toteutusaika	Tornion maksuosuus TA-vuonna
4681 Etsivä nuor. koordinointi 2025-2026	Sivistyspalvelut	Elämänlaatulautakunta	Nuorisotoimi	1.8.2025-31.7.2026	0
4682 Kläpit tallessa	Sivistyspalvelut	Elämänlaatulautakunta	Nuorisotoimi	1.5.2025-31.5.2026	445 eur
4683 2. asteen kou-lunuorisotyö	Sivistyspalvelut	Elämänlaatulautakunta	Nuorisotoimi	1.8.2025-31.5.2026	3 333 eur
4737 Oulu2026 Kaikkien Aine	Sivistyspalvelut	Aineen taidemuseon johtokunta	Taidemuseo	1.1.2023-31.12.2026	7 500 eur
4742 Prosenttiperiaate	Sivistyspalvelut	Aineen taidemuseon johtokunta	Taidemuseo	16.12.2024-31.12.2026	30 000 eur
4743 Näyttelypalkkiot 2025-2026	Sivistyspalvelut	Aineen taidemuseon johtokunta	Taidemuseo	1.1.2025-31.12.2026	3 560 eur
4748 Hammar julkaisu	Sivistyspalvelut	Aineen taidemuseon johtokunta	Taidemuseo	1.8.2025-28.2.2026	0
4749 Näyttelypalkkiot 2026	Sivistyspalvelut	Aineen taidemuseon johtokunta	Taidemuseo	1.1.2025-31.12.2026	1 500 eur

7.3.1 Sivistyslautakunta

410 SIVISTYSLAUTAKUNTA ULKONINEN LASKENTA	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITUOTOT	859 553	1 030 689	503 700	503 700	503 700
MAKSUTUOTOT	663 795	535 200	651 240	651 240	651 240
TUET JA AVUSTUKSET	619 522	719 300	450 958	450 960	450 960
MUUT TOIMINTATUOTOT	9 804	6 713	9 800	9 800	9 800
TOIMINTATUOTOT	2 152 674	2 291 902	1 615 698	1 615 700	1 615 700
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-27 767 946	-28 844 583	-30 026 220	-30 791 050	-31 090 763
PALKAT JA PALKKIOT	-22 551 337	-23 453 180	-24 519 590	-25 157 770	-25 407 473
HENKILÖSIIVUKULUT	-5 216 608	-5 391 403	-5 506 630	-5 633 280	-5 683 290
ELÄKEKULUT	-4 647 440	-4 607 230	-4 760 500	-4 868 930	-4 911 310
MUUT HENKILÖSIIVUKULUT	-569 169	-784 173	-746 130	-764 350	-771 980
PALVELUJEN OSTOT	-6 255 305	-6 183 191	-6 280 439	-6 121 910	-6 234 250
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-978 099	-1 293 410	-1 133 962	-1 156 350	-1 179 070
AVUSTUKSET	-609 564	-723 478	-846 474	-846 480	-846 480
MUUT TOIMINTAKULUT	-493 723	-512 364	-395 279	-327 170	-333 640
TOIMINTAKULUT	-36 104 636	-37 557 026	-38 682 374	-39 242 960	-39 684 203
TOIMINTAKATE	-33 951 962	-35 265 124	-37 066 676	-37 627 260	-38 068 503
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-84 321	0	0	0	0
410 SIVISTYSLAUTAKUNTA SISÄINEN LASKENTA	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITUOTOT	-2 269	0	0	0	0
MAKSUTUOTOT	-761	0	0	0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	622	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	-2 408	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT					
PALVELUJEN OSTOT	-5 856 411	-3 749 830	-6 593 360	-6 725 170	-6 859 670
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 776	0	0	0	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 862 856	-3 251 430	-4 332 370	-4 418 980	-4 507 320
TOIMINTAKULUT	-9 722 043	-7 001 260	-10 925 730	-11 144 150	-11 366 990
TOIMINTAKATE	-9 724 451	-7 001 260	-10 925 730	-11 144 150	-11 366 990
SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 150 266	2 291 902	1 615 698	1 615 700	1 615 700
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-45 826 679	-44 558 286	-49 608 104	-50 387 110	-51 051 193
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-43 676 413	-42 266 384	-47 992 406	-48 771 410	-49 435 493
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-84 321	0	0	0	0
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ/YLIJÄÄMÄ	-43 760 734	-42 266 384	-47 992 406	-48 771 410	-49 435 493

Sivistyslautakunta
Perustiedot
Toimielin ja puheenjohtaja: Sivistyslautakunta, puheenjohtaja Laura Kuismanen Toimielimen tehtävä: Lasten varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perus- ja lukio-opetuksen järjestäminen ja kehittäminen. Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt: Varhaiskasvatus: varhaiskasvatuspäällikkö Riitta Keloneva Perusopetus: sivistystoimenjohtaja Tarja Konola-Jokinen Nuorten ja aikuisten koulutus sivistystoimenjohtaja Tarja Konola-Jokinen Toimintaympäristön muutos 2026–2028: Sivistyspalveluiden ollessa kaupungin suurin toimiala korostuu palveluiden suuri merkitys ja tärkeys lakisääteisten palveluiden tuottamisessa. Syntyvyys pysyy matalana, mikä johtaa oppilasmäärien laskuun peruskoulussa. Tilojen käyttöaste ja ryhmärakenteet muuttuvat. Vieraskielisen väestön osuus kasvaa, mikä lisää S2-opetuksen, valmistavan opetuksen ja kotoutumisen tuen tarvetta. Lähtökohtana ja tavoitteena on opetuspalveluiden alueellisen tasa-arvon, tason- ja laadun takaaminen. Oppimisen ja koulunkäynnin tuen kokonaisuudistus toimeenpannaan vaiheittain 2026–2028. Tämä lisää resurssien tarvetta erityis- ja vahvistetussa tuessa. Torniossa on käytävä läpi nykyiset alakoulujen joustoluokat, erityisryhmät ja yläkoulujen tarpeet ja pyrkiä rakentamaan oppilaita parhaiten palveleva konsepti. Varhaiskasvatuksen siirtyminen kolmiportaiseen tukeen omalta osaltaan jouduttaa tätä uudistusta. Tekoälyn kansalliset suositukset ohjaavat opetusta ja edellyttävät henkilöstön osaamisen kehittämistä. Varhaiskasvatuslain muutokset keventävät paikallisia velvoitteita, mutta osaajatarve jatkuu. Opetushallituksen ennakointitieto tukee koulutuksen kehittämistä ja osaamistarpeiden tunnistamista. Oppilaiden kuormitus, kiusaamiskokemukset ja uupumus näkyvät kouluterveyskyselyissä. Lastensuojeluilmoitukset ovat kasvaneet. Tämä lisää oppilashuollon ja varhaiskasvatuksen perhetyön kysyntää, mikä edellyttää vahvistettuja psykologipalveluja, kuraattoritoimintaa ja ennaltaehkäisevää työtä. Opiskeluhuollon kehittäminen ja uudistaminen jatkuu. Pienryhmät yläkouluja varten jatkavat toimintaansa. Alaluokkien osalta on myös pohdittava ns. joustoluokkien riittävyyttä yksilöllisen tuen tarpeen lisääntyessä. Hannulan koululla on käynnistynyt vuosiluokkiin sitomaton opetus 0-2 luokilla ja Arpelassa 0-1 pilotointina. Tornion talouden tasapainottamistarve rajaa 2026–2028 liikkumavaraa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kehittämisohjelmissa. Investointien ja palveluverkon mitoituksen on oltava tarkoin suunniteltu. Toiminnan painopistealueet 2026: Oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistuksen toimeenpano Perusopetuslain muutokset astuvat voimaan vaiheittain vuosina 2025–2026, ja niiden toimeenpano jatkuu koko suunnitelmakauden ajan. Tornion kouluissa painopiste on siinä, että oppilaiden oikeus tukeen toteutuu yhdenvertaisesti. Tämä edellyttää moniammatillista yhteistyötä, henkilöstön koulutusta sekä tuen käytännön jalkauttamista. Tavoitteena on varmistaa, että jokainen oppilas saa oikea-aikaisen ja riittävän tuen sekä turvata oppimispolku varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Oppilaiden hyvinvointi ja turvallinen kouluarki Oppilaiden kuormittuneisuus ja mielenterveyden haasteet näkyvät myös Tornion kouluissa. Kouluterveyskyselyjen havainnot ja kasvavat lastensuojeluilmoitukset edellyttävät vahvistettua oppilashuollon resursointia sekä kiusaamisen vastaista työtä. Painopisteenä on turvallisen ja välittävän kouluarjen rakentaminen, jossa oppimisrauha, yhteisöllisyys ja varhainen tuki perheille korostuvat. Lukutaidon ja turvallisuuden tukeminen

Perusopetuksessa halutaan kiinnittää huomiota lukutaitotyöhön ja turvallisuuden tukemiseen. Lukutaitotyötä tehdään yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja kirjaston kanssa. Turvallisuuden tukemiseen koulutetaan kouluilta henkilöstöä.

Palveluverkon ja tilojen tehokas käyttö

Oppilasmäärien väheneminen, tilojen käyttöasteen muutokset ja kustannuspaineet edellyttävät palveluverkon kriittistä tarkastelua. Tornion varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilaratkaisuissa painopiste on tilojen joustavassa ja tehokkaassa käytössä sekä energiatehokkuudessa. Näin varmistetaan opetuksen ja varhaiskasvatuksen laatu, saavutettavuus ja talouden tasapaino pitkällä aikavälillä.

Sivistyslautakunta				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Varhaiskasvatuspalvelut Palvelualueen htv:t kehitys	187	207	191	204
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset € / asukas	-483	-524	-561	-576
Päiväkotien käyttöaste %	85 %	87%	90%	80%
0-6 v. ikäluokka Päivähoidossa %	85 %	90%	87%	89%
Peruskoulutus Palvelualueen htv:t kehitys	305,56	347,46	317	320
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset € / asukas	-938	-993	-1040	-1104
Luokkien keskipitoisuus / oppilasta	18	16	16	16
1-6 lk	22	18	19	16
7-9 lk				
Oppilasmäärä	2323	2240	2307	2207
	52	Kielikoulu 34	josta kielikoululla 36 oppilasta	josta kielikoululla 22 oppilasta
	12	Haaparannalla koulua käyvät 13	Haaparannan kouluissa 13	ja Haaparannan kouluilla 16
Euroa / oppilas	-9100	-9 301	-9438	-10 407
Nuorten ja aikuisten koulutus Palvelualueen htv:t kehitys	25	23	24	23
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset € / asukas	-107	-101	-109	-95

Sivistyslautakunta				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Lukion oppilasmäärä	315 Kaksoistutkinto- laisten määrä 86	379 Kaksoistutkinto- laiset 72	410 Kaksoistutkinto- laisten määrä 85	376 joista 76 kaksois- tutkintolaista
Käyttömenot lukiossa euroa / oppilas	-7000		-5 553	-5 270

Sivistyslautakunta			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
Elinvoimainen ja vastuullinen rajakaupunki	1. Kestävä ja viihtyisä kaupunki	Vähenevän lapsimäärän huomiointi palveluverkkosuunnitelmissa. Palveluverkon alueellisen tasapuolisuuden takaaminen.	Tilojen käyttöaste ja ryhmärakenteet muuttuvat, tämä otetaan huomioon palveluverkko suunnittelussa.
	2. Sujuvat liikenne yhteydet	Sujuvien joukkoliikenne yhteyksien kehittäminen.	Seutulogistikko suunnittelee, seuraa ja kehittää julkisen liikenteen toteuttamista.
	4. Osaajien Tornio	Kelpoisen ja soveltuvan henkilöstön saatavuuden turvaaminen.	Kiinnitetään huomiota rekrytointimalleihin, työhyvinvoinnin vahvistamiseen, sijaisjärjestelyihin ja lisätään yhteistyötä koulutuksen järjestäjien kanssa.
	5. Kansainväliset ja kansalliset verkostot voimavarana	Peruskoulu ja lukio ovat mukana erilaisissa kansainvälisyttä lisäävissä hankkeissa, kuten Erasmus+.	KV-hankkeissa ollaan mukana ja uusiin hankkeisiin hakeudutaan mukaan mahdollisuuksien salliessa.
Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen	6. Torniolaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät toimenpiteet ja rakenteet	Lasten ja nuorten hyvinvointi ja turvallinen varhaiskasvatus- ja kouluarki. Opiskeluhoollon kehittäminen. Koulunuorisotyön vakiinnuttaminen Lasten ja nuorten varhaiskasvatus- ja kouluympäristön terveyssyyden ja turvallisuuden sekä yhteisöjen hyvinvoinnista huolehtimien.	Jatketaan Liikkuva koulu ja harastamisen Suomen mallin toteuttamista kouluissa. Hankeavustuksella aloittanut hyvinvointityöntekijä kehittää Tornion kaupungin koulujen toimintakulttuuria ja toteuttaa yhteisen mallin luomista yhteisöllisen opiskelutoiminnan edistämistä. Toimilla edistetään oppimista, terveyttä, hyvinvointia, vuorovaikutustaitoja ja osallisuutta. Lasten ja nuorten varhaiskasvatus- ja kouluympäristön terveyssyyden ja turvallisuuden

Sivistyslautakunta			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
			sekä yhteisöjen hyvinvointiolojen tarkistaminen säännöllisesti.
	7. Toimivat ja kehittyvät julkiset palvelut	Varhaiskasvatuspaikan tarjoaminen kahden viikon sisällä huoltajan työllistyessä. Kehitetään esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä ja etsitään hallitusti synergia etuja yhteistyöstä.	Toimenpiteet ja toteutustavat ovat selkeät varhaiskasvatushakemuksen saapuessa, jotta lapsen onnistunut sijoittuminen varhaiskasvatuspalveluihin taataan. Pilotoidaan erilaisia joustavan esi- ja alkuopetuksen malleja.
	8. Elämänlaatupalveluiden vahvistaminen	Lukutaito ja oppimisen tuki osana elämänlaatua. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen koulussa. Turvallisuuden ja hyvinvoinnin tukeminen Kestävyys, ympäristö ja kulttuurinen tietoisuus elementteinä varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa.	Perusopetuksessa ja lukiossa panostetaan lukemiseen monilukutaidon näkökulmasta: lukupiirit, kirjallisuuden oppimistehtävät, lukutaidon mittarit ja seuranta. Varhaiskasvatuksessa vahvistetaan esiopetuksen lukutaidon tukea ja yhdessä kodin kanssa tehtävää lukemisharrastusta. Kirjaston, kulttuurin ja koulun yhteistyö: kirjailijavierailut, koulukirjasto, kirjastotapahumat, lukuhaasteet. Oppilaskunnat, oppilasraadit tai nuorisoneuvostot toimitilana, jossa oppilaat voivat vaikuttaa koulun arkeen (esim. oppituntien sisältö, kouluympäristö, välitunti-toiminta). Luokan tai ryhmän yhteiset projektit, joissa kouluyhteisö osallistuu esim. tapahtumien suunnitteluun, kulttuuri- ja harrastustilaisuuksiin. Varhaiskasvatuksessa lapsen ja perheen osallisuuden lisääminen: kuuleminen, lapsen näkökulman huomioiminen varhaiskasvatussuunnitelmissa, yhteistyö kodin kanssa. Kehittää koulussa kokonaisvaltaista turvallisuuskulttuuria: fyysinen turvallisuus (tilat, välineet), psyykinen ja sosiaalinen hyvinvointi, ehkäisevä työ. Lisätä lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden saatavuutta: koulukuraattorit, psykologit, vertaistukiryhmät. Hyvä oppimisympäristö, jossa koulupudokkuus, kiusaaminen ja syrjintä minimoidaan.

Sivistyslautakunta			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
			Lukioissa kehittää opinto-ohjauksen tukea ja tutorointia. Kestävyys -teema voidaan tuoda osaksi opetusta: ympäristö- ja ilmastokasvatus, lähi- luonto, ekokulttuuri, kiertotalous opetuksen osana. Kulttuuritarjonnan vahvistaminen koulussa: musiikki, kuvataide, perinteet, rajakulttuuri. Lukioissa kulttuuriopinnot, taideaineet ja kansainvälisyys. Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa opetellaan kulttuurista moninaisuutta, kielten ja kotitaustan kunnioittamista.
	9. Osallistuva ja yhteisöllinen kaupunki	Varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiossa vahvistetaan Tornion strategian mukaista osallistuvaa ja yhteisöllistä kaupunkia. Painopisteinä ovat lasten ja nuorten osallisuuden rakenteiden vahvistaminen, kodin ja koulun yhteistyön lisääminen sekä yhteisöllisten tapahtumien ja hankkeiden toteuttaminen yhteistyössä muiden elämälaatupalvelujen kanssa.	Lapsi ystävällisen kunnan mallien toteuttaminen varhaiskasvatuskäisistä toisen asteen opiskelijoihin. Tehdään osallisuuden rakenteet näkyviksi ja pidetään huolta erilaisista yhteisöllisistä tapahtumista. Rakennetaan toimivaa vuorovaikutusta elämälaatupalveluiden kanssa.
Toimiva kaupunkikonserni	10. Kestävä kunta- ja konsernitalous	Seurataan budjettia ja pysytään raamissa.	Johtoryhmät ja tiimit seuraavat omien toiminta-alueiden budjetteja yhdessä talous- ja hallintopäällikön kanssa. Talouden seuranta käydään läpi johtoryhmä tapaamisissa.
	13. Henkilöstöstä huolehtiva työnantaja	Tornio kehittää henkilöstöstä huolehtivaa työnantajakulttuuria panostamalla osaamisen kehittämiseen, työhyvinvointiin, rekrytoinnin ja pitovoiman vahvistamiseen sekä osallistavaan johtamiseen. Henkilöstön jaksaminen, ammattitaidon kehittäminen ja työyhteisöjen hyvä ilmapiiri ovat edellytyksiä laadukkaiden palvelujen tuottamiselle	Osaamisen kehittämisestä huolehtiminen, jatkuva koulutus ja täydennyskoulutukset (esim. oppimisen tuen uudistus, digitaaliset taidot, tekoälyn hyödyntäminen). Ylläpidetään yhteistyötä koulutusorganisaatioiden kanssa (Lappia, Lapin AMK, yliopistot, opettajankoulutus). Työhyvinvoinnin ja jaksamisen tukeminen, panostetaan työssä jaksamiseen, keinoina mm.: työnohjaus, varhaisen tuen mallit, mahdollisuus joustaviin työai-

Sivistyslautakunta			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
			karatkaisuihin. Kiinnitetään huomiota työyhteisöjen ilmapiiriin vahvistamiseen yhteisöllisillä käytännöillä. Rekrytointi ja pitovoima, pidetään huolta kilpailukykyisestä työnantajakuvasta: Tornio tunnetaan houkuttelevana kasvat- ja opetushenkilöstön työnantajana. Tehdään kohdennettuja rekrytointitoimia varhaiskasvatuksen ja erityisopetuksen kriittisiin tehtäviin. Pidetään mieli avoinna kansainvälisistä rekrytointi mahdollisuuksista. Johtaminen ja esihenkilötyön tuki, huolehditaan valmennuksesta ja tuesta rehtoreille ja päiväkodin johtajille muutosten läpiviemiseen. Pidetään yllä avointa ja osallistavaa johtamiskulttuuria. Käydään säännölliset palaute ja kehityskeskustelut, joissa tunnistetaan työntekijän vahvuudet. Henkilöstön osallistamisella mahdollistetaan oman työn ja työyhteisön kehittämiseen vaikuttaminen. Henkilöstön kuuleminen päätöksenteossa, esim. palveluverkon muutokset tai digiratkaisujen käyttöönotto. Palkitsemisen ja tunnustamisen käytännöt, jotka vahvistavat arvostuksen kokemusta.

7.3.2 Elämänlaatulautakunta

460 ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA ULKOKINEN LASKENTA	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITUOTOT	378 517	319 270	378 560	378 560	378 560
MAKSUTUOTOT	300 536	247 170	303 570	303 570	303 570
TUET JA AVUSTUKSET	354 360	631 030	500 190	500 190	500 190
MUUT TOIMINTATUOTOT	50 011	30 190	43 930	43 930	43 930
TOIMINTATUOTOT	1 083 424	1 227 660	1 226 250	1 226 250	1 226 250
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-3 367 800	-3 593 220	-3 633 610	-3 768 980	-3 805 510
PALKAT JA PALKKIOT	-2 749 178	-2 913 340	-2 968 420	-3 081 110	-3 111 540
HENKILÖSIVUKULUT	-618 622	-679 880	-665 190	-687 870	-693 970
ELÄKEKULUT	-550 564	-581 270	-575 490	-594 720	-599 880
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-68 058	-98 610	-89 700	-93 150	-94 090
PALVELUJEN OSTOT	-686 284	-933 360	-848 584	-864 680	-881 040
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-279 796	-409 370	-328 060	-334 510	-341 050
AVUSTUKSET	-172 850	-602 240	-507 925	-507 940	-507 940
MUUT TOIMINTAKULUT	-121 491	-124 280	-117 141	-119 450	-121 780
TOIMINTAKULUT	-4 628 220	-5 662 470	-5 435 320	-5 595 560	-5 657 320
TOIMINTAKATE	-3 544 797	-4 434 810	-4 209 070	-4 369 310	-4 431 070
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-216 381	0	0	0	0
460 ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA SISÄINEN LASKENTA	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITUOTOT	45 927	34 690	34 700	35 390	36 100
MAKSUTUOTOT	278 814	267 790	324 100	330 580	337 190
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 695	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	326 435	302 480	358 800	365 970	373 290
TOIMINTAKULUT					
PALVELUJEN OSTOT	-712 219	-769 280	-672 900	-686 370	-700 080
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 017	0	0	0	0
AVUSTUKSET	-134	0	0	0	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 879 613	-1 759 570	-2 259 800	-2 305 010	-2 351 130
TOIMINTAKULUT	-2 593 982	-2 528 850	-2 932 700	-2 991 380	-3 051 210
TOIMINTAKATE	-2 267 547	-2 226 370	-2 573 900	-2 625 410	-2 677 920
ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA YHTEENSÄ	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 409 859	1 530 140	1 585 050	1 592 220	1 599 540
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-7 222 203	-8 191 320	-8 368 020	-8 586 940	-8 708 530
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-5 812 344	-6 661 180	-6 782 970	-6 994 720	-7 108 990
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-216 381	0	0	0	0
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ/YLIJÄÄMÄ	-6 028 724	-6 661 180	-6 782 970	-6 994 720	-7 108 990

Elämänlaatulautakunta
Perustiedot
Toimielin ja puheenjohtaja: Markku Taramaa Toimielimen tehtävä: Kulttuurin, kirjaston, museon, liikunnan ja nuorisotoiminnan palvelut sekä kansalaisopistossa annettava opetus ja kehittäminen. Toimielimen palvelualue ja vastuhenkilö: Kulttuuri - liikunta ja nuorisotoimi: sivistystoimenjohtaja Tarja Konola-Jokinen Toimintaympäristön muutos 2026–2028: Kulttuuri-ilmastonmuutoksen vuositeema ja Euroopan kulttuuripääkaupunkivuosi 2026 luovat kasvualustan kulttuuripalveluiden kehittämiseksi. Tornio osallistuu yhdessä Oulun kanssa vuoden 2026 Euroopan kulttuuripääkaupunkihankkeen teemalla "kulttuuri-ilmastonmuutos". Paikallisia toteutuksia järjestävät kulttuuritoimi, Aineen taidemuseo, Tornionlaakson museo, kansalaisopisto, kirjasto sekä nuoriso- ja liikuntatoimet. Ohjelmassa on yli 50 uutta ja tutuksi tullutta tapahtumaa, kuten valofestivaali PIOT, Happy New Twice -uuden vuoden juhla, Lippobiili-näyttely ja Perämeren yhteiset tapahtumat. Nuorten osallisuus, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden monimuotoisuus, yhteistyöjärjestelmät ja avustusmahdollisuudet ovat näkyvästi esillä. Nuorisotoimi tukee alle 29-vuotiaiden kasvua ja osallisuutta mm. etsivän nuorisotyön, nuorisotilatyön, pienryhmätönnön, kulttuurisen nuorisotyön ja nuorisoneuvoston kautta. Nuorisoneuvosto tarjoaa vaikuttamismahdollisuuksia ja edustusta kaupungin toimielimissä. Kirjasto, kulttuuri- ja liikuntapalvelut sekä nuorisotoimi muodostavat yhteisöllisyyden, oppimisen ja elämänlaadun peruspilarit. Kulttuuripalvelut tuottavat sekä omaa ohjelmaa että tukevat tapahtumia (esim. Tornio-päivät, Peräpohjolan markkinat) sekä tarjoavat tiloja ja tukea vapaan kulttuurin toteuttamiseen. Kirjasto tarjoaa saumattoman pääsyn Lapin kirjastokimppan aineistoihin, pitää kirjastoautoa ja järjestää teemapäiviä ja kirjailijavierailuja. Liikuntatoimi tuottaa matalan kynnyksen liikuntaneuvontaa, ylläpitää monipuolisia liikuntapaikkoja sekä toimii tiiviissä yhteistyössä Haaparannan kanssa. Kuntaliikuntapaikat ja ulkoiluympäristöt ovat monipuolisia ja helposti saavutettavissa. Kansalaisopisto tarjoaa jatkossakin kaikille mahdollisuuden elinikäiseen oppimiseen, osallisuuteen ja kulttuuriseen sivistykseen. Opisto tukee fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Esimerkiksi liikunta-, musiikki- ja taidekurssit voivat lisätä elämänlaatua ja ehkäistä syrjäytymistä. Tämä on erityisen tärkeää ikääntyville ja yksinäisyyttä kokeville ihmisille. Hyvinvoinnin edistäminen vaatii lisää osallistavuutta ja matalan kynnyksen toimintamuotojen kehittämistä. Tornion kulttuuripalvelut menestyvät hyvin TEA-viisarissa, liikunta-arvot ovat kansallista tasoa matalammat. Lisäksi hyvinvoinnin edistämisessä näkyy kehitystarve osallistavan suunnittelun ja kestävyden näkökulmissa. Toiminnan painopistealueet 2026: Kulttuurielämän vahvistaminen ja ohjelmiston laadukas toteuttaminen Oulu26 kulttuuripääkaupunki vuoden ja Kotiseutupäivien osalta. Painopiste on kulttuuritoiminnan vakiinnuttaminen ja sen pitkäjänteinen kehittäminen teeman jälkeen. Tavoitteena on tukea paikallista kulttuurituotantoa, ylläpitää ohjelmiston monimuotoisuutta sekä varmistaa eri ikäryhmien ja taiteenlajien näkyvyys elämänlaadussa. Nuorten osallisuuden ja vaikuttamisen vahvistaminen paikallisesti. Nuorten erilaisten toimintamuotojen tukeminen sekä virallisten vaikuttamiskanavien (mm. nuorisoneuvosto) edistäminen, vahvistavat osallisuutta ja ehkäisevät syrjäytymistä. Panostus nuorisotyöhön tulee kohdistaa erityisesti nuorten kuulemiseksi ja yhteisöllisten toimintamuotojen kehittämiseksi. Kirjaston ja kulttuuripalveluiden saavutettavuuden tehostaminen digitaalisesti ja fyysisesti. Kirjastopalveluiden omatoimisen käytön laajentaminen, digitalisaation hyödyntäminen ja yhteistyö muiden Lapin kirjastojen kanssa parantavat saavutettavuutta. Kirjasto tekee systemaattista lukutaitotyötä. Kulttuuritoiminnassa keskitytään myös matalan kynnyksen tiloihin ja ohjelmiin, jotka tavoittavat laajan yleisön. Kansalaisopisto toimii matalan kynnyksen oppimisympäristönä, jossa ihmiset voivat kehittää itseään, oppia uusia taitoja, harrastaa ja osallistua yhteisölliseen toimintaan – iästä, taustasta tai koulutustasosta riippumatta. Kansalaisopisto

tukee myös kaupungin strategisia tavoitteita edistämällä aktiivista kansalaisuutta, vahvistamalla yhteisöllisyyttä, tuemalla työllistymistä ja osaamisen kehittämistä sekä tuomalla kulttuuriin ja taiteen lähelle arkea.

Liikunnan ja harrastusten matalakynnyksisyyden sekä hyvinvointipalvelujen kehittäminen. Liikuntaneuvonnan, omatoimikäytön ja yhteistyön kehittäminen liikuntapaikkojen hyödyntämiseksi yhteisöllisesti ja terveyttä edistävästi. Liikuntapaikkojen kehittämisessä huomioidaan myös kilpailutoiminnan edellyttämät lajiolosuhteet. Tavoitteena on madaltaa osallistumiskynnystä ja parantaa TEA-viisarin liikuntatunnuslukua.

Elämänlaatulautakunta				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimi Palvelualueen htv:t kehitys	67	74	68	67
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset € / asukas	-165	-169	-215	-200
Kävijämäärät:				
- Kirjasto (lainausten määrä/kävijämäärä)	188 604 / 61 971	248 166 / 91 845	200 000 / 40 000	245 000/ 90 000
	34 905	30 634	40 000	35 000
- Nuorisotyö	19 438	14 470	17 000	20 000
- Kulttuuritoimisto	10 531	TLM 10 979	8 000	8000
- Tornionlaakson museo	73 680	80 688	75 000	75 000
- Uimahalli	130 000	130 000	130 000	130 000
- Putaan liikuntahalli				
Kulttuuri- ja nuorisotoimen jakamat avustukset (euroa):				
- Kulttuuritoimi (kulttuuriavustus/tapahtumatuki)	46 050	16 000 € / 21 600	16 000 / 30 000	16 000 / 30 000
- Nuorisotoimi	12 900	Nuoriso 13 600	14 600	14 600
- Liikuntatoimi	125 009	126 980		140 000
Tornion kansalaisopisto				
- opetustunnit	7 916	8347	9200	9200
- kurssit	289	319	370	370
- osallistujat (kurssit / tapahtumat)	3076	3 436 / 5 740	3600 / 4000	3600 / 4000

Elämänlaatulautakunta			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
Elinvoimainen ja vastuullinen rajakaupunki	1. Kestävä ja viihtyisä kaupunki	Kulttuuritoimi: Vuoden 2026 aikana järjestetään yli viisikymmentä kulttuuritapahtumaa liittyen Oulu 2026 vuoteen. Kulttuurin- ja taiteen näkyvyyden lisääminen Torniossa on kulttuuritoimen tavoite. Kulttuurihyvinvoinnin tuominen selkeämmäksi sisällöksi (lapset- nuoret- ja vanhuks- sekä erityis- tuen tarpeen henkilöt erityis- saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden kasvattamiseksi. Uusien tapahtumien nostaminen asukaslähtöisesti ja kulttuuritoimen sisältöjen päivittäminen. TLM: Tornionlaakson museo toimii monimuotoisen aineellisen, aineettoman ja digitaalisen kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristöjen vaalimisen, kehittämisen, tallentamisen ja esittelyn asiantuntijana. Museo on alueellinen vastuumuseo, joka toteuttaa asiantuntijana alueellisen museotoiminnan edistämistehtävää ja alueellista kulttuuriympäristötehtävää Tornion ohella Kemin, Keminmaan, Kolarin, Muonion, Pellon, Ylitornion, Tervolan ja Simon alueilla. Museo tuottaa näyttelyitä, tapahtumia, toimintaa ja alueellisia palveluja yhdenvertaisesti kaikkien kuntalaisten saataville vaikuttaen samalla positiivisen paikallisuuden kehittämiseen. Kirjasto tuottaa laadukkaita kirjastopalveluita, edistää lukemiskulttuureja ja monilukutaitoa sekä tarjoaa yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja aktiiviseen vapaa-aikaan. Kirjasto edistää kiertotaloutta ja kestävää kehitystä. Kansalaisopisto tarjoaa monipuolista ja laadukasta opiskelua ja harrastustoimintaa sekä kulttuuritapahtumia, esimerkiksi opilaiden tuottamia näyttelyitä, iltatöitä, näytöksiä ja musiikkimatineoita.	Kulttuuritoimi: Henkilöstö resursin kasvattaminen (1htv=Ellan tiedotus- ja markkinointi). Kulttuuripääkaupunki vuoden näkyvyyden hyödyntäminen Tornion tunnettuuden kasvattamisessa - erityisesti profiloituminen taide- ja kulttuurikaupungiksi. Kulttuuriohjelman kehitystyön jatkaminen ottaen huomioon vuoden 2026 kasvava kulttuuri- ja taide tapahtumien määrä. Kulttuuriohjelman materiaalien kerääminen vuodelle 2027, jolloin nähdään Oulu26 vuoden vaikuttavuus ja saadaan asukaspalautteet ajankohtaisesta kulttuuri- ja taide tilanteesta Torniossa. Kehitetään eteenpäin lastenkulttuuria esim. kulttuurikasvatussuunnitelman tekemiseen osallistumalla. Tehdään kulttuurihyvinvointi työtä yhdessä ikäihmisten- ja vammaisneuvoston kanssa - toimitaan Hyte yhteistyössä eri kaupungin toimialojen kesken. Tarjotaan kulttuuri infran tarpeita mm. ottamalla keskusteluun mukaan alan ammattilaiset ja harrastajat. TLM: Museossa on kaksi vaihtuvaa näyttelyä, jotka ovat osa OULU2026 ohjelmaa. Museo järjestää yleisötapahtumia museossa ja vastuualueellaan sekä tavoittaa yleisöä myös digitaalisten palvelujen avulla. Kirjasto kehittää ja ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa sekä tarjoaa vapaan pääsyn aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin. Kirjat, elokuvat, pelit, lehdet ja muu kirjastoaineisto kiertää käyttäjältä toiselle ja tämä säästää myös luonnonvaroja. Kirjasto tarjoaa viihtyisiä tiloja ajanviettoon. Kirjasto edistää lukemista, kirjallisuutta ja aktiivista kansalaisuutta myös monipuolisilla tapahtumilla sekä jalkauttaa palveluitaan huomioiden koko kunnan alueen. Kirjasto

Elämänlaatulautakunta			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
		Liikuntatoimi: Toimii mahdollistajana kaupungin liikunnalliselle elinvoimalle ja vahvistaa arjen liikkumisen edellytyksiä sekä monipuolisten ja yhdenvertaisesti saavutettavien liikuntamahdollisuuksien toteutumista.	kehittää erilaisia yhteistyömuotoja paikallisesti ja alueellisesti. Kurssien/toiminnan suunnittelussa huomioidaan kuntalaisilta tulleet toiveet ja ideat. Lisätään opintopistekursseja opiskelijoiden työelämän ja jatko-opiskelumahdollisuuksien hyödyntämiseksi. Mukana myös verkkokursseja/ hybridikursseja, joilla lisätään opiskelijoiden osallistumismahdollisuuksia ja palvelujen saavutettavuutta. Liikuntatoimi kehittää ja uudistaa perustoimintaa sekä palvelurakenteita edistääkseen liikuntapalvelujen yhdenvertaista saavutettavuutta eri käyttäjäryhmille. Käyttöperiaatteita ja vuorohallintaa selkeytetään, jotta tilojen käyttö olisi läpinäkyvää, johdonmukaista ja kaikkia asiakasryhmiä palvelevaa. Vuorohallinnassa huomioidaan myös tavoitteellisen seuratoiminnan ja kilpaurheilun harjoitus- ja kilpailuolosuhteet.
	4. Osaajien Tornio	Nuorisotoimi: Tavoitteena on, että henkilöstö pysyy kiinni nuorten arjessa, yhteiskunnallisissa muutoksissa ja nuorisotyön kehittyvässä kentässä. TLM: Museo toimii Tornionlaakson alueen moninaisen kulttuuripääoman tallentajana. Alueellisenä vastuumuseona museolla on suurta yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Kirjasto tarjoaa mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen. Kirjasto turvaa kaikenikäisten sivistyksellisiä perusoikeuksia. Kirjasto myös tukee kaupungin varhaiskasvatussyksiköjä ja oppilaitoksia niiden lukutaitotyössä. Kansalaisopiston kursseilta saatuja opintopisteillä opiskelija voi todentaa osaamisensa esimerkiksi työnhaussa tai sisällyttää	Nuorisotoimi: Vuonna 2026 jokainen nuorisotyöntekijä osallistuu vähintään yhteen koulutukseen, joka tukee ammatillista kasvua ja ajankohtaisten ilmiöiden ymmärtämistä. TLM: Museon yhteiskunnallinen rooli vahvistuu ja näkyy viranomaislausuntojen ja -neuvotteluiden määrissä ja annetuilla alueellisilla palveluilla. Museon osaamista ja kokoelmia käytetään monipuolisesti ja aktiivisesti. Kirjasto tarjoaa tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedonhankintaan sekä monipuolisen ja uudistuvan kokoelman kuntalaisten käyttöön. Kirjasto edistää aktiivisesti kaiken ikäisten lukemista. Kirjasto tarjoaa tiloja ja laitteita oppimiseen ja harrastamiseen. Kirjastoauto kiertää kouluilla ja

Elämänlaatulautakunta			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
		niitä tutkintoon johtaviin opintoihinsa. Tällä tavalla kansalaisopisto tukee opiskelijan valmistumista ja työllistymistä. Liikuntatoimi: Osaava ja ammatitaitoinen henkilöstö, joka tuottaa turvallisia, toimivia ja säästösten mukaisia liikuntapalveluja. Kulttuuritoimi: Asiantuntijatyö kulttuurin- ja taiteen aseman parantamiseksi ja sen saavutettavammaksi tekemisessä.	varhaiskasvatussyksiköissä. Kirjasto tekee aktiivista yhteistyötä osaamisen kehittämiseksi kaupungin muiden toimijoiden kanssa. Kansalaisopisto tarjoaa osaamisperusteisesti kuvattuja kursseja, joiden hyväksytyistä suorituksista opiskelijat saavat suoritusmerkinnän Oma Opintopolku-palveluun. Osaamisperusteisuuskursseilta opiskelija voi halutessaan saada opintopisteitä tai Capos-merkkejä. Kehitetään opisto-opon toimintaa ja lisätään yhteistyötä paikallisten yritysten ja muiden oppilaitosten kanssa. Liikuntatoimi: Henkilöstön osaamista kehitetään ja ylläpidetään erityisesti palvelu- ja käyttäjäturvallisuuden sekä liikuntapalvelujen erityisosaamisen alueilla, jotta palvelut täyttävät alan kriteerit ja vastaavat turvallisuusstandardeja. Kulttuuritoimi: Kulttuuritoimi järjestää palveluja suoraan tukemaan koulujen, vakan ja hyten sisältöjä. Kulttuurin henkilöstö koostuu tällä hetkellä kulttuurintaiteen- ja pedan ammattilaisista.
	5. Kansainväliset ja kansalliset verkostot voimavarana	Nuorisotoimi: Rajayhteistön vahvistaminen. Lapin nuorisotyön verkostoissa vahva osallistuminen ja vaikuttaminen. TLM: Museo vastaa Tornionjoen lippokalastuskulttuurin hakemisesta Unescon aineettoman kulttuuriperinnön listalle Ruotsin ja Suomen yhteisenä monikanalisena hakemuksena. Päätös saadaan 2026 aikana. Museo vastaa Torne Valley Dipnet Culture Interreg Aurora -rahoitteisen kansainvälisen hankkeen koordinoinnista ja toteuttamisesta. Tornionlaakson museo on maailman ainoa kahdessa maassa sijaitsevan kaupungin yhteinen museo, jonka toiminta	Nuorisotoimi: Lisätään yhteistyötä Haaparannan nuorisotoimen kanssa yhteisten tapaamisten ja nuorten kohtaamisten muodossa. Tavataan nuorisotoimen vastuuhenkilöiden kesken useammin sekä ohjaajien kesken suunnitelmallisesti. Osallistutaan LappiNyt 3.0 hankkeeseen. TLM: Torne Valley Dipnet Culture -hanketta edistetään hankesuunnitelman mukaisesti ja juhli-taan yhteisellä juhllalla päätök-sen tullessa. Rakennetaan lippokalastusperinteestä ja vael-luskaloista kertova liikkuva näyt-tely Lippobiili, joka valmistuu vuoden aikana. Lippobiili on

Elämänlaatulautakunta			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
		on vähintään kaksikielistä. Museo palvelee kansainvälisiä vieraita kaupungin virallisena infopisteenä. Kirjasto tuottaa palveluita sekä toimii tiiviisti yhteistyössä Lapin kirjastojen verkostossa sekä tekee yhteistyötä myös muiden pohjoisten kirjastojen kesken. Valtakunnallista yhteistyötä kirjasto tekee Kansalliskirjaston kanssa. Kansalaisopisto vastaa yhteiskunnan tarpeisiin parantamalla aikuiskoulutuksen oppijoiden kansainvälisyyteen liittyviä avaintaitoja ja edistää heikommassa asemassa olevien oppijoiden osallisuutta osallistumalla opettajien johdolla erilaisille kursseille Euroopassa. Liikuntatoimi: Verkostot toimivat liikuntatoimen kehittämisen ja vaikuttavuuden tukena. Kulttuuritoimi: Kulttuuritoimi verkostoituu kansainvälisesti, tukee monikulttuurisuustyötä ja toimii kansainvälisessä Interreg Aurora rahoitteisessa Circuit hankkeessa, jossa kehitään Rantakadun sisältöjä.	myös osa Oulu2026-ohjelmaa. Museo mukana partnerina kansainvälisessä Itämeren alueen Coastal Commons Initiative -hankkeessa. Haaparanta vastaa museon henkilöstökuluista museolehtorin (100 %) ja kulttuuriperintökoordinaattorin osalta (25 %). Museo palvelee kansainvälisiä vieraita kaupungin virallisena infopisteenä. Museo toimii asiantuntijana kansainvälisesti Tornionlaakson kulttuuria ja kulttuuriperintöä koskevissa asioissa antaen lausuntoja, luentoja ja olen mukana erilaisissa yhteistyöryhmissä. Kirjasto tuottaa palveluitaan osana laajempaa kirjastojen verkostoa. Kirjasto osallistuu palvelutuotantoon, yhteiseen kehittämiseen ja koulutuksiin Lapin kirjasto- verkoston keskeisenä toimijana. Lapin, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun kirjastojen kanssa tehdään yhteistyötä e-aineistoasioissa ja myös valtakunnallisessa e-kirjastossa ollaan mukana. Haaparannan kirjaston kanssa rakennetaan rajat ylittävää yhteistyötä. Kansalaisopisto jatkaa toimintaa kansainvälisen liikkuvuuden strategisen suunnitelmansa ja Opetushallituksen myöntämän Erasmus+ akkreditoinnin tavoitteiden mukaisesti. Opettajat eri aineryhmistä hyödyntävät myönnettyä akkreditointia hakeutumalla kursseille ja mahdollisuuksien mukaan ottamalla ulkomaan kursseille mukaan myös opiskelijoitaan. Liikuntatoimi: Vahvistetaan säännöllistä verkostotyötä ja tuetaan henkilöstön läsnäoloa verkostojen kokoontumisissa, mikä mahdollistaa opittujen käytäntöjen juurruttamisen liikuntapalveluiden kehittämistyössä. Verkostoyhteistyötä Liikunnan aluejärjestön sekä Liikkuvat-ver-

Elämänlaatulautakunta			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
			koston kanssa jatketaan, samalla kun kartoitetaan uusia yhteistyömahdollisuuksia. Kilpailu- ja tapahtumatointia kehitetään yhteistyössä seurojen kanssa kaupungin elinvoiman ja harrastusmahdollisuuksien vahvistamiseksi. Kulttuuritoimi: Kehitetään Viipolan residenssi ohjelmaa kansainvälisemmäksi asiantuntijatyön kautta. Osallistutaan Circuit-hankkeen kansainväliseen verkostoon. Huomioidaan resurssien puitteissa kansainvälisten esiintyjien mahdollisuudet tapahtumissa.
Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen	6. Torniolaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät toimenpiteet ja rakenteet	Nuorisotoimi: Palvelut ovat sosiaalisesti saavutettavia, ja avoimia kaikille. TLM: Museon strateginen tavoite on olla rajaton kohtaamispaikka, jolla on myönteinen vaikutus hyvinvointiin elämän eri vaiheissa. Kirjasto on matalan kynnyksen kaikille avoin kohtaamispaikka, joka edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua sekä aktiivista kansalaisuutta. Kansalaisopiston toiminnan tavoitteena on edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä parantaa ihmisen toimintakykyä. Lisäksi kansalaisopisto tarjoaa sosiaalisia kohtaamispaikkoja, joissa ihmiset voivat tutustua toisiinsa, jakaa kiinnostuksen kohteitaan ja luoda uusia yhteisöjä. Tämä sosiaalinen ulottuvuus vaikuttaa myönteisesti kuntalaisten sosiaalisiin taitoihin ja verkostoihin, mikä edistää heidän hyvinvointiaan. Pyritään pitämään opistotoiminta mahdollisimman lähellä ihmistä, jotta saavutetaan myös maaseutualueen asukkaat. Liikuntatoimi: Saavutettavat ja yhdenvertaiset liikuntapalvelut,	Nuorisotoimi: Jokainen nuori kokee olevansa tervetullut riippumatta taustastaan, toimintakyvystään, kielestään, sukupuolestaan tai seksuaalisesta suuntautumisestaan. Nuorisotilat ovat kaikille avoimia ja turvallisia: jokainen nuori on hyväksytty juuri sellaisena kuin on. TLM: Tornionlaakson museo järjestää tapahtumia kaiken ikäisille. Jatketaan aiemmin hanke-rahalla pyörinyttä Kläpit lipolle -toimintaa ProSiian ja Aineen taidemuseon kanssa, jolla saadaan kaikki torniolaiset 5.-luokkalaiset Kukkolankoskelle tutustumaan lippokalastusperinteeseen. Kirjasto tuottaa hyvinvointia tarjoamalla kuntalaisille yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen, kulttuuriin ja elinikäiseen oppimiseen. Kirjaston toiminnassa ja tapahtumissa huomioidaan moninaisuus. Kaikki ovat tervetulleita. Palveluita jalkauteaan aktiivisesti, kirjastoauto kiertää kylillä, ja myös suoraan laitoksiin viedään palveluita. Kirjasto kehittää edelleen yhteistyötä kaupungin muiden toimijoiden kanssa.

Elämänlaatulautakunta			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
		jotka tukevat erityisesti terveysliikuntaa ja ennaltaehkäisevää toimintaa eri ikä- ja väestöryhmille. Palvelut kehittyvät ikärakenteen muutokset huomioiden sekä ovat osa kunnan HYTE-rakennetta vahvistaen osallisuutta, turvallisuutta sekä aktiivista elämäntapaa. Kulttuuritoimi: Osallistuu osaltaan HYTE- työhön tuomalla asiantuntijuutta kulttuurihyvinvoinnista ja tietoisuutta siitä, että taiteen ja kulttuurin vaikutukset hyvinvointiin tunnustetaan yhä paremmin osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ja kokonaisvaltaista hyvää elämää.	Osallistetaan kuntalaisia kurssi-suunnitteluun: pyydetään kurssitoiveita ja -ideoita ja suunnitellaan kursseja niiden pohjalta. Pidetään hyvinvointiin ja terveyteen liittyvien kurssien tarjonta monipuolisena. Lisätään yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa ja järjestetään toimintaa koko kunnan alueella. Liikuntatoimi: Kehitetään monipuolisia, esteettömiä ja saavutettavia liikuntamahdollisuuksia, jotka vastaavat ikärakenteen muutoksista aiheutuviin tarpeisiin sekä tukevat erityisesti toimintakyvyltään heikentyneiden ja tukea tarvitsevien terveysliikuntaa ja ennaltaehkäiseviä palveluita. Panostetaan palveluiden laadun jatkuvaan kehittämiseen sekä yhteistyöhön eri toimijoiden kanssa osana kaupungin hyvinvointityötä. Kulttuuritoimi: Kulttuurintapahtumat järjestetään siten, että ne ovat kaikille turvallinen tila. Lisäksi tuetaan Hyte-työtä ja tehdään yhdessä sisältöjä myös nuoris- ja liikuntatoimen kanssa nähden monipuolisen kulttuurihyvinvoinnin tarpeellisuus ja kohderyhmien sekoittamisen arvo. Pyritään syrjäytymisen ehkäisyyn ja luodaan luonnollisia kohtaamisen paikkoja.
	7. Toimivat ja kehittyvät julkiset palvelut	Nuorisotoimi: Vuonna 2026 nuorisotyö keskittyy vahvaan perustyöhön – arjen kohtaamisiin, tilatoimintaan, ryhmätoimintaan ja yhteisöllisyyteen. Hankkeita tehdään tarpeista lähtöisin ja niiden määrä ja laajuus arvioidaan tapauskohtaisesti. Nuorisotoimi osallistuu Oulu2026 vuoteen sekä kotiseutupäivien järjestämiseen. TLM: Tornionlaakson museo on kaikkia kuntalaisia varten. Museo osallistuu Oulu2026 vuoteen sekä kotiseutupäivien järjestämiseen. Museo alueellisen	Nuorisotoimi: Nuorisotyöntekijöiden työaika kohdistuu ensisijaisesti nuorten suoraan kohtaamiseen ja pitkäjänteiseen vuorovaikutukseen. Varmistetaan nuorisotilojen säännöllinen ja keskeytyksetön aukiolo. Nuorisotoimi järjestää nuorisokonsertin tilatyö 40-vuotta juhlan kunniaksi, osana Oulu26-kokonaisuutta. Lisäksi kotiseutupäiväviikonlopun aikana järjestetään kotiseututyöhön liittyvää ohjelmaa. TLM: Museo valmistelee alueellisen toiminnan toimintasuunnitelman vuosille 2027–2030, joka

Elämänlaatulautakunta			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
		vastuumuseon roolin jatkuminen varmistetaan. Kirjasto tarjoaa kattavat ja ajassa kehittyvät, kuntarajat ylittävät kirjastopalvelut sekä hyvät tilat. Tietopalveluorganisaationa kirjasto neuvoa, opastaa ja mahdollistaa erilaisten digitaalisten laitteiden ja palveluiden käyttöä kuntalaisille. Kirjastoauto vie palveluita lähelle kuntalaista. Kansalaisopistopalvelut kaikkien saavutettavaksi. Liikuntatoimi: Johdonmukainen kehittämistarpeiden arviointi ja palveluprosessien selkeyttäminen. Kulttuuritoimi: Vuoden 2026 kulttuuripääkaupunki vuoden erityisyyden nostaminen. Uusien yleisöjen saavuttaminen. Kyläyhdistyksen kehittäminen.	hyväksytetään Museovirastolla ja OKM:llä. Panostetaan digitaalisen saatavuuden kasvattamiseen viemällä aineistoja ja koostamalla niistä teemallisia kokonaisuuksia FINNAan. Kirjasto tarjoaa mahdollisuuksia käyttää tietokoneita, tabletteja ja tulostimia sekä saada apua erilaisten digitaalisten palveluiden käyttöön. Kirjasto tarjoaa useita digitaalisia palveluita. Kirjastoon voi varata lainattavaksi aineistoa kaikista Lapin kirjastoista ja varauksen voi halutessaan noutaa omatoimilehtisalista myös kirjaston ollessa suljettuna. Kirjastoauto liikennöi aktiivisesti ja vie palveluita kuntalaisille, tarvittaessa myös muita kuin perinteisiä kirjastopalveluita. Kurssitoimintaa järjestetään edelleen koko kunnan alueella, kurssitarjontaa pidetään laadukkaana ja monipuolisena ja kurssimaksut kohtuullisina. Toiminnassa huomioidaan opiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan kirjatut asiat. Opetustilojen esteettömyys. Liikuntatoimi: Kehitetään palveluprosesseja tunnistamalla kehityskohteet ja mahdolliset toiminnalliset aukot, joihin vastataan selkeillä toimenpiteillä, kuten vastuunjakoa tarkentamalla sekä toimintatapojen kehittämiseen liittyvien resurssien ja mahdollisuuksien kartoittamisella Kulttuuritoimi: Järjestetään laadukasta sisältöä. Tarjotaan mahdollisuus tulla mukaan osaksi kulttuuritoimen ohjelmistoa ja avustetaan yhteisöjä. Kehitetään yhdessä kulttuurielämää Torniossa ja kannustetaan sen monimuotoisuutta.

Elämänlaatulautakunta			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
	8. Elämänlaatu- ja palveluiden vahvistaminen	Nuorisotoimi: Nuorisotyön näkyvyyden ja vaikuttavuuden lisääminen TLM: Tornionlaakson museo toimii yleisöään varten ja seuraa aikaansa. Museokauppa toimii alueen historiasta ja kulttuurista kertovien kirjojen ja lahjatavaroiden myyntipaikkana. Kansalaisopisto kehittää yhteistyötä eri toimijoiden kanssa tavoittaakseen erityisesti heikommassa asemassa olevat asukkaat tarjoten heille elämänlaatua vahvistavia palveluja. Kirjasto vahvistaa osaltaan elämänlaatu- ja palveluita ja aktivoi kaupunkilaisia yhteistyössä muiden elämänlaatu- ja palvelutoimijoiden kanssa. Lisäksi kirjasto vakiinnuttaa tunnettuuttaan lukutaitotyön tekijänä. Liikuntatoimi: Tehtäväkuva on selkeä, toiminta on johdonmukaista ja vakiintunutta. Viestintä tukee palveluiden ymmärrettävyyttä ja saavutettavuutta. Liikuntatoimi tukee myös tavoitteellista ja kilpaurheilua tähtäävää seuratoimintaa tarjoamalla siihen soveltuvat olosuhteet ja yhteistyörakenteet. Seurayhteistyötä vahvistetaan hyödyntämällä seuraparlamenttia liikuntapalveluiden yhteiskehittämisessä Kulttuuritoimi: Kulttuurin- ja taiteen nostaminen vuoden 2026 aikana näkyväksi alueella. Yhteistyön kehittäminen elämänlaatu- ja palveluiden sisällä. Kulttuuri on asiakastyö, jossa kuullaan käyttäjien toiveet ja saada lisää ihmisiä kulttuurihyvinvoinnin piiriin.	Nuorisotoimi: Kehitetään viestintää ja tuodaan esiin nuorisotyön vaikutuksia esimerkiksi nuorten tarinoiden, tilastojen ja visuaalisten koosteiden avulla. Panostetaan nuorten kohtaamisen laatuun: läsnäolo, kuulluksi tuleminen ja luottamuksellisuus ovat työn ytimessä. Hyödynnetään maksullista sosiaalisen median markkinointia mm. loma-aikoina sekä erityistapahtumissa. TLM: Näyttelyiden yhteydessä järjestetään erilaisia yleisö- ja opastuksia niiden teemoihin liittyen. Museo osallistuu Lapin AMK:n vetämän CIRCUIT-hankkeen toimintaan, joka kehittää Rantakadun alueen digitaalista alustaa. Kehitetään museokaupan houkuttelevuutta. Tarjotaan maksuttomia osallistumismahdollisuuksia kansalaisopiston opiskelu- ja harrastustoimintaan, esim. yhteistyössä nuorisotyön, Meän Talon ja Ohjaamon kanssa. Kirjasto tarjoaa laadukkaat kirjastopalvelut ja -tilat kuntalaisille ja kehittää moniammatillista yhteistyötä rohkeasti ideoiden ja kokeillen. Jatketaan ja kehitetään edelleen jalkautuvaa työtä. Verkosto-osaamista vahvistetaan. Liikuntatoimi: Toimintatapoja yhdenmukaistetaan, rooleja ja vastuita tarkennetaan sekä kehitetään viestintää selkeämmäksi, oikea-aikaiseksi ja johdonmukaiseksi. Kulttuuritoimi: Tapahtumien tiedottamisen ja markkinoinnin parantaminen. Päällekkäisten tapahtumien järjehtäminen. Uusien avauksien tekeminen. Saavutettavuuden lisääminen.

Elämänlaatulautakunta			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
	9. Osallistuva ja yhteisöllinen kaupunki	TLM: Yhteistyö- ja sidosryhmäsuhteet ovat tärkeitä yhteiskunnallisesti vaikuttavalle mu-seotoiminnalle. Kansalaisopistossa voivat opiskella kaikki monipuolisista opiskelu- ja harrastusmahdollisuuksista kiinnostuneet, pohjakoulutuksesta ja iästä riippumatta. Lisäksi kansalaisopisto tarjoaa sosiaalisia kohtaamispaikkoja, joissa ihmiset voivat tutustua toisiinsa, jakaa kiinnostuksen kohteitaan ja luoda uusia yhteisöjä. Asiakkaat ovat kaiken kirjasto-työn keskiössä. Kirjasto tarjoaa kaikille avoimen, matalan kynnyksen kohtaamispaikan sekä järjestää yhteisöllisiä tapahtumia. Liikuntatoimi: Vakiintuneet osallistamisen työkalut, joiden avulla varmistetaan kuntalaisten tarpeiden kattava ja tasapuolinen kartoittaminen, ja joiden avulla kerätty tieto mahdollistaa perehtyneen päätöksenteon ja toimenpiteiden suunnittelun. Kulttuuritoimi: Rakennetaan kaupunkilaisia kiinnostavaa ohjelmaa. Kuullaan toiveita eikä jäädä menneeseen. Täytetään lakisääteiset velvoitteet ja taa-taan monipuolinen kattaus niillä resursseilla mitä on.	TLM: Museo panostaa yritys- ja säätiöyhteistyöhön esim. Tornion panimon ja Maupertuis-säätiön kanssa. Vuosittaiseen kurssisuunnitel-luun osallistetaan kuntalaisia ja toteutetaan opistopalveluja saatujen toiveiden ja ideoiden mukaisesti. Kehitetään yhteistyötä kylä-, ym. yhdistysten kanssa. Kirjasto on esteetön ja sillä on saavutettavat palvelut sekä yhteisöllisyyttä rakentava toimintakulttuuri ja suunnitelmallinen tapahtumatuotanto. Kirjasto on kaikille turvallinen kohtaamispaikka. Asiakkaita pyritään osallistamaan enenevässä määrin kirjastopalveluiden suunnitteluun ja kirjastosta pyritään luomaan myös alusta kuntalaisten kanssa yhteistyössä toteutetuille tapahtumille. Liikuntatoimi: Kehitetään järjestelmällisiä tiedonkeruumenetelmiä, jotka mahdollistavat laaja-alaisen tarpeiden kartoituksen sekä huolehditaan olemassa olevien osallistamiskanavien, kuten seurafoorumien, toimivuudesta ja jatkuvuudesta. Kulttuuritoimi: Järjestää Oulu26 kulttuuripääkaupunki ohjelmaa ja tukee järjestöjä sekä itsenäisiä taiteilijoita. Toteuttaa ja uudistaa Tornion kulttuurielämää kuulemalla asukkaita ja toimimalla eri kohderyhmiä ymmärtäen.
Toimiva kaupunkikonserni	12. Uudistuva kaupunkikonserni ja vaikuttava omistajapolitiikka	TLM: Keskitetään museon kokoomia kaupungin omistamiin kiinteistöihin.	TLM: Luovutaan Kokkokankaan vuokratusta esinevarastosta ja toteutetaan muutto kaupungin omistamiin tiloihin Torppiin.
	13. Henkilöstöstä huolehtiva työnantaja	Nuorisotoimi: parannetaan keskustelukulttuuria ja kollegoiden tuntemusta toisistaan.	Nuorisotoimi: toteutetaan "mini-tykyjä" osana viikkopalaveria, joissa tehdään yhdessä ja kehitetään yhteistä toimintakulttuuri entistä paremmaksi.

Elämänlaatulautakunta			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
		TLM: Panostetaan yhdessä tekemisen kulttuurin vahvistamiseen. Kansalaisopisto: Koko henkilöstö, ml. määräaikaiset tuntiopettajat, kokevat olevansa tärkeä osa työyhteisöä ja arvostavat työnantajansa. Kirjaston toimintakulttuuria kehitetään realistisin askelin. Yhdessä tekemisen kulttuuria vahvistetaan. Liikuntatoimi: Henkilöstöllä on selkeät roolit, tarvittavat resurssit ja pystyvyydentunne, ja he kokevat tulevansa työyhteisössä kuulluiksi sekä tasapuolisesti kohdelluiksi. Kulttuuritoimi: Yhdessä tekemisen kulttuuri, avoimet työnkuvat, jotta tiedetään sisäiset roolitukset. Avoin tiedottaminen esihenkilöltä tuottajille ja hankehenkilöstölle.	TLM: Työpaikkapalaverit tärkeä yhteinen kohtaamisen paikka. Järjestetään lisää tilaisuuksia ja mielekäästä tekemistä, joissa työntekijät kohtaavat toisensa. Käydään yhdessä läpi opiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumista henkilökunnan näkökulmasta ja tehdään tarvittavat toimenpiteet. Kirjaston henkilökunnalle tarjotaan yhdessä tekemisen tilaisuuksia. Yhteistä keskustelua vahvistetaan henkilökunnan kokouksissa. Liikuntatoimi: Panostetaan toiminnan läpinäkyvyyteen ja roolien selkeyteen, jotta työntekijät ymmärtävät vastuunsa ja vaikutusmahdollisuutensa sekä luodaan toimintamalleja, jotka tukevat yhteisvastuun toteutumista arjessa. Hyödynnetään säännöllisiä tiimipalavereita viestinnän tehostamiseen sekä vuorovaikutuksen ja sujuvan yhteistyön varmistamiseen. Kulttuuritoimi: Tiedotetaan toisia, selkeät tehtävien jaot. Avoin kehittämisen ilmapiiri, jokaisella on uskallus tuoda omat ajatukset yhteiseen pöytään. Luovaan ajatteluun kannustaminen - kulttuurityössä saa olla rohkea ajattelija. Pyritään siihen, että pysytään ajanhermolla ei jäädä kiinni menneeseen - uskotaan yhdessä positiiviseen muutokseen.

7.3.3 Aineen taidemuseon johtokunta

480 AINEEN TAIDEMUSEON JOHTOKUNTA ULKOKOINEN LASKENTA	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
MYNTITUOTOT	25 726	28 750	27 500	27 500	27 500
MAKSUTUOTOT	22 238	12 000	22 350	22 350	22 350
TUET JA AVUSTUKSET	45 083	102 200	83 430	83 430	83 430
MUUT TOIMINTATUOTOT	1	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	93 048	142 950	133 280	133 280	133 280
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-343 729	-396 960	-332 260	-344 560	-347 880
PALKAT JA PALKKIOT	-279 219	-322 530	-271 470	-281 700	-284 460
HENKILÖSIVUKULUT	-64 509	-74 430	-60 790	-62 860	-63 420
ELÄKEKULUT	-57 732	-63 530	-52 660	-54 410	-54 890
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-6 778	-10 900	-8 130	-8 450	-8 530
PALVELUJEN OSTOT	-75 328	-71 380	-93 830	-95 680	-97 560
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-32 980	-64 760	-72 970	-74 410	-75 860
MUUT TOIMINTAKULUT	-7 384	-3 470	-20 700	-21 110	-21 520
TOIMINTAKULUT	-459 420	-536 570	-519 760	-535 760	-542 820
TOIMINTAKATE	-366 372	-393 620	-386 480	-402 480	-409 540
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5 240	0	0	0	0
480 AINEEN TAIDEMUSEON JOHTOKUNTA SISÄINEN LASKENTA	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
MYNTITUOTOT	4 426	0	0	0	0
MAKSUTUOTOT	2 555	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	6 981	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT					
PALVELUJEN OSTOT	-44 881	-50 140	-41 940	-42 780	-43 630
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-102	0	0	0	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-196 332	-152 810	-222 630	-227 090	-231 640
TOIMINTAKULUT	-241 315	-202 950	-264 570	-269 870	-275 270
TOIMINTAKATE	-234 334	-202 950	-264 570	-269 870	-275 270
AINEEN TAIDEMUSEON JOHTOKUNTA YHTEENSÄ	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	100 029	142 950	133 280	133 280	133 280
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-700 735	-739 520	-784 330	-805 630	-818 090
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-600 706	-596 570	-651 050	-672 350	-684 810
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5 240	0	0	0	0
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ/YLIJÄÄMÄ	-605 946	-596 570	-651 050	-672 350	-684 810

Aineen taidemuseon johtokunta
Perustiedot
Toimielin ja puheenjohtaja: Aineen taidemuseon johtokunta, puheenjohtaja Kristiina Aine Toimielimen tehtävä: Huolehtii ja vastaa taidemuseotoiminnasta Toimielimen palvelualueet ja vastuhenkilöt: Aineen taidemuseo. Vastuhenkilö museonjohtaja Virpi Kanninen Toimintaympäristön muutos 2026–2028: Taide- ja kulttuurialan leikkaukset kaventavat alan toimintaedellytyksiä, heikentäen taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta, moninaisuutta ja yhdenvertaisuutta sekä syventäen eriarvoisuuden kokemusta yhteiskunnassa. Taide ja kulttuuri ovat tutkitusti keskeisiä tekijöitä hyvinvoinnin vahvistamisessa ja syrjäytymisen ennaltaehkäisyssä. Epävarmassa maailmantilanteessa museot vaalivat kulttuuriperintöämme, luovat yhteenkuuluvuutta ja vahvistavat uskoa tulevaisuuteen. Museoiden rooli on laajentunut kulttuuriperinnön säilyttämisestä elinvoiman, osaamisen, osallisuuden ja kestävän kehityksen edistäjiksi. Ne ovat avoimia kohtaamispaikkoja, jotka vahvistavat alueiden pito- ja vetovoimaa. Toiminnan painopistealueet 2026: Taidemuseo on kuntalaisille tärkeä sivistystä, empatiaa ja luovuutta edistävä kulttuuripalvelu ja kunnalle voimavara ja sijoitus elinvoimaiseen tulevaisuuteen. Museon taidekokoelmat ovat yhteistä kulttuuriperintöämme, jonka kautta tuotetaan sivistystä, empatiaa ja luovuutta edistäviä palveluja kaikille kuntalaisille. Aineen taidemuseo on ollut torniolaisten oma museo jo 40 vuoden ajan. Merkkivuotta juhlistetaan <i>Kaikkien syntymäpäivät</i> taide- ja kulttuuritapahtumien sarjalla. Museotilojen ulkopuolelle jalkautuva tapahtumasarja on osa Oulu2026-kulttuuripääkaupunkivuotta.

Aineen taidemuseon johtokunta				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Palvelualueen htv:t kehitys	6,86	8,5	7,7	7
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset € / asukas	-18	-17	-18	-19
Aineen taidemuseon kävijämäärä	20 390	19 082	20 000	20 000
Euroa / käynti	5	6,5	6,5	7
Näyttelyiden määrä	7	11	7	10

Aineen taidemuseon johtokunta			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
Elinvoimainen ja vastuullinen rajakaupunki	1. Kestävä ja viihtyisä kaupunki	Aineen taidemuseo toteuttaa la- kisääteistä tehtäväänsä vaali- malla ja kehittämällä kansallista ja alueellista kulttuuriperintöä taidekokoelmiaan kartuttamalla, tallentamalla, tutkimalla, ylläpitä- mällä, käyttämällä ja kehittä- mällä. Taidemuseon tehtävä on suo- malaisen taiteen, visuaalisen kulttuuriperinnön ja sen ilmiöi- den tallentaminen, säilyttäminen ja edistäminen, tutkimuksen, ai- neistojen ja tiedon saavutetta- vuuden edistäminen, taiteen esittäminen ja elämysten tarjoa- minen sekä yleisötyön, opetuk- sen ja vuorovaikutuksen vahvis- taminen. Aineen taidemuseo on tornio- laisten oma museo. Se on elin- voiman, sivistyksen, hyvinvoin- nin ja elämysten lähde. Taide- museon merkitys kestävän ja hyvän tulevaisuuden voimava- rana tunnustetaan ja otetaan käyttöön kaupungin kehittämi- sessä.	Ylläpidetään, kartutetaan, tallen- netaan ja tutkitaan museon tai- dekokoelmia ja kehitetään nii- den käyttöä pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti. Kehitetään Rantakadun Kulttuu- risataman aluetta vahvistaen sen viihtyisyyttä ja yhteisölli- syyttä. Kartutetaan alueen julki- sen taiteen kokoelmaa taidehan- kinnoilla. Toimitaan taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön asiantuntijana sisältöjen ja toiminnan kautta. 40 vuotta taidemuseotoimintaa Torniossa. Juhlavuoden näytte- lyt ja tapahtumat tuovat esiin tai- demuseotoiminnan historian ja nykyisyyden museotiloissa ja nii- den ulkopuolella. Tuodaan tietoa ja ymmärrystä elävän taiteen ja kulttuurin mer- kityksestä ja mahdollisuuksista alueella ja luodaan niitä. Kaikkien syntymäpäivät-tapahtu- masarja tuottaa näyttelyitä ja ta- pauksia eri puolille kaupunkia. Haetaan alueellista taidemuseo- tehtävää 2027–2030.
	3. Kansainvälisesti houkutteleva yritys- ja investointiympäristö	Suomalainen kulttuuriperintö on merkittävä kansainvälinen veto- voimatekijä. Taidemuseotoiminnan alueta- loudelliset vaikutukset tukevat elinkeinoelämän kasvua ja avaavat uusia mahdollisuuksia matkailulle, palveluille ja luoville aloille. Taidemuseotoiminta tekee näky- väksi alueen elinvoiman ja sen ainutlaatuiset erityispiirteet vah- vistaen alueen identiteettiä ja houkuttelevuutta.	Tuotetaan kansainvälisesti kiin- nostavia sisältöjä ja palveluita. Näyttelyohjelma tuo esiin alueel- liset erityispiirteet, Oulu26- hanke lisäksi yhteispohjoismai- sia produktioita. Nostetaan esiin taide ja kulttuuri luovan talouden ja innovaatioi- den lähteenä. Kaikkien syntymäpäivät-tapahtu- mien sarja tuo kuukausittain esille alueelta kumpuavaa elä- vää taidetta ja kulttuuria. Ollaan luova ja rohkea yhteis- työkumppani yrityksille. Taide- museotoiminta ja sen palvelut tukevat yritys- ja investointiy- mpäristön kasvua ja kehittymistä

Aineen taidemuseon johtokunta			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
			vahvistamalla elämänlaatua ja elinvoimaa alueella.
	4. Osajien Tornio	Taidemuseo ja sen kokoelmat tarjoavat kaikille avoimen elinikäisen oppimisen ympäristön. Taide ja taiteellinen toiminta ovat osa yhteistä suomalaista kulttuuriperintöämme. Niiden kautta syvennämme ymmärrystä itsestä, moninaisuudesta, kulttuurista ja demokratiasta. Museotyö liittyy keskeisesti opetukseen ja kasvatukseen. Lasten ja nuorten kanssa tehtävä työ ja museotoimintaan tehdyt panostukset tuottavat kunnalle laajaa hyötyä pitkäkestoisesti.	Taidekokoelmat muodostavat oppimisen perustan. Tuotetaan kokoelmien kautta sivistävää ja osallistavaa palvelua kaikille kuntalaisille. Käytetään, esitetään, tutkitaan ja tulkitaan kokoelmia moninaisista näkökulmista. Tuotetut tapahtumat ja palvelut vahvistavat oppimista ja onnistumisen kokemuksia. Tuotetaan kaikille ikäluokille saavutettavia, monipuolisia oppimiskokemuksia näyttelyopastusten taidetyöpajojen, näyttelyiden, tapahtumien ja muiden oppimispolkujen kautta. Museopedagogiaa tuotetaan paikan päällä ja jalkautuvana. Kehitetään ja ollaan mukana kehittämässä museopedagogiaa valtakunnallisesti ja alueellisesti.
	5. Kansainväliset ja kansalliset verkostot voimavarana	Aineen taidemuseo on verkostoitunut alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti ollen tärkeä yhteistyökumppani monelle. Alueellinen ja kansainvälinen yhteistyö on monipuolista ja johdtaa uusien verkostojen syntymiseen.	Kehitetään ja edistetään kokoelma-, näyttely- ja yleisötyössä monipuolisia verkostoja sekä kunta- ja valtionrajojen yli toimialat ylittävästi. Etsitään uusia kumppanuuksia ennakkoluulottomasti.
Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen	6. Torniolaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät toimenpiteet ja rakenteet	Museo on torniolaisille oma ja merkityksellinen. Sen toiminta tukee myönteisesti yksilön hyvinvointia, terveyttä ja yhteisöllisyyden kokemusta elämän eri vaiheissa. Taidekokoelmiensa kautta museo tuottaa monipuolisia sisältöjä, jotka mahdollistavat visuaalisen kulttuuriperinnön saatavuuden ja saavutettavuuden yhdenvertaisesti kaikkien käyttöön.	Kehitetään museotilaa, sen ympäristöä, tuotettuja sisältöjä ja palveluita vahvistamalla niiden saatavuutta ja saavutettavuutta toteuttamalla esimerkiksi digitaalisia palveluja, monikielisiä opasteita, opastuksia, osallistavia työpajoja, yhteistyöhankkeita koulujen ja yhteisöjen kanssa sekä parantamalla fyysistä esteettömyyttä tiloissa ja näytelyissä. Edistetään moninaisuutta ja yhdenvertaisuutta huomioimalla eri

Aineen taidemuseon johtokunta			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
			kävijäryhmien tarpeet sekä lisäämällä osallistumisen ja vuorovaikutuksen mahdollisuuksia. Tilojen toimivuutta, turvallisuutta ja viihtyisyyttä kehitetään jatkuvan kehittämisen ja käyttäjälähtöisen suunnittelun avulla.
	7. Toimivat ja kehittyvät julkiset palvelut	Taidemuseotoiminta tuottaa palveluidensa ja sisältöjensä kautta ajankohtaista kulttuurista ja sivistyksellistä pääomaa, tarjoten kävijöilleen tietoa, elämyksiä ja osallistavia kokemuksia. Museoelämystä täydentävät palvelut yhdistävät oppimisen, kulttuurisen ymmärryksen ja yhteisöllisyyden toisiaan rikastuttavalla tavalla.	Palveluita kehitetään vastamaan asiakkaiden eriytyviin tarpeisiin ja odotuksiin sekä luodaan uusia, moninaisuuden huomioivia, monipuolisia ja joustavia museopalveluita asiakaslähtöisesti. Kehitetään palveluita ohjaavaa kävijäpalautejärjestelmää. Kehitetään digitaalisia palveluita erityisesti saavutettavuuden ja kokoelma-aineistopalvelun kautta.
	8. Elämänlaatupalveluiden vahvistaminen	Taidemuseopalvelut ovat kaikkien kuntalaisten käytettävissä elämän eri vaiheissa osana elämänlaatupalveluja.	Oulu26-hankkeen kautta vietään taide ja kulttuuri eri puolille kuntaa näkyen kuntalaisille entistä vahvemmin. Toiminnassa jaetaan osaamista ja hyviä käytäntöjä sekä ideoidaan uutta. Keskeistä on vuorovaikutteisuus, keskusteluyhteys sekä tiedon ja ajatusten jakaminen
	9. Osallistuva ja yhteisöllinen kaupunki	Yhteinen suomalainen kulttuuriperintö vahvistaa demokratiaa ja yhteisöllisyyttä. Monien mahdollisuuksien taidemuseo on avoin, osallistava ja vuorovaikutteinen kumppani, joka edistää kaupunkilaisten yhteenkuuluvuutta, luottamusta ja yhteisöllisyyttä.	Luodaan taidemuseotoiminnan kautta osallistavia ja yhteenkuuluvuutta vahvistavia kokemuksia kaikille saavutettavasti edistämällä yhdenvertaisuutta ja moniäänisyyttä. Annetaan ääni erilaisille tarinoille ja mahdollistetaan eri väestöryhmien, kuten erilaisien vähemmistöjen osallistuminen.
Toimiva kaupunkikonserni	11. Hyvä hankintapolitiikka vahvistaa paikallista elinvoimaa	Taidemuseotoiminta tukee ja edistää taiteen ja kulttuurin elinvoimaa ja taiteellisen työn mahdollisuuksia toteutua ja kehittyä nyt ja tulevaisuudessa.	Kokoelmien kartutetaan suunnitelmallisesti ja pitkäkestoisesti. Aineen taidemuseo on visuaalisen kulttuuriperinnön asiantuntija alueella.

Aineen taidemuseon johtokunta			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
			Tuodaan esille taiteilijoita ja tuotetaan työtilaisuuksia.
	13. Henkilöstöstä huolehtiva työnantaja	Hyvinvoiva henkilöstö on sitoutunutta, osaavaa, muutoskykyistä, innovatiivista ja innostunutta. Oppiminen on osa työtä. Taidemuseo on houkutteleva työpaikka ja siellä toimii toisiaan tukeva ja kannustava työyhteisö.	Kehitetään työyhteisön toimintaa Aineen taidemuseon strategian, arvojen ja vision 2030 mukaisesti, tarjotaan kouluttautumismahdollisuuksia ja huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista. Työpaikkapalaverit, kuten säännölliset viikkopalaverit ja tehtäväkohtaiset työryhmät edistävät keskustelukulttuuria, tiedonkulkua ja yhteishenkeä.

7.4 Tekniset palvelut

60 TEKNISET PALVELUT ULKOKOINEN LASKENTA	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITUOTOT	1 714 309	1 859 421	2 499 740	2 559 870	2 572 820
MAKSUTUOTOT	495 755	537 300	515 780	515 780	515 780
TUET JA AVUSTUKSET	79 239	45 000	0	0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	5 316 965	5 080 790	3 150 770	3 150 570	3 150 570
TOIMINTATUOTOT	7 606 268	7 522 511	6 166 290	6 226 220	6 239 170
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-8 321 567	-8 564 601	-8 803 260	-9 034 460	-9 122 570
PALKAT JA PALKKIOT	-6 744 058	-6 949 121	-7 189 470	-7 381 980	-7 455 280
HENKILÖSIVUKULUT	-1 577 509	-1 615 480	-1 613 790	-1 652 480	-1 667 290
ELÄKEKULUT	-1 417 703	-1 380 278	-1 396 550	-1 429 390	-1 441 900
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-159 806	-235 202	-217 240	-223 090	-225 390
PALVELUJEN OSTOT	-4 101 599	-4 177 944	-4 241 490	-4 203 860	-4 289 720
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 713 902	-5 040 163	-4 702 730	-4 794 250	-4 889 980
AVUSTUKSET	-43 760	-114 090	-101 800	-85 800	-85 800
MUUT TOIMINTAKULUT	-313 844	-414 290	-258 510	-263 600	-268 790
TOIMINTAKULUT	-17 494 671	-18 311 088	-18 107 790	-18 381 970	-18 656 860
TOIMINTAKATE	-9 888 403	-10 788 577	-11 941 500	-12 155 750	-12 417 690
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 107 905	0	0	0	0
60 TEKNISET PALVELUT SISÄINEN LASKENTA	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITUOTOT	5 247 481	3 400 565	6 018 950	6 139 150	6 261 800
MAKSUTUOTOT	25 116	0	0	0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	6 311 205	5 443 440	7 174 710	7 317 250	7 462 730
TOIMINTATUOTOT	11 583 802	8 844 005	13 193 660	13 456 400	13 724 530
TOIMINTAKULUT					
PALVELUJEN OSTOT	-2 277 455	-2 684 895	-2 693 710	-2 747 550	-2 802 470
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-755	0	0	0	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-267 865	-229 410	-281 900	-287 450	-293 230
TOIMINTAKULUT	-2 546 074	-2 914 305	-2 975 610	-3 035 000	-3 095 700
TOIMINTAKATE	9 037 727	5 929 700	10 218 050	10 421 400	10 628 830
TEKNISET PALVELUT YHTEENSÄ	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	19 190 070	16 366 516	19 359 950	19 682 620	19 963 700
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-20 040 745	-21 225 393	-21 083 400	-21 416 970	-21 752 560
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-850 676	-4 858 877	-1 723 450	-1 734 350	-1 788 860
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 107 905	0	0	0	0
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ/YLIJÄÄMÄ	-6 958 580	-4 858 877	-1 723 450	-1 734 350	-1 788 860

Tekniset palvelut	
Toimialan perustiedot	
Toimiala ja vastuhenkilö	Tekniset palvelut, vastuhenkilö tekninen johtaja Markus Kannala.
Toimialan toiminta-ajatus	Ylläpitää ja edistää elinympäristön turvallisuutta, terveellisyttä ja virikkeellisyttä.
Toimialan toimintaperiaatteet	Rohkea, turvallinen, kestävä
Toimialan visio	Yhteistyökykyinen elinympäristön kehittäjä.
Toimialan toimielimet, tehtävät ja palvelualueet	Toimielin: Teknisten palvelujen lautakunta Tehtävä: Infra- ja kiinteistöomaisuuden kehittäminen ja ylläpito, sekä maankäytön suunnittelu- ja mittaustoimi. Palvelualueet: Kunnallistekniikka, Kaavoitus ja mittaus, Tilapalvelut Toimielin: Meri-Lapin ympäristölautakunta, Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto, Perämeren jätelautakunta Tehtävä: Toimialueensa kuntien ympäristösuojelun, eläinlääkintähuollon, terveysvalvonnan, rakennusvalvonnan sekä jätehuollon viranomaistehtävät. Palvelualueet: Ympäristöpalvelut

Tekniset palvelut				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimialan htv:t kehitys	180	180	179	168
Toimialan ulkoiset nettokustannukset € / asukas	-449	-471	-514	-574
Toimialan toimielinten kokousten ja pykälien lkm	Teknisten palvelujen lautakunta 18/248 Meri-Lapin ympäristölautakunta 10/84 Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto 10/82 Perämeren jätelautakunta 5/81	Teknisten palvelujen lautakunta 20/ 246 Meri-Lapin ympäristölautakunta 9/ 85 Meri-Lapin joukkoliikenne ja ympäristöterveysjaosto 9/ 86 Perämeren jätelautakunta 5/ 81	Teknisten palvelujen lautakunta 18/250 Meri-Lapin ympäristölautakunta 10/85 Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto 10/83 Perämeren jätelautakunta 4/90	Teknisten palvelujen lautakunta 18/250 Meri-Lapin ympäristölautakunta 10/85 Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto 10/83 Perämeren jätelautakunta 4/90

7.4.1 Teknisten palvelujen lautakunta

610 TEKNISTEN PALVELUJEN LAUTAKUNTA ULKOKINEN LASKENTA	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
MYNTITUOTOT	610 723	797 146	1 385 420	1 383 860	1 383 860
MAKSUTUOTOT	104 724	173 960	104 740	104 740	104 740
TUET JA AVUSTUKSET	50 894	0	0	0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	5 278 863	5 054 420	3 112 660	3 112 460	3 112 460
TOIMINTATUOTOT	6 045 204	6 025 526	4 602 820	4 601 060	4 601 060
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-6 522 779	-6 783 081	-7 018 600	-7 183 160	-7 253 340
PALKAT JA PALKKIOT	-5 322 109	-5 495 131	-5 731 170	-5 868 200	-5 926 530
HENKILÖSIVUKULUT	-1 200 670	-1 287 950	-1 287 430	-1 314 960	-1 326 810
ELÄKEKULUT	-1 075 419	-1 101 988	-1 114 110	-1 137 480	-1 147 460
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-125 250	-185 962	-173 320	-177 480	-179 350
PALVELUJEN OSTOT	-3 811 563	-3 713 734	-3 884 100	-3 839 380	-3 917 980
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 677 209	-4 993 123	-4 670 580	-4 761 450	-4 856 520
AVUSTUKSET	-22 225	-83 390	-80 270	-64 270	-64 270
MUUT TOIMINTAKULUT	-220 732	-336 400	-166 720	-170 000	-173 330
TOIMINTAKULUT	-15 254 508	-15 909 728	-15 820 270	-16 018 260	-16 265 440
TOIMINTAKATE	-9 209 304	-9 884 202	-11 217 450	-11 417 200	-11 664 380
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 107 905	0	0	0	0
610 TEKNISTEN PALVELUJEN LAUTAKUNTA SISÄINEN LASKENTA	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
MYNTITUOTOT	4 413 658	2 331 370	5 113 020	5 215 100	5 319 270
MAKSUTUOTOT	7 666	0	0	0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	6 311 205	5 443 440	7 174 710	7 317 250	7 462 730
TOIMINTATUOTOT	10 732 529	7 774 810	12 287 730	12 532 350	12 782 000
TOIMINTAKULUT					
PALVELUJEN OSTOT	-2 171 022	-2 574 915	-2 577 910	-2 629 440	-2 681 990
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-750	0	0	0	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-202 129	-174 570	-215 820	-220 060	-224 490
TOIMINTAKULUT	-2 373 901	-2 749 485	-2 793 730	-2 849 500	-2 906 480
TOIMINTAKATE	8 358 628	5 025 325	9 494 000	9 682 850	9 875 520
TEKNISTEN PALVELUJEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	16 777 733	13 800 336	16 890 550	17 133 410	17 383 060
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-17 628 409	-18 659 213	-18 614 000	-18 867 760	-19 171 920
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-850 676	-4 858 877	-1 723 450	-1 734 350	-1 788 860
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 107 905	0	0	0	0
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ/YLIJÄÄMÄ	-6 958 580	-4 858 877	-1 723 450	-1 734 350	-1 788 860

Teknisten palvelujen lautakunta
Perustiedot
Toimielin ja puheenjohtaja: Teknisten palvelujen lautakunta, puheenjohtaja Arto Kanto Toimielimen tehtävä: Infra- ja kiinteistöomaisuuden kehittäminen ja ylläpito sekä maankäytön suunnittelu ja mittaus-toimi Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt: • Kunnallistekniikka, tekninen johtaja Markus Kannala • Kaavoitus ja mittaus, kaupunginarkkitehti Harri Ryyänen • Tilapalvelut, kiinteistöpäällikkö Ulla-Maija Koskenranta Toimintaympäristön muutos 2026–2028: Hallituksen esitys uudeksi alueidenkäyttölainsiksi on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2025. Kaupungin-hallitus on antanut lausunnon lakiluonnokseen 23.06.2025 (§ 263). Erityisellä mielenkiinnolla odotetaan, tuleeko laki-muutoksen kautta tarkennuksia valtakunnan rajan huomioimiseen alueidenkäytön suunnittelussa sekä millä tavalla se vaikuttaa teollisuuden ja vihreän siirtymän hankkeiden kaavoituksiin. Kaavojen toteuttamisen sekä katujen kunnossapidon lainsäädännön uudistamista valmisteleva työryhmän toimikausi päättyy syksyllä 2025. Hallituksen esitys uudesta lainsäädännöstä on tarkoitus antaa eduskunnalle vuonna 2026. Vuo-den 2026 aikana selviää tarkemmin, miten maapolitiikkaa, kaavojen toteuttamista sekä katujen ja muiden yleisten alu-eiden kunnossa- ja puhtaanapitoa on tarkoitus tulevaisuudessa lainsäädännöllä ohjata. Rakennetun ympäristön tiedonhallinta kehittyy digitalisaation myötä. Kuntien tulee toimittaa alueidenkäytön ja rakenta-misen lupien tiedot Ryhti-järjestelmään tietomallimuodossa vuoden 2028 loppuun mennessä. Sote- ja pelakiinteistöt siirtyvät yhtiön omistukseen ja edelleen hyvinvointialueelle vuokrattavaksi. Tilapalvelut tuottavat kiinteistöjen kiinteistönhoidon ja -kunnossapidon edelleen. Toiminnan painopistealueet 2026: • Yleiskaava 2040 • Kivirannan uuden päiväkodin rakentaminen • Käynnissä olevat tuulivoimaosayleiskaavat • Vihreän siirtymän investointien edellyttämät kaavahankkeet (Arctio ja Arction North) • Kiinteistöjen kunnossapitosuunnitelmien laadinta • Päivitetyt kaupunkistrategian kärkihankkeiden valmistelu

Teknisten palvelujen lautakunta				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Kunnallistekniikka				
Palvelualueen htv:t kehitys	27	17	26	22
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset e / asukas	-119	-141	-136	-154
Toteutetut liikenneturvallisuukskohteet	1 toteutettu, 2. aloitettu	Siirtynyt	1	2
Liikenneväylien perusparannukset	13600 €/km	14 600 €/km	10 000 €/km	12 100 €/km
Katuvalojen vaihto energiatehokkaimiksi	320 kpl	222 kpl	150 kpl	110 kpl
Kaavoitus ja mittaus				
Palvelualueen htv:t kehitys	18	18	19	18
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset e / asukas	28	43	26	50
Rakentamisen volyymi m3 (rakennusluvut)	110 000	154014	200 752	200 000
Tonttituotanto / vuosi	9	4	2	32
Asemakaavoitettujen omakotitalojen lkm.	-	0	0	0
Luovutetut yritystontit kpl.	5	6	6	7
Numeerista pohjakarttaa ha	-	-	-	-
Numeerista ortoilmakuvaa ha	-	-	0	11 000
Tilapalvelut				
Palvelualueen htv:t kehitys	109	120	107	100
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset e / asukas	-330	-340	-359	-435
Kunnossapidettävien rakennusten bruttoala m ²	120 680	118 640	119 200	119 200
Kiinteistönhoidon 24/7 valvonnassa oleva lämmitetty tilavuus m ³	456 300	453 600	453 500	453 500
Siivouspalvelujen omana työnä siivottavat tilat m ²	63 000	62 580	63 000	62 750
Ruokapalvelujen valmistamien aterioiden määrä kpl/v * ei sisällä aamu- ja välipaloja	806 900	630 050	630 000*	680 100

Teknisten palvelujen lautakunta			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
Elinvoimainen ja vastuullinen rajakaupunki	1. Kestävä ja viihtyisä kaupunki	Yleiskaavan päivitystyö Ilmastopäästöjen vähentäminen Uusiutuvan energian tuotannon edellytysten parantaminen Kaupunkikuvan edistäminen	Yleiskaavan saattaminen päätöksentekovaiheeseen (ehdotus ja hyväksyntä) Ilmasto-ohjelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen ja seurantatyökalun käyttöönotto Tuulivoimaosayleiskaavojen laadinta olevien sopimusten mukaisesti. Sähkön varastointialueiden ja aurinkosähkötuotantoalueiden luvituksen edistäminen. Kaupungin omistuksessa olevien käytöstä poistettujen rakennusten purku (Länsirannan kaupat).
	2. Sujuvat liikenne yhteydet	Vt 21:n kehittäminen	Isopalon liittymän valo-ohjauksen ja liittymäjärjestelyjen suunnittelu
	3. Kansainvälisesti houkutteleva yritys- ja investointiympäristö	Uusien energiamuotojen edellyttämien hankkeiden maankäytön suunnittelu Matkailun kehittämiseen tähtäävät hankkeet.	Koivuluodon (Arctio) ja Kyläjoen (Arctio North) alueiden asemakaavoitus sekä kunnallistekniikan suunnittelun käynnistäminen. Vetyputken YVA-prosessiin osallistuminen. Kukkolankosken maankäytön suunnittelu. Rantapromenadin loppuun saattaminen.
	4. Osaajien Tornio	Ammattitaidon ylläpito	Osaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen muuttuvassa toimintaympäristössä ajankohtaisin koulutuksin.
Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen	6. Torniolaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät toimenpiteet ja rakenteet	Kärkihankkeiden edistäminen	Stadionin huoltorakennuksen peruskorjaus ja laajennus. Päivitetyn strategian kärkihankkeiden valmistelu.
	7. Toimivat ja kehittyvät julkiset palvelut	Päiväkotiverkon kehittäminen. Kiinteistöjen ylläpidon kehittäminen.	Kivirannan uuden päiväkodin rakentaminen. Kiinteistöjen kunnossapitosuunnitelmien loppuun saattaminen.

Teknisten palvelujen lautakunta			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
		Kiinteistö- ja rakennusrekisterin perusparannus.	Sähköisen järjestelmän käyttöönotto tietojen ylläpitämiseksi. Sähköisen huoltokirjan käytön laajentaminen. Rekisterin päivitys arkistotietojen ja maastomittausten perusteella
	9. Osallistuva ja yhteisöllinen kaupunki	Kuntalaisten osallisuuden edistäminen.	Toteutetaan osallistavaa budjetointia yhteistyössä muiden toimialojen kanssa.
Toimiva kaupunkikonserni	10. Kestävä kunta- ja konsernitalous	Talousarvion toteuttaminen.	Talousarvion toteuman seuranta: - esihenkilöiden jatkuva seuranta - osavuosisikatsaukset
	11. Hyvä hankintapolitiikka vahvistaa paikallista elinvoimaa	Investointiohjelman mukaisten hankintojen toteutus.	Urakkahankintojen suunnittelu ja toteutus omistajapolitiikan ja hankintasäännön mukaisesti yhteistyössä hankintatoimen kanssa.
	13. Henkilöstöstä huolehtiva työnantaja	Työhyvinvoinnin kehittäminen.	Tyhy-kyselyn perusteella toimialan esihenkilöt yhteistyössä määrittelevät kehittämiskohteet ja toimenpiteet.

7.4.2 Perämeren jätelautakunta

691 PERÄMEREN JÄTELAUTAKUNTA ULKOKOINEN LASKENTA	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITUOTOT	81 438	134 480	92 170	95 110	96 160
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	320	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	81 438	134 800	92 170	95 110	96 160
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-68 090	-73 310	-74 450	-77 030	-77 720
PALKAT JA PALKKIOT	-55 623	-60 000	-61 400	-63 550	-64 130
HENKILÖSIVUKULUT	-12 467	-13 310	-13 050	-13 480	-13 590
ELÄKEKULUT	-11 214	-11 310	-11 310	-11 680	-11 770
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 253	-2 000	-1 740	-1 800	-1 820
PALVELUJEN OSTOT	-5 003	-51 720	-5 000	-5 110	-5 220
AINEET, TAVIKKEET JA TAVARAT	-78	-2 170	-80	-80	-80
MUUT TOIMINTAKULUT	-677	-1 470	-680	-690	-700
TOIMINTAKULUT	-73 847	-128 670	-80 210	-82 910	-83 720
TOIMINTAKATE	7 591	6 130	11 960	12 200	12 440
691 PERÄMEREN JÄTELAUTAKUNTA SISÄINEN LASKENTA	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTAKULUT					
PALVELUJEN OSTOT	-2 263	-1 290	-7 030	-7 170	-7 310
MUUT TOIMINTAKULUT	-5 328	-4 840	-4 930	-5 030	-5 130
TOIMINTAKULUT	-7 591	-6 130	-11 960	-12 200	-12 440
TOIMINTAKATE	-7 591	-6 130	-11 960	-12 200	-12 440
691 PERÄMEREN JÄTELAUTAKUNTA YHTEENSÄ	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	81 438	134 800	92 170	95 110	96 160
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-81 438	-134 800	-92 170	-95 110	-96 160
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	0	0

Perämeren jätelautakunta
Perustiedot
Toimielin ja puheenjohtaja: Perämeren jätelautakunta, puheenjohtaja Arto Kanto Toimielimen tehtävä: Jätehuollon toimeenpanon viranomaistehtävät Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt: Kustannuspaikka 6910, tekninen johtaja Markus Kannala. Toimintaympäristön muutos 2026–2028: Hankintalain muutokset saattavat tuoda muutoksia kuntien jätehuollon palvelujen hankintaan suoraan omistamiltaan seudullisilta jäteyhtiöiltä. Muutoksella ei liene vaikutuksia lautakunnan vastuulla oleviin jätehuollon toimeenpanon viranomaistehtäviin. Toiminnan painopistealueet 2026: - Jätehuollon palvelutasomäärittely - Jätteenkuljetusjärjestelmästä päättäminen

Perämeren jätelautakunta				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Palvelualueen htv:t kehitys	1,5	1	1	1
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset € / asukas	0	0	0	0

Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
Elinvoimainen ja vastuullinen rajakaupunki	4. Osaajien Tornio	Ammattitaidon ylläpitäminen	Osallistutaan viranomaisille suunnattuihin ajankohtaisiin koulutuksiin
Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen	7. Toimivat ja kehittyvät julkiset palvelut	Jätteiden kuljetusjärjestelmän saattaminen jätelain edellyttämälle tasolle lautakunnan koko toimialueella Jätehuollon palvelutason määrittely 2026–2029	Sekalaisen yhdyskuntajätteen ja saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmästä päättäminen ja päätöksen toimeenpanoon liittyvät tehtävät Määritellään kuntalaisille ja kiinteistöille palvelutaso huomioiden lainsäädännön asettamat velvoitteet ja tavoitteet
Toimiva kaupunkikonserni	10. Kestävä kunta- ja konsernitalous	Talousarvion toteutuminen	Toiminnan ja talouden tasapaino sekä talouden jatkuva seuranta
	13. Henkilöstöstä huolehtiva työnantaja	Työhyvinvoinnin edistäminen	Säännölliset yhteiset palaverit Kehityskeskustelut Avoin vuorovaikutus

7.4.3 Meri-Lapin ympäristölautakunta

695 MERI-LAPIN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA ULKONINEN LASKENTA	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITUOTOT	1 022 149	927 795	1 022 150	1 080 900	1 092 800
MAKSUTUOTOT	391 031	363 340	411 040	411 040	411 040
TUET JA AVUSTUKSET	28 345	45 000	0	0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	38 102	26 050	38 110	38 110	38 110
TOIMINTATUOTOT	1 479 626	1 362 185	1 471 300	1 530 050	1 541 950
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-1 730 698	-1 708 210	-1 710 210	-1 774 270	-1 791 510
PALKAT JA PALKKIOT	-1 366 326	-1 393 990	-1 396 900	-1 450 230	-1 464 620
HENKILÖSIIVUKULUT	-364 372	-314 220	-313 310	-324 040	-326 890
ELÄKEKULUT	-331 069	-266 980	-271 130	-280 230	-282 670
MUUT HENKILÖSIIVUKULUT	-33 303	-47 240	-42 180	-43 810	-44 220
PALVELUJEN OSTOT	-285 034	-412 490	-352 390	-359 370	-366 520
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-36 615	-44 870	-32 070	-32 720	-33 380
AVUSTUKSET	-21 534	-30 700	-21 530	-21 530	-21 530
MUUT TOIMINTAKULUT	-92 435	-76 420	-91 110	-92 910	-94 760
TOIMINTAKULUT	-2 166 316	-2 272 690	-2 207 310	-2 280 800	-2 307 700
TOIMINTAKATE	-686 690	-910 505	-736 010	-750 750	-765 750
695 MERI-LAPIN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA SISÄINEN LASKENTA	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITUOTOT	833 823	1 069 195	905 930	924 050	942 530
MAKSUTUOTOT	17 449	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	851 272	1 069 195	905 930	924 050	942 530
TOIMINTAKULUT					
PALVELUJEN OSTOT	-104 169	-108 690	-108 770	-110 940	-113 170
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-5	0	0	0	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-60 408	-50 000	-61 150	-62 360	-63 610
TOIMINTAKULUT	-164 582	-158 690	-169 920	-173 300	-176 780
TOIMINTAKATE	686 690	910 505	736 010	750 750	765 750
695 MERI-LAPIN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA YHTEENSÄ	TP 2024	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 330 898	2 431 380	2 377 230	2 454 100	2 484 480
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 330 898	-2 431 380	-2 377 230	-2 454 100	-2 484 480
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ/YLIJÄÄMÄ	0	0	0	0	0

Meri-Lapin ympäristölautakunta
Perustiedot
Toimielin ja puheenjohtaja: Meri-Lapin ympäristölautakunta ja Meri-Lapin Ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto, puheenjohtaja Mervi Puikko. Toimielimen tehtävä: Tornion ja Keminmaan ympäristösuojelun sekä rakennusvalvonnan tehtävät. Tornion, Kemin, Keminmaan Tervolan ja Simon eläinlääkintähuollon, terveysvalvonnan ja joukkoliikenneviranomaisen tehtävät. Toimielimen palvelualueet ja vastuhenkilöt: Ympäristöpalvelut, ympäristöpäällikkö Pipsa Maikkula Toimintaympäristön muutos 2026–2028: Eduskunta on hyväksynyt rakentamislain (751/2023, Rakt.) ja siihen liittyvät lakimuutokset. Rakentamislain yhteydessä hyväksyttiin lisäksi maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) muutos, jonka myötä laista kumotaan rakentamista koskevat pykälät ja lain nimi muuttuu alueidenkäyttölainsi. Uudet lait ovat tulleet voimaan 1.1.2025. Tämä on aiheuttanut kunnissa muutostarpeita mm. hallintosääntöön sekä päätösvallan delegointien tarkistuksia. Taksa on päivitetty alkuvuodesta 2025, mutta rakennusjärjestyksen päivitys menee vuoden 2026 puolelle. Uusi eläinlääkintähuoltolaki astuu voimaan 1.1.2026. Laki määrittää kunnille järjestämisvastuun minimin tiettyihin palveluihin ja toimenpiteisiin, minkä seurauksena tulee tehdä tarvearviointia muista kunnan tarjoamista palveluista. Palvelut tulee hinnoitella markkinaperusteiseen ja ei-markkinaperusteiseen ja hinnoitteluun vaikuttaa, onko markkinoilla tarjolla ko. palvelua ja onko sitä riittävästi, onko palvelu kohtuuhintaista ja pystytäänkö kunnan tehtävien hoito turvaamaan, vaikka palvelua ei ole tarjolla. Palvelukokonaisuus määritetään laaditun tarvekartoituksen perusteella. Toiminnan painopistealueet 2026: • Eläinlääkintäpalvelujen palvelukokonaisuuden määrittäminen uuden eläinlääkintähuoltolain mukaisiksi • Uuden rakentamislain aiheuttamat muutokset (rakennusjärjestys) • Sähköisten palvelujen kehittäminen

Meri-Lapin ympäristölautakunta				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Ympäristöpalvelut Palvelualueen htv:t kehitys	26	23,9	27,4	28
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset € / asukas	-28	-33	-48	-35
Ympäristöterveysvalvonnan suoritteet	Tornio 508 kpl Kemi 460 kpl Keminmaa 130 kpl Tervola 150 kpl Simo 70 kpl	Tornio 569 kpl Kemi 457 kpl Keminmaa 172 kpl Tervola 186 kpl Simo 89 kpl	Tornio 420 kpl Kemi 400 kpl Keminmaa 140 kpl Tervola 70 kpl Simo 70 kpl	Tornio 420 kpl Kemi 400 kpl Keminmaa 140 kpl Tervola 70 kpl Simo 70 kpl
Valvottavat luvat - Maa-ainesluvat - Ympäristöluvat	62 kpl 112 kpl	65 kpl 112 kpl	72 kpl 117 kpl	72 kpl 117 kpl
Eläinlääkäreiden tilakäyntien määrä kpl	1582 kpl (virka-aika + päivystys)	1532 kpl (virka- aika + päivystys) + terveydenhuolto- käynnit 202 kpl	1550 kpl	1550 kpl
Pieneläinkäyntien määrä lkm.	5418 kpl (virka-aika + päivystys)	5436 kpl	5000 kpl	5000 kpl

Meri-Lapin ympäristölautakunta			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
Elinvoimainen ja vastuullinen rajakaupunki	1. Kestävä ja viihtyisä kaupunki	Ilmastosuunnitelman mukaisten ilmastotavoitteiden ja -toimenpiteiden seuranta.	Seurantatyökalun valinta ja seurannan järjestäminen.
	2. Sujuvat liikenne yhteydet	Joukkoliikenteen kehittäminen	Selvitys kaupunkiliikenteen toiminnasta ja palvelutason tarkastaminen.
	4. Osaajien Tornio	Ammattitaidon ylläpitäminen muuttuvassa ympäristössä.	Osallistutaan ammattitaitoa ylläpitäviin ja kehittäviin koulutuksiin säännöllisesti kaikissa yksiköissä.
Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen	6. Torniolaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät toimenpiteet ja rakenteet	Haja-asutuksen jätevesikuormituksen vähentäminen.	Haja-asutusalueiden jätevesien käsittelyn tilannekartoituksen jatkaminen kuulemisten pohjalta sekä valvontatoimien seuranta ja valvonnan tehostaminen.
	7. Toimivat ja kehittyvät julkiset palvelut	Digitaalisten palvelujen kehittäminen	Rakennusvalvonnan mikrofilmiaineiston digitalisointi Ympäristönsuojelun sähköisen asioinnin linkitys sähköiseen asiointihallintaan ja arkistoon (Dynasty ja pysyväisarkisto) Ympäristönsuojelun sähköisen asioinnin käyttöönoton kehittäminen ja asiakkaiden ohjaaminen palvelun käyttöön
	8. Elämänlaatu palveluiden vahvistaminen	Terveysvalvonnan kohdekohtaisen riskiarvioinnin kehittäminen	Kohdekohtaisen riskiarvioinnin laajentaminen ja kehittäminen palautekyselyn perusteella.
Toimiva kaupunkikonserni	10. Kestävä kunta- ja konsernitalous	Talousarvion toteuttaminen.	Talousarvion toteuman seuranta: -esihenkilöiden jatkuva seuranta -osavuosikatsaukset
	13. Henkilöstöstä huolehtiva työnantaja	Työhyvinvoinnin kehittäminen	Työhyvinvointikysely Kehityskeskustelut Yhteistyössä määriteltävät kehittämiskohteet ja toimenpiteet

Taseyksikkö: Meri-Lapin työllisyysalue

8 Taseyksikkö: Meri-Lapin työllisyysalue

MERI-LAPIN TYÖLLISYYSPALVELUT ULKONEN LASKENTA	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
LIKEVAIHTO	6 756 000	7 448 499	7 592 310	7 689 720
MUUT TUET JA AVUSTUKSET	0	120 000	120 000	120 000
MATERIAALIT JA PALVELUT	-3 581 130	-3 768 927	-3 842 130	-3 916 780
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-13 000	-12 190	-12 430	-12 670
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-13 000	-12 190	-12 430	-12 670
PALVELUJEN OSTOT	-3 568 130	-3 756 737	-3 829 700	-3 904 110
HENKILÖSTÖKULUT	-1 577 450	-1 756 150	-1 821 720	-1 839 320
PALKAT JA PALKKIOT	-1 312 730	-1 469 950	-1 524 540	-1 539 250
HENKILÖSIVUKULUT	-264 720	-286 200	-297 180	-300 070
ELÄKEKULUT	-220 680	-242 810	-252 150	-254 640
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-44 040	-43 390	-45 030	-45 430
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-1 597 420	-2 043 422	-2 048 460	-2 053 620
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ) YHT.	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	0
MERI-LAPIN TYÖLLISYYSPALVELUT SISÄINEN LASKENTA	TA+MUUT. 2025	KH 2026	TS 2027	TS 2028
LIKEVAIHTO	0	2 407 930	2 456 090	2 505 210
MATERIAALIT JA PALVELUT	0	-2 407 930	-2 456 090	-2 505 210
PALVELUJEN OSTOT	0	-2 407 930	-2 456 090	-2 505 210
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ) YHT.	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	0

Meri-Lapin työllisyyslautakunta				
Perustiedot				
Toimielin ja puheenjohtaja: Meri-Lapin työllisyyslautakunta, puheenjohtaja Pekka Tiitinen Toimielimen tehtävä: Työvoimapalveluiden järjestämisestä ja muista työvoimapalveluihin liittyvistä lakisääteisistä tehtävistä säädetään työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023). Meri-Lapin työllisyyslautakunta toimii työvoimaviranomaisena ja sen tehtävänä on vastata siitä, että tämän lain mukaisia työvoimapalveluiden järjestämiseen liittyviä velvoitteita noudatetaan. Mikäli työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa määritetyt työvoimapalveluiden järjestämiseen liittyvät tehtävät lainsäädännössä muuttuvat, vastaa lautakunta säädettyistä tehtävistä uusien säännösten mukaisesti. Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt: Työllisyysalue on jaettu kahteen palvelualueeseen Pohjoiseen (Ylitornio ja Tornio) ja Eteläiseen (Kemi, Keminmaa, Simo, Tervola). Pohjoisen palvelualueen johtajana toimii vastuukunnan Tornion työllisyysjohtaja Samuel Juntunen. Eteläisen palvelualueen johtajana toimii Kemin työllisyysjohtaja Riitta Hakala. Viimesijainen järjestämisvastuu työvoimapalveluiden järjestämisestä on vastuukunnalla. Toimintaympäristön muutos 2026–2028: Toimintaympäristön suurin muutos on työvoimapalveluiden siirto kuntiin vuoden 2025 alusta, sekä työttömyysturvan rahoitusuudistus joka lisää kuntien vastuuta ja rahoitusvastuuta työttömyysturvasta merkittävästi. Toiminnan painopistealueet 2026: Työnvälityksen- ja yrityspalveluiden kehittäminen nopean työllistymisen edistämiseksi. Koulutuspalveluiden turvaaminen ja kehittäminen yhteistyössä sopimuskumppanin kanssa. Kuntaekosysteemin tehokas hyödyntäminen.				

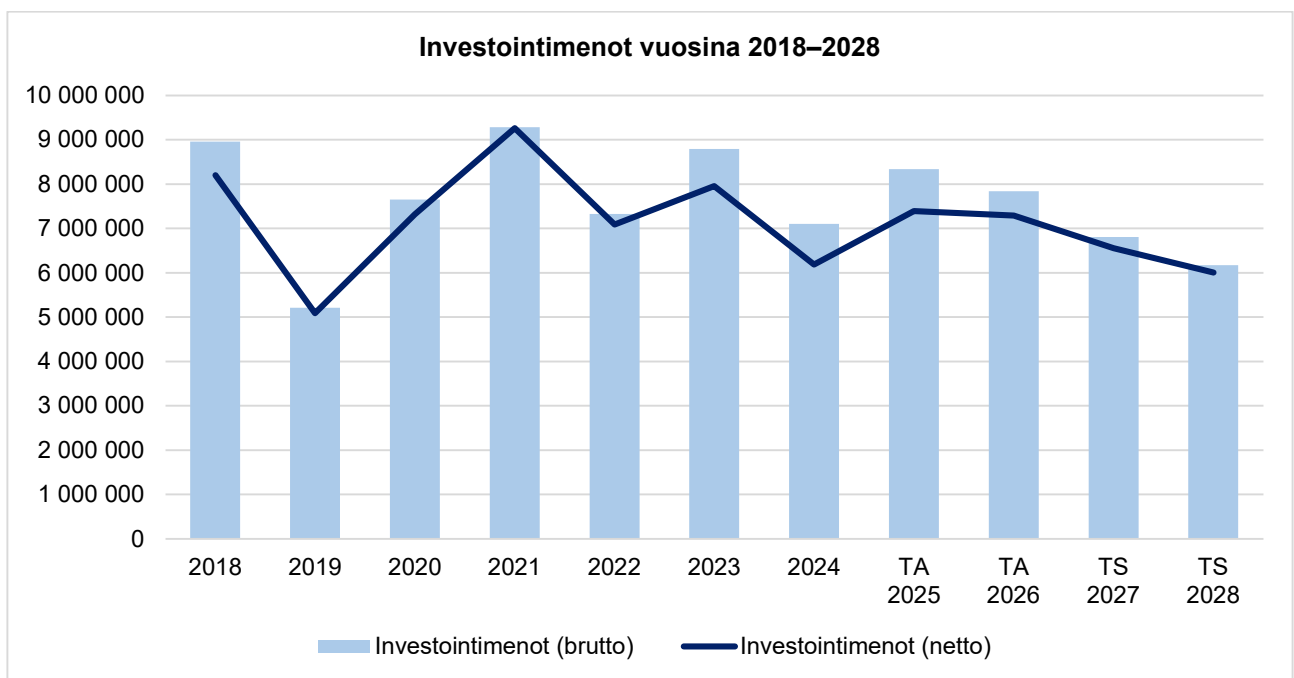
Meri-Lapin työllisyyslautakunta				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Htv:t kehitys			60	63
Toimialan toimielinten kokousten ja pykälien lkm			10	11

Meri-Lapin työllisyyslautakunta			
Talousarviotavoitteet			
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide
Elinvoima	Elinvoiman tukeminen	Työllisyyden edistäminen Osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen Työnantajien tarpeiden huomioiminen Nopea reagointi työvoiman tarpeeseen	Asiakasprosessien tehostaminen Koulutuspalveluiden yhteiskehittäminen Työnantaja- ja yrityspalveluiden riittävä resursointi Nopea palveluvaste ja selkeä prosessi
Kunnallinen peruspalvelu	Kustannustehokas kunnallinen peruspalvelu	Helposti saavutettavat, vakiintuneet palvelut Työllisyysalueen tunnettuuden lisääminen ja viestinnän ja markkinoinnin käytäntöjen vakiinnuttaminen	Matalan kynnyksen palvelupisteen vakiinnuttaminen Asiakaslähtöisen (henkilöasiakkaat, työnantaja-asiakkaat) viestinnän kehittäminen ja työllisyyspalvelujen läsnäolon ja näkyvyyden vahvistaminen työllisyysalueen kunnissa viestinnän ja markkinoinnin keinoin
Yhtenäinen työllisyysalue	Yhtenäinen työllisyysalue	Yhtenäiset toimintatavat Yhteiset tavoitteet ja niihin sitoutuminen	Palveluprosessien kehittäminen tiimeittäin Tavoitteiden läpikäynti henkilöstön kanssa ja yhteishengen lisääminen sitoutumisen parantamiseksi

Investointiosa

9 Investointiosa

Tornion kaupunki Investoinnit yhteensä	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tulot	950 000	550 000	249 000	170 000
Menot	-8 341 000	-7 840 000	-6 805 000	-6 175 000
Netto	-7 391 000	-7 290 000	-6 556 000	-6 005 000

Kuvio 28. Investointimenot (netto) vuosina 2018–2028.

9.1 Konserni- ja elinvoimapalvelut

Konserni- ja elinvoimapalvelut Investointiosa				
	TA 2025 €	TA 2026 €	TS 2027 €	TS 2028 €
Kiinteä omaisuus / Kaupunginhallitus				
Tulot	50 000	50 000	50 000	50 000
Menot	250 000	250 000	250 000	250 000
Netto	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Aineeton käyttöomaisuus / Kaupunginhallitus				
Tulot	0	0	0	0
Menot	2 000	0	0	0
Netto	-2 000	0	0	0
Irtain omaisuus				
Tulot	0	0	0	0
Menot	110 000	125 000	100 000	100 000
Netto	-110 000	-125 000	-100 000	-100 000
Muu investointitoiminta / Kaupunginhallitus				
Tulot	50 000	50 000	50 000	50 000
Menot	100 000	100 000	100 000	100 000
Netto	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Konserni- ja elinvoimapalvelut yhteensä				
Tulot	100 000	100 000	100 000	100 000
Menot	462 000	475 000	450 000	450 000
Netto	-362 000	-375 000	-350 000	-350 000

Perustelut:

Kiinteä omaisuus:

Maanhankinta ja rakennettujen kiinteistöjen osto ja myynti.

Aineeton käyttöomaisuus:

Tornion Golf Oy osakkeet, KV 6.5.2010 § 40, 1 982 eur. Osakaslainan loppuunmaksu vuonna 2025.

Irtain omaisuus:

Uuden kiinteistön sisäverkon tietoliikennelaitteet, kaupungin oman valokuituverkon uudistaminen sekä tietoliikenneverkon laitteiden uusinnat. Ohjelmistojen investointina etäkäyttösovelluksen lisenssikustannukset.

Muu investointitoiminta:

Kaupunginhallituksen päättämä kehittämistoiminta, mm. EU-projektit. Kaupunginhallitus päättää hankekohtaisesti toimenpiteet erikseen.

Muuhun investointitoimintaan sisällytetään kuvakehyksien toteutuksesta aiheutuvat kulut vuonna 2026.

9.2 Sivistyspalvelut

Sivistyslautakunta Investointiosa				
	TA 2025 €	TA 2026 €	TS 2027 €	TS 2028 €
Irtain omaisuus				
Tulot	0	0	0	0
Menot	0	140 000	0	0
Netto	0	-140 000	0	0
Muu investointitoiminta				
Tulot	0	0	0	0
Menot	24 000	0	0	0
Netto	-24 000	0	0	0
Toimielin yhteensä				
Tulot	0	0	0	0
Menot	24 000	140 000	0	0
Netto	-24 000	-140 000	0	0

Perustelut:

Kivirannan uusi päiväkotik: irtaimiston hankinta 140 000 euroa

Elämänlaatulautakunta Investointiosa				
	TA 2025 €	TA 2026 €	TS 2027 €	TS 2028 €
Irtain omaisuus				
Tulot	0	0	0	0
Menot	70 000	0	0	0
Netto	-70 000	0	0	0
Toimielin yhteensä				
Tulot	0	0	0	0
Menot	70 000	0	0	0
Netto	-70 000	0	0	0

Perustelut:

Ei investointeja vuosina 2026–2028.

Aineen taidemuseon johtokunta Investointiosa				
	TA 2025 €	TA 2026 €	TS 2027 €	TS 2028 €
Muu investointitoiminta				
Tulot	0	0	0	0
Menot	40 000	60 000	40 000	40 000
Netto	-40 000	-60 000	40 000	40 000
Aineen taidemuseon johtokunta yhteensä				
Tulot	0	0	0	0
Menot	40 000	60 000	40 000	40 000
Netto	-40 000	-60 000	-40 000	-40 000

Perustelut:

Taideteoshankinta, Kaarina Kaikkonen 35 000 eur

Taideteoshankinta, juhluvuosi 25 000 eur

Sivistyspalvelut yhteensä				
	TA 2025 €	TA 2026 €	TS 2027 €	TS 2028 €
Tulot	0	0	0	0
Menot	134 000	200 000	40 000	40 000
Netto	-134 000	-200 000	-40 000	-40 000

9.3 Tekniset palvelut

Teknisten palvelujen lautakunta Investointiosia				
	TA 2025 €	TA 2026 €	TS 2027 €	TS 2028 €
Kiinteä omaisuus				
Tulot	10 000	10 000	10 000	10 000
Menot	15 000	15 000	15 000	15 000
Netto	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Irtain omaisuus				
Tulot	0			
Menot	235 000	110 000	220 000	220 000
Netto	-235 000	-110 000	-220 000	-220 000
Talonrakennus				
Tulot	0			
Menot	425 000	140 000	600 000	600 000
Netto	-425 000	-140 000	-600 000	-600 000
Päiväkotiverkoston muutokset, Kivirannan uusi päiväkot				
Tulot	0			
Menot	550 000	2 500 000		
Netto	-550 000	-2 500 000	0	0
Hannulan koulu				
Tulot	0			
Menot	0	150 000		
Netto	0	-150 000	0	0
Pääterveysasema				
Tulot				
Menot	180 000			
Netto	-180 000	0	0	0
Karungin urheilutalo				
Tulot	240 000			
Menot	800 000			
Netto	-560 000	0	0	0
Kivirannan koulu				
Tulot	0			
Menot	270 000			
Netto	-270 000	0	0	0

Teknisten palvelujen lautakunta Investointiosa				
	TA 2025 €	TA 2026 €	TS 2027 €	TS 2028 €
Kokkokankaan koulu				
Tulot	0			
Menot	250 000	400 000		
Netto	-250 000	-400 000	0	0
Porthanin koulu				
Tulot	0			
Menot	0	0	0	200 000
Netto	0	0	0	-200 000
Putaan nuorisotalo				
Tulot	0			
Menot	0	0	100 000	700 000
Netto	0	0	-100 000	-700 000
Rajakartano				
Tulot	0			
Menot	0	60 000		
Netto	0	-60 000	0	0
Raumon koulu				
Tulot	0			
Menot	0	0	250 000	
Netto	0	0	-250 000	0
Seminaarin koulu				
Tulot	0			
Menot	60 000	0	600 000	
Netto	-60 000	0	-600 000	0
Torpin monitoimitalo				
Tulot	0			
Menot	0		250 000	
Netto	0	0	-250 000	0
Uimahalli				
Tulot	0			
Menot	350 000	60 000		
Netto	-350 000	-60 000	0	0
Julkinen käyttöomaisuus				
Tulot	0			
Menot	3 190 000	2 690 000	3 250 000	3 250 000
Netto	-3 190 000	-2 690 000	-3 250 000	-3 250 000

Teknisten palvelujen lautakunta Investointiosia				
	TA 2025 €	TA 2026 €	TS 2027 €	TS 2028 €
Liikuntapaikat				
Tulot	135 000	120 000	39 000	60 000
Menot	450 000	440 000	130 000	200 000
Netto	-315 000	-320 000	-91 000	-140 000
Liikenneturvallisuus				
Tulot	0			
Menot	350 000	80 000	300 000	300 000
Netto	-350 000	-80 000	-300 000	-300 000
Yhteistyöhankkeet				
Tulot	465 000	320 000	100 000	
Menot	620 000	500 000	600 000	200 000
Netto	-155 000	-180 000	-500 000	-200 000
Toimielin yhteensä				
Tulot	850 000	450 000	149 000	70 000
Menot	7 745 000	7 145 000	6 315 000	5 685 000
Netto	-6 895 000	-6 695 000	-6 166 000	-5 615 000

Perustelut:**Kiinteä omaisuus**

Vähäiset maan ostot ja myynnit asemakaavan toteuttamiseksi

Irtain omaisuus

Suurkuvatulostin (A0 koko, skanneri+tulostin)

Keittiölaitteiden uusiminen

Niittolaite ulkoliikuntapaikkojen ja tienvarsiniittojen hoitoon

Yleisten alueiden kalusteet ja varusteet (roska-astiat, penkit ym. varusteet)

Kunnossapidon verstaan purunpoistolaitteisto

Talonrakennus

Laululavan katos

Äströmin kartanon sivurakennuksen maalaus

Käyttäjien toivomat toiminnalliset muutokset

Hannulan koulu

Pihan kalusteiden ja areenan uusiminen ja täydentäminen

Kivirannan päiväkot

Uuden päiväkodin rakentaminen Isopalontielle

Kokkokankaan koulu

Ilmastoinnin saneerauksen 2. vaihe, kentän aitaus, eskarin piha ja pyörätelineet

Putaan nuorisotalo

Peruskorjaus 2028–2029

Rajakartano

Jäte- ja lauhdutinkatos sekä taideteoksen asennus ja valaistus

Raumon koulu (ei tehdä jos opetus siirtyy)

Viemärianeerauksen 2. osa ja lattiapinnoitteiden uusiminen v. 2028

Seminaarin koulu

v. 2027 pohjoispään ilmanvaihdon uusiminen ja keittiön peruskorjaus

Torpin monitoimitalo

v.2027 Viemärien uusimisen loppuun saattaminen ja viimeisen osan vesikatkon uusiminen

Uimahalli

Uimahallin UV-laitteisto ja vedenkäsittelyn pumpput

Julkinen käyttöomaisuus / Katujen ja teiden perusparannus

Meurmannintien alueen kunnallistekniikan saneeraus

Isopalontien alueen 2. vaiheen kunnallistekniikan saneeraus

Katuvalaistuksen muutostyö (energiatohokkuus)

Kaava-alueen avo-ojien perkaukset

Kunnallistekniikan viimeistelytyöt

Julkinen käyttöomaisuus / Katujen ja teiden uudisrakentaminen

Kehittämishankkeiden kunnallistekniikan suunnittelu (Kromilaakso, Kyläjoki, Arctio)

E14 alueen laitesiirot

Julkinen käyttöomaisuus / Päällistäminen

Lautakunta päättää kohteet

Julkinen käyttöomaisuus / Ympäristötyöt

Leikkikenttien kunnostukset (lautakunta päättää kohteet)

Kromilaakson meluseinä

Rantapromenadin 1. vaihe (Uitonranta-Lappari)

Opasteet liikuntapaikoille, uimarannoille, venesatamiin ja veneenlaskupaikoille

Victoriantorin kunnostus (valaistus ja kalusteet, yhteistyössä Haaparannan kanssa)

Väylätaulujen uusiminen veneväylille

Liikuntapaikat

Stadionin huoltorakennuksen peruskorjaus ja laajennus

Pohjan stadionin suorituspaikkojen kunnostus ja siirto, ulkokuntosalin viimeistelytyöt

v. 2027

Karungin kuntoradan pohjan kunnostus ja valaistus

Liikenneturvallisuushankkeet

Liikenneturvallisuussuunnitelman mukaan (lautakunta päättää kohteet)

Yhteistyöhankkeet

Pirkiön venereitin kunnostaminen (jatkuu v. 2027)

ELY-keskuksen yhteistyöhankkeet (Tasalankatu-Kromitie, Isopalontie-Vt21)

Meri-lapin ympäristölautakunta Investointiosa	TA 2025 €	TA 2026 €	TS 2027 €	TS 2028 €
Kiinteä omaisuus				
Tulot				
Menot				
Netto	0	0	0	0
Irtain omaisuus				
Tulot				
Menot	0	20 000		
Netto	0	-20 000	0	0
Meri-Lapin ympäristölautakunta yhteensä				
Tulot	0	0	0	0
Menot	0	20 000	0	0
Netto	0	-20 000	0	0

Perustelut:

Simon uuden eläinlääkäritilan kalustus

Tekniset palvelut Investointiosa yhteensä				
	TA 2025 €	TA 2026 €	TS 2027 €	TS 2028 €
Tulot	850 000	450 000	149 000	70 000
Menot	-7 745 000	-7 165 000	-6 315 000	-5 685 000
Netto	-6 895 000	-6 715 000	-6 166 000	-5 615 000

Tytäryhteisöjen tavoiteasettelu ja talousarviotiedot

10 Tytäryhteisöjen tavoiteasettelu ja talousarviotiedot

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ja -suunnitelma. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa.

Tavoitteet laaditaan merkittävimmille tytäryhteisöille, joissa kunnalla on määräysvalta.

Tornion Energia Oy	
Tornion Energia Oy	
Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	Nordic Biogas Oy
Yhteisön toiminta-ajatus	Yhtiö vastaa sähkönsiirrosta, sähkö- ja lämpöverkon rakentamisesta ja ylläpidosta, sekä kaukolämmön tuotannosta Tornion kaupungin alueella. Toiminnassa huomioidaan ympäristöystävällisyys ja vastuullisuus.
Hallituksen puheenjohtaja Hallituksen jäsenet	Puheenjohtaja Markku Taramaa Hallituksen jäsenet: Outi Keinänen, Jonna Ruokanen, Mikko Kaipainen, Martti Rauhala
Toimitusjohtaja	Merja Nelimarkka
Hallituksen käsittely pvm.	24.10.2025
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2026	Energian tuotantokustannusten nousu ja turvallisuustason nostaminen huomioiden NIS2 direktiivin vaatimat toimenpiteet. Huoltovarmuuden parantaminen.
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2026 – 2028	
Toiminnalliset tavoitteet 2026	Sähköverkko Parannetaan verkon käyttövarmuutta ja suoritetaan investoinnit säävarman verkon suunnitelman mukaisesti. Kaukolämpö Asiakkaille tarjotaan edullista, toimintavarmaa sekä kilpailukykyistä kaukolämpöä. Kaukolämmön tuotannossa tavoitellaan päästötöntä tuotantoa. Fennovoima Tornion Energia on sitoutunut Fennovoima-hankkeeseen 1,6 MW:n teholla. Yhtiö alas kirjasi Fennovoima-osakkeet 1,2 milj. euroa 31.12.2022. Jatkossa yhtiö maksaa Fennovoiman esittämät hallinnolliset kulut. Biokaasulaitos ja biokaasun jalostus

	Tornion Energia Oy perusti tytäryhtiön Nordic Biogas Oy 6/2022. Yhtiö jätti energiatukihakemukset TEM:lle 09/2023 biokaasun tuotantolaitoksen ja biokaasun jalostusyksikön rakentamisesta. Hankkeelle haetaan rahoitusta.
Toiminnalliset tavoitteet 2026 - 2027	Sähköverkko Parannetaan verkon käyttövarmuutta ja suoritetaan investoinnit säävarman verkon suunnitelman mukaisesti. Kehitetään toimintoja ja parannetaan huoltovarmuutta digitaalisten ratkaisujen avulla. Kaukolämpö Asiakkaille tarjotaan edullista, toimintavarmaa sekä kilpailukykyistä kaukolämpöä. Lämmöntuotannossa tavoitellaan päästötöntä tuotantoa. Biokaasulaitos ja biokaasun jalostus Biokaasun tuotanto- ja jalostuslaitoksien rakentaminen, mikäli investointipäätös on tehty vuonna 2024.
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2026 – 2028	
Investoinnit 2026	Sähköverkon investoinnit kohdistuvat verkon käyttövarmuuden lisäämiseen ja etäluentamittareiden vaihtoon. Energian etäluentamittarit vaihdetaan uuden sukupolven mittareihin vuosien 2023–2028 aikana. 110kV linjan saneeraus vuosina 2024–2026 Tornio-Liakka välille. Yhteisomistajuus TLS Verkko Oy:n kanssa. Saneerauksen yhteydessä omistajuus jaetaan sähkönjakeluverkkorajan mukaisesti. Investoinnit mitaustietojärjestelmään ja sähköverkonvalvontaan. Kaukolämmön investoinnit keskittyvät uusien asiakkaiden, sekä uusien kaava-alueiden vaatimiin verkstorakentamisiin. Torniojoen ylittävän sillan kannen uusiminen aiheuttaa kaukolämpöverkolle muutos- ja rakentamistöitä, joiden kustannusarvio on 850K€. Kustannukset jakautuvat vuosille 2025–2026. Verkostojen rakentamisessa huomioidaan kaupungin infran rakentaminen. Investoinnit yhteensä 3.130.000 € Sähkön siirtoverkko 2.350.000 € Kaukolämpöverkko 780.000 €
Investoinnit 2027 - 2028	Sähköverkon investoinnit kohdistuvat verkon käyttövarmuuden lisäämiseen ja etäluentamittareiden vaihtoon. Energian etäluentamittarit vaihdetaan uuden sukupolven mittareihin vuosien 2023–2028 aikana. Kaukolämmön investoinnit keskittyvät uusien asiakkaiden, sekä uusien kaava-alueiden vaatimiin verkstorakentamisiin. Verkostojen rakentamisessa huomioidaan kaupungin infran rakentaminen. Investoinnit v. 2027–2028 yhteensä 4.690.000 € Sähköverkko 3.300.000 € Kaukolämpöverkko 1.390.000 €

Tornion Energia Oy	
Talousarviotavoitteet	
TA Tavoite	Mittarit
Kaupungin pääomalainalle maksetaan sopimuksen mukainen korko	Korkotuloutus
Sähkön siirtotoiminnan siirtohinnat sijoittuvat Energiaviraston valtakunnallisessa tilastossa halvimpaan kolmannekseen.	Energiaviraston tilasto
Kaukolämmön hinnat sijoittuvat Energiateollisuus Oy:n valtakunnallisessa tilastossa halvimpaan kolmannekseen. Kaukolämmön tuotanto biopohjaiseksi mahdollisuuksien mukaan vuonna 2028	Energiateollisuus Oy:n tilasto
Verkostojen laajennus- ja peruskorjausinvestoinnit toteutetaan hallitusti talous huomioon ottaen. Energiaviraston tavoitteiden mukainen säävarman verkon rakentaminen vuoteen 2028 mennessä	Investointitaso, rahoituksen kestävyys, säävarman verkon rakentaminen aikataulussaan
Minimoidaan käyttökatkokset alle 1 tuntiin	Käyttökatkosten lukumäärä, pituus, vaikuttavuus (riskianalyysi)
Sähkön siirtotoiminnan kohtuullinen tuotto	Energiaviraston laskelma

Tornion Energia Oy

TULOSLASKELMA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	14 148 278	14 759 167	14 799 469	15 297 854	15 815 987
Toimintakulut	-10 907 709	-11 772 717	-11 838 705	-12 199 509	-12 571 431
Toimintakate	3 240 570	2 986 450	2 960 763	3 098 345	3 244 556
Rahoitustuotot	15 823	0	0	0	0
Rahoituskulut	-114 417	-237 800	-216 900	-216 900	-264 900
Vuosikate	3 141 975	2 748 650	2 743 863	2 881 445	2 979 656
Poistot	-1 935 666	-1 842 059	-1 938 000	-1 938 000	-1 938 000
Tilikauden tulos	1 206 310	906 591	805 863	943 445	1 041 656
Tilinpäätössiirrot	-191 429	0	0	0	0
Verot	-217 571	-181 318	-161 173	-188 689	-208 331
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	797 310	725 273	644 691	754 756	833 325

TASE	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Peruspääoma/osakepääoma	1 208 000	1 208 000	1 208 000	1 208 000	1 208 000
Taseen loppusumma	31 770 177	32 000 000	32 000 000	32 000 000	32 000 000
Investoinnit netto	2 359 407	3 310 000	3 130 000	2 110 000	2 580 000
Leasing- ja vuokravastuut	0	0	0	0	0
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	12 036 003	12 900 000	15 100 000	15 000 000	15 000 000
- josta kaupungin myöntämät lainat	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
- josta kaupungin takaamat lainat	549 796	366 548	183 300	2 200 000	2 200 000

TUNNUSLUKUJA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liiketulos -%	8,5 %	6,1 %	5,4 %	6,2 %	6,6 %
Vuosikate/Poistot -%	162,3 %	149,2 %	141,6 %	148,7 %	153,7 %
Laskennallinen lainanhoitokate	2,0	1,6	1,4	1,5	1,5
Henkilöstömäärä keskimäärin	21	21	21	21	21
Investointien tulorahoitus %					

Tornion Vesi Oy	
Tornion Vesi Oy	
Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Toimittaa asiakkailleen hyvälaatuista vesijohtovettä kohtuullisella hinnalla. Huolehtia jätevesien johtamisesta ja käsittelystä vesiensuojelun vaatimukset ja kestävän kehityksen periaatteet huomioon ottaen.
Hallituksen puheenjohtaja Hallituksen jäsenet	Hallituksen puheenjohtaja Markku Sadinmaa Hallituksen jäsenet: Päivi Pukero, Jari Sainmaa, Anne Kohonen, Kari Hietala, Timo Keinänen
Toimitusjohtaja	Juha Ylioinas
Hallituksen käsittely pvm.	30.10.2025
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2026	Toimitilojen valmistuminen
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2026 – 2028	
Toiminnalliset tavoitteet 2026	- Hyvälaatuisen veden turvaaminen asiakkaille - Häiriötön jäteveden siirto jätevedenpuhdistamolle - Vuotovesien vähentäminen - Verkoston saneeraus suunnitelman mukaisesti
Toiminnalliset tavoitteet 2026 - 2028	- Hyvälaatuisen veden turvaaminen asiakkaille - Häiriötön jäteveden siirto jätevedenpuhdistamolle - Vuotovesien vähentäminen - Verkoston saneeraus suunnitelman mukaisesti
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2026 – 2028	
Investoinnit 2026	-Isopalontie 2-vaihe -Meurmanintie ja poikkikadut -Toimitilat
Investoinnit 2027 - 2028	-Pihlajasaaren uuden asuinalueen vesihuollon rakentaminen

Tornion Vesi Oy	
Talousarviotavoitteet	
TA Tavoite	Mittarit
Kaupungin pääomalainalle maksetaan sopimuksen mukainen korko	Korkotuloutus
Vesi- ja jätevesikuution kokonaishinta sijoittuu valtakunnallisen tilaston keskikolmannekseen	Valtakunnallinen tilasto
Verkostohäiriöiden ja vuotovesien määrä vähenee ja yllättävien käyttökatkosten määrä minimoidaan	Verkostohäiriöt lkm < 40 kpl, vuotovesi m ³ < 15 %, jätevesi < 40 %, yllättävät käyttökatkokset < 20 kpl

Tornion Vesi Oy

TULOSLASKELMA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	5 074 336	5 083 460	5 358 710	5 519 500	5 685 000
Toimintakulut	-3 415 790	-3 622 433	-3 828 107	-3 942 950	-4 061 230
Toimintakate	1 658 546	1 461 027	1 530 603	1 576 550	1 623 770
Rahoitustuotot	20 898				
Rahoituskulut	-256 829	-254 500	-301 000	-300 000	-300 000
Vuosikate	1 422 614	1 206 527	1 229 603	1 276 550	1 323 770
Poistot	-1 213 407	-1 163 000	-1 209 400	-1 200 000	-1 200 000
Tilikauden tulos	209 207	43 527	20 203	76 550	123 770
Tilinpäätössiirrot	28 560	60 000	28 500		
Verot	-47 713		-4 600		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	190 053	103 527	44 103	76 550	123 770

TASE	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Peruspääoma/osakepääoma	1 008 000	1 008 000	1 008 000	1 008 000	1 008 000
Taseen loppusumma	18 197 350				
Investoinnit netto		2 590 500	1 240 000	1 200 000	1 200 000
Leasing- ja vuokravastuut					
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	9 744 812	10 847 031	10 654 701	10 562 336	10 370 006
- josta kaupungin myöntämät lainat	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
- josta kaupungin takaamat lainat	4 744 812	5 847 031	5 654 701	5 562 336	5 370 006

TUNNUSLUKUJA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liiketulos -%	4,1 %	0,9 %	0,4 %	1,4 %	2,2 %
Vuosikate/Poistot -%	117,2 %	103,7 %	101,7 %	106,4 %	110,3 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,1	0,9	0,9	1,0	1,0
Henkilöstömäärä keskimäärin	13	13	13	12	11

Tornion Vuokra-asunnot Oy

Tornion Vuokra-asunnot Oy	
Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Laadukkaiden ja kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen vuokraaminen ja peruskorjaaminen.
Hallituksen puheenjohtaja	Hallituksen puheenjohtaja Arto Kanto
Hallituksen jäsenet	Hallituksen jäsenet: Juhani Keinänen, Leena Molkoselkä, Arja Karhu, Markku Salmi, Sanna Lehtinen, Paavo Maansaari
Toimitusjohtaja	Maija Rantamaa
Hallituksen käsittely pvm.	26.8.2025
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2026	
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2026 – 2028	
Toiminnalliset tavoitteet 2026	
Toiminnalliset tavoitteet 2026 - 2027	
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2026 – 2028	
Investoinnit 2026	Puuvuoristen kiinteistöjen ulkomaalauksia jatketaan. Purkukuntoisten kiinteistöjen purkaminen edellyttäen, että saadaan purkuavustusta.
Investoinnit 2027 - 2028	Puuvuoristen talojen maalausta Purkukuntoisten talojen purkamisia ja linjasaneerauksia

Tornion Vuokra-asunnot Oy	
Talousarviotavoitteet	
TA Tavoite	Mittarit
Vuokrataso on kohtuullinen	Vuokrat ovat kohtuullisia muihin alueen vuokriin verrattuna
Vuokra-asuntojen laatu ja määrä säilyy kohtuullisena	Vuokrausaste 90 %, korjausinvestointitaso, vaihtuvuus, luovutaan sellaisesta asuntokannasta, joka ei palvele yhtiön toimintaa
Vuokrasaatavien prosenttimäärä liikevaihdosta, luottotappioiden määrä liikevaihdosta	Vuokrasaatavat 3,5 %, luottotappiot 0,5 % Luovutaan sellaisesta asuntokannasta, joka ei palvele yhtiön toimintaa
Asuntoja on tarjolla riittävästi erityisryhmille	Lapin hyvinvointialueen tarpeet
Yhtiön taloudellista tilannetta tervehdytetään kokonaissuunnitelman 2021–2025 toimenpiteiden mukaisesti	Pitkántähtäimen kokonaissuunnitelma 2021–2025
Lainamäärä vähenee vuosittain	Lainanhoitokate

Tornion Vuokra-asunnot Oy

TULOSLASKELMA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	6 649 036	7 078 118	7 030 604	7 000 000	7 050 000
Toimintakulut	-4 749 696	-3 813 684	-3 779 980	-3 872 126	-4 131 303
Toimintakate	1 899 340	3 264 434	3 250 624	3 127 874	2 918 697
Rahoitustuotot	58 308	29 300	29 000	29 300	29 300
Rahoituskulut	-584 338	-1 892 860	-1 878 670	-1 756 674	-1 647 497
Vuosikate	1 373 310	1 400 874	1 400 954	1 400 500	1 300 500
Poistot	-1 307 555	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000	-1 300 000
Tilikauden tulos	65 755	874	954	500	500
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Verot	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	65 755	874	954	500	500

TASE	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Peruspääoma/osakepääoma	2 462 608	2 462 608	2 462 608	2 462 608	2 462 608
Taseen loppusumma	27 625 809	29 000 000	29 000 000	30 000 000	30 000 000
Investoinnit netto	264 125	500 000	200 000	150 000	200 000
Leasing- ja vuokravastuut	0	0	0	0	0
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	18 351 869	19 071 530	17 819 122	16 661 782	15 443 474
- josta kaupungin myöntämät lainat	1 208 579	1 208 579	1 208 579	1 208 579	1 208 579
- josta kaupungin takaamat lainat	10 354 761	11 860 813	11 476 866	10 902 461	9 544 990

TUNNUSLUKUJA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liiketulos -%	1,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Vuosikate/Poistot -%	105,0 %	100,1 %	100,1 %	100,0 %	100,0 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8
Henkilöstömäärä keskimäärin	6	5	5	5	5

Tornion Palveluasunnot Oy	
Tornion Palveluasunnot Oy	
Perustiedot	
Yhteisön tytärtytiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Asuntojen vuokraaminen ja ylläpito.
Hallituksen puheenjohtaja	Hallituksen puheenjohtaja Ismo Urpilainen
Hallituksen jäsenet	Hallituksen jäsenet: Arja Karhu, Markku Salmi, Rainer Kettunen, Sari Arolaakso
Toimitusjohtaja	Maija Rantamaa
Hallituksen käsittely pvm.	28.8.2025
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2026	
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2026 – 2028	
Toiminnalliset tavoitteet 2026	Pyritään pitämään käyttöaste korkealla.
Toiminnalliset tavoitteet 2026 - 2027	
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2026 – 2028	
Investoinnit 2026	Keskikatu 2-4:n kellaritilan kunnostus
Investoinnit 2027 - 2028	

Tornion Palveluasunnot Oy	
Talousarviotavoitteet	
TA Tavoite	Mittarit
Vuokra-asuntojen laatu ja määrä säilyy kohtuullisena	Vuokrausaste 85 %, PT-suunnitelman mukaiset korjaukset
Vuokrasaatavien prosenttimäärä liikevaihdosta, luottotappioiden määrä liikevaihdosta	Vuokrasaamiset 2 %, luottotappiot 0,2 %
Asuntoja on tarjolla riittävästi erityisryhmille	Tarvittavat käyttötarkoituksen muutokset

Tornion Palveluasunnot Oy

TULOSLASKELMA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	913 360	1 004 659	988 538	988 000	955 000
Toimintakulut	-550 437	-573 598	-584 498	-589 400	-593 157
Toimintakate	362 922	431 061	404 040	398 600	361 843
Rahoitustuotot	945	200	200	100	100
Rahoituskulut	-109 295	-347 500	-131 500	-133 000	-170 443
Vuosikate	254 572	83 761	272 740	265 700	191 500
Poistot	-185 310	-82 000	-271 000	-264 000	-190 000
Tilikauden tulos	69 262	1 761	1 740	1 700	1 500
Tilinpäätössiirrot	-21 600	0	0	0	0
Verot	-8 792	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	38 870	761	740	700	500

TASE		TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Peruspääoma/osakepääoma	185 106	8 000	8 000	8 000	8 000
Taseen loppusumma	4 619 169	4 870 000	4 900 000	4 900 000	5 000 000
Investoinnit netto	2 246	40 000	10 000	10 000	10 000
Leasing- ja vuokravastuut		0	0	0	0
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	3 909 905	3 580 822	3 348 090	3 113 219	2 869 303
- josta kaupungin myöntämät lainat	80 858	80 858	80 858	80 858	80 858
- josta kaupungin takaamat lainat	958 952	899 687	912 737	867 587	822 437

TUNNUSLUKUJA		TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liiketulos -%	7,6 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %
Vuosikate/Poistot -%	137,4 %	102,1 %	100,6 %	100,6 %	100,8 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,6	0,5	0,7	0,8	0,7
Henkilöstömäärä keskimäärin	0	0	0	0	0

Tornion Krunni Oy

Tornion Krunni Oy	
Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Kunnossapito- ja isännöintipalvelujen tuottaminen kuntakonsernin vuokrataloyhtiöille.
Hallituksen puheenjohtaja	Puheenjohtaja Arto Kanto
Hallituksen jäsenet	Veeti Makslähti, Arja Karhu, Rainer Kettunen, Leena Molkoselkä
Toimitusjohtaja	Maija Rantamaa
Hallituksen käsittely pvm.	26.8.2025
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2026	
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2026 – 2028	
Toiminnalliset tavoitteet 2026	
Toiminnalliset tavoitteet 2026 - 2027	
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2026 – 2028	
Investoinnit 2026	
Investoinnit 2027 - 2028	

Tornion Krunni Oy

TULOSLASKELMA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	543 782	797 700	791 229	795 000	795 000
Toimintakulut	-532 299	-790 800	-784 930	-789 500	-789 500
Toimintakate	11 483	6 900	6 299	5 500	5 500
Rahoitustuotot	56	0			
Rahoituskulut	0	0			
Vuosikate	11 539	6 900	6 299	5 500	5 500
Poistot	-3 735	-4 000	-4 000	-3 000	-3 000
Tilikauden tulos	7 804	2 900	2 299	2 500	2 500
Tilinpäätössiirrot	0				
Verot	-1 561	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	6 243	900	299	500	500

TASE	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Peruspääoma/osakepääoma	50 456	50 456	50 456	50 456	50 456
Taseen loppusumma	270 439	375 000	300 000	300 000	270 000
Investoinnit netto	0	1 000	1 000	2 000	1 500
Leasing- ja vuokravastuut	0	500	500	1 000	1 000
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	0	0	0	0	0
- josta kaupungin myöntämät lainat	0	0	0	0	0
- josta kaupungin takaamat lainat	0	0	0	0	0

TUNNUSLUKUJA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liiketulos -%	1,4 %	0,4 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %
Vuosikate/Poistot -%	308,9 %	172,5 %	157,5 %	183,3 %	183,3 %
Laskennallinen lainanhoitokate		110,4	100,8	44,0	44,0
Henkilöstömäärä keskimäärin	7,5	8	8	8	8

Tornion Työvoimalasäätiö sr

Tornion Työvoimalasäätiö	
Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Sosiaalisen työllistämisen ja kuntoutuksen järjestäminen ja kehittäminen Tornion kaupungissa sekä lähikunnissa
Hallituksen puheenjohtaja	Kimmo Auno
Hallituksen jäsenet	Eija Kanto, Marja-Liisa Välimaa, Reijo Sorvoja, Olavi Stoor
Toimitusjohtaja	Mari Jussila
Hallituksen käsittely pvm.	Talousarviokäsittelyn yhteydessä 23.10.2025.
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2026	TTVS jatkaa kuntouttavan työtoiminnan, sosiaalisen kuntoutuksen (shl 17§) ja sosiaalihuoltolain mukaisen työtoiminnan (shl 27 e§) palveluntuottajana 1.8.2025 - 31.12.2026. Lapin hva kilpailutti palvelut uudelleen 6/2025. Toiminnan järjestäminen niin, että käyttöasteet pysyvät hyvällä tai erittäin hyvällä tasolla. Tarkka kuukausittainen käyttöasteen seuranta ja toiminnan säännöllinen arviointi, tulojen ja menojen tasapainottaminen. Toiminnan mukauttaminen vastaa jo hyvin pitkälti kysyntää, tehtyjen sopeuttamistoimien ansiosta. Tulopohjan laajentaminen hankkeisiin, tavoitteena kaksi hanketta yhtä aikaa. Yksistään sosiaalipalveluiden tuottaminen ei kata toiminnasta aiheutuvia kustannuksia. Toimintaympäristön muutosten ennakoiti, mahdolliset sosiaalihuoltolain mukaisen palveluiden muutokset ja niiden vaikutukset työ- ja oppimisympäristöjen toimintaan. Kiertotaloustoiminnan mahdollisuudet lisätulonlähteenä ja sosiaalisesti kestävä kiertotalouden kehittäminen, myös heikommassa työmarkkina asemassa olevien työnhakijoiden näkökulmasta. Toimintaamme ohjaa sosiaalisesti kestävä kiertotalous - ihmislähtöinen, ekologisesti vastuullinen ja yhteisöllinen tapa tuottaa palveluja.
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2026 – 2028	
Toiminnalliset tavoitteet 2026	Hyvinvointialueyhteistyön edelleen kehittäminen ja tiiviin verkostoyhteistyön laajentaminen myös lähikuntia koskien. Hanketyöstä muodostuu pysyvä tapa kehittää työelämälähtöistä kuntoutusta ja valmennusta eri näkökulmista. Hanketyöhön käytetään pääasiassa omaa henkilökuntaa. Tiivis hankeyhteistyö Lapin muiden säätiötoimijoiden kanssa, jolla kehitetään samankaltaisia palveluja paikkakunnasta riippumatta. Talouden tasapainon kriittinen tarkastelu jatkuu edelleen, kannattamattoman toiminnan sopeuttaminen tai toiminnan lopettaminen. Kiertotalouden näkyvyys toimintamme ytimessä. Tavaroiden ja kierrätysmyymälätoiminnan kehittäminen, jotka luovat sekä ympäristöhyötyä että työelämävalmiuksia, niin valmennustyön kuin työllistämisenkin näkökulmasta - konkreettisia väyliä osallisuuteen.
Toiminnalliset tavoitteet 2026 - 2027	Monipuolisten palvelukokonaisuuksien kehittäminen verkoston, käyttäjä asiakkaiden ja toimintaympäristön tarpeita laajemminkin kuullen.

	Viestinnän ja markkinoinnin tehostaminen, jonka avulla panostamme näkyvyyteen mm. sosiaalisessa mediassa. Markkinointistrategian laatiminen sekä visuaalisen ulkoasun ja palvelukokonaisuuksien päivittäminen nykyhetken palvelumuotoilun avulla. TE-palvelut 2024 -uudistukseen osallistuminen soveltuvin osin.
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2026 – 2028	
Investoinnit 2026	Ei merkittäviä investointeja.
Investoinnit 2027 - 2028	Ei merkittäviä investointeja.

Tornion Työvoimalasäätiö	
Talousarviotavoitteet	
TA Tavoite	Mittarit
Säätiön toiminta perustuu tulorakenteeseen	Tilinpäätös, osavuositarkastukset
Säätiön toiminta kehittyy sosiaalisen työllistämisen yksikönä	Kehityshankkeiden tai muiden kehittämistoimenpiteiden raportointi toimintakertomuksessa
Nuorten ohjaaminen koulutukseen ja työelämään, työnantajayhteistyön lisääminen	Nuorten jatkosijoittuminen 85 %, valtakunnallinen keskiarvo 75 %, nuorisotyöttömyys
Työllisyyden kuntakokeilun tukeminen ja asiakasohjausmallin kehittäminen	Asiakasmäärät, tilastointitiedot, prosessikuvaukset
Pyritään ylijäämaiseen tulokseen, jolla katetaan edellisten vuosien alijäämät	Tilinpäätös

Tornion Työvoimalasäätiö

TULOSLASKELMA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	1 540 033	1 222 110	1 237 990	1 162 748	1 159 415
Toimintakulut	-1 366 770	-1 165 522	-1 168 782	-1 116 354	-1 096 775
Toimintakate	173 263	56 588	69 208	46 394	62 640
Rahoitustuotot	428				
Rahoituskulut	-760	-760	-760	-760	-760
Vuosikate	172 931	55 828	68 448	45 634	61 880
Poistot	-7 989	-7 810	-13 110	-12 190	-10 070
Tilikauden tulos	164 943	48 018	55 338	33 444	51 810
Tilinpäätössiirrot	0				
Verot	0				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	164 943	48 018	55 338	33 444	51 810

TASE	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Peruspääoma/osakepääoma	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Taseen loppusumma	572 635				
Investoinnit netto					
Leasing- ja vuokravastuut					
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	152 000	152 000	152 000	152 000	152 000
- josta kaupungin myöntämät lainat	150 000	152 000	152 000	152 000	152 000
- josta kaupungin takaamat lainat	0	0			

TUNNUSLUKUJA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liiketulos -%	10,7 %	3,9 %	4,5 %	2,9 %	4,5 %
Vuosikate/Poistot -%	2164,7 %	714,8 %	522,1 %	374,4 %	614,5 %
Laskennallinen lainanhoitokate	8,8	2,9	3,5	2,3	3,2
Henkilöstömäärä keskimäärin			19	19	18

Länsi-Pohjan Hevosurheilukeskus Oy

Länsi-Pohjan Hevosurheilukeskus Oy

Perustiedot

Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Kilparadan ja siihen liittyvien rakennusten ja laitteiden rakentaminen, ylläpito ja vuokraus sekä hevosurheilutilaisuuksien ja muiden erilaisten kurssi-, koulutus- ja yleisötilaisuuksien järjestäminen.
Hallituksen puheenjohtaja Hallituksen jäsenet	Matti Lankila Markus Kannala, Teemu Alatalo, Ulla Miettunen ja Matti Vaaajoensuu. Ylimääräinen yhtiökokous pidetään vuoden 2025 puolella, jossa valitaan hallituksen jäsenet vuoden 2027 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka.
Toimitusjohtaja	Marja-Riitta Tervahauta
Hallituksen käsittely pvm.	Pidetään myöhemmin
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2026	Katsomorakennuksen etupuolen seinän kunnostus ja maalaus
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2026 – 2028	
Toiminnalliset tavoitteet 2026	Sopimusten ajantasaistaminen.
Toiminnalliset tavoitteet 2026 - 2027	Sopimusten ajantasaistamisen ylläpitäminen ja seuranta.
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2026 – 2028	
Investoinnit 2026	Katsomorakennuksen etupuolen seinän kunnostus ja maalaus
Investoinnit 2027 - 2028	Investointeja ei ole.

Länsi-Pohjan Hevosurheilukeskus Oy

TULOSLASKELMA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	31 705	11 650	11 960	12 500	13 000
Toimintakulut	-7 234	-10 100	-24 130	-14 130	-14 500
Toimintakate	24 471	1 550	-12 170	-1 630	-1 500
Rahoitustuotot	0	0	0	0	0
Rahoituskulut	-299	-600	-300	0	0
Vuosikate	24 173	950	-12 470	-1 630	-1 500
Poistot	-29 565	-23 000	-27 100	-26 000	-25 000
Tilikauden tulos	-5 392	-22 050	-39 570	-27 630	-26 500
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Verot	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-5 392	-22 050	-39 570	-27 630	-26 500

TASE	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Peruspääoma/osakepääoma	374 294	374 294	374 294	374 294	374 294
Taseen loppusumma	287 360				
Investoinnit netto	0	0	0	0	0
Leasing- ja vuokravastuut	0	0	0	0	0
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	30 550	30 550	21 050	16 300	16 300
- josta kaupungin myöntämät lainat	16 300	16 300	0	0	0
- josta kaupungin takaamat lainat	14 250	14 250	16 300	16 300	16 300

TUNNUSLUKUJA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liiketulos -%	-17,0 %	-189,3 %	-330,9 %	-221,0 %	-203,8 %
Vuosikate/Poistot -%	81,8 %	4,1 %	-46,0 %	-6,3 %	-6,0 %
Laskennallinen lainanhoitokate	5,94	0,35	-4,15	-0,80	-0,74
Henkilöstömäärä keskimäärin	0	0	0	0	0

Tornion Keilahalli Oy	
Tornion Keilahalli Oy	
Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Keilailu on koko perheen harrastus, joko yksin tai porukalla. Keilailu sopii kaiken ikäisille.
Hallituksen puheenjohtaja	Markku Lahdenperä (pj.)
Hallituksen jäsenet	Heikki Keinänen, Markku Taramaa, Markus Kannala ja Ari Koivulanaho
Toimitusjohtaja	Ei toimitusjohtajaa
Hallituksen käsittely pvm.	21.10.2024
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2026	
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2026 – 2028	
Toiminnalliset tavoitteet 2026	Tavoitteena on saada toiminta vakiinnutettua vaikeiden koronavuosien jälkeen.
Toiminnalliset tavoitteet 2026 - 2027	Ylläpitää keilailuharrastuksen olosuhteita Torniossa.
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2026 – 2028	
Investoinnit 2026	Ei suunniteltuja investointeja.
Investoinnit 2027 - 2028	Ei suunniteltuja investointeja.

Tornion Keilahalli Oy	
Talousarviotavoitteet	
TA Tavoite	Mittarit
Vakiinnuttaa tilanne koronan jälkeen	Kävijämäärä Talouden toteuma

Tornion Keilahalli Oy

TULOSLASKELMA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	27 977	19 300	19 300	19 300	19 300
Toimintakulut	-9 543	-5 600	-6 600	-6 600	-6 600
Toimintakate	18 434	13 700	12 700	12 700	12 700
Rahoitustuotot	0,49	0			
Rahoituskulut	-4 356	-3 000	-2 000	-2 000	-2 000
Vuosikate	14 079	10 700	10 700	10 700	10 700
Poistot	-14 220	-10 700	-10 700	-10 700	-10 700
Tilikauden tulos	-141	0	0	0	0
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Verot	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-141	0	0	0	0

TASE	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Peruspääoma/osakepääoma	108 902	108 901	180 901	180 901	180 901
Taseen loppusumma	217 811	220 000	200 000	190 000	180 000
Investoinnit netto	0	0	0	0	0
Leasing- ja vuokravastuut	0	0	0	0	0
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	72 568	62 923	49 987	41 697	33 406
- josta kaupungin myöntämät lainat	0	0			
- josta kaupungin takaamat lainat	66 568	58 923	49 987	41 697	33 406

TUNNUSLUKUJA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liiketulos -%	-0,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Vuosikate/Poistot -%	99,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,37	1,26	1,54	1,76	2,06
Henkilöstömäärä keskimäärin	0	0	0	0	0

Bottenvikens Reningsverk Ab	
Bottenvikens Reningsverk Ab	
Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Tornion ja Haaparannan jäteveden puhdistus
Hallituksen puheenjohtaja	Markus Kannala
Hallituksen jäsenet	Markku Taramaa, Pia Hulkoff
Toimitusjohtaja	Hans Kenttä
Hallituksen käsittely pvm.	11.11.2025
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2026	Asiakkaidemme veloituksia joudutaan nostamaan 2,5 %. Korotus voidaan pitää maltillisena laitoksella suoritettavien tehostamistoimien vuoksi. Laitokselle on laadittu energiatehokkuusselvitys, jonka mukaisia toimenpiteitä on toteutettu investointibudjetin raameissa.
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2026 – 2028	
Toiminnalliset tavoitteet 2026	Jätevesien puhdistus vahvistettujen raja-arvojen mukaan. Fosforin päästövaatimusta on lievennetty arvoon 0,5 mg/l ja uusi reduktiovaatimus on 90 %. Annettujen raja-arvojen saavuttamiseksi prosessin uudistamista jatketaan. Myös ulkopuolisten rasvapäästöjen lähdettä selvitetään yhdessä valvojan viranomaisen kanssa.
Toiminnalliset tavoitteet 2026 - 2027	Annettujen raja-arvojen saavuttamiseksi prosessin uudistamista jatketaan. Myös laitoksen energiatehokkuutta parannetaan.
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2026 – 2028	
Investoinnit 2026	3 000 000 kr, runkojohdon uusimisen aloittaminen 1,6 km (jatkuu 2027)
Investoinnit 2027 - 2028	2027: 13 000 000 kr (päälinja, koneet ja laitteet) 2028: 3 000 000 kr (koneet ja laitteet)

Bottenvikens Reningsverk Ab	
Talousarviotavoitteet	
TA Tavoite	Mittarit
Päästään viranomaisten asettamiin tavoitteisiin taloudellisesti kestäväällä tavalla	BOD 7 ja P raja-arvot

Bottenvikens Reningsverk Ab

TULOSLASKELMA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	1 543 775	1 646 654	1 658 083	1 707 826	1 759 061
Toimintakulut	-1 214 770	-1 312 535	-1 334 535	-1 374 571	-1 415 808
Toimintakate	329 005	334 119	323 548	333 255	343 252
Rahoitustuotot	12 520				
Rahoituskulut	-50 561	-52 244	-45 430	-47 701	-47 701
Vuosikate	290 964	281 874	278 118	285 553	295 551
Poistot	-161 382	-187 171	-192 786	-198 570	-204 527
Tilikauden tulos	129 582	94 703	85 332	86 984	91 024
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Verot	-26 725				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	102 857	94 703	85 332	86 984	91 024

Kurssi (vuoden keskiarvo) 11,4325 11,00599

TASE	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Peruspääoma/osakepääoma	104 721	109 032	109 032	109 032	109 032
Taseen loppusumma	2 935 492	3 066 375	3 038 954	3 947 550	4 220 129
Investoinnit netto	500 632	272 579	272 579	908 596	272 579
Leasing- ja vuokravastuut	0				
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	949 709	988 825	988 825	1 870 163	1 842 996
- josta kaupungin myöntämät lainat	0				
- josta kaupungin takaamat lainat	0				

Kurssi (vuoden viimeinen arvo) 11,459

TUNNUSLUKUJA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liiketulos -%	8,4 %	5,8 %	5,1 %	5,1 %	5,2 %
Vuosikate/Poistot -%	180,3 %	150,6 %	144,3 %	143,8 %	144,5 %
Laskennallinen lainanhoitokate	2,0	1,9	1,9	1,2	1,2
Henkilöstömäärä keskimäärin	4				

Business Tornio	
Business Tornio	
Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Tornion elinkeinoelämän kehittäminen ja monipuolistaminen, työllisyyden edistäminen sekä matkailupalvelujen tarjoaminen.
Hallituksen puheenjohtaja	Ismo Säily
Hallituksen jäsenet	Tapio Herajärvi, Terhi Kuivila, Jukka Kujala, Raimo Pohjanen, Mikko Ylitalo, Kari Rantamaa
Toimitusjohtaja	Toimitusjohtaja Tero Siivola
Hallituksen käsittely pvm.	Tammikuu 2026
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2026	Arctio-alueiden kaavojen valmistuminen. Lump sum-matkailuhankkeen jatkaminen Uuden Tytti hankkeen aloittaminen ÄRM hankkeen aloittaminen
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2026 – 2028	
Toiminnalliset tavoitteet 2026	Yhtiön strategian mukaiset painopistealueet: Varmistamme, että pysymme kansainvälisesti kiinnostavana kaupallisena keskitymänä Hyödynnämme omaa logistista solmukohtaamme – raide- ja maantierahdi Vahvistamme teräksen ja rakentamisen klusterin kehittymistä ja menestymistä Suurteollisuuden kehittyminen ja kasvaminen tulevaisuuden teollisuuden kautta Kansainvälisen matkailuvetovoiman kehittäminen ja toimintaedellytysten vahvistaminen
Toiminnalliset tavoitteet 2026 - 2027	Yhtiön strategian mukaiset painopistealueet: Varmistamme, että pysymme kansainvälisesti kiinnostavana kaupallisena keskitymänä Hyödynnämme omaa logistista solmukohtaamme – raide- ja maantierahdi Vahvistamme teräksen ja rakentamisen klusterin kehittymistä ja menestymistä Suurteollisuuden kehittyminen ja kasvaminen tulevaisuuden teollisuuden kautta Kansainvälisen matkailuvetovoiman kehittäminen ja toimintaedellytysten vahvistaminen
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2026 – 2028	

Investoinnit 2026	Ei investointeja.
Investoinnit 2027 - 2028	Ei investointeja.

Business Tornio	
Talousarviotavoitteet	
TA Tavoite	Mittarit
Yhtiö neuvoo yritystoiminnan käynnistämistä suunnittelevia asiakkaita	30 % perustettujen yritysten omistajista / yrittäjistä käyttää neuvontapalveluja (PRH:n tilasto) 200 neuvontapalvelutapahtumaa
Yhtiö tukee toimivia yrityksiä niiden liiketoiminnan kehittämisessä	40 % yritys- / kehittämistukia saaneista yrityksistä käyttää BT:n kehittämispalveluja Myönnettyjen kehittämistukien kokonaisvolyyymi 500 000 € 80 kehittämispalvelutapahtumaa
Tornion yritysalueiden markkinointi	Yritysalueille sijoittuvia yrityksiä (uusi kiinteistö, vuokraus tai kiinteistön osto) Arctio -alueiden (North, West/Kromilaakso, Truck Stop) myynnin käynnistys (6 vuokrasopimusta) Torppi 5kpl Suensaari, toimitilapörssin myötä seurataan vapaiden/tyhjien tilojen määrän kehitystä
Alueelle sijoittautuu uusia isoja työllistäjiä	Alueelle sijoittuva toimija työllistää yli 10 hlö
Tapahtumat / koulutukset yrityksille ja sidosryhmille	4–5 kpl vuodessa Osallistujia yhteensä 300–800 kpl
Asiakastyytyväisyyskyselyn tulos	4,0 (asteikolla 1–5)
Yrityskehittämisen ja hankkeiden kautta luodaan uusia työpaikkoja	Uusien työpaikkojen määrä
Kansainvälisen matkailun kehittäminen	STF (Sustainable Tourism Finland) polun (7-kohdan ohjelma) aloittaminen yhdessä matkailutoimijoiden kanssa.

Business Tornio

TULOSLASKELMA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	989 128	872 801	1 089 000	1 196 000	1 171 000
Toimintakulut	-974 920	-879 379	-1 087 770	-1 194 400	-1 169 700
Toimintakate	14 208	-6 578	1 230	1 600	1 300
Rahoitustuotot	10 960				
Rahoituskulut	-477	-1 000	-900	-1 000	-1 000
Vuosikate	24 691	-7 578	330	600	300
Poistot	-505	-374	-320	-270	-220
Tilikauden tulos	24 186	-7 952	10	330	80
Tilinpäätössiirrot		0			
Verot	-5 592				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	18 594	-7 952	10	330	80

TASE	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Peruspääoma/osakepääoma	181 643	181 643	181 643	181 643	181 643
Taseen loppusumma	329 132	350 000	350 000	350 000	350 000
Investoinnit netto					
Leasing- ja vuokravastuut	10 099	11 400	13 500	13 500	13 000
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)					
- josta kaupungin myöntämät lainat					
- josta kaupungin takaamat lainat					

TUNNUSLUKUJA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liiketulos -%	2,45 %	-0,91 %	0,00 %	0,03 %	0,01 %
Vuosikate/Poistot -%	4888,2 %	-2026,3 %	103,1 %	222,2 %	136,4 %
Laskennallinen lainanhoitokate	52,76	-6,58	1,37	1,60	1,30
Henkilöstömäärä keskimäärin	8	8	8	8	8

Kiinteistö Oy Tornion Kaari

Kiinteistö Oy Tornion Kaari	
Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Asuntojen vuokraaminen ja ylläpito.
Hallituksen puheenjohtaja Hallituksen jäsenet	Pertti Pirttimaa, Päivi Pukero, Markku Taramaa, Ville Amonsén, Eija Kanto
Toimitusjohtaja	Maija Rantamaa
Hallituksen käsittely pvm.	
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2026	Yhtiön toiminnan käynnistäminen ja vuokrasopimusten neuvottelemine Lapin hyvinvointialueen kanssa.
Toiminnalliset tavoitteet 2026	Pyritään pitämään käyttöaste korkealla. Kiinteistöt pidetään kunnossa ja ne vastaavat niissä olevan toiminnan vaatimuksia.
Toiminnalliset tavoitteet 2026 - 2027	
Investoinnit 2026	
Investoinnit 2027 - 2028	

Kiinteistö Oy Tornion Kaari	
Talousarviotavoitteet	
TA Tavoite	Mittarit
Vuokrausaste pysyy korkealla.	Vuokrausaste vähintään 85 %.

Kiinteistö Oy Tornion Kaari

TULOSLASKELMA	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	2 610 354	2 662 561	2 715 813
Toimintakulut	-991 242	-1 011 067	-1 031 288
Toimintakate	1 619 112	1 651 494	1 684 524
Rahoitustuotot			
Rahoituskulut	-684 720	-684 720	-684 720
Vuosikate	934 392	966 774	999 804
Poistot	-538 939	-538 939	-538 939
Tilikauden tulos	395 452	427 835	460 865
Tilinpäätössiirrot			
Verot	-79 091	-79 091	-79 091
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	316 362	348 744	381 774

TASE	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Peruspääoma/osakepääoma			
Taseen loppusumma	18 094 593	18 443 337	18 825 111
Investoinnit netto			
Leasing- ja vuokravastuut			
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	11 412 003	11 412 003	11 412 003
- josta kaupungin myöntämät lainat	11 412 003	11 412 003	11 412 003
- josta kaupungin takaamat lainat			

TUNNUSLUKUJA	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liiketulos -%	15,1 %	16,1 %	17,0 %
Vuosikate/Poistot -%	173,4 %	179,4 %	185,5 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	0,8	0,8
Henkilöstömäärä keskimäärin			

Tornio

Tornion kaupunki

Talousarvio 2026 ja -suunnitelma 2027–2028